

Divan-i Luqat-i it-Türk

Kaşgarlı Mahmut

www.iskenderiyekutuphanesi.com

DİVANÜ LÜGAT-İT TÜRK (*)	BUGÜNKÜ TÜRKİYE TÜRKÇESİ (*)
a	şaşalamayı anlatan bir edat I, 39
aba	ayı- I, 86
aba	baba- I, 86
aba	ana- I, 86 bkz> ana, apa
aba başı	dağlarda yetişip dağlıların yediği hıyar gibi dikenli bir ot; yer mürveri, Cannabis sativa. I, 86
abacı	umacı, bununla çocuklar korkutulur; ağır basma, kâbus- I, 136
a bakı	bostan korkuluğu, I, 136
abalı	bir şeyi az görme ve azımsama zamanında söylenen kelime- I, 137
abarñ	"eğer" anlamına şart edatı, I, 134, 399, 442; II, 209
abıdmak	gizlemek, saklamak- I, 216 bkz>ab ıtmak
abımak	gizlemek, örtmek. III, 250
abırgan	daima gizleyen, saklayan- I, 154
abıtmak	gizlemek, saklamak, örtülmek- I, 206, 216 bkz>
abıdmak aç	aç, karnı tok olmayan, I, 75, 79, 387, 452. 453, 517; II, 227
aç	çağırma, ünde, ünlem edatı-I, 35
açı	yaşlı kadın, hanım nine-I, 87 bkz> eçi
açıg	nimet içinde yaşayış, I, 63
açıg	hanın bahşişi-I, 63
açıg	acı, acı olan her nesne; ekşi- I, 63, 279; II, 75, 299, 311; III, 272
açıglıg	bolluk içerisinde bulunan (kimse)- I, 147
açıglıg	ekşili, içine konanı ekşiten, I, 147 bkz>açıglık Ş açıglık küp; içine konanı ekşiten küp, içinde ekşi bulunan küp-.I, 147
açıklık tutmak	iyi gıdalar ile beslemek- I, 63,
açıglık	acılık- I, 150 bkz> açıglıg
açıgsamak	canı ekşi istemek- I, 279, 302
açıgsımak	ekşimek, acılaşmak- I, 282

açık	büyük kardeş, I, 64
acıkmak	acıkmak-I, 21, 190
açılmak	açılmak- I, 193, 194; II, 71, 122bkz> açılmak
acımak	ekşimek, (yara, vücut) acımak- III, 252
açınmak	doyumluk ve yem vermek, açınmak; açılmak; açar gibi görünmek. I, 199, 200
açıışmak	açmakta yardım ve yarış etmek- I, 180
açıışmak	ekşimek, acılaşmak- I, 180
açıtgan	daima ekşiten, acıtan, ekşitgen- I, 154
acıtmak	ekşitmek; acıtmak, I, 207
açlık	açlık- I,114
açılmak	açılmak- I, 256, bkz> açılmak
açılışmak	açılmak .I, 239
açmak	açmak; aramak; fethetmek, I, 163, 354, 358; II, 188; III, 18, 217, 234, 235
açmak	karnı acıkmak- I, 172, 283
açsamak	açmak istemek, I, 276
açtırmak	açtırmak, I,218
açuk	açık, I, 64, 94
açuklug	koşak, huyu güzel- I, 147
açukluk(g)	açıklık, I, 150, Ş yüz açukluğu; yüz gülümseyişi- ı, 150Ş kapug açukluğu; kapı açıklığı. I, 150
açurgan	çok acıktıran, çabuk acıktıran., I, 156; III, 68
açurmak	acıktırmak, aç bırakmak. I, 268
adaklık	üzüm çardaklarına ayak yapılacak ağaç-I, 149
adaş	arkadaş, dost- I, 61, bkz> adaş-
adaşlık	dostluk, arkadaşlık; sadakat- I, 149
adguk	kim olduğu belli olmayan sığıntı adam- I, 99 bkz> aduk, aduk, agduk
adın	başka, diger, ayrı-I, 45, 76, 98; III, 151, 222 bkz> adın, adruk, ayruk, edin
aduk	tanınmayan, bilinmeyen- I, 65 bkz> adguk, aduk, agduk
ad	ipekli kumaş ve benzeri glbi dokuma cinsinden sanat eseri olan her şey 1, 79, bkz> ed,
ad	iyilik ve uğur belgisi-I, 79
adak	ayak- I, 32, 53, 59, 65, 84. 165, 181, 182. 241, 268, 342, 353, 361, 380, 382, 522; II.II,16,112,131.137,142, 146, 158, 190. 195, 209, 215. 247, 327, 364; III, 97, 276, 280, 288, 296, 307, 337, 421,430, 435 bkz> ayak, azak
adaklamak	ayağa vurmak- I, 304
adaklanmak	ayaklanmak, ayak sahipli olmak-I, 293, 294
adaklıg	ayaklı-I, 147
adaş	arkadaş, dost- I, 155bkz> adaş

ad bolmak	iyilik getirmek-, 79
adgır	aygır-I, 18, 95, 152, 188, 234, 236; II. 96, 109,153, bkz> aygırŞ ögütüg adgır; dişisi bulunan aygır, I, 52
adgırak	kulakları ak, vücudunun öbür tarafları kara olan erkek geyik; dağ keçisi tekesi-1, 144
adgırlanmak	aygırlaşnnak; aygır bulmak- I, 313
adığ	ayık- I, 63 Ş esrük adığ; sarhoş ayık- I, 63
adığ	ayı- I, 63, 84, 332 bkz> ayığ-
adıglığ	ayısı çok olan-I, 147
adığ merdegi	ayı yavrusu-!, 480
adıklamak	şasalamak-III, 339 bkz> aduklamak-
adılmak	ayılmak,!, 194
adın	başka, diğer, ayrı,!, 45, 76, 98; III, 151, 222 bkz> adın, adruk, ayruk, edin
adırmak	ayırmak- III, 228 bkz> edirmek, ödürmek, ödürmek, udurmak, üdürmek-
adışmak	ayışmak, ayrılmak. I, 181
adma	bırakılan, saliverilen, başı bo;- I, 129 Ş adma yılkı; yaşlı olduğundan yük vurulmayan hayvan- I, 129
adnagu	yabancı, başkası- III, 68
adnamak	değişmek; bozulmak- I, 288
adrı	buğday temizlemek için kullanılan araç,yaba, çatal, çatal değnek- I, 126;II, 22, 331
adrı butlug	bacakları açık kişi, eğri bacak, I,126
adrik	ayrık otu, Cynodon dactylon. I, 98, 113 bkz> ayrık
adrılmak	ayrılmak-I, 247
adrim	eğerin altına iki yana konan keçe, teyelti I, 107
adriş	ayrılış, ikiye ayrılan yolun başı-I, 96
adrişmak	ayrışmak, birbirinden ayrılmak- I, 233, 234, 270. bkz> ayrışmak
adruk	başka, ayrı-I, 98 bkz> adın, adın, ayruk, edin
aduk	tanınmayan, bilinmeyen, I. 65 bkz> agduk, aduk, adguk
aduklamak	tanınmamak, garip görmek, yad ırgamak-I, 304 bkz> adıklamak
adut	avuç-I, 50, 83bkz> avut
adutlamak	avuçlamak-I, 298, 299
afılgu	bir deniz ağacıIII, 146 bkz> avılku
aftabı	kova-I, 432
ag	iki bacak arasındaki boşluk-I, 80
agan er	genizden laf söyleyen insan, genzek-I, 77
agartgu	Şerbet gibi buğdaydan yapılan içki, bir çeşit buğday birası-III, 442

agduk	bozuk, belirsiz, değişik-I, 65 bkz> aduk, aduk, adguk § agduk (kişi); kim olduğu belli olmayan sığinti (adam)!, 99
agı	ipek kumaş (altın veya gümüşle işlenmiş sırmalı).!, 89;II, 153
agıcı	ipek kumaşları muhafaza eden kimse,hazinedar.I, 89, 136
ağıl	ağıl, koyun yatağı; koyun pisliği. I, 65, 73
ağım	çıkım, yükselim- I, 75
ağır	ağır- I, 52, 53, 99; III, 68, 247
agırlalmak	ikram olunmak- III, 344 bkz> ağırlanmak
ağırlamak	ağırlamak, ikram ve ihsan etmek, I, 53, 106, 300, 301; III, 344, 347
ağırlanmak	ağırlanmak, ikram edilmek; pahalı bulunmak!, 291, 292;III, 344 bkz> agırlalmak
agırlıg	ağırlanan;-!, 45, 146 § agırlıg kişi; ağırlanan adam- I, 52
ağırlık	ikram ağırlayış- I, 114
ağış	yükseliş, :ıkı;!, 61
agışmak	yükseli:mek, çıkışmak, çıkmakta yarış etmek, artırışmak; koğmakta yarış etmek-I, 185
agıtgan	daima çıkartan, yükselten- I, 155,156
agıtmak	çıkarmak, yükseltmek-!, 212
ağız	ağız- I, 43, 55, 129, 193, 195, 383; II. 6, 26, 175, 188;III, 102, 110, 247, 257, 339
ağızlamak	ağıza vurmak; ağız açmak-I, 302
aglak	ıssız, çorak, oturulmayan yer, boş.,1, 119, 468 § aglak yer; boş yer- II. 365
aglamak	yalnız olmak, bo; olmak,III, 258
aglatmak	savmak, uzaklaştırmak, ıraklaştırmak, boşaltmak.,!, 265;III, 365
agmak	çıkamak, belirlemek; aşmak, yükselmek, ağmak; değişmek, başkala:mak, bozulmak, meyletmek, dönmek-I, 65,167,173, 309, 354; II, 43, 50, 61, 67, 68; III, 183, 219, 327
agnamak	(hayvanlar) yatıp debelenmek; kekemeleşmek, dili tutulmak- I, 289
agnatmak	(hayvanları) yatırıp debelendirmek; dili buruşturmak, dili ağırlattırmak7, 267
agrıg	ağırı-!, 98
agrıkanmak	ağırisından şikâyet etmek-I, 213
ağrımak	ağrımak.,!, 46, 273, 274;III, 169
ağrınmak	ağrımak, acı duymak- I, 252
agrışmak	agrışmak, sızlaşmak, I, 235
ağrıtmak	ağrıtmak- I, 261
agrug süñügi	omurga kemiklerinin önce geleni, birincisi, ilki,I, 98
agruk	pılı pırtı, ağırlık, yük-!, 99;III, 68
agruklanmak	(bir iş veya yükü) ağırsınmak, ağır saymak-I, 313
agrumak	ağırlaşmak- I, 273

agsamak	(çıkıkmak, yükselmek, ağmak) istemek, I, 277
agtarılmak	yere vurulmak, sarsılmak-I, 246 bkz> agtılmak
agtarmak	aktarmak, devirmek, yenmek-II, 74 bkz> axtarmak
agtılmak	yere vurulmak, sarsılmak-I, 246 bkz> agtarılmak
agu	agı, zehir, I, 89;III, 339
aguj	ağız, memeli hayvanların doğurduğu zaman verdiği ilk süt-I, 55 bkz> aguz
agujlug	ağzı, ilk sütü bulunan kişi,I, 146
agukmak	ağılanmak. I, 191
agulamak	ağılamak,I, 310
ağurşak	ağırşak,I, 149
aguz	ağız, memeli hayvanların doğurduğu zaman verdiği ilk süt- I, 55 bkz> aguj
axlamak	göğüs geçirmek, ahlamak III, 118
axsak	aksak, topal, I, 119
axsak buxsak	topal ve çolaklar için söylenir. I, 465
axsamak	aksamak, topallamak.I, 276
axsatmak	aksatmak,I, 262
axsum	sarhoşlukta kavga edeni, 116 bkz>axsuñ
axsuñ	sarhoşlukta kavga eden-I, 116 bkz>axsum
axşam	akşam, I, 107
axtarmak	aktarmak,I, 219, 516 bkz> agtarmak
ajmuk	ak :ap,I, 99 bkz> ijmaklanmak- Ş ajmuk taz; başı şapla sıvanmış gibi kel I, 99
ajun	dünya, âlemi, 41, 77, 160, 179, 407, 420,463;II, 228, 283, 303, 335; III, 41, 52, 288, 303. 378 Ş bu ajun
ak	ak, beyaz, I, 81, 134, 258; III, 39 bkz> örüñ, ürüñ Ş ak at; boz renkli at- I, 81
aka turmak	akıp durmak-I, 73
akı	eli açık, koçak, selek, cömert-I, 90
akılamak	selek (cömert) saymak; selekliğe (cömertliğe) nispet etmek, seiekiemek, 310; III, 329
a kılık	seleklik, cömertlik. III, 172
akılmak	şaşırtmak, şaşalatmak- I, 39
akım	akım, bir defada akacak kadar olan-I, 75
akın	sel, akıntı. I, 15, 77, 96, 156, 212, 377; III, 39, 61, 398 Ş munduz akın; birden bire gelen sel, deli seli, 77 Ş akın munduzu; deli seli, 96
akıncı	akıncı, geceleyin düşmanı basan asker, 1, 77, 134, 212
akındı	akıntı
akışmak	akışmak- I, 186
akıtgan	akıtan- I, 156

akıtmak	akıtmak; göndermek-I, 212
akıyagak	iç ceviz, iyi ceviz, I, 90
aklışmak	akı;mak- I, 88, 241
akmak	akmak,I, 15. 96, 168, 343, 377;II, 19, 45, 128, 228; III, 3, 39, 127, 159, 325. 398
akru	yavaş-I, 114 bkz> akrun-
akru akru	yavaş yavaş- I, 114
akrun	yavaş-III, 361 bkz> akru
ak sakal	saçı sakalı ağarmı;, kocatmış-I, 81
akturmak	aktırmak, akıtmak, I, 222; III, 17
akur	ahırj, 7
al	hile, al,I, 63, 81; II, 289; III, 412 bkz> yap, yup
al	hanlara bayrak, devlet adamlarının atlarına eğer örtüsü yapılan turuncu ipek kumaş, I, 81
al	al renk, III, 162
ala	"acele etmeme" anlamına bir kelime-I, 92;III, 26
ala	ala, alaca; ala tenli, alaca tenli ki;l kl bir çe şit deri hastalığından vücudunda alacalar olur, apraşlık.l, 81, 91 § ala at; alaca renkli, ala, kır at- I, 81
ala	insanın içinde olan gizli ;eyler- I, 425
alaçu	alaçuk, çadır- I, 136
alaçulanmak	alaçuk edinmek- III, 205
alañ	alan, düz vé açık yer,I, 135 bkz> anıl § alañ yazı; düz ova- I, 135
alanır	geleni, tarla faresi-I, 161
alarmak	kamaşmak (göz); kızarmak, al olmak, ala olmak, alacala şmak, I, 179
alartmak	belertmek (göz), yan bakmak- III, 428
alavan	timsah- I, 140
alçak	yumuşak huylu, ince ki;i, uslu- I, 41,100
aldamak	aldatmak-I, 273, 472 aldusmakmalını elinden aldirmek, soyulmakII 87
algu	alacak-I, 341
alığ	kötü, fena, alık.l, 64, 384
alıgsamak	almak istemek-I, 281 alık kuş gagası-I, 68
alıklmak	alçalmak; bozulmak, azmak; kötüleşmek- I, 191, 192 bkz> almak
alım	alacak; borç, I, 44, 75, 168,188, 209, 294;II, 72, 96,159,176,185, 214, 294; III, 184, 251,
288	
alımcı	alıcı, alacaklı-I, 75, 409
alımga	hakanın mektuplarını Türkyazısıyle yazan kimse-I, 143 bkz> ılımga
alımlıg	alacaklı, alacağı olan adam,I, 148, 149, 240

alımsınmak	alır gibi görünmek-I, 20 alın alın; cephe, dağın ön cephesi-I, 78;II, 79 alınlığ er geniş ve yüksek alınlı adam,I, 148
alınmak	alınmak; kendi ba;ma alacağını almak.I, 22, 203;II, 159
alış	borçluyu borcu yüzünden sorguya çekme. I, 62
alış	su ağızı, suyun havuzdan veya suvattan döküldüğü ağızlar. I, 62
alış beriş	bir hakkı alma ve verme. I, 62
alışgan	alış (veriş) yapan-I, 518, 519
alışmak	alacak almakta yardım etmek- I, 188
alkalmak	alkışlanmak, övülmek-I, 249
alkamak	alkışlamak, övmek I, 284
alkaşmak	alkışlamak, alkışta yarış etmek-I, 237
alkınmak	mahvolmak, yok olmak, bitmek, tükenmek I, 82, 195, 254
alkış	alkış, övme.I, 97, 249, 284
alkışmak	birbirini mahvetmek, yok etmek;, yok etmekte yarış etmek I, 237
alkmak	bozmak, mahvetmek, yiyip bitirmek, batırmak.III, 188, 419, 447 bkz> alıkmak
alma	elma- I, 130 bkz> almıla
almak	almak- I, 40, 41, 46, 51, 53, 99,114,149, 168. 175, 236, 329, 367, 373, 412, 421, 440;II, 13, 24. 87, 110, 219, 294; III, 6, 155, 161, 224, 371, 372
almıla	elma- I, 130, 138; II, 311; III, 19, 272 bkz> alma Ş kırmızı almıla; ekşi elma-I, 366
alp	alp, yiğit, kahraman, bahadır- I, 41, 123, 125, 139, 182, 183, 237, 239, 359, 370, 388, 413, 517;II, 223, 349; III, 65, 332, 393, 406 Ş alp tégin; yiğit köle-I,413
alpagut	tek başına düşmana saldıran, hiçbir yandan yakalanmayan yiğit- I, 144; III, 422
alsamak	almak istemek- I, 278
alsıkmak	alınmak, soyulmak, I, 243
altın	aşağı, alt- I, 108, 109
altun	altın, I, 52, 120, 147. 165, 185, 360, 371, 399, 504;II, 24, 153, 181, 192, 205, III, 138, 251 Ş altun bakan; altın halka,
altunlaşmak	altın öndül koyarak bahse girmek, II, 114
altun tarım	büyük kadınlara verilen ungun-I, 396
altırmak	aldırmak- I, 223
aluç	şeftali I, 122
aluçın	yenilen boğumlu bir bitki- I, 138
aluk	kel, dazlak, I, 67
aluk	kaba, haşin, I,67
alvvırmak	atılmak, sıçramak, I, 226 bkz> el- wirmek
amaç	öküz; sapan ve benzerleri gibi çiftçi aygıtları-I, 52
amaç	hedef, nişan yeri, annaç-I, 52, 333;II, 329;III, 107, 276

amaçlamak	nişanlamak, nişan almak,I, 299 bkz> emeçlemek
amaçlık	nişan yeri-I, 150
amir	sis, kırağı-I, 54 bkı
amrulmak	(kaynayan tencere, insan soluğu) senmek, çekilmek- I, 53, 248, 249 bkz> em-rülmek
amrulmak	yatıştırmak, dindirmek. III, 428 429 bkz> amurtmak, emrülme
amşuy	bir çeşit sarı erik-I, 115
amuç	doyumluktan verilen armağan- I, 140bkz> armagan, yarmakan amulsakin, rahat, yavaş yavaş, seğnik, kımıl- damayan; yumuşak huylu adam-I, 74;III, 131
amurtmak	yatıştırmak, dindirmek, seğnitmekIII, 428, 429bkz> amrulmak, emrülme
amuşmak	çıkışma veya kınamadan dolayı apışıp kalmak. I, 190
ana	ana- I, 32, 93, 169, 236, 278, 508;II, 96. 175;III, 18, 33, 210, 212. 272 bkz> aba, apa
anaç	küçükken büyük bir anlayış gösteren kız; anacık-I, 52
analamak	ana edinmek, ana demek-I, 311
ança	o kadar, öyle, öylece-I, 63, 88, 332;III, 133, 233
and	ant, yemin- I, 42, 459
anda	orada, onda, ondan sonra- I, 109, 125, 130. 341; II, 96; III, 144, 224, 226, 240, 251
andag	böyle, öyle, o kadar- 1. 37,118,164, 200. 321; II, 274; III, 153, 155,186, 247, 271 andan ondan, ondan sonra, I, 108, 109, 126, 130, 223; III, 422
andgarmak	yemin ettirmek, ant içirmek I, 226, 312; III, 423 bkz> aňarmak
andıg	elek, kalbur gibi şeylerin kasnağı-I, 118
andıkmak	ant içmek, yemln etmek-I, 42, 243
andın	beylerin hizmetçisi; bunların adı yazılı defter, III, 77 bkz> ay
andın	ondan. 1. 60, 281, 317, 323;II, 12, 245,259, 345;III, 436
aña	değersiz, kıymetsizi, 128
aňarmak	yemin ettirmek, ant içirmek-I, 226 bkz> andgarmak
anı	onu, ona,I, 27, 37, 40, 54, 170, 171, 172, 176, 177, 178, 192, 207, 212. 213, 216, 217, 224.225, 226. 260, 261. 262, 264, 266, 267. 268, 271, 275, 276, 282, 284, 287, 299, 301,304. 305, 307, 308, 310. 311, 312, 333, 340, 352, 354, 372, 376, 395, 407, 419,
anın	onun, onunla, ondan-I, 155, 285, 301; II, 13, 133, 153, 172, 204;III, 183, 240
anın	onun-I, 27, 47, 65, 84, 87, 97,118,126, 143, 164. 173, 176, 178, 179, 182, 184, 186, 192, 196, 197, 200, 207, 209, 211, 213, 217, 220, 223, 226, 227, 229, 231, 233, 235, 237, 242, 243, 247, 255, 264, 267, 268, 273, 283, 284, 290, 291, 296, 310, 315, 320,
anuk	hazırl, 18,68, 93
anuklamak	hazır bulunmak- I, 305
anukluk	hazırlık, hazırlanma-I, 150
anumak	hazırlanmak- III, 256

anımı	cüzam hastalığı, Elephantiasis- I, 137
anunmak	hazırlanmak-I, 114, 206;III, 161
anutgan	daima hazırlıklı, hazırlayan-I, 156
anutmak	hazırlamak- I, 215
afi	bir kuş adı, 40
afi	yanak-I, 40
afi	yok, değil-I, 40
aña	ona,I, 352;III, 94
añar	ona-I, 35, 48, 68, 69, 79, 89, 93, 94,114, 129, 131, 174, 177, 184, 201, 204, 206, 208, 214, 216, 223, 225. 232, 236, 238, .261, 265, 267, 268, 271, 274, 275, 287, 290. 296, 317, 335, 362. 407, 440, 462, 486, 494;II, 26, 61, 73, 86,117, 123,125,127,130.13
ahdımak	yakalamak için hile yapmak, tuzak kurmak, etrafını sarmak I, 311, 401
añduz	andız, bu otun kökü çıkarılarak atın karnı ağrıdığı zaman tedavi edilir- I,115
anıl	büsbütün, tamamiylel, 94, 135bkz>alañ
ahılamak	anırmak (eşek)I, 311
anıt	ördeğe benzer kırmızı renkli bir kuş, angut, I, 93
ahıtmak	şaşırtmak, II, 274 bkz> eñitmek
anız	anız, hububatın biçildikten sonra tarlada kalan köke yakın sapları- I, 94
añlamak	anlamak- I, 290
añut	içecek şeylerde kullanılan huni- I, 93
ap	nafi ekl gibidir- I, 34 Ş ap bu ap ol; ne bu ne O. I, 34
apa	ana- I, 86 bkz> aba, ana
aplan	sıçan cinsinden bir hayvancık- I, 120
ar	kestane rengi, kumral, konural, I, 80 bkz> arsal, ars il- arsik
ara	ara, arasında. I, 87, 317, 511, 528; II, 17; III, 60
aralamak	aralamak, arasını bulmak, barıştırmak, 309bkz> arılamak
aran	ahır, at tavlasi,!, 76
aranlıg	ahırlı, ahır olan-I, 148
ar böri	sırtlan- I, 79
arçı	heybe- I, 124, 231, 250
ardutal	hamamotu- I, 145 bkz> ordutal, urdutal
argag	balık avlamak için kullanılan ucu eğri demir, olta-I, 141
argarmak	yormak.I, 225 bkz> argurmak argu iki dag arası, uçurum-I, 127
arguş	insanın aldandığı nesneleri, 95 Ş arguş ajun; yalancı (aldatıcı) dünya-I, 95
argulamak	arasını yarmak, geçmek-I, 317
argun	sıçan cinsinden, yarım arşın uzunluğunda bir hayvan- I, 120

argurmak	yormak, I, 486 bkz> argarmak
argurtmak	yordurmak-I, 229 bkz> argurturmak
argurturmak	yordurmak. I, 229 bkz> argurtmak
arı	arı. I, 87; II, 329; III, 156, 276
arığ	temizi, 12, 18, 63, 66, 103, 230, 237.342, 376bkz>arrığ
arığ	epeyce, çokça,I, 241; II, 328; III, 41
arığ	;adır örtüsü-I, 63
arıglamak	iğdiş etmek; bir şey içinden iyisini seçmek ve toplamak- I, 303
arıklık	temizlik- I, 149
arık	ırmak, ark, germeç, kaş, kanal, I, 7, 65, 302, 375. 382; II, 10, 59, 135. 333, 347;III, 182,299.
arık	zayii, cılız- I, 66
arıklanmak	(su) akarak ark yapmak, su yerde kendine ırmaklar glbi yol ve hendek açmak- I, 294
ârıklığ	nehirli, ırmaklı.I, 147
arılamak	aralamak, I, 308 bkz> aralamak
arılmak	yerinmek, kaygılanmak; kendine kızılmak. 11. 123 bkz> irilmek § sarılmak
arılmak	kızmak, darılmak-II, 123
anmak	temizlemek, temiz olmak, I, 19; III, 252 bkz> arıtmak
arınçu	günah- I, 134 bkz> érinçü
arınmak	temizlenmek istemek ve yunmak; iyileşmek; ot tutunmak I, 12, 201
arış	eriş, dokumanın tezgâha sarılmış olan ve uzunluğuna dikine bulunan telleri, I, 61
arış arkag	eriş argaç, dokumanın yanlamasına atılan ipleri.I, 61
arışmak	aldatmak, birbirini aldatmak- I, 182
arışmak	eriş argaç- I,61
arıtası	arıtacak- II, 322 § tarığ arıtası yér; buğday arıtacak yer- II, 322 § tarığ arıtası neñ; buğday arıtacak nesne- II, 322 § tarığ arıtası ogur; buğday arıtacak zaman- II, 322
arıtgan	her zaman temizleyen, ayıklayan- I, 154
arıtgu	arıtacak II, 321, 322§tarığ arıtgu yér; buğday arıtacak yer-II, 321 § tarığ arıtgu neñ; buğday arıtacak nesne, II, 322 § tarığ arıtgu ogur; buğday arıtacak zaman- II, 321
arıtışmak	temizlemekte yardım ve yarış etmek- II, 322
arıtmak	temizlemek, I, 19, 208 bkz> anmak
arıtmak	taşağı çıkarmak, İğdi; etmek; çocuğu sünnet etmek; erkekleşmek-I, 208bkz> eredmek, eretmek
arı yağı	bal,I, 87;III, 156bkz>bal
arju	çakal- I, 127 bkz> arzu
arjulayu	çakalgibil, 127;III, 401

ark	pislik-I, 42 § temilr arkı; demir boku-I, 42
arka	arka, sırt; sıkıntılı anlarda yardım eden kişi, yardımcı.!, 123, 128, 139
arkaçak	ağıza ilâç akıtmak içln kullanılan içi delik bir aygıt, akıt maç. I, 144
arkag	argaç; bez, halı, kilim gibi şeyler dokunurken enlemesine atılan ip veya iplik, I, 118
arkalanmak	arka (yani yardımcı) sahibi olmak; bir şeye sırtını vermek, dayanmak- I, 297
arkamak	yoklamak, arayıp taramak, I, 283, 284
ar kar	boynuzundan bı;ak yapılan dişi dağ keçisi- I, 117, 214, 421
arkaşmak	yük yüklemekte yardım etmek;arka arkaya gelmek (çıkma)- I, 237, 395
arkın	gelecek yıl, öbür yıl, I, 89 bkz> arkun
arkın	izi gelecek yıl, öbür yıl I, 89
arkış	kervan; yurdundan uzak dü;mü; olan birine gönderilen kimse, elçi, haberci, mektup-I,97
arkış	büyü, afsun-I, 249 bkz> arwaş, arwış
arkuçı	iki kişi arasında araç olan; evlenme zamanında dünürler arasında gelip giden kişi!, 141
arkuk	iki duvar veya iki direk arasına çapraz olarak konulan ağaç-I, 109
arkuk	aykırı- I, 109
arkuk kişi	söz dinlemez, kalp, inatçı kimse- I, 109
arkuklanmak	haylazlık etmek, dikbaşlılık etmek- I, 315
arkun	yaban aygırıyle evcil kısraktan olan ati, 107
arkun	gelecek yıl, öbür yıl, I, 108 bkz> arkın
arkun izi	gelecek yıl, öbür yıl- I, 108 bkz> arkın izi
armagan	hısımlara doyumluktan verilen belek-I, 140 bkz> amuç, yarmakan
armak	yorulmak, dermansız kalmak-I, 148, 149, 172
armak	aldatmak,I, 172;III, 62 bkz> armak tewmek, armak yuwmak
armak tewmek	hile yapmak, aldatmak-I, 172;III, 62 bkz> armak, armak yuwmak
armak yuwmak	hile yapmak, aldatmak-III, 62 bkz> armak, armak tewmek
armut	armut-I, 95;II, 284
armutlanmak	armutlanmak.I, 312
arpa	arpa,I, 123, 343;II, 121, 316
arpagan	arpaya benzer başağı bulunan, evini bulunmayan bir bitki, I, 140
arpalamak	arpa vermek- I,316
arpalanmak	arpalanmak, arpa sahipl olmak- I, 296
arrıg	pek temiz. I, 143 bkz> arıg
arsal	kumral, konural, I, 105 bkz> ar, arsil, arsik § arsal saç; kızıla çalar saç, kumral saç- I, 105
arsalık	hem erkekliği hem dişiliği olan bir hayvan, aslık- I, 159

ar sıkmak	aldanmak- I, 21, 242
ar sil	kestane rengi, kumral, konural- I, 80 bkz> ar, arsal, arsik
ar sik	kestane rengi, kumral, konural- I, 80 bkz> ar, arsal, ars il
arslan	arslan- I, 75, 81, 125,153, 231, 308, 409; II, 146, 289, 312; III, 5, 92, 263, 282, 412, 418
arslanlayu	arslan gibi, arslan ımsı- I, 142; II, 13, 138
ar su	değersiz şey 1, 127
art	sırt, dag beli ve sırtı; sarp yer, yokuş; boyun, tepe- I, 42, 247, II, 27, 179; III, 4, 143, 197, 261 § art sağ; arka sağ- I, 42
artak	bozulmuş, bozuk, I, 119; II, 40
arta ma k	bozulmak, kötüleşmek. I, 272; II, 17; III, 358
artaşmak	birbirini bozmak, I, 230, II, 219
artatmak	bozmak, harap etmek-I, 203, 260;II, 360
artıg	yükletilen yükün bir dengi, I, 98
artıg	kadın mintanı, göğüslük.I, 98
artılmak	yüklemek, binmek; ardılmak, bir binit üzerine başı bir tarafa ayakları bir tarafa gelmek üzere heybe gibi ardılmak; erişilmek. I, 244;II, 335
artınmak	yükletmek-I, 250
artışmak	bir şeyi hayvana ardmak ve yükletmekte yardım ve yarış etmek,I, 231
artlamak	enseyi tokatlamak, sille vurmak, III, 443
artmak	artmak- III, 425
artuç	ardıç, Juniperus- I, 95, 377, 412, 424
artuçlanmak	ardıçlanmak, ardıcı çok olmak-I, 312
artuk	fazla, ziyade,I, 99;II, 137
artuklanmak	aşırı gitmek,I, 313 arturmak artırmak; aşırı gitmek. I, 219
artut	armağan, beylere vb- büyüklere at ve benzer şeylerden verilen armağan ve belek-I, 109, 114, 182
arubat	temirhindi, tamarinde-I, 138
aruk	yorgun- I, 66. 148, 259, 298;II, 28
aruklamak	dinlenmek-I, 304, 305
arukluk	yorgunluk,I, 150;II, 316
arumdun	boya- I, 138
aruşmak	erimek,I, 182 bkz> erişmek
arut	kuru, soluk,I, 50, 133 bkz>urut § arut ot; bir yıl önceden artan kuru ot- I, 50;II, 133
arwalmak	büyü yapılmak, afsunlanmak- I, 249
arwamak	büyü yapmak, afsunlamak- I, 283
arvvaş	büyü, afsun- I, 283 bkz> arkış, arwış

arvvaşmak	birlikte büyü veya afsun tekerlemesi, duası söylemek- I, 236, 237
arvvış	büyü, afsun, I, 249 bkz> arkış, arwa;
arzu	çakal III, 401 bkz> arju
arzulayu	çakal gibi- III, 410
as	kakım, hermelin-I, 80 bkz> az
as	cariyelere verilen bir ad-I, 80
asıg	fayda, kazanç, kârI, 64, 494; 111.13
asıglıg	faydalı, kazançlı-I, 147
asılmak	asılmak- I, 196
asılmak	uzamak, uzatılmak,!, 196 bkz> esilmek
aşınmak	blr ;eyi çekmek, germek-I, 201 bkz>esinmek
asışmak	asışmak, asmakta yardım etmek- I, 184
asılmak	bir şey bir şeye takılmak,!, 258, 259 bkz> eslinmek
asmak	asm ak, I, 173
asñarmak	haylazlaşmak, işten uzakla;mak- I, 289
asra	alt, aşağı- I, 126
asrı	kaplan; kaplan gibl iki renkli, I, 126 bkz> esri ř asrı yışıg; iki renkli ipi, 126
asruşmak	aksırışmak. I, 234
ast	sokak,I, 42
astın	aşağı, alt- I, 108
asturmak	astırmak- I, 220, 221
asurgan	çokaksıran- I, 156
asurmak	aksırmak- I, 178
asurtgu	aksırtan- İÜ, 442
asurtguk	anlayıcı, akıllı- III, 442
asurtmak	aksırtmak- III, 442
aş	kenet- I, 80
aş	yemek, aş- I, 20. 45, 75, 80. 93, 102, 156. 210, 227, 310, 318, 372. 443, 515, 516;II, 18, 73, 74, 130, 147, 158, 191, 241, 278, 299,308, 309;III, 31, 37, 61, 64, 67,116,133,185, 186, 249, 257, 261, 264, 270, 368, 382, 391, 397. 439
aşaç	tencere,III, 382 bkz> aşıç, eşiç
aşak	aşağı; dağıdibi-i, 66
aşaklamak	aşağılamak, küçük saymak-I, 305
aşamak	yemek, aş 701116NII, 253, 261
aşatmak	yemek yedirmek- I, 210
aşbar	saman, kepek ve ot gibi şeyler karıştırılıp ısıtılarak hazırlanan hayvan yemi- I, 117;II, 351

aşgınmak	aşınmak- I, 254
aşıç	tencere-!, 52,116, 223, 248, 258, 313, 323, 327, 357, 409, 411, 514, 518;II, 12, 72, 78, 178, 201, 253, 302, 333, 356, 357; III, 142,191 206, 249, 280, 409, 430 bkz> e şiç, aşaç
aşlaka	aşlara, yemeklere. II, 54
aşlalmak	kap kenetlenmek- I, 295
aşlamak	kap kenetlemek-I, 80,268
aşlatmak	kap kenetletmek-I, 265
aşlık	aş evi, mutfak, yemeklik-!, 114, 373; II. 204 bkz> tarıg
aşmak	aşmak, bir tepeyi öbür yana geçmek-I, 173; III, 261
aşnu	önce, evvel I, 130
aşrılmak	aşırılmak, tepeden aşırılmak- I, 247
aşsamak	tepeyi aşmak istemek; yemek yemek istemek- I, 277
aşsatmak	yemek arzulatmak- I, 262
aştal ogul	birinin en son çocuğu- I, 105
aşu	kırmızı toprak, a;ı toprağı-!, 89
aşuk	insanın aşığı, topuğu; topuk kemiği-!, 66
aşuk	demir başlık, tulgal, 67 bkz> yaşuk, yışıklıg
aşukmak	özlemek. I, 191; II, 165
aşukmak	özlemek!, 191; II, 165
aşuklamak	aşık kemiğine vurmak- I, 305
aşulmak	örtölmek, örtünmek- I, 197 bkz>eşölmek
aşumak	koşmak, aşmak-I, 123
aşunmak	geçmek, aşmak-I, 202
aşutmak	örttörmek-I, 210 bkz> eşütme
at	ad, isim, unvart, lakap, I, 78; III, 77, 250, 367, 384
at	ati, 16, 34, 53, 80,104, 115, 123, 147,178, 184, 201, 203, 206, 225, 244, 255, 273, 275, 276, 278, 285, 289, 292, 296, 297, 300, 322, 324, 326, 329, 338, 343, 361, 363, 390, 395, 406, 417, 426, 427, 430. 436, 446, 458, 461, 470,472,481,483,491, 507, 513,
ata	baba, ata, I, 32, 86, 206. 288, 508; II, 80; III, 87, 210, 383
ataç	büyükölük gösteren çocuk- I, 52; II, 80 Ş ataç ogul; büyüklük gösteren çocuk- I, 52
ata ki	babacığım anlamına sevgi bildiren bir söz, I, 136, 262, 445; II, 120, 178, 196, 311; III, 87, 210, 212, 272, 291
atamak	takma ad (lakap) vermek-III, 250, 374
atan	iğdi; edilmiş devel, 75
atanlanmak	iğdiş deve sahibi olmak-I, 295
atanlıg	iğdiş edilmiş devesi olan kimse-I, 148

atasagun	hekim, doktor-I, 86, 403
atatmak	atlaşmak, (tay) at olmak- I, 206, 207; III, 158
at birkığı	atın ve eşeğin genizden ses çıkar-ması. I, 33, 35, 53, 74, 94,128,155,164,167, 173, 175, 176, 199, 225. 227. 229. 267. 291, 302. 304, 307, 309, 316, 328, 333, 363, 367, 381, 441, 461, 472, 486, 515;II, 3, 13, 20. 21, 74, 78,92,118.137,140. 149, 150, 177,
atgak	karında blriken sarı su hastalığı, kay gıdan yüz sararması.!, 118
atgak	sarı renkte blr bitki, I, 118
atgarmak	ata bindirmek-I, 225
atılmak	atılmak; (çiçek) açılmak; herhangi bir şey büsbütün aynlmayarak açılmak.i, 21, 193
atım	atıcı, nişancı,!, 75;III, 379 S atım er; nişancı, lyi atan adam,I, 75
atım	atış, atım-!U, 59
atınçu	atılan-I, 133
atınmak	bir tarafa atılmak, yuvarlanmak; atar gibi görünmek I, 199
atış	atışma.I, 60
atışgan	daima atışan,I, 157
atışmak	atışmak-I, 180
atız	iki dere arasındaki su geçecek seti, 54 bkz> etiz
atızlamak	ark açmak; set yapmak; toprağı parçalara ayırmak, evlek yapmak,I, 301 bkz>etizlemek
atızlanmak	(tarla hakkında) maşalaya ayırmak, sulanmak ve ekilmek için parçalara ayırmak-l, 292
at kamçısı	at sikiI, 417
atlanmak	ata binmek, atlanmak; bir şeyin üzerine çıkmak, atlaşmak, at haline gelmek, I, 255, 256, 285, 353;II, 254
atlaşmak	at ortaya koyarak bahse girmek, atı öndül koyarak yarış etmek,II, 114, 226
atlıg	adlı, unvanlı; ulusun büyüğü,!, 79
atlıg	atlı, süvari.I, 97, 166;II, 175; III, 37, 64, 435
atmak	atmak,I, 21,116,129,160, 170, 236, 237, 280, 403, 528;II, 20 26, 221, 226, 303, 306, 326;III, 106, 356, 370, 374
atsamak	atmak istemek, I, 275, 280
attırmak	attırmak-I, 217
av	avl, 32
av	emir verenin emrini tanımamayı bildirir bir edat,I, 40
av(ş)n	agaç-l, 84
avlaşmak	toplanmak, yığılmak-l, 240 bkz> avlaşmak, evleşmek
avut	avuç-l, 83 bkz> ad ut
avv	avl, 81

awa	acımak bildiren bir kelime- I, 89
awalamak	(karışıklık çıktığında) toplamak, üşüşmek- I, 310 bkz> awmak, awlamak
avvçı	avcı- I, 63, 311, 425
avviçga	kocamış kişi, ihtiyar adam- I, 143
avvilku	kırmızı meyveleri olan ve meyvesinin suyu tutmaca katılan, göz ağnsına ilâç yapılan ve elbise boyanan bir ağaç-l, 489 bkz>afılgu
avvinç	alışma, avunmal, 132; III, 449
avvinçu	avunulan, alışılan-I, 134
avvinmak	alışmak, avunmak-I, 132, 202, 263
awlalmak	avlanmak,I, 295, 296 bkz> awlanmak
awlamak	avlamak-I, 287, 421 ;II, 45
awlamak	toplanmak, üşüşmek-I, 287 bkz>awmak, awalamak
awlanmak	avlanmak,I, 298 bkz> awlalmak
avvlaşmak	toplanmak, yığılmak-l, 240 bkz> avlaşmak, evvleşmek
avvlaşmak	evini ortaya koyup kumaroynamak,evini öndül koymak,I, 240, 241 bkz> ewle şmek
awlatmak	avlatmak-I, 263, 265
awmak	toplamak, üşüşmek; etrafını çevirmek, avlanmak,I, 174, 310;II, 137; III, 401 bkz> awalamak, awlamak
awran	demirci ocağı biçiminde yapılan ekmek fırını.I, 109
avvrındı	kırıntı, döküntü/, 145
awujgun	deri sepilenen palamut ağacı meyvesi I, 157
awurta	daya, süt nine- II, 144
awus	mum, balmumu- I, 59 bkz> law
awya	ayva- I, 114, 311
avvzurı	buğday ve arpa unu glbi şeyler karıştırılarak yapılan ekmek, karışık ekmek, I,145
ay	yılın on ikide biri olan zaman; gökteki ay, kamer-I, 82, 258. 259, 270. 288, 348, 507; II, 5,143; III, 33 § ay evi
ay	buyruğu tanınamayı bildiren bir söz,I, 40
ay	hitap edatı-I, 74
ay	turuncu renkte ipek kum aş-I, 40
ay	beylerin hizmetçisi, kölesi; bunların adı yazılı defter-II,193; III, 77 bkz> andın
aya	avuç içi, aya- I, 85, 348
ayag	lakap, takma ad, I, 271
ayak	çanak, kâse, kadeh,I, 80, 84, 178, 265, 286. 295, 324, 375, 497; II, 175, 346, 446; III. 15, 143, 296. 306, 371, 397 bkz> çanak
ayak	ayak-l, 84 bkz> adak, azak
ayakçı	kâseci, çanakçı, III, 296
ayaklıg	kaselilll, 50

ayalamak	el ayalarını birbirine vurmak-III, 328
aya ma k	lakap vermek; korumak-I, 271
aya s	ayaz; kölelere verilen adlardan,I, 123
aya kök	açık hava, I, 123
aya yersgü	yarasalll, 433bkz>yansa
aybañ (er)	kel (adam)-I, 116
ay bitigi	askerin adıyla ağığının yazıldığı defter-I, 40
aydın	aydın, ay aydınlığı. I, 117
aygır	aygır- III, 122 bkz> adgır
ayığ	ayı,I, 84 bkz> adığ
ayığ	"ne iyi, ne fena" yerine kullanılan bir edat, iyi ve kötüye delâlet eden kelimelerde pekitme edatıl, 84
ayık	vaat, söz verme-I, 84;II, 45
ayılmak	söylenmek/, 268
ayıtgan	soran-III, 52
ayıtmak	söylemek, sormak,I, 215, 216
ayluk ayluk	öyle öyle- I,113
aymak	söylemekI, 36, 37, 52, 88, 89, 93, 94, 109, 110, 118. 174, 207. 321, 339, 352, 367, 377. 419, 492. 494;II, 45. 105; III, 80, 158, 208, 212, 218, 245, 357, 363, 368, 375
ayran	ayran- I, 120
ayrık	ayrık otul, 113 bkz> adrık
ayrışmak	ayrışmak, birbirinden ayrılmak-I, 233. 234, 270bkz> adrışmak
ayru	başka, I, 126
ayruk	başka, ayrı. I, 113, 417 bkz> adın, adın, adruk, edin
aytıg	hıtap; hatır sorma-I, 113 bkz> aytış
aytılmak	sorulmak; söylenmek-I, 270
aytınmak	sormayı kendi üstüne almak-I, 270
aytış	hatır sorma-I, 113 bkz> aytıg
ayturmak	söyletmek I, 269
az	uzunlamasına çizik, tırnak yarası,I, 71 bkz>ezik, iz
az	kakım, I, 80 bkz> as
az	az-I, 75, 80
azak	ayak-I, 32 bkz> adak, ayak
azak	nereden ve kimden geldiği belli olmayan ok-II, 20 bkz> azuk
azgan	kuş burnu, yaban gülü; ağaçların en kötüsü olup gül gibi glbl sarı, beyaz çiçekleri olan bir ağaççık, küpe gibi kırmızı meyveleri olur- I, 439
azığ	azı dişil, 64

azıqlamak	azı dişiyle ısırarak; azı dişine vurmak-I, 304
azıqlıg	azı dişi belirmiş olan-I, 147
azılmak	azılmak. I, 196
azımak	sızmak; gürültüden ağır duyar olmak, III, 253
azıtgan	daima yoldan çıkaran, azdıran!, 155
azıtmak	yoldan çıkarmak, azıtmak- I, 208, 209; II, 234
azlanmak	azımsamak, az görmek- I, 297
azma	taşağının derisi yarıldığı için aşamayan koç- I, 130
azmak	azmak, yoldan çıkmak-I, 93, 173
azrak	daha az, III, 361
azu	iki şeyden birini dilemeyi anlatır, yahut.veya- I, 88, 429
azuk	azık!, 7, 16, 66, 342. 381
azuk	yolunu kaybeden, nereye gittiği ve nereden geldiği belli olmayan!, 66 bkz> azak Ş azuk ok; nereden geldiği ve kimin attığı belli olmayan ok- Ş azuk munk; kaçan, yoldan çıkan, azan-I, 66
azuklanmak	azık sahibi olmak,I, 294
azuklug	azığı olan, azıklı-I, 148
azukluk	azıklık, azık için hazırlanmış şeyi, 150, 274
baçak	İsa'lıların (Hristiyanların) orucu, pehrizi- 1, 411
baçig	and, sözleşme.I, 371 bkz> bıçig, bıçgas
baçig kılmak	andlaşmak, ahidleşmek. I, 371
badar	gürültülü ses anlatan bir kelime, tekrarlanarak kullanılır, "patır patır" gibidir-I, 360
badar kılmak	sesle çarpmak, itmek- I, 349
badgamak	güreşte ayak yakalamak, çelme vurmak, III, 288, 289 bkz> bagdamak
badıç	asma çardağı- I, 502 bkz> badıç
badıçtıq yıgaç	üzüm asmalarına çardak yapılmak üzere ayrılan ağaç, I, 502
badıç	asma çardağı, I, 295 bkz> badıç
badrarn	bayram, sevinç ve eğlence günü- III, 176 bkz> bedrem, beyrem
bag	bağ, düğüm, bağlanacak ip vb.; odun vb, bağlamaları-I, 409; II, 21; III, 152, 153
bag	bağ, üzüm asması- III, 152, 212
bagdamak	güreşte sarmaya almak, sarmalamak, ayak yakalamak, çelme vurmak,II, 364;III, 276, 277, 289 bkz> badgamak
bagdatmak	güreşte sarmaya aldirmek-II, 327, 364, 365
bağır	bağır; karaciğeri, 272, 360; III, 85, 255 Ş ya bağrı; yayın orta yeri,I, 360
bagırçak	eşek semeri-I, 502
bagırdak	kadın göğüslüğü . I, 502
bagırlak	"bağirtlak" denenen kuş, Pterocles, 1, 503, 505

bagırlamak	bağırına vurmak; yayın tutamağını düzeltmek-III, 331
bagırlanmak	pihtılaşmak, akar şey koyulaşmak, II, 264
bagırlıg	kimseyi dinlemeyen- I, 494 § bedük
bagırlıg	
bağırsak	merhametli; gönül alıcı- I, 502
bağırsamak	canı ciğer istemek- III, 332
bağırsuk	bağırsak- I, 502
bağış	parmakların ve başka uzuvların ek yerleri; kamış ve benzerlerinin boğumları, I, 367
bağışlalmak	bağışlanmak- III, 344 bkz> bağışlanmak
bağışlamak	bağışlamak- III, 334, 355
bağışlanmak	bağışlanmak- III, 344 bkz> bağışlalmak
baglamak	bağlamak- III, 292, 309 bkz> boglamak
baglanmak	bağlanmak- II, 238 bkz> boglanmak
baglatmak	baglatmak, bohçalamak, II, 341
bagna	merdiven basamağı-I, 434
bagram kum	geniş büyük kumluk yer, I, 484
bagrıkmak	bağrı (ciğeri) göğüs kemikleriyle yapışmak- II, 227
baka	kurbağa, I, 73; III, 226 § müriğüz baka; kaplumbağa- III, 226
bakaçuk	bakanın küçültmesi, küçük baka; ege kemiği ile kol arasındaki et parçası- III, 226
bakan	halka, toka- I, 399, 432 bkz> kilide saltun bakan; altın halka- I, 339
bakanak	çatal tırnaklıların iki tırnakları arası ve iki tırnaktan her biri- III, 177 bkz> bakayak
bakanlıg	halkalı, tokalı, I, 499 § bakanlıg kadış; halkalı, tokalı kayış-I, 499
bakanuk	at tırnaklarının ortasındaki tümsecik et parçası-III, 177 bkz> bakayuk
bakaturmak	baka durmak- I, 73
bakayak	çatal tırnaklıların iki tırnakları arası ve iki tırnaktan her biri- III, 177 bkz> bakanak
bakayuk	at tırnaklarının ortasındaki tümsecik, et parçası-III, 177 bkz> bakanuk
bakıg	bakma, bakış- I, 373
bakılmak	bakılmak- II, 131
bakınmak	bir şeyin sonuna bakmak ve düşünmek; beklemek, II, 142, 160
bakır	Çin parası-I, 361
bakır	bakır-I, 360
bakırlıg	bakirli, I, 495 § bakırlıg tag; bakirli dag- I, 495
ba kırmak	bağırmak- III, 186
bakır sokum	Merihyıldızıl, 361, 398; III, 40

bakış	bakış, bakışma, gözle birbirine bakış-1,367
bakışgan	herkese göz ucu ile bakan-I, 519
bakışmak	bakışmak (göz ucu ile)I, 170, 183; II, 103
bakıtmak	baktırmak, bakıtmak- II, 308
bakku	tepe, yüksekçe yer- III, 226 bkz> baku
baklan kuzu	taze ve semiz kuzu-I, 444
bakmak	bakmak-I, 102, 192, 340, 425;II, 16, 26, 33, 144, 250. 292; III, 23, 194. 272,295, 440
baku	tepe, yüksekçe yer, yokuş- III, 219, 226 bkz> bakku
bakurmak	baktırmak-II, 83
bal	bal,II, 267, 354; 111.103,156. 338 bkz> arı yağı
bala	kuş ve hayvan yavrusu- II, 274;I II,91, 232
bala	bir adamın içlerinde (çok kere çiftlik işlerinde) yardımcısı, çırağı-III, 232
balalamak	kuş yavrulamak-III, 92
balçık	balçık, sıvık çamur- 1. 248, 267
baldır	çağı başında yapılan iş ya da ilk olarak meydana gelen şeyi, 456
baldır	üveyi, 456 § baldır oğul; üvey oğul-1, 456 § baldır kız; üvey kız-I, 456
baldır	dağın burun gibi çıkan yeril, 456
baldır kuzu	ilk doğan kuzu-I, 456
baldır tarıg	ilkbahar başında ekilen ekin-I,456
baldız	karının kendinden kilçük kız kardeşi-1, 457;III, 7
baldu	balta,I, 14, 418;III, 421
balıg	yaralı,!, 192, 242, 252, 407
balık	çamur-I, 248bkz>
balk balık	kale, şehir-I, 379
balık	balık- 1. 73, 379;II, 216, 231, 233, 349
balıkçın	balıkçıl kuşu,I, 512
balıklanmak	balıklanmak; çamurlanmak; bir yerde kale yapılmak-II, 265
balıklıg	çamurlu yer,I, 498
balıklıg	balığı olan, balıklı!, 498, 501
balıkmak	yaralanmak-II, 119
balıksamak	balık yemek istemek- III, 334
balk	çamur-I, 379 bkz> balık
balmak	bağlanmak,!!, 27 bkz> banmak
balu balu	■ ninni-III, 232
bamak	bağlamak; örgü yapmak,III, 224, 247, 250

bandal	ağaçtan omuz başı şeklinde çıkarılan parça, bunu çocuklar alıp yakarlar, geceleyin közünü birbirlerine atarlar, Buna "ot bandal" denir- Çevgen oyununda oynanır.I, 482
banmak	bağlanmak,II, 27 bkz> balmak
banzı	bağ bozulduktan sonra asmaların üzerindeki üzüm kınntıları, nefernemei, 422
bañ	bağırmaIII, 355
bar	var, mevcut.I, 44, 47, 84. 320, 341, 360,373, 375, 427; II, 28, 40; III, 15, 147
bar	büyük, 147
baragan	çok varan, çok giden-I, 24, 33
barak	çok tüylü köpek- 1. 377
baraklıg	köpeği olan kişil, 497, 501
barası	varılacak, gidilecek-I, 33 § barası yér; gidilecek yer-I, 33
barça	bütün, hepi, 210, 236, 399, 417; II, 213, 216, 312;III, 322
barçın	■ipekli kumaş-I,153,175, 216, 358, 509; III, 17, 28. 143, 156, 335, 338, 394 § yolak barçın;; yol yol çizgili ipek kumaş- III, 17
bardaçı	gidici, varan-I, 24; II, 32, 48. 49
bardukı	vardığı, varışı- II, 42; III, 309
bargalı kaldı	gideyazdı- I, 22
bargan	mersin ağacı yemişi- I, 438 bkz> bazgan
bargan	varan, giden, gidici- II, 53
bargu	varılacak, gidilecek, I, 33;III, 211 §bargu yér; gidilecek yer-I, 33
barguçı	varıcı, gidici-II, 49, 54
barguluk	gitmeyi hakeden (kimse)-I, 24;II, 56
barıg	kokmuş şey (yalnız kullanılmaz)-I, 372bkz> bırıg
barıg	gidiş I, 24, 26, 27, 371 ;II, 55, 57, 58
barıglı	varmayı, gitmeyi, dileyen; varmak, gitmek üzere olan (kimse)-I, 25;II, 57
barıgsamak	varmak, gitmek istemek-I, 281; III, 333 bkz> barsam ak
barılmak	varılmak, gidilmek-II, 130, 139
barımsınmak	gider gibi görünmek-II, 258,259, 260
barınmak	gider varır görünmek-II, 141, 158
barınmak	aybaşı kanı boşanmak-II, 141
barışlıg	varılan, gidilen (yer); konuk odası, I, 370
barışmak	birbirine gitmek, gitmekte yardım ve yarış etmek-II, 94
bark	bark, mülk-III, 333
barkın kişi	kendini yolundan hiç bir şeyin alıkoymadığı yolcu-I, 440
barlıg	mallı, zengin-III, 438
barmak	peyda olmak; vermek-III, 155 bkz> bérmek

barmak	varmak, gitmek. I, 20, 22, 24, 26, 27, 37, 38, 40, 43, 46, 66, 74, 85, 87, 88, 96, 134, 167, 281, 294, 319, 327, 340, 354, 371, 384, 392. 398, 399, 403, 423, 430, 435, 445, 484; II, 6, 31, 32, 34, 35, 36, 38, 40, 42, 43, 45, 46. 47, 49, 53, 55, 58, 59, 60,
bar mu	var m ış I, 430, 462
bar s	pars, I, 344 bkz> pars
bar s	pire, bit gibi ha/vanların ısırmısından hasil olan kabartı-I, 348
barsamak	varmak, gitmekistemek, I, 281 bkz> barıgsamak
bars bolmak	kabarmak, I, 348
bars yılı	Türkler'in on ikili hayvan takvimindeki yıllardan biri, pars yılı. I, 344, 346
bart	su içilen bardak; şarap ve benzeri akıcı nesnelerin ölçüsü- I, 341 bkz> yart
bart burt tutmak	ansızın her yandan yakalamak, I, 341 bkz> yart yurt tutmak
barturmak	vardırmak, göndermek I, 20; II, 171, 179; III, 424
baruçı	varıcı, gidici- II, 52
bar yigde	iri içde, Zizypha rubra- III, 147
basa	sonra- III, 224
basan	ölü gömüldükten sonra yenilen yemek-I, 398, 399
basar	dağ sarımsağı-I, 360
basarlıg	tag sarımsaklı dağ- I, 494
basıg	gece baskını yapılacak olan ve ansızın düşmanın yakalanacağı yer- I, 372
basıkmak	düşman tarafından basılmak II, 116 bkz> bassıkmak basınçak er zayıf görülen, önem verilmeyen adam- I, 501
basınmak	zayıf görmek; basmak; kahretmek, II, 116, 142, 165
basışmak	basmakta yardım etmek- II, 100, 101
basmak	basmak, üzerine çökmek, yıkmak- I, 434, 516; II, 10, 74, 119, 165
basruk	baskı, basrik- I, 466
bassıkmak	basılmak, baskına uğramak, II, 116, 119, 228 bkz> basıkmak
basturmak	bastırmak; bağlamayı ve bastırmayı emretmek; bastırılmak- II, 171
basu	demir tokmak, III, 224
basurmak	bastırmak, II, 77
basut	yardım; arka; acıyan; yardımcı- I, 354, 459
baş	baş- I, 59, 70, 100. 102, 107, 125, 160, 171, 179, 193, 259, 273, 274, 290, 305, 307, 313, 336, 349, 384. 397, 399, 439, 492; II, 24, 105, 112, 135, 152, 153, 178, 179, 191, 233, 234, 281, 283, 293. 312, 326, 356; III, 9, 58, 64, 126, 133, 151. 169, 217, 230
baş	yaral, 191, 192, 272. 386; II, 72, 240, 291, 294, 317; III, 53, 62, 85, 96, 151, 283, 301, 406
başak	okun veya mızrağın ucuna geçirilen demir, temren; ok temreni, okba; ağı- I, 378; II, 14, 129, 328; III, 220

başak	pabuç, I, 378; III, 417 bkz> başmak
başaklamak	başak, demir uç takmak,III , 337
başaklanmak	ok temrenlemek, oka temren takılmak-II, 264. 265
başaklıg	başlı, temreni!-, 497
basamak	kertik yapmak, kertiklemek; ağaçlar birbirine dayalı olarak konmak .III, 265,266
başgak	oyluk kemiklerinin üstül, 470
başgan	50-100 rıtl ağırlığında büyük bir balık- I, 438
başgıl	başı ak- I, 481 bkz> basıl Ş başgıl yıldı; başı ak, dört ayaklı hayvan- I, 481
basıl	tepesinde beyazı bulunan. I, 392 bkz>başgıl Ş basıl koy;tepesinde beyazı bulunan koyun- I, 392
başlag	başıboş, bırakılmış-I, 461 Ş başlag yıldı; başıboş bırakılmış hayvan- I, 461 bkz>boş yıldı
başlamak	başlamak, kılavuzluk etmek, komutanlık etmek, III, 291, 292
başlanmak	başlanmak; yönelmek; hayvan dağa doğru sürülmek; başaklanmak-II, 238;III; 235
başlatmak	başlatmak, II, 341
başlıg	başlı,III, 227
başlıg	yarah-II, 172
başmak	pabuç-I, 378, 466;III, 417bkz> başak
başmaklanmak	başmak sahibi olmak, II, 274
başnak er	başında tulgası, eğinde zırhı olmayan kimse- I, 466
baştar	orak-I, 455
batga	üzerinde külâh yapmak için yünve keçe kesilen tahta-I, 424
batıg	batak; ırmak ve ırmağa benzer ;eylerin derin olan yerleri-I, 371
batlamak	kolalamak- III, 291 bkz> patlamak
batmak	batmak, gözden kaybolmak,I, 528; II, 128, 293, 294
batman	batman-I, 444
batmul	kara bibere benzer bir bitki, darü fülful-I, 481 bkz> bibi, butmul
batrak	ucuna bir ipek parçası takılan mızrak- I, 465 bkz> bayrak
batruş	bulanık, koyulaşmış (çorba vb- hakkında),!, 459 Ş batruş suw; bulanık sul, 459
batruşmak	birbirini batırmak, batırışmak.II, 203
batsıg	batı, garp-I, 463 Ş kün batsıg; gün batısıI, 463
baturgan	saklayan (kimse)-I, 515
baturmak	saklamak; batırmak; bağlatnnak- II, 73;III, 192
bay	zengin, I, 349; III, 158, 239
baya	az önce,I, 37
baybayuk	kelebek kuşu-III, 179

bayık	doğru söz- III, 166
bayın	koyu kırmızı, gelincik çiçeği rengi- III, 20 bkz> yipin, yipkil, yipkin
baynak	pislik, gübre. III, 175
bayrak	bayrak- II, 205; III, 183 bkz> batrak
bayumak	zenginlemek, zenginleşmek. III, 274, 406
bayutmak	zenginletmek- II, 325
baz	yat, yabancı, garip. III, 148, 159 bkz>yat
bazgan	mersin ağacının yemişi- 1, "18bkz>bargan
be	koyun melemesi bildirir- III, 206
beçel	sünnet edilmiş kadın; hadım edilmiş erkek; iğdiş edilmiş at ve başka hayvanlar- 1. 392
beçkem	alâmet, belge; ipekten veya yaban sığırı kuyruğundan yapılan alâmet olup savaş günlerinde yiğitler takınırlar-I, 483 bkz> perçem
beçkemlenmek	savaş gününde ve başka günlerde belge takınmak-II, 277
beçküm	evin sofası, 484
bedük	büyük,I, 93, 360, 385, 499. 500 bkz>bedük
bedüklemek	büyük saymak-III, 340
bedümek	büyümek-I, 319; III, 359
beder burhan	heykel- I, 436 bkz> bedez burhan, burhan, furxan
bedhez burhan	heykel- I, 436 bkz> beder burhan, burhan, furxan
bedizlig ew	süslü ev- I, 507
bedmek	göz zayıf görmek- III, 439
bedrem	bayram, sevinç ve eğlence günü. I, 263, 484; III, 176 bkz> badram, beyrem S bedrem yér gönül açan yer- I, 484
bedük	büyük-I, 94 bkz> bedük
bedütmek	büyütmek, II, 300, 301
beg	bey, koca, evli erkek, I, 22, 35, 48, 49, 54, 64, 70, 78, 81, 82, 89,97,103, 168, 178, 182, 185, 199, 206, 212, 240, 249, 260, 274, 285, 287, 296, 300, 301, 302, 304, 320, 358, 362, 376, 378,421.424, 428,462,466, 486, 521;II, 8, 9, 10, 19, 21, 38, 75, 84,
begeç	beyceğiz (küçültme ile birlikte acıma ve sevme bildirir I, 357
beglemek	bey saymak, bey diye ad vermek-III, 292, 293
beglenmek	kadın evlenmek, koca sahipl olmak, koca edinmek-II, 239, 254
beglig	beylik-I, 362
begsik	bey gibi, beye benzer,III, 128
bek	muhkem, kavi, pek, sailam, sıkıl, 333, 349, 455;III, 11 bkz>berk
bek bekeç	tekinlerin sanı- I, 357
bekişmek	pekişmek, sağlamlaşmak. II, 105 bkz> beküşmek

bekitmek	pekitmek, sağlamlaştırmak II, 309 bkz> bekütmek
beklemek	beklemek, gözetmek; saklamak, hapsetmek; pekitmek; kapatmak-I, 504; III, 292, 445 bkz> berkleme
beklenmek	bekişmek, sağlamlaşmak; kapanmak, kapatılmak; saklanmakII, 239
bekleşmek	muahede yapmak, ahitleşmek; kapatmakta yardım etmek; beklemekte, gözetlemekte yardım etmek, II, 203, 204
bekletmek	bağlatmak; hapsettirmek; bekletmek, gözettirmek-II, 341
bekmes	pekmez-I, 440, 459 bkz> pekmes
bekni	buğday, darı, arpa gibi şeylerden yapılan içki; boza-I, 434;III, 60, 81
bekreşmek	pekişmek. III, 278 bkz> bekrişmek
bekrişmek	peklimekIII, 278bkz>bekreşmek
bek turmak	yerinde, sağlam durmak,I, 455
bekümek	berkişmek-III, 270
beküşmek	pekişmek, sağlamlaşmak.il, 105 bkz> bekişmek
beküt	gizli, saklı-III, 8bkz> yaşut (yalnız kullanılmaz "yaşut" ile birlikte gelir)
bekütmek	pekitmek, sağlamlaştırmak.II, 309 bkz> bekitmek
belek	armağan, konuğun hısımlarına getirdiği armağan, bir yerden başka yere gönderilen armağan. I, 385, 408
belékleme	armağan kılmak, vermek, hediye etmek, I, 307;III, 340 bkz> belikleme
belemek	batmak, bir şeye bulanmak,III, 196
belemek	koyun melemek- III, 206, 270
belgü	alâmet, nişan, im, belge, I, 427, 428
belgölüg	belli- I, 354, 384, 528; II, 40; III, 160
belgürmek	meydana çıkmak, belirnek, açığa çıkmak- 1. 387;II, 172
belik	yara yoklamak için kullanılan mil- I, 385
belik	fitil, kandil fitili- I, 267, 385; II, 323
belikleme	armağan kılmak- I, 304 bkz> belemek
beliklik kebez	fitillik, fitil yapmak için hazırlanmış olan pamuk-I, 510
beliñ	düşman gelmesi yüzünden halka düşen ürküntü ve korku- III, 370
beliñçi	çok korkak, çok ürkek- III, 371
beliñlemek	belinlemek, korku ile uykusundan sıçramak, hayvan habersizce bir şeyden korkup sıçrayarak ürkmek, III, 409
bel kılmak	bir kimseye dileğinden çok yemek vermek- III, 133
ben	ben- I, 31, 339 bkz> men
benek	bakır para,I, 386
benek	tane, habbe-I, 386
berge	kamçı, III, 323 bkz> berke
berk	muhafaza edilmiş, tahkim edilmiş, sağlam-I, 349;III, 445 bkz> bek

berke	döğme, sürmek için kullanılan deynek, kamçı- I, 427 bkz> berge
berkitmek	berkitmek, sağlamlaştırmak- II, 340
berkleme	saklamak, hapsedmek- III, 445, 446 bkz> beklemek
berkelenmek	kanla dolmak; kamçı sahibi olmak, III, 201, 202
berkletmek	korutmak, muhafaza ettirmek, korumakla emretmek-III, 424
bertinmek	berelenmek; el yorgunluğu peyda etmek,II, 237
bertişmek	sertleşmek, birbirini kesmek ve yaralamak,II, 203
bertlenmek	hırkalanmak, hırka giymekIII, 200bkz> bertülenmek
bertmek	berelemek-III, 425
bertü	hırka, pardesüi, 416 bkz> partu bertülenmek h ırkaianmak, hırka giymek- III, 200 bkz> bertlenmek
berü	beri, tarafına. I, 35, 219; II, 55, 259; III, 65, 212, 245
besbel	bir tel iplik, bir söğüm iplik I, 481
beş	sayıda beş-I, 121. 132; III. 125, 449
beşinç	sayıda beşinci- I, 132;III, 449
beyrem	bayram, sevinç ve eğlence günü.I, 484;III, 176 bkz> badram, bedrem
bezek	nakış, I, 385, 412; II, 99
bezelmek	bezenmek, nakışlanmak. II, 131 bkz> bezenmek
bezemek	bezemek, nakışlamak.III, 263
bezenmek	süslenmek, bezenmek-II, 142, 155 bkz> bezelmek
bezeşmek	nakşetmekte yardım ve yarış etmek, II, 99
bezetgen	daima bezeten- II, 319
bezetmek	bezetmek, süsletmek, II, 305, 318
bezgek	titreme, tltreticl sıtma-II, 289, 305 bkz> bezig
bezig	titreme., 385 bkz> bezgek
bezinç	ipek ve yün yumağıIII, 373
b(e)z(i)nç	dalları ve yaprakları kızıl olup, bağlarda biten ve ilâç olarak yenen bir bitki-III, 373
bezitmek	Titretmek II, 305
bezmek	titremek-I, 385;II, 8
bég	koca-III, 133 bkz> beg bél bel, III, 133
bélemek	belemek, beşiğe bağlamak; bulaştırmak, III, 270
bérgil	borç, verecek-I, 427
bérigli	vermek isteyen, II, 58
bérigsemek	vermek istemek; vere yazmak- III, 334
bérilmek	verilmek- II, 131
bérim	verim, borç, verecek, I, 409; II, 185, 214; III, 288

bérimçi	borçlu, I, 75, 409
bérimlig	verimli; borçlu- I, 240
berişmek	verişmek II, 94, 95
bérmek	vermek, gelmek bkz> barmak-I, 35, 63, 79, 97, 102. 120, 128, 130, 131, 210, 219. 243. 274, 320, 321, 354, 357, 459, 498; II, 61, 83. 249, 343; III, 14, 46, 129, 133, 145, 166, 180, 212, 217, 220, 222, 226, 333, 355, 359, 362, 364, 371, 372, 448, 449
bért	efendisinin köleden her yıl aldığı vergi- I, 341
beşik (beşik)	beşik,/, 236, 248, 261, 275,408; III, 58, 78, 185
beşikliğ uragut	beşikti, emzikli kadın- I, 509
béz	bez; etle deri arasında bulunan bez- III, 123
bıçası	biçecek, kesecek- I, 14; II, 70 § yıgaç bıçası neñ
bıçgas	üluslar vb- arasında yapılan and ve bağlantı- I, 459 bkz> başıg, bıçıg
bıçgii	eldeki, ayaktaki çatlaklar, bıçılgin; yerdeki yarıklar ve çatlaklıklar- I, 480 bkz> bıcılğan § bıçgii yér
bıçgu	bıçkı, bıçak, I, 13;II, 69
bıçguç	makas, sındıl, 452
bıçıg	and, sözleşme-!, 371 bkz
bıcılğan	elde, ayakta ve yeryüzünde olan yarıklıklar I, 519 bkz> bıçgii
bıçılmak	kesilmek, biçilmek-I, 15; II, 122, 356
biçim	kesim, dilim, I, 15, 395
bıçınmak	kendi için doğramak; kendini dograr gibi göstermek; kendi başına doğramak-II, 141
bıçış	büyüklerin konukluğuna, düğününe, davetine gidenlere verilen ipekli kuma şıl, 366
bıçışmak	biçmekte ve kesmekte yardım ve yarış etmek, II. 91, 92
bıçma	biçme, kesme, I, 431 § bıçma yorınçga; biçilmiş yonca- I, 431
bıçmak	kesmek, kestirmekI, 13, 15, 282, 338, 427, 434;II, 4, 268
bıçturmak	biçtirmek, kestirmek- II, 171
bıçuk	kesik, parçalanmış her şeyin yarısı, buçuk- I, 377
bıdık	bıyık, I, 377
bıgrıg	çuval, dağarcık, tulum gibi şeylerin tıka basa dolu olmasından sonra bu gibi şeylerde olan girinti ve çıkıntı- I, 461 bkz> bıgrıl,
bugrıl bıgrıl	tulum ve benzeri kapların dolunca hasıl ettiği büküntü, girinti ve çıkıntı ■ I, 481 bkz> bıgrıl,
bıgrıg bıkın	böğür, boş böğür, I, 399
bıldır	bıldır, geçen yıl,I, 456
bırıg	kokmuş-I, 372 bkz> barıg
bırkıg	atin veya eşeğin genizden ses çıkarması-!, 461 § at birkığı; atın ve eşeğin genizden ses çıkarması-I, 33

bırkırmak	homurdanmak, genizden ses çıkarmak-II, 171
biruk	teşrifatçı, hakanın yanına, aşamasına göre büyükleri alan ve yer gösteren adarn m adı- (aslı buyruktur), I, 378
bi	kısrak, III, 88, 206. 310
bi	"böy" denen böcek- III, 206 bkz> böğ, böy
bibli	darü fülful 430 bkz> batmul, butmul
biçek	bıçak- I, 384, 473; II, 176, 196, 231, 260, 262, 271, 293, 310, 317, 325; III, 18. 82, 91, 126, 169. 254, 270, 273, 299, 350, 420, 442
biçeklemek	bıçaklamak, bıçakla vurmak. III, 340
biçeklenmek	bıçak sahibi olmak- II, 265
biçin	maymun- I, 346, 409
biçin yılı	Türkler'in on ikili yıllarından biri. I, 346, 409
bildüzmek	bildirmek, öğretmek-II, 202
bile	ile, beraber.I, 44, 82, 100, 170, 237, 242, 248, 354, 389, 417, 430, 434, 469, 528;II, 5, 22, 28, 79, 97,128,176, 212, 214, 215, 219, 226, 343; III,11, 15, 22, 66, 71, 101, 166, 392, 393, 443
bilegü	bileği-I, 447
bilek	bilek,I, 325, 385, 518;II, 148, 214
bileklig	bilekli, güçlü kuvvetli- I, 509, 511
bilemek	bilemek, II. 260, 325;III, 270, 272
bilemsinmek	biler görünmek-II, 260, 262
biletmek	biletmek-II, 310, 325
bilezük	Wez)k,I, 518; II, 82
bilezüklenmek	bllezik takınmak- III, 205
bilge	bilge, hakim; akıllı, bilgin, alim- I,II, 51. 88, 207, 385, 388, 419. 428; III, 45, 46, 59, 137,155,158, 212, 303, 370, 380, 440 § bilge beg; bilgin, ak illi ve hakim bey 1, 428 § бүгү
bilge	akıllı kişi, I, 428 § külüg bilge; ünlü kişi- 1. 428
bilgedmek	akıllanmak-II, 340, 341 bkz> bilgetmek
bilgelenmek	akıllanmak, akıllılaşmakIII, 202
bilgetmek	akıllanmak-II, 340 bkz> bilgedmek
bilgimsinmek	kendini akıllı gösternnek-III,202
bilig	akıl, us; hikmet; bilgi-I, 61, 89, 92, 119, 140, 232, 252, 261, 385, 386, 467. 511 ;II, 22,148. 243; III, 81, 228, 358, 385, 393
biligin	bilgi ile, II, 91
biliglig	bilgili-I, 510
biligsemek	akıllanmak; akıllı olmak istemek-III, 334
biligsizlik	bilgisizlik-I, 440
bilimsinmek	bilir görünmek-I, 262

bilinçek	bir zaman sonra hırsızın veya başkasının elinde bulunan her çalınmış malın adıl, 510 § bilinçek neñ
bilinmek	kendi işini bilmek; itiraf etmek; bilinmek, anlaşılma- II, 23, 143, 228
bilış	bilış, tanış; bilen, bilici-I, 12,367
bilışmek	bilışmek, tanışmak, II, 107;III, 71, 188
bilmedük	bilinmemiş, tanınmamış, bilinmeyen, tanınmayan-III, 160
bilmek	bilmek I,11, 12, 22, 38, 44, 63, 127, 212, 300, 332, 394, 425, 456, 510;II, 22;III, 20, 222, 233, 259, 359, 372
bilmiş	bilinmiş, tanınmış, bilinen tanınan-III, 160
bilsikmek	bilinmek I,21
biltürmek	öğretmek, bildirmek-II, 176
bir	bir- I, 15, 48, 50, 75, 107, 185, 186, 187, 189, 196, 219, 231, 232, 237, 239, 241, 258, 274, 283, 288, 296, 318, 321, 322, 329, 341, 349, 358, 369, 373. 382, 385, 387, 389. 391, 395, 396, 397, 398, 427, 429. 444, 523;II, 26, 42, 89, 92, 93, 94, 103, 107,
birin birin	birer birer-III, 360
birinç	sayıda birinciIII, 373
birle	ile, beraber, 49, 61, 157, 167, 177,180. 181, 182, 184, 185, 186, 190, 221, 231, 233, 234, 235, 236, 237, 240, 242, 333, 367, 371, 414, 424, 430, 474, 518, 519, 520;II, 3, 26, 77, 87, 88, 89, 91, 92, 93, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 102, 106, 107, 108,III,
birtem	uzun müddeti, 484
biste	tecimeni evinde konuklatıp onun mallarını satıveren ve koyunlarını toplayan ve tecimen giderken yirmi koyunda bir alan şahıs-III, 71
bistik	eğrilmek üzere hazırlanmış, atılmış pamuk sümeği I, 476 bkz> pistik
bistik	fitil-I, 476 bkz> pistik
bit	biti, 320,III, 291 § tarıg biti tahıl biti- I, 320
biti	gökten inen kitaplardan her biri. III, 217
bitig	yazma, yazı, bkz> bitik
bitigü	Türk diviti ve başka divitler. III, 174
bitik	kitap; mektup, yazma, yazı, yazış; yazılı şey, kâğıt, , 71, 156, 186, 197, 202, 212, 226, 232, 302, 384, 459;II, 7, 21, 39, 75, 88, 95, 113, 119. 127, 131, 133, 139, 140, 145. 149, 160, 298, 318, 320, 321, 325, 333; III, 59. 64, 94, 105, 254, 305, 353, 43
bitik(g)	muska, afsun, üfrük- I, 384; III, 164
bitiklig	yazı yazılacak nesne sahibi- I, 508, 511
bitiklik	yazı yazılmak için hazırlanan şey 1, 508
bitilgen	daima yazılan-I, 521
bitilmek	yazılmak. II, 119, 139, 160; III, 119
bitímek	yazmak- II, 325

bitinmek	yazılmak, yazınmak, kendisi için başkasının yardımı olmaksızın yazmak, II, 139, 140, 141, 160
bitişmek	yazmakta yardım ve yarış etmek-II, 88, 113
bitişmek	ikrar etmek, II, 88
bititdeci	yazdırıcı.II, 318
bititeçi	yazdırıcı- II, 318
bititgü	yazdıracak- II, 321 § bitig bititgü oruñ; yazı' yazdıracak yer- II, 321
bititküçi	yazdırıcı.II, 318
bititmek	yazdırmak- II, 298, 299, 312, 325
bititmiş	yazılmış-II, 320 § bititmiş bitik;yazılmış yazı, eser-II, 320
bitlemek	bit aramak-III, 291
bitrik	fıstık- 1. 476 bkz> buturgak
bitrik	kadınların avret yerinde bulunan dıcık, dılak-I, 476
biz	biz,I, 24, 25, 46, 94, 325, 341, 452, 509; II, 61, 66. 68, 274;III, 370 bkz> miz
bizi	ekmeğin üzerinde yanmaktan dolayı peyda olan siyahı ıklı, 223
bod	boyl, 412 bkz> bod
bodug	renk; boy al, 175 bkz> bodug
bod	boy, kamet- III, 121, 216 bkz> bod
bod	toy kuşu-III, 121
bod	misk ile râmek'ten yapılan şey III, 121 §bod moncuk; cariyelerin misk ile râmekten yaparak takındıkları boncukIII, 121
bodlug	boyu, III, 121, 138, 156
bodug	boya; kına- II,II, 304 bkz> bodug
bodumak	boyamak; yapıştırmak- III, 260
bog	bohça, boğ, eşya konan heybe- II, 133, 141;III, 127
bogarmak	ağaca kertik kertmek, II, 80 bkz>bogramak
bogaz	boğaz, I, 364;II, 244 bkz> boguz
bogım	boğum-I, 395 bkz> bogum, bogun
boglamak	boglamak, bohçalamakIII, 292bkz>baglamak
boglanmak	bohçalanmak,II, 239 bkz> baglanmak
boglunmak	boğulmak, II, 239
bogmak	boğmak,!, 86;II, 14, 24, 173; III, 406
bogmak	gömlük düğmesi. I, 466
bogmak	gerdanlık, gelin gerdanlığı-I, 466
bogmaklalmak	düğmelenmek-III, 350bkz>bogmaklamak, bogmaklanmak
bogmaklamak	düğmelenmek-III, 350, 351 bkz> bogmaklalmak, bogmaklanmak bogmaklanmak
bognaklanmak	bulut parça parça olmak-II, 274

bogra	her hayvanın aygırı, boğa, deve aygırı, pohur-I, 187, 188, 420, 443, 521, 11. 223, 287, 334; III, 254, 282, 293
bogralanmak	pohurlanmak, pohurlaşmakIII, 200, 201
bogramak	ağaçta kertik kертmek- II, 80; III, 277 bkz> bogarmak
bogruşmak	ağaç yontmakta yardım ve yarış etmek- II, 203
bogsuk	kölelerin boyunlanna geçirilen lâlel, 465 bkz> bohsuk
bogturmak	boğdurmak, II, 171
bogulmak	boğulmak,II, 131
bogum	boğum-I, 399 bkz> bogım, bogun
bogun	boğum-I, 399 bkz> bogım, bogum
bogundi	hayvanların sidikliğı, mesane (yalnız hayvanların, insanların değil) .1, 449 bogunmak
bogurda saç	kıvırcık saç- I, 488
boğuşmak	birbirini boğmak- II, 101
bog(u)z	boğaz- II, 24, 130, 290, 306; III, 264 bkz> bogaz
boxsuk	kölelerin boyunlarına geçirilen lâle- I, 465 bkz> bogsuk
boxsu kl anmak	eli boynuna bağlanmak-II, 272
boxtay	elbise bohçası, heybesi-III,239 bkz; boxtuy
boxtuy	elbise bohçası, heybesiIII, 239 bkz> boxtay
bok	bokIII, 129
boka	boğa- II, 79; III, 226
bokadmak	boğalanmak, boğa olmak, II, 308 bkz> bokatmak
bokatmak	boğalanmak, boğa Olıı \ II, 308bkz> bokadmak
boklamak	boklamak, pislemek-III, 292
bolgu	olma, oluş-I, 139
bolmagu	olmayacak (iş vb.)- Ş boldiñ erinç
bolmagu	; olmayacak bir şey oldun- III, 245
bolmak	olmak- I, 26, 36, 37, 42, 47, 49, 51, 53, 54, 55, 59, 62, 64, 66, 69, 75, 79, 82, 89, 92, 93, 95,104,115, 138, 139, 186, 192, 200, 205,, 219, 243, 250, 251, 252, 288. 307, 309, 318, 322, 325, 326, 330, 333, 342, 348, 349, 358, 369, 390, 400, 402, 410, 42
bolmuş	olmuş- I, 93 Ş bolmuş aş; olmuş (pişmiş) yemek- I, 93
boluş	sözle yardım- I, 367
boluş kılmak	sözle yardım etmek- I, 367
boluşmak	birinden yana çıkmak, birinin dileğine uymak- II, 108
bor	şarap, süciIII, 119, 121
borguy	üflenerek öttürülen boru- III, 241
borı	ok ucuna geçirilen temren oyuğu halkası; hokka ve taş gibi şeylerin yarılmaması için ağızlarına geçirilen halka- III, 220

borik	huy, gidiş-I, 378 bkz> yorık, yoruk
boş boş	hür, ergin; boşanmış; sölpük, pörsük gevşek; salıverilmiş.boşaltılmış.I, 330;III, 124,125 § boş yolkı; başıboş salınmış hayvan sürüsü, I, 330 bkz> başlag yolkı- I, 461 § ol işler boş; o kadın boştur; o kadını boşadı, bıraktı, unuttu, I, 330
boşanmak	(kadın) boşamak, bağı çözülmek, II, 142
boşatmak	boşaltmak; çözmek, çözülmek, bırakılmak, (kadın) boşatmak- II, 306, 307
boşgunmak	boş kalmak, boş olmak, işten yorulmak- II, 238bkz> boşunmak
boş kılmak	bırakmak, azat etmek, I, 330
boşlaglanmak	kızmak, öğüt tutmamak-II, 272
boşug	hanın, elçiye dönmesi için izin vermesi, izin-I, 372 §
boşug aşı	izin yemeği, I, 372
boşugu	salıverme zamanı,!, 446
boşumak	boşalmak; boşanmak, çözülmek, gevşemek; izln verip bırakmak; boşamak-III, 266
boşunmak	boşalmak-II,238 bkz> boşgunmak
boşutgan	çok yumuşaklık (ishal) veren, çok yumusatan-I, 514
boşutmak	bırakmak, boş bırakmak, serbest bırakmak; yumuşaklık, (ishal) vermek,I,210
botu	potuk, deve yavrusu-I, 120;II, 341 bkz> botuk
botuk	potuk, deve yavrusu- III, 218 bkz> botu
boy	boy, ulus, kavim, kabile, aşiret; hısım-I, 44, 51, 237, 238, 338;II, 209, 274, 316;III, 141
boy	yenilen bir ot, poy otu- III, 141
boy in	boyun, tutamak,III, 169 bkz>boyun
boymaşmak	dolaşmak, açılmamak (ip gibi şeyler ve işler), karışmak- III, 194
boymul	boynunda beyazlık olan hayvan, moymulll, 176
boynak	dağ boynu, belen- III, 175
boynak	yılana ağı veren keler, III, 175
boynamak	kurulmak, gururlanmak, böbürlen-mek, mağrur olmak, dik başlı olmak-I, 226; III. 377
boynatmak	dik başlılık ettirmek!!, 357
boyun	boyun-I,127, 213, 370, 518;II, 3,74, 76, 164,180, 218,219, 233, 235, 236;III,194, 230, 248, 288, 325. 427, 431 bkz> boy m
boyunduruk	boyunduruk- III, 179
boyunlamak	boyuna vurmaklll, 145
boz	boz refik-II, 12; III, 122, 224
bozlamak	ses vermek, bağırarak; bozlamak- I, 120; III, 291
bozlatmak	böğürtmek, II, 341
bozmak	bozmak, yıkmak- II, 8
bozuk	bozuk, kırık yıkık, I, 378

bozulmak	bozulmak, yıkılmak- II, 131
bozuşmak	bozmakta yardım ve yarış etmek, II, 99
bög	bir çeşit örümcek, böğ- III, 131, 141 bkz> bi, böy
bögrül	bögrü ak olan hayvan- I, 481 § bögrül at; böğürleri ak olan atı, 481
bögür	böğrek, böbrek-I, 316
bögürlemek 332, 345	böğüre vurmak; harp safını karşılaşmadan sağ veya soldan vurup yenmek- III, 332, 345
bök	aşığın sırtının, tümseğinin yukarı gelmesi, III, 130 bkz> çıkböğ
böke turmak	bükülmek, eğilmek III, 231
bökmek	eğilerek yere kapanmak, yemekten bıkip, doyup usanmak, bıkmak, gözü doymak, kanmak. II, 18, 19 bkz> bükmek
bökütmek	doyurmak, bıktırmak II, 309
bölük	bölük-I, 385
bölükmek	hayvanlar bölüklere ayrılmak-II, 118
böñ	iri yarı, yoğun, obur-III, 354
böñ	ağır bir şeyin düşmesiyle çıkan ses-III, 354
böri	kurt-I, 36
börk	başlık, külâh, börk, I, 349;II, 93, 281, 303; III, 175, 200, 336, 351, 361 § kuturma
börk	önde, arkada iki kanadı bulunan külâh- I, 490 § sukarlaç börk uzun külâh- I, 493 § kad ıglıg börk kenarlı, kıyılı külâh- I, 496
börkçi	takkeci, serpuşçu, külâh yapan ve satan- I, 26; II, 41, 52
börleyü	kurt gibi I, 189
börüñ	suların yerde yaptığı yarıklar- III, 370
böy	bir çeşit örümcek- III, 141, 206 bkz> bi, böğ
böz	bez- I, 21, 49, 117, 152, 382, 477;II, 129, 308, 337, 345, 365; III, 51, 69, 101, 122, 198, 208, 291, 296, 352
bu	bul, 34, 36, 46, 49, 64, 72, 74, 77, 94,126, 128, 132, 136, 141, 154, 155, 156, 157, 158, -f^o -fo« -ian -fû-5 -fQ7 on/i o?n oir o?a oaa oar ori orr orq o«« 07n oaa oa-ı
bu	292, 294, 297, 313, 315, 318, 323, 326, 329, 340, 362, 373, 374, 376, 391,
bu	buğ, buhar, buğu-III, 206
buç buç	kuşun ötmesi için "güzel güzel" yerinde söylenen bir söz, II, 290
buçgak	bucak; aç, zaviye ve benzeri-I, 465
buçgak	kesilmiş hayvan derisinden çarık yapılan uçlar 1, 465
buçgak	kutur 1, 465
buçgaklanmak	köşelenmek-II, 273
buçı	bir çeşit kubuz; iyi ses veren, çok inleyen ut-III, 173, 219
buç kubuz	inleyen utlardan bir ut-III, 173

budgay	buğday III, 240 bkz> bugday
budun	halk, ulus kavim, I, 155, 238, 239. 241, 352, 438, 439;II, 216, 223, 250;III, 398, 420 bkz> budun, buyun § budun başkanı
budunlug bukunlug	ulusu, oymağı olan-I, 499
budursın	bıldırcın-I, 513
budmak	buyamak, donmak ve ölmek- III, 439
budun	halk, kavim, ulus-I, 45, 231. 398, 466, 512;II, 110, 127, 211, 216;III, 4, 47, 69. 75,80, 90, 147, 185 bkz> budun, buyun
buduşmak	bir şey açılmak, ayrılmak (eğri bacaklar gibi), ap:ak olmak- II, 93
budutmak	soğukta dondurarak öldürmek- II, 302 bkz> yudutmak
buga	Hindistan'dan getirilen bir ilâç, III, 224
bugday	buğday II, 235, 319, 363;III, 4, 73, 240, 254, 325 bkz> budgay
bugrıl	tulum ve tuluma benzer dolu kapların hasıl ettiği büküntü, girinti ve çıkıntı. I, 481 bkz> bigrıg, bigrıl
buxsamak	kabul etmemek; zorla yapmak-III, 284
buxsatmak	dik başlılık ettirmek, II, 335
buxsı	pişmiş buğday ile badem içi üzerine bal ve süt ile yap ilmi; bulamaç dökülerek meydana getirilen bir yemek-I, 423
buxsum	boza, darıdan yapılan bir içki-I, 485
bujin	"çöpleme" denilen ağılı bir ot-I, 398
buk	içi boş şeylerin yere düşerken çıkardıkları ses-III, 129
bukaç	su kabı, topraktan yapılan çömlek ve benzeri şeyler, I, 357, 411
bukagu	hırsızların ellerine vurulan kelepçe- I, 446
bu kak	kuş kursağı. II, 285
bukmak	bükmek, kıvrırmak,II,16
bukramak	hayvan sığramak, çamışlık etmek- III, 279 bkz> bukrımak
bukrımak	hayvan sığramak, çamışlık etmek- III, 279 bkz> bukramak
bukuk	çiçek topluluğu; çiçek tomurcuğu.II, 285
bukuk	boğazın iki yanında deri ile et arasında peyda olan et bezleri-II, 285
bukuklanmak	tomurcuklanmak, kabarmak- I, 437;II, 285
bukuklug er	boğazı urlu adam,I, 497
bukulmak	bükülmek, burkulmak, toplanmak- II, 131, 132
bukunmak	bükmek, kıvrırmak- II, 142, 143
bukurmak	indirmek- II, 82, 83
bukursı	sapan demiri. III, 242
buladmak	tencere buğusunda pişirtmek-II, 310 bkz> bulatmak
bulak at	boyu kısa, sırtı geniş ati, 379
bulamak	pişirmek-III, 270

bulan	Kıpçak illerinde avlanan büyük bir yaban hayvan ı-I, 413
bulatmak	tencere buğusunda pişirtmek-II, 310 bkz> buladmak
buldukmak	bulunmak- II, 227
buldun	içerisine yaş ya da kuru üzüm konan hoşmerim- I, 492
buldur buldur	güldür güldür, I, 456
buldur buldur étmek	güldür güldür etmek-I, 456
bulduzmak	buldurmak- II, 202
bulgak	düşman gelmesi yüzünden halk arasına düşen karışıklık- I, 467 bkz> bulga;
bulgak	bulanık- III, 320 bkz> bulgayuk
bulgama	yağsız ve tatsız bulamaç-I, 491
bulgamak	bulandırmak, karıştırmak, bulanıp kusayaznnak; öfkelen-dirmek- III, 289, 320
bulgamak	can sıkı-mak (yalnız kullanılmaz).III, 291 S bulgamak telgemek can sıkı-makIII, 291
bulganmak	bulanmak; kızmak, öfkelenmek; karışmak,II, 238, 242;III, 21
bulgaş	düşman gelmesi üzerine halk arasına düşen karışıklık.!, 460 bkz> bulgak
bulgayuk	bulanık-III, 179 bkz> bulgak
bulguna	ılgın ağacına benzer gevrek, kırmızı bir ağaçtır, develer yer, I, 492 bkz> malguna
buht	bulut- I, 138,139,173,186, 212, 251. 257, 258, 354, 376;II, 222, 223; III, 50, 147, 282, 298, 319, 398 bkz> bulut
bulıtlanmak	bulutlanmak-II, 264
bulmaduk	bulunmamı; I, 419
bulmak	bulmak- I, 123, 215, 304, 360, 384, 398, 407, 445, 463, 508;II, 21, 22. 29, 316; III, 12, 90, 440
bulmuş	bulunmuş- III, 361
bulnamak	esir etmek, tutsak etmek-1, 60, III, 29, 301
bulnatmak	esirettir-nnek-II, 350
bulun	esir, tutsak,!, 215, 307, 399; II, 150, 307; III, 63, 85, 97
bulun	köşe, bucak, zaviye- II, 371
bulunmak	bulunmak-II, 143
buluş	kişinin yaptığı bir işten elde ettiği kazancı, kâri, 367
buluşmak	buluşmak, II, 107,110
bulut	bulut-III, 39, 190, 217 bkz> bul it
burbag	işi uzatma, işi yarına bırakma, sürüncemede bırakma-1, 461 bkz> yurbag
burbalmak	karışmak, II, 228, 229
burbamak	işi sallamak, savsaklamak, üzerine düşmemek- III, 275 bkz> buybamak, yubalmak, yubamak, yubanmak
burbaşmak	1 karışmak- II, 203, 227
burbatmak	karıştırmak ve geciktirmek- II, 327 bkz> yap yup kılmak, yubatmak, yubılamak,

	yuplamak
burçak	burçak- 1, 466
burçak	ter taneleri- 1, 466
burçaklanmak	burçaklanmak; (akar hakkında) tane tane akmak, burçak burçak olmak, 1, 466; II, 273, 279
burduz	bahçe, bostan- 1, 457 (öz Türkçe değil)
burxan	put, buda- 1, 343, 436, III, 84 bkz> beder burhan, bedez burhan, furhan
burış	deride ve elbisedeki buruşukluk, 1, 367 bkz> burkug
bur ki	ekşi yüz, kırıksık 1, 18, 427
burkıtmak	(yüz) buruşturmak, ekşitnnek-II, 339
burkug	deri ve deri gibi şeylerin büzülmesi- 1, 461 bkz> burış
burkurmak	buruşmak, büzülmek. II, 171, 188
burmak	kokmak (iyi), buğusu yükselmek, buğulanmak- II, 6; III, 180
burslan	aslında "bebür" denen hayvan; erkek adı-III, 418
burt	kâbus, karabasan-1, 341; II, 10 S kötü burt; kâbusj, 341
burta	altın kırıntıları.!, 416
burtalamak	altın varaklar veya kırıntılar yapıştırmak- III, 351, 352
burtalanmak	altın kırıktan ile süslenmek- III, 200
burun	burun, öne doğru çıkıntı yapan yer; öncel, 375, 398, 412, 515. 518, 524,11, 85, 313JII, 107, 273 S kıwal burun
burunduk	/ular, buruna geçirilen yular, burunduruk.!, 501; II, 16 buru ıfg ok atımı yer- Ut, 370
burunlamak	buruna vurmak,III, 341, 342 buruşmak (yüz) buru;makII, 94 burutmakbuğulandırmak, kokutarak yellenmek-II, 302
buşak	içi sıkıntılı, mükedder I, 154, 378 bkz> buşgan, puşak
buşgan	içi sıkıntılı, mükedder 1, 154 bkz> buşak, puşak
buşgut	çırak-I, 451
buşgutlanmak	çırak, çömez sahibi olmak- II, 270 bkz> tuşgutlanmak
buşmak	sıkılmak, can sıkılmak, usanmak- I, 373; II, 12, 145; III, 262 bkz> pu şmak
buşug	can sıkıntısı.!, 373 bkz> puşug
buşulgan (ş)	eli işe yat kın-III, 53
buşurmak	can sıkmak-II, 78
but	but,I, 254;III, 120
but	değerli ve büyük peruze- III, 120
but	büyük bir adamın armağanını getirene verilen bahşişjII, 120
butak	budak, dal-I, 44, 159, 168, 277, 377; II, 264 bkz> butik
butaklamak	budamak- III, 336, 337 bkz> butıklamak, butımak
butaklanmak	budaklanmak, tomurcuklanmak, kolları ayrılmak. II, 264, 269

butan ma k	budanmak- II, 141
butar	hasır dokumasında kullanılan ip,I, 360
butik	budak, dal, ağaç-I, 377;III, 19, 55, 58, 78, 83, 95bkz> butak
butik	küçük testi, kırba, boduç- I, 377
butik	atın ayak derisi çıkarılarak yapılan tulum, I, 377
butıklamak	budamak- III, 336, 337 bkz> butaklamak, butımak
butımak	budamak- III, 337
butlamak	buduna varmak; budunu ısırmak, III, 291
butlu	devenin burnuna geçirilen burunsalık;(deve) burnundaki yumuşak yer, I, 430;II, 16
butmul	karabibere benzer bir bitki, darü fülful I, 481 bkz> batmul, bibli
buturgak	pıtrak, fıstık biçiminde çengelli bir diken-I, 502 bkz> bitrik
buybamak	savsaklamak, yüz üstü bırakmak- III, 310 bkz> burbamak, yubamak
buyun	kavim, ulus- III, 169 bkz> budun, budun
buyurmak	buyurmak, emretmek III, 186buzbuz,I, 186, 353, 425; II, 214, 346; III, 123, 297
buzagu	buzacı I, 59, 446, 528; III, 91
buzagulamak	buzacılamak, buzacı doğurmak- III, 91
buzluk	buzluk, içerisine buz konularak yaz için saklanan yer,I, 466
buztılı	sıçan gibi küçük bir hayvani, 446
büdik	oynayış, zıplayış, raksi, 412 bkz> büdik
büdik	oyun, raks, III, 259 bkz> büdik
büdimek	oynamak, raksetmek, III, 259
büdüşmek	oyunda ve raksta yarışmak. II, 93
büdütme	oynatmak. II, 302
bügde	hançeri, 31, 418;III, 272 bkz> бүкте
bügdelemek	hançerlemek, III, 352 bkz> бүкdelemek
büglünmek	toplanmak, birikmek. II, 239
bügmek	durdurmak, hareketine mani olmak; kapanmak, sed çekilmek, toplanmak; бүкүlmek, I, 100;II, 19 bkz> бүkmek
bügri (bukri)	eğri büğrü- I,219. 420
bügü	bilgin, akıllı, hakim. I, 428;III, 228, 303 bkz> бүкү
bügü bilge	akıllıIII, 228
bügülmek	bügenmek, önü bügenerek toplanmak ve çoğalmakII, 132
bügüşmek	su bügenmekte yardım ve yarış etmek,II, 105
bük bük	, sık ağaçlı ki, 245, 260, 333
bük	köşe, bucak, I, 333

bük	tomurcuk.I, 233
bükdelemek	hançerlemek.III, 352 bkz> bögdelemek
büke	ejderha, büyük yılan III, 227
büken	karpuz, hint kavunu-I, 399
bükin	erliksiz, pulu, I, 399
büklünmek	kıvrılmak-II, 239
bükmek	durdurmak, toplanmak, bükmek I, 100bkz> bögmek
bükmek	yere kapanmak, yemekten doyum, usanmak, doymak, kanmak, II, 18, 19 bkz> bökmek
bilksek	kadının göğsü ile boynu arasında gerdanlık takılan yeri.I, 476
büksüklenmek	kızda meme tomurmak-II, 277
büksülme	çatlamak, yanılmak-II, 229
bükte	hançer-I, 31 bkz> bögde
büktel	orta boylu (insan hakkında); yassı arkalı, oturamalı (at hakkında). I, 481
büktir	dağlardaki çukur ve sert yerler; dağların inişli çıkışlı yerleri, I, 455, 456
bükü	bilgin, akıllı, hakim.III, 228bkz> bögü
bükü bilge	bilgin, akıllı, hâkim.III, 228
bükülmek	bükülmek; kesilmek!, 437;II, 132, 285
büküm etük	kadın pabucu, I, 395 bkz> mükim, mükim
bükün	kör bağırsak- I, 399
büküşmek	bükmekte yardım etmek, II, 105
bül	zaman geçerek eskiyen herhangi bir şey, 1, 335 § bül at; ayakları sekili olan, ayaklarında aklık bulunan atı, 335 § bül tarı; üzerinden yıllar geçerek tadı bozulan tahıl-I, 335
bün	çorba, I, 31 bkz> mün
bürge	pire- I, 427
bürge kişi	bir yerde durmayan, zevzek, taşkın kimse I, 427
bürgelenmek	öfkeden pire gibi sıçramak, pirenmek. III, 202
bürme	don, torba gibi şeylerin ağı- II, 94
bürmek	büzme- II, 6
bürük	sofra başı, şalvar uçkuru gibi şeylerde bulunan yuvarlak ip ve iplikler- I, 385
bürülmek	buruşturulmak, bükülmek. II, 131
bürünçük	bürüncük, kadın baş örtüsü-I, 510; II, 151
bürünmek	bürünmek. II, 141
bürüşmek	yuvarlak ;ey dikmekte yardım etmek, II, 94
büskeç	çörek- I, 452 bkz> püşkel
büsteli	"kara pazı" denen sebze, I, 493 bkz> püstüli

büşinçek	üzüm salkımı, I, 506
büte	"çok" anlamına bir kelime; kısa zaman, III, 217 bkz> kibe
bütkü	kaka, büyük abdest (çocuklara söylenir)- I, 430
bütmek	ses kısılmak, alçalmak; borcu veya alacağı gerçekleşmek; yara kapanmak; sona ermek, yok olmak; bir şeye inanmak, ikrar etmek-I, 219; II, 294; III, 137, 166. 240
bütmek	bitmek (nüşvü nema), yaratılmak, doğmak- II, 294
bütmüş	kapanmış, iyileşmiş (yara)- I, 245 bkz> yetmiş
bütrüşmek	muahâkeme olmak ve şahit getirmek. II, 203
bütsemek	iyileşmeğeyaklaşmakIII, 284
bütüğe	patlıcan,I, 447
bütün	doğru, dürüst, sahih; bütün-I, 224, 398
bütünlemek	gerçekliğini aramak,III, 341
bütürmek	sağaltmak, sağlam hale koymak; alacağını tanıklamak, ispat etmek-II, 72, 73 bkz> pötürmek;
cılday	atların göğsünde çıkan birhastalık.III, 240 bkz> çildek
cigi	sağlam (dikişte)-III, 229 bkz> yi, yigi
cincü	inci.I, 31, 417;III, 30, 229 bkz> yincü yinçü, yünçü
cugdu	devenin uzamış olan 10/11.I, 31 bkz>
yogdu, yogru, yogruy, yugdu,	
cüvüt	boya, III, 16Î
ça	benzetme edatı-III, 207 bkz> çe çabak Türk gölünde bulunan ufak bir bal ık- I, 381
çabak er	soysuz, mayası bozuk, sütsüz adam, I, 381
çaçır	çadır- I, 406 bkz> çaşır, çatır
çadan	çiyan, kuyruğu örü, akrep-I, 409; III, 367
çafl	şahin- I, 431
çag çug	gürültü, çar çur- III, 128
çağı	gürültü- III, 225 bkz> çogı, çugı
çagıg	kamçı, sıırım II, 210 bkz> çawıg
çağılamak	bağırarak, çağırarak. III, 324 bkz>çogılamak
çağılamak	çağlamak. III, 324 bkz> jagılamak, şağılamak
çağır	şarap, şıra- I, 363; II, 336;III, 286, 385
çağır	dar yol, küçük yol, çığır-I, 363 bkz> çığır
çağırlamak	şıra yapmak; şıra içmek-III, 331
çağırlanmak	şıra veya şarap sahibi olmak- II, 267
çağırlıg	şaraplı, şarabı olan- I, 494

çağlanmak	börtmek; yarı pişmek (et)- II, 245
çağmur	şalgam-I, 16, 457 bkz> çamgur
çağrı	doğan kuşu; çakır ku;u- I, 421;II, 343; III, 332
çagruk	sertleşen, katıla;anl, 469
çaxa	çakmak,I, 9
çaxşak	dağ tepelerindeki taşlık yer-I, 469
çaxşak	kurutulmuş kaysı, üzüm gibi meyveler, I, 469
çaxşamak	çağıl çuğul etmek, takılan süs eşyası ses vermek-III, 286
çaxşu	"filiz herç
çak	ses anlatan bir söz-I, 333
çak	bir şeyin özünü, aynıını bildiren kelime,"tam, işte, aynı" sözleri gibi-I, 333
çak çuk	odun, ceviz, kemik gibi şeylerin kırılmasından çıkan ses,I, 333
çak çuk etmek	odun, ceviz, kemik gibi şeyler kırılırken ses çıkarmak-I, 333
çak etmek	ses çıkarmak-I, 333
çakılmak	çakılmak; ateş çakmak; eri;tirilmekII, 133
çakınmak	çakınmak, kendisi için çakmak- II, 149
çakır	gök gözlü, çakır gözlü, çakır 1, 363
çakışmak	çakmakta yardım ve yarış etmek-II, 104
çaklanmak	çalkamak-I, 513
çakmak	çakmak; erişmek, II, 17, 23;III, 26
çakmak	(kuş) aşağı inmek-III, 46 bkz> çokmak, çukmak
çakmak	çakmak (yakma aracı)-I, 469;II, 17, 104, 133, 149, 181;III, 26
çakrak	kel, daz, 1. 469
çakratmak	gözü çakır/aştırmak-II, 334
çakrıışmak	çağrıışmak-II, 209
çakturtmak	çaktırmak; iki kişiyi kızı;tırmak- II, 181
çal	alaca, kır- III, 156
çalañ	geveze, bağiran, çalçenelll, 371 Ş çalañ başı; çalçene, bağiran kişi- III, 371
çalañ	yanmış gibi siyah, ot bitmeyen, çorak yer- III, 371
çaldır çaldır	ses ifade eden bir söz-I, 457
çaldır çaldır etmek	çaldır çaldır etmek I,457
çaldramak	;ağıl çuğul etmek, ses vermek, III, 447, 448
çalgay	ku; kanadının uçlarıIII, 241
çahg	yitik arama; bey erln önemli birisi çıktığında gelmeleri için köylere, obalara gönderdiği haber, I, 374
çalınmak	kendini yere atmak; kulağına söz erişmek; anklannnak, zayıflamak-II, 149, 150

çalış	çelme, güreş-I, 368
çalışmak	bir şeyin çatlakları, ekleri, araları açılmak; güreşmek. II, 108, 114
çalkan	yanarın bir yerden başka bir yere yürümesi veya 20A651.I, 441
çalk çulk	itmenin çıkardığı ses,I, 349
çalk çulk kılmak	itmek, çarpmak-I, 349
çalma	kerme, kemre, koyun ağıllarında veya deve ahırlarında toplanıp, kurutularak kışın yakmak İçin kesilen kesek, kuru tezek, I, 433
çalmak	yere çalmak, vurmak, yenmek
çalpak	kir, pislik- 1. 470 S çalpak iş; karışık işi, 470
çal pañ	sıvık çamur-III, 385
çalpaşmak	çarpmak, mücadele etmek; sertleşmek; bir şey kötüleşip pisleşmek-II, 207
çalpuşlanmak	yapışkan olmak, çelpeklenmek. II, 271
çalturmak	yere çeldirmek, yere çal d ırmak; aratmak, aramasını emretmek; işittirmek için çağrılmak. II, 182
çamguk	koğucu, kovcu-I, 470
çamgur	şalgam,!, 457 bkz>
çagmur çamı	gürültü, bağırıtı (yalnız kullanılmaz, "çoğı"ile gelir).III, 234
çamrak	çoluk çocuk, I, 469 bkz> çar çarmak
çanak	kezekkimse, korkak, gevşek,!, 358
çanak	kap kacak, çanak, tuzluk ve tuzluğa benzer ağaçtan oyulmuş kap-I, 84, 381; III, 32, 109 bkz ayak
çanaklamak	birini arık (zayıf) saymak veya bulmak; arıklığa, gevşekliğe, kekezlığe nispet etmek- III, 330 ça(n)aklık kekezlilik, gevşeklik, perişanlık- I, 503
çaңçu	erişte hamuru açılan oklava- I, 417
çandışmak	birbirine sertleşmek, birbirinden kaçınmak, çekinmek-II, 207, 208
camlamak	döğülerek çenilemek; kötü söyleyip bağırmaIII, 404
çanka	bir çeşit tuzak-I, 427
çanturmak	caydırmak-II, 182 bkz> çınduturmak
çap çap	ses bildiren bir kelime, vurulan kamçının ve dudağın şıpırdamasında çıkar-I,318
çap çap yémek	şapır şupur yemek-I, 318
çapgut	çaput, ;ilte- I, 451
çapılmak	İnce, iyi yumuşak çamurla sıvamak; boynu vurulmak-II, 119
çapınmak	kamçılamak; yüzmek, II, 149
çapıtgan	çok saldıran- I, 513 çapıtgan er cellât, boyun vurnn,I, 513 çapıtmak saldırmak, vurdurmak,II, 298 çapmak yüzmek; arı çamurla sıvamak; vurmak-II, 3, 149
çapsamak	yüzmek istemek III, 284
çapturmak	suda yüzdürmek; çamurla sıvatmak; boyun vurdurmak,II, 180
çar çar	herhangi bir akarın çıkardığı ses,I, 324 bkz> şar şar

çar çarmak	çoluk çocuk-I, 469;II, 148, bkz> çamrak
çarçur	abur cubur-I, 323
çarçur yemek	eline geçeni yemek, bir şey bırakmamak,I, 323
çarlamak	cırlamak, ağlamak, bağırma-III, 295bkz> çoglamak
çarlaşmak	ağlaşmak, bağrı:mak, kükremek-II, 210
çarlatmak	cırlatmak, ağlatmak-II, 344
çar s çar s	ses ifade eden bir kelime-I, 348
çars çars urmak	çat çat dövmek-I, 348
çart	parça, I, 341
çart çurt	her şeyin ufağı, döküntüsü- I, 341
çaruk	çarık-I, 318
çaruklamak	çarıklamak, Türk çarığı giymek;çaruk boyuna nispet etmek, III, 337, 338
çaruklanmak	çarıklanmakII, 266
çaruklug	çarıklı.I, 497
çarukluk	çarık yapılmak üzere yapılmış deril, 503
çarun	çınar ağacı, 414 bkz> çünük, şünük
çaşır	çadır 1, 406 bkz> çaşır, çatır
çat	kuyu-III, 146
çat çat	bir şeyin düştüğü zaman çıkardığı sesi anlatır 1, 320
çatllamak	şaklamak. III, 323
çatır	çadır, I, 406 bkz> çaşır, çaşır çatır nı;adırl, 406
çatmak	kuzuyu koyuna katmak, II, 294
çatpa	köy muhtarının ırmak, çeşme sularının yollarını kazmaya gitmeyen kimseterden aldığı tutu,I, 416
çatuk	Çin'den getirilen bir balık boynuzu- III, 218
çaw	şöhret, ;an; ses,I, 45;II, 250
çawa	delikanlılara verilen adlardan-III, 225
çawar	ateş yakmaya yarıyacak nesne, tuturak, I, 17, 411
çawar çuwar	ateş yakmaya yarıyacak nesne.tuturakI, 411
çavvarlıg yer	yavşan gibi tuturak yapmaya yarar odun bulunan yer 1, 495
çavvig	kamçı, kamçı ucu, I, 374; II, 231 bkz>çagıg
çawju	dalı, budağı, meyvesi kırmızı bir ağaç olup meyvesi acıdır- Kadınların parmağı kırmızılıkta buna benzetilir, I, 422
çawlanmak	sanlanmak, şöhretlenmek, ün sahibi olmakII, 245; III, 200
çavvı	ateş yakılan meyve kabukları, III, 442
çavvuş	çavuş, savaşta safları düzelten ve askeri zulüm etmeğe bırakmayan kimse. I, 368 çaydam yatağa doldurulan veya yağmurluk yapılan Ince keçe- III, 176 bkz> çiydem

çe	benzetme edatı, III, 207 bkz> ça
çeçek	çiçek I, 119, 179, 193, 233. 388. 437; II, 122, 285
çeçeklenmek	çiçeklenmek II, 266
çeçeklik	çiçeklik,I, 508
çeçge	çulha tarağı,/, 429
çeşşen	koyun kırılan makas, kırkı-III, 385
çek	çizgili, kumaş gibi bir pamuk dokumallı, 155
çek çük	malın en değersizi, kıvrır zıvır, I, 334
çekek	çiçek hastalığı,!, 388
çekik	noktallı, 149, 181, 287 bkz> çikik
çekik	küçük çocuk çükü- II, 287 bkz> çübek
çekik	serçeye benzer alacalı bir kuş ki siyah kayalıklarda bulunur II, 287
çekilmek	kitap (10AA111A.II, 133, 134
çeklmek	kendisi için kitaba nokta koymak-II, 149
çekinmek	bohça bağlamayı üzerine almak,kendi kendine bağlamakji, 149
çekişmek	nokta koymakta yardım veyarışetmekll, 107
çekleşmek	kur'a çekmek- II, 210
çekmek	kitap noktalamak; attan kan almak;sıkılan oku çekmek- II, 21
çekmek	çekerek bağlamak- II, 21 bkz> çıkmak
çekrek kapa	yünden yapılan kölelerin giydiği cepsiz blr kaftan-I, 477
çektürmek	noktalamak; kan aldırma-II, 181
çekük	çekiç-II, 287
çekün	ada tavşanı yavrusu, göcen-I, 402
çekürge	çekirge-I, 490
çeliñ	çini; Çin'den gelme-III, 371 S çeliñ ayak; Çin kâsesi, III, 371
çelpek	göz çapağı- I, 477
çelpeklenmek	çapaklanmak, II, 277, 279çeugzil, çalparallı, 357 çeñel er şer adam, şerli adam-II, 290 çeñğlik sarmaşık otu, III, 383
çeñli merigli	birçocukoyunu; salıncakllı, 379
çenşü	küçükırkallı, 378
çepiş	altı aylık keçi yavrusu, çepiş-I, 368
çepişlenmek	çepiş olmak, çepiş haline gelmek, II, 266
çer	vücudun ağırlığını bildiren bir kelime,I, 322
çer	savaşta karşılıklı duran saflar-I, 323
çer	vakit, I, 323
çerig	asker, asker dizisi, ordu,I,123,128, 323, 388, 442, 519;II, 97, 103, 209;III, 332

çerik	her şeyin karşısı; her şeyin vakti, sırası, I, 388
çerkeşmek	saf haline gelmek, sıralanmak, dizilmek, düzelmek.I, 179, 442; II, 209, 210, 283, 303
çerlenmek	vücut ağırlaşmak, ağırmak, hastalanmak-I, 322; 11. 244, 245
çerletmek	bozmak; ajrıtma; ağırlık vermek-II, 345
çerlik	karşı,I, 323
çerlik	vakit-I, 323
çermelmek	bir ;eyln ucu kıvrılmak, bükülmek-II, 231
çermeşmek	bükmekte yardım ve yarış etmek- II, 210
çermetmek	bir şey fltil gibi bükülmek; ördürölmek. II, 349
çertilmek	yok edilmek; ortadan yok olmak, ölmek, kaybolmak, uzaklaşmak, elden çıkmak-I, 103; II, 148, 229;III, 41
çeş	perüze, firuze-I, 330;II, 79, 192
çeşkel	çanak çömlek-I, 482
çetgen	gem dizgini-I, 443
çetük	kedil, 388;III, 127 bkz> muş § küvük
çetük	; erkek kedi- I, 388
çewrölmek	çevrilmek, döndürölmek. II, 230
çevvrüşmek	çevrölme. II, 208
çevvşen	gözü sulu, gözü her zaman akan kişi-III, 385
çewürgen	her zaman çevlren, I, 522
çewtirmek	çevirmek, bir şeyi sol elin baş parmağı üzerinde çevirmek- II, 82
çétmek	eri;mek- II, 314 bkz> yetmek, yétmek
çıbık	çubuk, yaş olan dal, I, 318
çıbıklamak	taze çubukla vurmak. III, 337
çıbırtmak	çırpıçtırtmak, taze ;ubukla döğmek- III, 430
çıçalak	serçe parmak, sırça parmak,I, 487
çıçamuk	yüzük parmağı-I, 487
çıf	hurma ve üzüm gibi şeylerin şırasının çömlek veya benzerlerinde kaynamas ından çıkan sesi, 332
çıfılamak	çığılçığılses verinek, sıra kaynarken ses vermek.III, 325
çıg	göçebelerin sele sazi (çığ otu) ile yaptıkları çadır örtüsü-III, 128
Ç"9	bir Türk arşını, Arap arşının üçte ikisi kadardır, göçebeler bununla bez ölçerler-III,128
çığan	fakir, yoksul- I, 31 bkz> çıgay
Çıgay	fakir, yoksul-I, 31, 214, 248, 349;III, 238, 239 bkz> çığan
çıgıl tıgıl	ses bildiren bir söz-I, 393
çıgıl tıgıl kılmak	çığıl çığıl etmek, I, 393

çığılvar okı	bir çeşit küçük ok-I, 493, 494
çığır	daryol, küçükyol, çığır,I, 363 bkz> çağır
çığırlamak	çığır açmak; çığır açmağa yönelmek; karda ayağıyla yol açmak-III, 331
çığırılmak	çığırılar peyda olmak-II, 267
çıglamak	Türk arşını ile ölçmek-III, 296
çıglanmak	ölçülmek-III, 198 çıglatmak uzunluk ölçtürmek- II, 345
çıgmak	dürmek, çıkınılamak, bağlamak, II, 14, 15
çıgrı	çıkırık, değirmen, çark, dolap gibi şeylerin çıkırığı, ip çıkırığı ve her türlü makara;değre, felek-I, 421, II, 82, 230, 241, 255. 303 § kök çıgrısı; felek, gök değresi-I, 421
çığrıtmak	çiğnetmek; çiğneterek sertleştirmek; işte pişirmek (insan için)- II, 333
çıgrumak	gevşek şey sertleşmek, III, 280
çıxansı	nakışlı bir Çin ipeklisi- I, 489 bkz>çıxansı, çınaxsı
çıxşansı	nakışlı bir Çin ipeklisi-I, 489 bkz> çıxansı, çınaxsı
çıjmak	binilmek veya yüklenmek istenen yağırlı hayvan eğinmek.II, 9 bkz> çijtmek
çık	inciten ve korkutan kişiye karşı koyamayacak adama söylenen bir korkutma deymi-III, 130
çıkan	yiğen, hala ve teyze oğlu- I, 402
çıkarmak	çıkarmak- II, 83
çıkılmak	çıkılmak, II, 133
çıkı	; menfaat, çıkar- I, 368
çıkışmak	çıkmakta yardım ve yarış etmek-II,104
çıkamak	çıkamak- I, 81, 305, 343, 362, 420, 424; II, 17, 18, 116, 246; III, 16, 120, 144, 161 bkz> taşıkamak, tışıkamak
çıkamak	çekerek bağlamakjl, 21 bkz> çekmek
çıkamak	nemlenmek- III, 183, 184
çıkramak	gıcırdamak. III, 280
çıkraşmak	çokça gıcırdamak, çıkırdamak- II, 209
çıkıratmak	gıcırdatmak (diş, kapı, kalem gibi şeyler), II, 334
çıkırışmak	çıkarmakta yardım ve yarış etmek (bir şeyi çıkarmak, meydana çıkarmak gibi). II, 208, 209
çikturmak	çıkartmak-II, 181
çı ktu rma k	ıslatmak, ıslak yere koymak- II,181
çılanmak	yaşıktan ıslanmak; at terlemek- II,150
çılaşmak	ıslatmakta yardım etmek, II, 108
çılatmak	ıslattırmak, atı terletmek-II, 310 bkz> çıylatmak
çıldamak	çıldır çıldır etmek- III, 281 bkz>çılramak
çılramak	çıldır çıldır etmek, III, 281 bkz>çıldamak

çılratmak	seslendirmek, çığıl çığıl ettirmek- II, 333
çımguklanmak	koğcu (dedikoducu) olmak- II, 275
çın	doğru, gerçek, sahih, I, 86. 339;III, 138 S çın bütün kişi; kendine güvenilebilen,doğru dürüst kişi,I, 398
çınaxsı	nakışlı bir Çln ipeklisi,I, 489 bkz> çıxansı, çıxşansı
çından	sandal ağacı-I, 436; 11,122
çından	at kula renkli at- I, 436 çınduturmak caydırmak- II, 182 bkz> çanturmak
çınarmak	araştırmak, tahkik etmek-II, 182
çınıkmak	gerçekleşmek- II, 117
çınlamak	tahkik etmek, gerçekliğini araştırmak-III, 296
çınlatmak	gerçekleştirmek, tasdik ettirmek-II, 345
çın	çınlama, çan ve leğen gibi ;eylerln verdiği ses,III, 357 bkz> çirig
çın étmek	çınlamak-III, 357
çimi çınıl	bir şeyin çingil çingil ses çıkarması, III, 366
çınıl çınıl étmek	çingil çlngil etmek-III, 366
çiñrak	gür ve pürüzsüz ses, III, 383
çın ramak	çınlamak III, 402
çınratmak	çınlatmak-II, 358
çıp	her ince ve yumuşak dal-I, 318
çıpı kan	innap, vücutta çıkan kırmızılık- I, 448 bkz> çıpkan
çıpkan	innap, Zizyphus vulgaris; vücutta çıkan kırmızılık- I, 448 bkz> çıpıkan
i:	elbise yırtmakta, yırtılmakta çıkan sesi, 323
çırguy	ok temreninin şişkince olan yeri- III, 241
çırguy	elbise kuşağının geçeceği iki taraflı köprücük- III, 241
çıwı	cinlerdenblr bölük- III, 225
çıylatmak	ıslattırmak, at terletmek, II, 310 bkz> çılatmak
çi	toprakta yaşlık, yaş-III, 207
çibek karguy	delice doğan, moymul, at-macaya benze ı- bir ku;l, 388; 111. 241
çibek karkuy	delice doğan, moymul, at-macaya benze/- birku;l, 388; 111. 241
çibek kırguy	delice doğan, moymul, at-macaya benze/- birku;l, 388; 111. 241
çibek kırkuy	delice doğan, moymul, at-macaya benze ı- bir ku;l, 388; 111. 241
çifşen	ekşi, ekşimiş III, 385
Çigillemek	Çiğillerden saymak, Çigil'lere nisbet etmekIII, 345
Çigillenmek	Çiğil kılığına girmek, II, 269
çigilmek	düğüm sıkıştırılmak, ip düğümlenmek-II, 134 bkz> çiklišmek, çiktürmek
çigir çigir	ekmek içerisinde taş kırıntıları olduğu zaman di;in ezemeyerek çıkardığı ses, I, 363

çigit	pamuk çekirdeği-I, 356
çigne	mala, çiftçilerin "sürgü" dedikleri aygıt-I, 435 bkz> çikne
	demir çivi, zırh çivileri ucu-III, 123, 214
çijtürmek	hayyan yükten belini çökertmek-II, 180 bkz> ıjmak
çik bök	aşığın sırtının tüseğinin yukarı gelmesi-III, 130 bkz> bök
çik çik	oğlağı çağırmak ve gütmek için kullanılan bir söz- I, 334 bkz> çilik çilik
çikik	nokta- II, 107 bkz> çekik
çikin	ibrişim. I, 414
çikin	üzüm bağlarında biten hayvanların yediği başaklı bir otl, 414
çiklišmek	sıkışmak, düğüm sıkışmak- II, 210bkz> çigilmek, çiktürmek
çikne	çiftçilerin "sürgü" dedikleri aygıt- III, 301 bkz> çigne
çiknemek	sıkı dikmek, altın tellerle (yani kılaptan denen altın sarılı tellerle) ipek kumaş üzerine nakış işlemek; yere sürgü çekmek, I, 414; III, 301
çikremek	bir şeydeki yabancı şey gıcırdamak-III, 280, 281
çikten	eğer örtüsü- I, 435
çik turmak	aşık oyununda aşık yan yatınca çukur tarafı yukarı gelmek- I, 334
çiktürmek	sıkıştırmak, düğüm sıkıştırmak, II, 180 bkz> çigilmek çiklišmek ■
çil	çokluk bildiren sıfat edatı- III, 56, 57
çil	bere, döğmek yüzünden deri üzerinde olan iz- I, 336; III, 134
çil	çirkinlik, çil- III, 134
çildek	atın göğsünde çıkan bir çıban-1,477 bkz>cılday
çile	öğrekteki atın yaş gübresi, III, 233
çilemek	yaşartmak, ıslatmak-III, 271
çilgü at	al ati, 430
çilik çilik	oğlağı çağırmak için kullanılan bir söz-I, 388 bkz> çik çik
çim	bir şeyin çiğ veya ya; olmasında obartma istenildiği zaman kullanılan bir edat-I, 338 Şçim yig et; çim çig eti, 338 Ş çim öl ton; çip ıslak elbise-I, 338
çim ayrık otu-I, 338	
çiniştürük	bir ağaç meyvesi (fındığa benzer,kırmızımsı beyazı olur, ilk yazda yetişir, yenir),I, 530
çinüştürüksemek	canı "cinüştürük" istemek- I, 280
cifi	iyice, büsbütün.III, 357Şçiñ tolu;iyice dolu, büsbütün dolulll, 357
cifi	leğen ve benzeri şeylerin çıkardığı ses- III, 370 bkz> çın
çir	yag-I, 323
çirt	ses ifade eden bir söz-I, 341 Şçirt sudmak; dişler arasından "çirt" diye tükürük çıkamak- I, 341
çiş çiş	kadın çocuğu iştirmek istediği zaman söyler; at hakkında da böyledir, I, 331
çişemek	çişemek, çiş etmek, pislemek (çocuklarda)- III, 267

çişetmek	çiş ettirmek, abdest bozdurmak- II, 307
çit	kamıştan veya dikenden yapılmış duvar veya huğ, çardak,I, 320
çit	üzeri alaca nakışlı Çin ipeklisi, III, 120
çiwingin	yağlı, doyurucu, besleyici- I, 443 bkz>kewgin Ş çiwingin a ş; besleyici yemek- I, 443 Ş çiwingin ot; hayvanları semirten otl, 443
çiwgünlenmek	vücuda yararlı besleyici bulmak- II, 278
çiydem	yatağa doldurulan veya yağmurluk yapılan ince keçe- III, 176 bkz> çaydam
çobulmak	elmanın yarısı, blr;akı, elma kakı,1, 503
çocuk	domuz yavrusu; herşeyin küçüğü-I, 381 çodın tunç ve çözülmüş bakır, bakır- I, 409 Ş çoğın esiç; bakır tencere- I, 409
çog	eşya konan heybe, bohça- III, 128
çog	ateş alevi, ateş yalını, güneşin yalını, saçaklarL III, 128
çogı	savaş-I, 41
çogı	gürültü, bağırıtı. III, 225, 234 bkz> çağı.çugı
çogılamak	bağırmaq, çağırmaq- III, 324, 325 bkz> çağılamak
çoglamak	fil bağırmaq- III, 295 bkz> çarlamak
çoglamak	bağlamak, bohçalamak, III, 295, 296
çoglanmak	ateş yalınlanmak, güne; yalını yere düşmek- II, 245
çoglanmak	toplanmak, akışarak toplanmak- II, 245
çoglanmak	bağlanmak, heybelenmek- III, 198
çoglatmak	bohçalatmak, sardırmaq, II, 345
çogmak	sarmak, sıkı bağlamak-I, 210
çogulmak	bağlanmak, bohçalanmak-II, 133 çok kötü, alçak- III, 130
çokmak	süzülüp inmek, konmak- II, 17; III, 46 bkz> çakmak, çukmak
çokmaklanmak	yılan çöreklenmek II, 275, 279
çokramak	(pınarda su ve tencerede bir şey) kaynamak-III, 280
çokrama yul	suyu çok olan, fışkıran kaynak:fışkıрма I, 492;III, 4
çokraşmak	çoğalmak ve dalgaİanmak.II, 208
çokratmak	kaynatmak.II, 333, 334
çokturtmak	saldırtmak, üzerine indirtmek II, 181
çolak	çolak- I, 381
çomak	asâ, çomak, I, 381
çomak	üygurlar'ca ve bütün Müslüman olmayan halk tarafından Müslümanlar'a verilen ad, Müslüman .I, 381;II, 3 Ş çomak eri; Müslüman.I, 381
çor	avret yeri bitişik olan kadın, sarılğan bitki-III, 121, 122
çovvı	tutmaç süzgeci, III, 442
çögen	topu çekmek için kullanılan ucu eğri bir değnek, çevgen- I, 187, 223, 242, 402

çöjülmek	gevşek ip gerilmek; uzayıp silnmek- II, 132 bkz> çüjülmek
çok çok	deveyi ihtirmek için kullanılır bir söz- I, 334
çökdi	kulağın altında "kafa baltası" denen yeri, 418
çökmek	diz çökmek, dibe çökmek- II, 21, 33
çöktürmek	çöktürmek, maden ayırıp çök-türmek- II, 181, 182
çökürmek	çökermek, ihtirmek- II, 84
çöküt	kısa-I, 356 çökütlük kısalık, cücelik. I, 506
çömçe	kepçe, çömçe-I, 417
çömgen	her zaman dalan, I, 401
çömmek	dalmak, çimmek I, 401
çöñek	çömçe, kutu- II, 290
çöp	tutmaç parçası- I, 318
çöp	şarabın tortusu, her şeyin çöküntüsü, çöp, çör çöp; herhangi bir şeyin çökeli I, 318; III, 119
çöp çep kişiler	değersiz kimseler. I,318
çöpik	meyve yenildikten sonra atılan şey, çör çöp- I, 390bkz> şöpik
çörek	çörek- I, 388
çöreklemek	çörek yapmak- III, 340
çubartmak	çalıp, soyup çıplak bırakmak, cıbrılatmak- III, 429, 430 bkz> çubartusımak
çubartusımak	çalıp soyamak ve çıplak bırakmak, III, 430 bkz> çubartmak
çufga	çabuk gitmek isteyen bir postacının.yoldan alıp başkasını buluncuya değin binip gittiği at- 1. 424
çufga	kılavuz, başbuğ-I, 424
çugı	gürültü-III, 128 bkz> çağı, çogi
Çuglan	Karluk büyüklerinin adlarından- I, 444
çugurdan	uçurum, yar- I, 512
çuh çuh	atı yürütneek ve azarlamak için çıkarılan ses- III, 117, 118
çukmak	süzülüp inmek, konmak- bkz> çakmak, çokmak
çukmın	kurabiye blçlminde yapılan bir ekmek, çömlekte su buğusunda pişirilir-I, 444
çukubarı	pota yapılan çamur, lüleci çamuru- III, 243 bkz> hukubarı
çulbuş	elbiseye ve ele yapıfan meyve yapı;kanlığı- I, 460
çulık	çulluk, öveyik büyüklüğünde alacalı bir su kuşu-I, 381
çulıman	su birikintisi- I, 448
çuluman iş	içinden çıkılamayan iş, çepreşik iş-I, 448
çulk	cılık, büsbütün, dibelik. I, 349 § çulk esgürük (esrük);cılık sarhoş, bütün bütün sarhoş-I, 349
çulkuy	bir tarafa çarpılma;- III, 242 § çulkuy elig; eli çolak, III, 242 § çulkuy etük; topu ğu çarpık papuç- III, 242

çumalı	karınca- I, 448
çumguk	ayağı ve başı kızıl, kanadında ak tüy olan karga, ala karga- I, 33, 470 bkz> çumuk
çumılı bolmak	sıcaktan göz kararmak, I, 448
çummak	insan suya dalmak- II, 26
çumruşmak	dalmakta yardım ve yarış etmek-II, 208
çumturmak	çimdirmek II, 182 çumuk ala karga-I, 33, 470 bkz> çumguk
çumurmak	suya daldırıp batırmak- II, 85
çumuşluk	aptesane, ayakyolu-I, 503
çumuşmak	suya dalmakta yarış etmek, I,441; II, 111
çunmak	yıkanmak.II, 314 bz
çupan	köy büyüğünün (muhtarının) yamağı,gizir.I, 402
çupra	eskielbisel, 421
çuram	diğerlerinden daha uzağa glden yegnl bir ok atılı;/- I, 412 § çuram okı; diğerlerinden daha uzağa gidecek ;ekilde atılan ok,I, 413
çur çur	hayvan sagılırken sütün kapta çıkardığı ses, I, 485 bkz> çür çür § tewl emgi çur çur; hayvan sağılırken sütün kapta çıkardığı ses (deve için), I, 485
çurnı	Türk hekimlerinin yaptıkları sürgünlük ilâcı- 1. 435
çutur	huyu kötü, I, 363
çuvaş	çadır-I, 195;II, 7. 190; III, 60
çuwı	Hotan töresince hakandan iki derece a sağı kimselere verilen ungun- III, 225
çuwlamak	börtmek, iyi pişmemek- III, 296
çuvvşamak	kaynamak ve köpüklenmek; karn ı yanmak ve ekşimek- III, 286
çuvvşatmak	ekşitmek, II, 336, 337
çuz	yaldızlı kırmızı renkli bir Çin kumaşıl, 325
çü(çu)	emirde (olumlu ve olumsuz) pekitme bildiren bir edat-III, 207 bkz> şu, şü
çübek	çocuk çükü-I, 388 bkz> çekik
çübür	keçi kılı-I, 363
çübür çebür	abur cubur, malın kötüsü ve değersiz-I, 363
çübürlenmek	keçi kili anmak, keçinin kılı bitmekti, 266 bkz> çüpürlenmek
çüjmek	çekerek uzatmak, uzunluğunaçekmek.II, 9
çüjtürmek	gerdirmek, çektirmek, II, 180
çüjülmek	gerilmek, gevşek ip gerilmek, sakız veya macun gibi şeyler uzayıp sünmek- II, 132 bkz> çöjülmek;
çükreklenmek	yün elbise sahibi olmak ve giymek. II, 277
çülükmek	bozulmak, perişanlaşmak. II, 118, 119, 166
çümerük kişi	her zaman gözü sulanan, gözü az gören adam- I, 488
çümgen	çimenlik, ayrı kotu, Panlcum dactylon-

çümme	ördek suya iyice dalmak-II, 26
çümtürmek	suya daha derin daldırmak, II, 182
çümürmek	suya derin daldırmak-II, 85
çümüştirmek	suya daha derin daldırmakta yarış etmek-II, 111
çilnük	çınar ağacı, I, 388 bkz> çarun, şünilk
çüpürlenmek	keçi kıllanmak II, 266 bkz> çübürlenmek
çür	menfaat- I, 323
çür çür	süt sağılırken kapta çıkardığı ses, herhangi bir akarın çıkardığı ses- I, 323 bkz> çur çur
çürkü	çiş (çocuklar için).I, 430
çürlemek	menfaat elde etmek, I, 323
çürlenmek	faydalanmak-II, 245 çürletmek aşkırtmak.II, 345
çüşek	ot, çayır-I, 389
çüvüt	boya.III,162 bkz> çüvüt § kızıl çüvüt;kızıl boya, zindfre, sülüğen- III, 162 § alçüvüt; al boya-111.162 § kök çüvüt; lacivert boya- III, 162 § ya şıl çüvüt; yeşil boya- III, 162 § sarig çüvüt; sarı boya, zırnık. III, 162
çüvüt boya	■ III, 162 bkz> çüvüt
dag	atlara ve başkalarına vurulan dağ, dağlamak- III. 153
dag	yok, değil III, 153 bkz> dag ol, dag, tegül
dag ol	değil- I, 393, III, 153bkz> dag, dag,tegül
da ki	dahi, II, 195 bkz> takı
dañ	"dan" diye ses verme.II, 357
dangal	saman kesmiğilll, 384
dañ duñ etmek	"dan dun" diye ses vermek- III, 357 bkz> tañ tuñ étmek
-daş (-deş)	iştirak, yakınlık gösteren bir ek- I, 407
dava	ılgın ağacı meyvesi.III, 237
dava	yün sümeği-III, 237
dede	baba, III, 220
deve	deve-II, 195; III, 225bkz> devey, teve, tevey, tewe, tewey, téwi, tiwi
devey	deve- I, 31 bkz> deve, teve, tevey,tewe, tewey, téw!, tiwi
didek	gelin giderken yat kimselere görünmemek için örtülen örtül, 408
didim	geline gerdek gecesi giydirilen taş-I, 397
dik	diki, 334
dik turmak	dik durmak-I, 334
dük	şu kadar, birkaçI, 334;III, 367 § dük miñ
dük urmak	yumruğu ile yavaşçavurmakI, 334
dülek	ağzı kırık saksı ve testi, I, 389

dünüſge	"sülüklü pancar" denen sebze-I, 490
dag	yok, değil, III, 153 bkz> dag, dag ol, tegül
ebek	(çocuk dilinde) ekmek-I, 68
eçeç	atları gayrete getirmek ve sıkıſtırmak için çıkarılan ſ65.II, 282 bkz> heç heç
eçe	büyük kız kardeſ-I, 86 bkz> eke, eze
eçi	yaſlı kadın, hanım nine-I, 87 bkz> aç
eçkü	keçil, 95, 128; II, 14, 117, 266bkz>keçi
edermek	aramak- III, 11 bkz> edermek
edin	baſka, dıſında. III, 11 bkz> adın, adın, adruk, ayruk
ed	ipekli kumaſ ve benzeri gibi dokuma cinsinden sanat eseri olan her ſey 1, 79 bkz> ad
eder	eğer, hayvan eğeri- II, 224, 253, 283, 327; III, 300
edergen	çok ariyan; hakkını arayan- I, 157
ederlemek	eğerlemek-I, 300 ederlig eğerli, eğeri olan, I, 151
ederlik	üzerine eğer konulan ağaç-I, 151
edermek	aramak, takip etmek, kovalamak- I, 447 bkz> edermek
edgermek	iyi görmek, iyi bulmak, kulak asmak, dinlemek; düzeltmek, onatlamak- I, 227, 237; II, 29
edgü	iyi.I, 34, 64, 79,114. 128. 177, 221, 319, 386, 428, 432, 458, 523. 524;II, 153; III, 43. 155, 161, 214, 367, 374, 384, 435 ſ edgü yavlak; iyi kötü- I, 432
edgüüg(k)	iyiIik.I, 44, 129, 158, 420; II, 26, 91, 112
edirmek	ayırıp seçmek, ayırmak, I, 177, 178 bkz> ad ırmak, ödürmek, ödürmek,udurmak, üdürmek
ediz	yüksek, yüksek yer, her ſeyin yükseği-I, 55, 94, 122 ſ ediz tag; geçit vermeyen dağ-I, 55
edizlenmek	engel ve sarp saymak- I, 292, 293
edizlik	yükseklik. I, 152
edlelmek	ıslah olunmak; araſtırılmak. I, 295
edlemek	ülkü yapmak, değer vermek, ehemmiyet vermek, aklına getirmek; tesir etmek, I, 86. 286;III, 155
edlenmek	bir ſey bir dleek için kullan ılmak, bir ſey dilek edinilmek. I, 257
edleſmek	saygı dolay isiyle birbirini aramak, I, .239
edletmek	iyileſtirmek, ıslah ettirmek-I, 264
edlig	faydalanılan, faydalı.I, 103
eğmek (-admak)	yaradılıſ gösteren isimlerden fiil yapma edatı- II, 340
ednetmek	deęiſmek, bulunduğu halden baſka bir hale girmek. I, 266,
ef	ev, III, 207, 212, 266, 313, 314 bkz> ev, ew,öw, üv, üw
eget	gerdek gecesi gelin içln gönderilen hizmetçi kadın-I, 51

egetlenmek	cariye göndermek, birisi ile birlikte güveyin evine hizmetçi göndermek-I, 299 egetlenmek gelin kendisi ile birlikte gönderilen cariye sahibi olmak, I, 291
egetlig	cariye sahibi gelin-1-151
egelik kara baş	gerdek gecesi gelinle birlikte gönderilen hizmetçi kadın, sağdıç kadın- I,150
egilgen	daima eğilen, eğilebilen-I, 159
egilmek	eğilmek I, 198; III, 215
egin	eğîn, sırt-I, 77,110
egin	eni bir buçuk karış, uzunluğu dört arşın gelen bir bez- I, 78
egir	karın ağrısını sağaltmak için kullanılan bir kök (ilâç), Acorus calamus-I, 53
egirgen	çokeğiren-I, 158
egirmek	sevketmek; döndürmek, eğirmek.çevirmek; bir yeri kuşatmak, sarmak. I, 178, 179; II, 13, 137
egirsemek	egir (ilâç) kullanmak istemek-I, 302
egirsemek	eğirmek istemek, (çevirmek, bir yeri kuşatmak) istemek-I, 302
egirtmek	eğirtmek; kalenin etrafını kuşatmayı emretmekIII, 428
eğış	maden eritildiği zaman çıkan pislik,I, 122
egışmek	çevgen eğmekte yardım ve yarış etmek-I, 187
egit	nazar değmennesi için çocukların yüzüne sürülen bir ilâç, bu ilâç safrana blrtak im şeyler katılarak yapılır. I, 51
eğleşmek	birbirine uyup durmak; bir şeyi ayakla çiğnemekte birbirine yardım etmek.,I, 241 bkz> iklemek, ikleşmek, yiklemek
egme	evin kemeri.I, 130
egmek	eğmek I, 100, 168
egri	eğri, I, 127, 458
egrik	egri rtilen ip, egri İmiş ip-I, 105
egrilmek	kale ku:atılmak,sarılmak; ip eğrilmek,I, 248
egrim	düden, suyun toplanıp kaynıyarak dönerek aktığı yeri, 107
egrimlenmek	(su göllerde) eğreklenmek, kaynıyarak ve akarak dönmek, düdenlenmek I, 314
egrinmek	kendi için eğirmek, kendini eğiri r gibi göstermekI, 253
egrişmek	bir yeri sarmakta, kuşatmakta yar-, dım etmek, ip eğirmekte yardım ve yarış etmek-I, 186, 236
egsemek	eğmek istemek-I, 277
egtürmek	eğdirmek,/, 223
egürgen	taneleri olan bir bitki, Karluklar bunu yerler-I, 158
ekdi	sığır, koyun gibi hayvanların kesildiği yer, mezbaha- I, 125
ekdü	kılıç kını ve benzeri şeyleri oymakta kullanılan ucu eğri bıçakj, 125
eke	büyük kız kardeş, koca vey> karının kendinden büyük kız kardeşi, I, 68, 90; III, 7 bkz> eçe, eze
ekeç	akıllı küçük kız, büyüklük eseri gösteren küçük kız, I, 52

ekek	ortaya düşmüş. I, 78 § ekek işler; ortaya düşmüş kadın- I, 78
ekek işlerlik	kadının arsızlığı, yüz­süz­lü­ğü- I,153
ekelemek	söğmek, "ortaya düşmüş karı"demek, kötülüğe nispet etmekl, 306, 307
ekemek	"abla" diye aytamak, "büyük kızkardeş, abla" demek,I, 310
ekeme	bir çeşit çalgı, III, 174 bkz> ikeme
ekilmek	ekilmek I, 198
ekim	bir kez ekilecek kadar olan yer-I, 75
ekin	çiftlik, ekin ekilen yer, I, 78
ekindi	öbürü, öteki- III, 75, 103 bkz> ikindi
ekindi tarıg	ekilen tohum, I, 140
ekinmek	ekinmek, kendisi için ekmek- I, 203
ekişmek	ekmekte yardım ve yarış etmek-I, 187
ekitmek	ektirmek- I, 212, 213
eklemek	çiğnemek, basmak-III, 443 bkz>erklemek
ekmek	bir şey ekmek-I, 64, 168
eksük	eksik, I, 105 § eksük yarmak; eksik para- I, 105
eksümek	eksilmek.I, 278, 326
ekşig	ekşi, I, 105
ektürmek	ektirmek,I, 223
eldiri	oğlak derisi,I, 127 bkz> elri
eldrük	üzerlik otu ve tohumu; Peganum harmala- III, 12, 412, bkz> ilrük, yıdığ ot, yüzerllk
elgelmek	elenmek-I, 250
elgemek	elemek-I, 284
elgenmek	kendisi içln elemek-I, 255
elgeşmek	elemekte yardım ve yarı; etmek, I. 238
elgetmek	eletmek-I, 264
elig	eli, 72, 82, 134, 164, 197, 202, 242, 253,288, 410, 448;II, 44, 78, 82, 105, 123, 134,135,147,158, 231, 237, 238, 271, 292,328,346; III, 53, 62, 63, 79,124, 134, 142,154,193, 242. 297, 307, 425 § oñ elig; sag eli, 72 § sag elig; sa ğ eli, 72 § sol elig;
eliglig	elli, eli olan-I, 336
eliglik	eldiven, elciıkl, 153
eliklemek	alay etmek, I, 307 bkz> elük-
elkin	yelici, koşan; konuk, misafir, yolcu, seyyah- I, 31, 44, 102; II, 242; III, 37, 85 bkz> yelkin, yélkin
elri	oğlak derisi. I, 127 bkz> el d iri
elşemek	acıkmaktan dolayı göz kararmak-I, 283 bkz> ölçemek

elşetmek	açlıktan gözünü karartmak,I, 263 bkz> ölşetmek
elük	alay etme, maskaraya almal, 122 bkz>eliklemek
elwirmek	sıçramak, atılmak- I, 226 bkz> alvvirmek
em	kadının dişilik aygıtı, am- I, 38, 335
em	ilaç.I, 38, 95, 407;II, 363;III, 157
emçi	ilâç yapan adam, eczacı,I, 38;III, 252
emdi	şimdi.I, 36, 37, 41, 46, 74, 125, 192, 200,367, 380, 442, 498;II, 110, 209, 264;III, 356, 372 bkz> imdi emeçlemek
emek	olmak I, 494;II, 29
emet	evet-I, 51;III, 8 bkz> evet, ewet, yemet
emgek	emek, zahmet,I, 110, 205, 420; II, 121,130, 228, 233, 288;III, 372
emgeklenmek	zahmetli saymak,I, 315
emgemek	emek çekmek, zahmet çekmek- I, 284, 362
emgenmek	emenmek, zahmet çekmek- I, 255
emgeşmek	birbiri yüzünden zahmet çekmek-I, 238
emgetmek	yordurmak, emek çektirmek- I, 264
emik (emig)	meme- I, 72, 407; II, 70 Ş tewi emiki; deve memesi, I, 485 emik ılık, soğuduktan sonra ısınıp sıcaklığı artmayan-I, 72Semikkün; ılık gün. I, 72
emikdeş	bir memeden emen iki çocuk, süt kardeş.!, 407
emiklemek	memesine vurmak,I, 308
emiglig işler	emzikli kadın-I, 153
emir	kırağı, sis- I, 54 bkz> amir, i mir, iñir
emirçge	kıkırdak, III, 442
emitmek	eğilmek, meyletmek- I, 69, 214; II, 312. 325
emlelmek	ilaçlanmak I, 296
emlemek	ilâçlamak, sağaltmak (yalnız kullanılmaz, "samlamak" ile beraber gelir),I, 287, 380;III, 85, 295, 298
emlenmek	kendine ilâç etmek-I, 259
emleşmek	ilaçlanmak-I, 242
emletmek	ilâçlatmak, ilâç ettirmek-I, 266; II, 363
emmek	emmek I, 169
emrimek	kaşımak- I, 275
emrişmek	uyuz vb- şeylerden dolayı kaşınmak, deri karıncalanmak-I, 236, 463
emritmek	kaçıma ve gidiştirme yüzünden gıdıklanmaTiak-I, 261, 262
emrülmek	(kaynayan tencere, insan soluğu) senmek, çekilmek-I, 53, 248, 249 bkz> amrulmak
emrülmek	yatıştırmak, dindirmek-III, 428, 429 bkz> amrulmak, amrutmak
em sem	ilâç-I, 407 bkz> samlamak, sem

emsemek	emmek istemek-I, 278
emşen (amşan)	kuzu derisi, kürk yapılan deri,I, 109
emürmek	emzirmek- III, 264 bkz> emilzmek
emüzmek	emzirmek I,180; II, 264 bkz> emürmek
endek	satıh, bir nesnenin üst yanı; dam- I, 105
endik	şaşkın-I, 106 § endik er; budala adam-I, 105
enüç	göze inen perde- I, 52
enüçlemek	göze inen perdeye ilâç koynak.l, 299, 300
enüçlenmek	göze perde inmek, I, 291
enük	hayvan yavrusu, enik, arslan, sırtlan, kurt, köpek yavruları.I, 72
enüklemek	eniklemek, yavrolamak-I, 308; III. 92
enüklenmek	eniklemek, enik sahibi olmak, I, 294
enüklüg	yavrulul, 153
eñek	ağzın iki yanında, azıların bittiği yer, avurt-I, 135
eñek	kadınların baş örtülerini bağladıktan ipi, 135
eñitmek	şa;ırtmak- II, 274 bkz> angıtmak
eñilik	kadınların yanaklarına sürdükleri alılık- I, 115
eñmegü	imtihan, sınav- I, 252
eñmek	şaşmak- I, 174, 252
enreşmek	canı sıkılmak, inlemek, mızımızlanmak (çocuk hakkında)-I, 258, 289; III, 39
eñtürmek	işinde şaşırtmak, dandırnnakl, 290
ep	pekitme ve obartma edat il, 34
epmek	ekmek-I, 101
er	er,erkek, adam- I,16, 21, 24, 33, 34, 35, 36. 37, 38, 49, 54, 63, 71, 99, 104, 124, 128, 139, 146, 147, 148, 152, 154,155,156, 157, 158, 160, 162, 164. 166, 167, 168, 169, 170, 172, 174, 178, 181, 190, 191. 192, 194, 195, 196. 198, 199, 200, 201, 205, 216
erdem	fazilet, edep, terbiye; hüner-I, 51, 89, 103, 107, 252; 336,II, 97, 229, 243, 343; III, 41, 133, 143, 211, 303, 440 bkz> erdem
erdini	iri 100.I, 71,141
erdem	fazilet, edep, terbiye; hüner. I,482 II, 8bkz> erdem
ereğmek	erkekleşmek, I, 208 bkz> arıtmak, eretmek
eren	erin kural dışı çoğul şekli, I, 45, 74, 76,85, 149, 183, 187, 210, 229, 230, 247, 359, 362. 370. 384, 518;II, 17, 83, 101, 104, 220; III, 119. 155. 230, 378, 393, 406 § kurç eren;dayanıklı, yiğit adam- I, 343
Erentüz	Terazi yıldızı; Müşteri yıldızı- I, 76; III, 40 bkz> Karakuş, Karakuş yıldız
eretmek	taşağı çıkarmak, iğdiş etmek; çocuğu sünnet etmek; erkekleşmek. I, 208bkz> arıtmak, eredmek
ergürmek	eritmek. I, 227;II, 198

ergürmek	erişmek, vaktinde yetişmek!I, 227, 228
erik	yağ ve yağa benzer eriyen şey, erimiş.I, 70
erik	yüğrük.I, 139 § erik yıldı; yorga hayvan- 1, 70 § erik at; yürüyen ati, 70 § erik er;becerikli, yürekli adam-I, 70
eriklik	hayvanın istekliliği.!, 152
erimek	erimek III, 367 bkz> erilmek
erinç	olur ki, belki- I, 132; III, 65, 245, 309, 449
erinçil	günah, bkz> I, 134 arınçu
eriñen	ergen, bekâr-I, 117
erinmek	erinmek, üşenmek-I, 201
eritmek	eritmek.I, 208bkz> erütme
erk	saltanat, sözü ve buyruğu geçerlik, kudret, iktidar, gücü yeterllk,I, 43
erkeç	erkeç, genç tekel, 95
erkek	her hayvanın erkeği-I, 111; II, 102; III, 6, 178 § erkek takagu
erken	"iken" anlamına hal bildiren edat-I, 108, 121, 376, 526;II, 68, 249, 301, 333; III, 168, 317
erken	erken-I, 389
erki	şüphe ve sorgu bildiren edat-I, 129
erlemek	çiğnemek, basttıak. III, 443 bkz> eklemek
erküz suw	ilkbahara doğru karların ve buzların erimesinden hasil olan su- I, 96
erlenmek	kadın evlenmek, er sahibi olmak- I, 257
erleşmek	erkeklikte yarış etmek, I, 239
erlik	erkeklik.I, 104
ermegil	tembel, eringen- I, 42, 70, 138
ermegürmek	tembelleşmek- III, 349
ermek	olmak, imek-I, 24, 25, 74, 89,109,164, 215, 384, 399, 418, 430, 458, 516;II, 56, 57, 74, 169, 256. 257, 297, 320, 361; III, 38. 44, 168, 218, 219, 315. 333, 385 bkz> érmek
ernek	parmak-I, 104 bkz> errigek
erñek	parmak.I, 104, 121, 248; III, 130, 443 bkz> ernek
erñeyü	altı parmaklı adam- I, 136
erñeyü	çok kısa boylu, cücel, 136
erre	sidik; eşek kaşandırılmak istendiği zaman iki üç kere bu söz söylenir-I, 38
ersek	ortaya düşmüş azgın kadın, orospu-I, 104; II, 56
erseklenmek	kadın azgınlığından erkek istemek-I, 314
ersig	ere benzeyen, erkek gfbı,III, 128
ersinmek	erkekleşmek I, 253
ertik	işlek yol, I, 103

ertişmek	geçmekte yarış etmek- I, 231
ertmek	geçmek-III, 233, 425, 427
erttini özü	bedeni inci gibi kadın,I, 141
ertürmek	vazgeçmek, bağışlamak, kabullenmek; geçirmek-I, 220
erük	kendisiyle deri sepilenen nesne-I, 70
erük	:eftali, kaysı, erik gibi meyvelere verilen genel adi, 69, 318;II, 282 § tülüg erük
erüklemek	sepilemek. I, 70, 306
ernklenmek	eriklenmek, erik meyvesi vermek,I, 294;III, 348
erüklük	eriklik, erik bahçesi I, 152
erüksemek	eriksemek, canı erik istemek-I, 303
erümek	erimek. II, 198; III, 252 bkz> erimek
erüşmek	erimek; erişmek- I, 182, 186 bkz> aruşmak
erütmek	eritmek- I, 208 bkz> eritmek
es	fenalık, kötülük, ayıp şey; avret yeri. I, 210
es	yırtıcı, vahşî hayvanların avı, payıl, 17, 36; III, 46
esberi	külde pişirilen bir çeşit ekmek-I, 141
esen	sağ, salim- I, 62, 77
esenlemek	selamlamak I, 308
esgürük	sarhoş,!, 349 bkz> esrük
esilmek	uzamak, uzatılmak.!, 196 bkz> asılmak
esin	esinti, rüzgâr, I, 77, 165, 266, 288; II, 223; III, 147
esinmek	bir şeyi çekmek, germek, uzatmak, I, 201 bkz> as inmak
esirgemek	acımak, eseflenmek- I, 306
esirgenmek	acınmak- i, 291
esişmek	ip ve benzeri şeyleri (çekmek, germek ve uzatmakta) yardım ve yarış etmek- I, 185
esitmek	uzatmak- I, 209
esiz	yazık, esef, III, 51 bkz> essiz, ısız, ıssız, isiz
esizlig	fenalık, kötülük, haşarılık- III, 161 bkz> ıszlık, ıssızlık, isizlik
eski	eski, I, 129
eskirmek	eskimek,I, 228
eskü	kalbur, elek,I, 129
eslinmek	bir şey bir şeye takılmak- I, 258, 259 bkz> asl inmak
esmek	esmek; kalburlayarak savurnnak; uzatmak- I, 165
esnemek	esmek; esnemek, I, 288; II, 223; III, 147
esnetmek	estirmek; esnetmek-I, 266, 267

esri	kaplan; tekir renk, kaplan rengi-I, 126 bkz> asrı Ş esri yışik; alaca, iki renkli ip-I, 126
esrilemek	nakışlamak, süslemek- I, 316
esrük	sarhoş- I, 105, 194; II, 213, 289; III, 281 bkz> esgürük
essiz	acınma anlatır, yazık, vahi, 143; II, 188bkz> esiz, ısız, ıssız, isiz
estürmek	uzattırmak, çektirmek, gerdirmek; elettirmek, I, 221
esürtmek	sarhoş etmek- III, 427
eş	eş, arkadaş- I, 47, 458
eşek	eşek- II, 246 bkz> eşgek, eşyek
eşgek	eşek- I,III, 114 bkz> eşek, eşyek
eşgeklenmek	eşek sahibi olmak- I,315
esiç	tencere, çömlek-I, 52, 166, 223, 248, 258, 313, 323, 327, 357, 409, 411, 514, 518; II, 12, 72, 78, 178. 201, 253, 302, 333, 356, 357; III, 142. 191, 206, 249, 280, 409, 430bkz> a şaş, aşıç Ş esiç bukaç; tencere, bardak, tas- I, 357, 411
eşiçlenmek	tencere sahibi olmak- I, 291
eşik	eşik-I, 42
eşiklik	eşiklik I, 152 Ş eşiklik yıgaç; eşik yapmak için hazırlanan ağaç-I, 152
eşilgen	daima eşilen-I, 158
eşilgen	her zaman uzayan, çekilen-I, 158
eşilmek	eşilmek I, 197
eşilmek	uzamak-I, 158
eşişmek	toprak eşmekte yardım ve yarış et-mek, I, 185
eşitmek	eştirmek, araştırmak-I, 211 bkz> üşetmek
eşittürmek	işittirmek- I, 222 bkz> eştlirmek
eşkin	uzun yol- I, 109
eşkinci	koşa koşa gliden at postası-I, 109
eşkin toprak	akıp inen, üğünen toprak- I, 109
eşkürti	ipekli, nakıjı Çin kuma;ı-I, 145
eşlig	genç kadından eşi bulunan kimse, eşli, eş sahibi I, 47
eşmek	eşmek; taşmak; (at hakkında) yorga yürümek- I, 166
eştilmek	işitilmek;!, 246
eştürmek	eştirmek-I, 222
eştürmek	işittirmek-I, 221 bkz> eşittürmek
eşük	büyüklerin ölümünde mezarları üstüne serilmek üzere gönderilen ipek kumaş; bu kumaş sonra parçalanarak fakirlere dağıtılır, I, 72
eşük	bürgü, örtü, üste giyinen, bürünülen her nesne- I, 14, 72
eşüklig	bürgülük kumaş sahibi. I, 153
eşüklik barçın	bürgü yapılmak için hazırlan-mış olan ipekli kuma;- I, 153

eşölmek	örtölmek, örtönmek- I, 197 bkz> aşölmek
eşömek	örtmek, bürömek, I, 14; III, 253, 254
eşötme	örttörmek-I, 210 bkz> aşötmek
eşyek	eşek, I,III, 114, 244, 311, 492; III, 62, 326, 330 bkz> eşek, eşgek
et	et, I,35.36,95,169,173,177,184,196, 209, 220, 223, 236, 323, 338, 348, 379, 397, 401, 429, 444, 479, 485, 495;II, 4,15, 78,102,120, 126, 129, 141, 156, 157, 174, 211, 217, 222, 230,240, 243,245, 248, 252, 254, 281, 282,292, 293, 342, 348; III, 7, 16. 23,
etçi	kasap, II, 48, 49
eteç	çocukların ceviz oynadığı çukur, I, 52 bkz> etiç
eteçlik	ceviz oynamak için çukur açılmış yer- I, 151
etek	etek- I, 68
eteklenmek	eteklenmek- I, 294
eteklig	etekli, eteği olan, I, 122
eteklik	eteklik I, 152
etetmek	sıkıntıya koymak- I, 207
etiç	çocukların ceviz oynadıkları çukur- I, 52 bkz> eteç
etik	pabuç, mest- III, 283 bkz> etük
etikmek	(çocuk) yetişmek, tombullaşmak, büyümek. I, 192
etilgen	her zaman düzelen- I, 158
etilgen	atlarda bulunan bir hastalık-I, 158
etilgen sayılan	birçok işlere giren, çıkan, I, 158
etiz	iki dere arasındaki su geçecek sed-I, 54 bkz> atız
etizlemek	ark açmak, set yapmak, toprağı parçalara ayırmak, evlek yapmak-I, 301 bkz> atızlamak
etizlenmek	parçalara ayrılmak, (tarla hakkında) maşalaya ayrırmak- I, 292 bkz> atızlanmak
etlelme	et yapılmak- I, 295
etlemek	etlik yapmak, et yapmak, I, 284, 285
etlenmek	etlenmek, şişmanlamak- I, 256, 285
etletmek	kestirip et haline getirtmek, I, 264
etlig kişi	etli, şişman. I, 101
etlig ki	;i et sahibi olan kimse-I, 101
etlik	et asılacak çengel, I, 101
etlik	kesilmek için hazırlanan koyun-I, 101 S etlik koy; etlik koyun, I, 101
etmek (étmek)	yenecek ekmek I, 102, 166,197, 202, 211, 247, 262, 329, 391;II, 28, 30,98, 112, 138, 197, 235;III, 93, 223, 280, 287, 304, 352, 426, 428
etmekçi	ekmekçi-II, 48, 49
etmeklenmek	ekmek sahibi olmak-I, 314

etrek	rengi kızıla çalan sarı adam-I, 101
etsemek	canı et istemek- I, 275, 279
etsetmek	ete istek getirtmek, I, 262
etük	pabuç, edik, I, 68, 218, 395; II, 49, 315; III, 97, 242, 426, 430 bkz> etik § büküm
etük	; kadın ayakkabısı-I, 395
etükçi	pabuççu, kavaf- II, 49
etüklenmek	ayakkabı, edik sahibi olmak, I, 294;III, 348
etüklük sağrı	ayakkabı yapmak için ayrılan sahtiyan I, 152
et yer	yumuşak yer-I, 35
etyin	vücut- I, 463
ev	ev,I, 32, 211, 516 bkz> ef, ew, öw, üv, üwSev kızı; aile kızı-I, 326
evet	evet, peki- I, 51 bkz> emet, ewet, yemet
evin	tane,I, 84 bkz> ewin
evleşmek	evini ortaya koyup kumar oynamak,I, 240, 241
evlig	ev sahibi. II, 106, 176
evlük	kadın,!, 251
ew	ev- I, 24, 25, 32, 33, 37, 38, 85, 104, 124, 147, 148, 169, 191, 197, 214, 225, 226, 227, 231, 251, 253, 257, 281, 283, 293, 298, 323, 343, 370, 375, 377, 378, 384, 422, 435, 446, 447, 464, 495, 496, 498, 499, 501, 504, 507, 514, 515;II, 3, 4, 6, 8.17,1
ewdilmek	ele geçirilmek, toplanmak-I, 246
ewdimek	toplamak-I, 273
ewdinmek	toplamak, toplamayı üzerlne al- mak, kendi kendisine toplamak- I, 251;II, 254
ewet	evet, peki,I, 51 bkz> emet, ewet, yemet
ewin	tanel, 77, 84 bkz> evin
ewlenmek	hâlelenmek; kendine ev edinmek- 1. 258, 259
ewlenmek	evlenmek-III, 87
evvleşmek	toplanmak, yığılmak-I, 240bkz> avlaşmak
ewmek	bir şeyin etrafına koşuşmak I, 167
evvrişmek	uğraşmak, çabalaşmak, birisin üstüne düşmek; çevirmekte ve bir şeyin altını üstne getirmekte yardım etmek, I, 235, 248
ewrülme	yönelinen yerden çevrilmek. I, 248
ewsemek	evini özlemek. I, 277, 279
ewsetmek	evini özletmek, İstetmek, I, 262
ewsinmek	evi benimsemek, kendi evi saymak. I, 253, 258
evvşük	bir adama sonradan gelen hal, hastalık ve benzeri, arıza; evin merteği, direği-I, 105

evvüşken tewürgen	her zaman evirip çeviren, güç işleri başaran-I, 157, 521
ewürgen tewürgen	her zaman evirip çeviren-I, 521
ewürmek	çevirmek, evirmek, döndürmek, altını üstüne getirmek, I, 178; II, 82
ewüsğü	savurma aygıtı- I, 13
evvüşmek	savurmak- I, 13
ewzemek	koğlamak, müzevirlik etmek I, 275
eyegü	her hayvanın eyeğisi, eye kemiği, kaburga; yan; çadırın yanı, I, 137;III, 174, 425
eyegü yér	dağın ortası-I, 137
eyle	öyle- I,113, 166; III, 186
eymenmek	utanmak; çekinmek-I, 270;III, 377
eze	buyuk kız kardeş,!, 90 bkz> ece, eke
ezik	uzunlamasına çizik, tırnak yarası-I, 71 bkz> az, iz
ezitmek	uzunluğuna yirmek,I, 209
ezmek	kazımak, sıyırmak-I, 165
eztürmek	yirdirmek-I, 220
él	i1, vilâyeti, 48, 106, 168, 219, 354;II, 9, 10, 18, 25. 29, 238
él	atı anlatır bir isim-I, 48 él açıklık, boşluk-I, 48
él	kötü, değersiz. , 49 él iki bey arasında barışıklık-I, 49
él başı	ata bakan, seyis-I, 49
él bolmak	sulh olmak, barışmak-I, 49
él kuş	kartala benzeyen alacalı bir kuş-I, 49
én	çukur; iniş. I,49;III,4 bkz> in Š én yér
én	en, yan tarafa olan genişlik, yani, 49
énemek	enemek; kulaktan bir parçasını keserek imlemek III, 256
énetmek	enetmek; kulağın bir parçasını keserek imletmek-I, 215
ér	delik açmak için kullanılan aygıt, delgiç,I, 45
ér	yeri, 45bkz>yér
ér	yerin güneye bakan güneşli taratıl, 464 bkz> ir
érilmek	gedilmek, gedik açılmak; eksikleşmek-I, 270
érin	dudak, I, 70, 77 bkz> ir(i)n
érinç	iyi ya;ayı;, nimet içinde geçiniş, nimet, bolluk,I, 46, 132; III, 449 bkz> érinj
érinçü	günah- I, 134 bkz> arınçu
érinj	nimet, bolluk, I, 132; III, 449 bkz> érinç
érle	yurtluk, yurt tutulan yeri\ III, 251 bkz> irle
érmek	i.rkilmek, yalnızlık duymak; (duvar) yarmak- I, 172, 173

érmek	olmak, imek, I, 24 bkz> ermek
érte	erte- I, 124
értelemek	erken başlamak-I, 316 bkz> irtalamak
ésilmek	eksilmek. I, 270
eşitmek	işitmek. I, 212,508, bkz> işitmek
étilmek	düzelmek; edilmek, yapılmak- I, 53, 442; II, 209
étinmek	edilmek, hazırlanmak- I, 82
etişmek	barıştırmak, beraber yapmak-I, 76
étmek	(yardımcı fiil) yapmak, etmek, eylemek, kılmak- I, 171, 324, 332, 333. 342. 361.456, 457, 486; 11. 25; 111. 128. 129, 130, 357,366, 370
éttürmek	büktürmek-I, 267, 268 bkz> iytürmek
éttürmek	onartmak, düzeltmeyi emretmek. I, 217, 218
éwek	acele, ivme; aceleci, ivenl, 77, 104, 387;II, 13, 19 S éwek er; aceleci adam,I, 122
éweklik	işlerde ivme, acelecilik-I, 153
éwet	acele, ivne- III, 26
éwilmek	ivilmek, acele edilmek. I, 271
evvişmek	koşu;mak, acele edl;mek- I, 186
éwmek	acele etmek, I, 167.168;II, 12; III, 26,183
éwsemek	ivmek, acele etmek (İstemek)- I, 277
furxan	put-I, 343 bkz> burxan, beder burxan bedez burxan ■
furhan ewi	put evi, puthanel, 343,
ge	zarf (mefulüileyh) edatı-III, 212,.,
gerü	doğru III,251
geşür	havuç, I, 431 bkz> gezer, gizri, sarig, turma
gezer	havuç, I, 431 bkz> geşür, gizri, sarig turma
gizri	havuç. I, 431 bkz> geşür, gezer, sarig turma
gine	küçültme eki- III, 359 bkz> kıya, -kiye
gu	fiillerin emir kipi üzerine gelerek zaman, yer ve ayg it ismi yapan edat- III, 211
hana	ana,I, 32 bkz> ana
hata	ata,I, 32bkz> ata
heç heç	atları gayrete getirmek ve sıkıştırmak çıkarılan ses I, 321; II, 282 bkz> eç eç
hoç hoç	keçilergüdülüp sürülürken söylenen, II, 282
hukubarı	potâ yapılan çamur, lülecl çamuru- için çıkarılan ses, III, 243 bkz> çukuban
xafı	hokka-I, 423
xakan	Afrasyab'a verilen ungun,III, 157
xamir	emir, beyi, 112

xan	han, Türkler'in en büyük başbuğu, Afrasyab oğullarına verilen ungunl, 63, 82, 199, 255, 271, 410, 427, 459;II, 3, 7,190, 273, 288; III, 60, 127, 141, 157, 266. 327, 368
xanda	nerede-I,46, 418; III, 69, 173, 218 bkz> kanda, kayda, kayuda
xasnı	çocukları semirtmek için bir kese içine konularak ağızlarına verilen bir deva, Hin-distan'dan gelir- I, 435
xayu	hangi, hani, I, 31; III, 218, 237, 367 bkz> kanu, kayu
xıyar maraz	ücretle çalışan adam, ırgat-I,411 bkz> maraz
xız	kız- III, 218bkz> kırkın, kırnak, kız
xulın	Çin'den getirilen birçok renkleri olan ipek kuma ş,III, 371
xumaru	andaç olarak verilen mal, ölen büyük bir adam in malından hakana ayrılan güzel parça, uzağa giden adamın hisımlarına bıraktığı mal I, 445
xumaru	miras I, 445;III, 440
xumarulanmak	mirasa konmak; dostunun veya başkasının malından kendine azık edin-mek,III, 205
xun	kaba, faydasız.III, 138
xun xara ıslamak	kaba, faydasız iş İJemek- III, 138
xüçünek	"kırlangıç" dahi denilen benekli, güzel kokulu küçük kavun, yılıklı, 488
ıçgın	kaçırmak; kaybedilmek, yok edilmek,elden gitmek; yellenAiek.I, 253, 254;III, 307
ıdılmak	saliverilmek, boşanmak-I, 194
ıdıngu saç	erkeğin sonradan bırakılan saçıl, 133
ıdıngu yılık	yük vurulmayarak bırakılan hayvan- I, 134
ıdışmak	birbirine armağan vermek, armaganlaşmak ve bunda yarış etmek- I, 182
ıdmak	salmak, göndermek, serbest bırakmak, I, 210, 421; III, 172, 230, 343, 438 bkz> tonatmak, tonıdmak
ıdsamak	göndermek istemek-I, 276
ıdu	zaruret, zahmet-I, 110
ıduk	kutlu ve mübarek olan; aslında sahibininyaptığı bir adak için saklanarak yünü kırılmayan, sütü sağılmayan, yük vurulmayarakbaşıboş bırakılan, salıverilen her hayvana bu ad verilir.I, 65
ıduk	tag geçitsiz sıra dağlar-I, 65
ıglamak	ağlamak-I, 286, 287 bkz> yıglamak
ıglaşmak	ağla:makl, 240bkz>yıglaşmak
ıjmaklanmak	bir yerde veya bir şeyde çok şap bulunmak; kelliği artmak, azmak-I, 313bkz> ajmuk
ık	soğuk su içilerek üzerine ekmek yenildikte gögsü kabartarakç ıkan bir hıçkırık, hık- I, 37
ıkılaç	asil, yüğrük at- I, 139
ık tutmak	hıçkırık tutmak, hık tutmak- I, 37
ıldurmak	indirmek I, 224

ılıg	ılık., 31, 64 bkz> yılıg
ılımga	hakanın mektuplarını Türkyazısıyle yazan kimse- I, 143 bkz> al ımga
ılınmak	ilişmek, tutulmak, uğramak, takılmak-I, 204; II, 288; III, 358 bkz> ilinmek
ılışmak	inmekte yarış etmek, ini;mekl, 190
ılışmak	blrbirine ilişmek; çatışmak; asmakta yardım etmek I, 188, 190 bkz> ilişmek
ılmak	inmek- 1.169,175; III, 69,220 bkz> inmek
ılsamak	inmek istemek-I, 278 bkz> insemek
ımga	malmüdürü, tahsildar, hazinedar.I, 128
inal	anası hatun (kökten), babası ortalık adamı olan bütün gençlere verilen ungun, I, 122
inanç	güvenilen, inanılan, I, 133;III, 450\$ inançbeg; inanılan, güvenilen beyi, 133, 206
inanmak	inanmak, güvenmek- I, 206; III, 161
ınışmak	inişmekl, 190
inan	dişi deve- I, 120, 289 bkz> iñen
ınramak	deve inlemek-I, 120
ınranmak	inlemek- I, 289
ınraşmak	inleşmek III, 398
ınratmak	inletmek,II, 357, 358
ir	ir, ırlamalll, 4 bkz> yır
ir	utanma bildiren bir söz-I, 36 bkz> ıra, ırıra, ir
ıra	utanma-I, 39 bkz> ir, ırıra, ir
ir bulmak	utanmak.I, 36
ırgag	donmu; olan buzı, buzluğa çeklp getirmek için kullanılan kanca,I, 141
ırgalmak	sallanmak, ırgalanmak. I, 249
ırgamak	sallamak, ırgalamak, I, 283; III, 316, 321
ırganmak	ırgalanmak- I, 254
ırgaşmak	ırgalamakta yardım ve yarış etmek- II, 322
ırgatmak	ırgalatmak, sallatmak- I, 263
ırk	kâhinlik, fal, yürektekini d ı;arı çıkarma, I, 42
ırklamak	kâhinlik etmek, ırk (fal)a bakmak- III, 443
ırıra	utanma-I, 39 bkz> ir, ıra, ir
ırtalamak	erken başlamak-I, 316 bkz> értelemek
ısınmak	ısınmak; sevmek- I, 201, 202 bkz>isinmek
ısırgan	ısırgan, çoktsıran-I, 156
ısırmak	ısırmak, sokmak-I, 178; II, 329
ısırtmak	ısırtmak- III, 428

ısırmak	ısınmak, bir nesnenin bütün parçaları arasına sıcaklık yayılmak, I, 185 bkz> ısırmak
ısız	ele, avuca sığmayan, haşarı çocuk, utanmaz, arsız, irsiz, fena, kötü-I, 122, 386; II, 117 bkz; esiz, essiz, ıssız, isiz
ısızlık	fenalık, kötülük, haşarılık.III, 161 bkz> esizlig, ıssızlık, isizlik ıslanmak; islenmek-I, 298 bkz> işlenmek
ısırk	çocukları perilere ve göz dokunmasına karşı afsunlamak için ilâç yapıldığı zaman tekrarlanarak söylenir. I, 99
ısırmak	ısırmak, I, 247
ısrım kişi	suratsız, sıkıntılı adamı, 107
ısrınmak	öfkelenip derlenmek, toplanmak, çekilmek, büzülmek- (Bu kelimde sebzelerle iyice pişmeden soğuk su konmasıyla pişme yerek çiğ kalması, sinirsek olması halinde 50/10A. Yumuşak huylu bir kimsenin ser-telmesi de böyledir)!, 251, 252
ısırmak	ısırmak- I, 234, 285
ısrumak	ısrırmak- I, 163
ıssız kişi	yüzsüz, lyilik bilmez adam- I, 142 bkz> esiz, essiz, ısız, isiz
ıssızlık	, fenalık, kötülük, haşarılık. III, 161 bkz> esizlig, ısızlık, isizlik
"Ş	işi, 47, 53, 64, 141, 146, 147, 155, 156, 157, 158, 168, 171, 179, 186, 187, 190, 193, 197, 201, 204, 209, 217, 220, 221. 230, 235, 238. 244, 255, 270, 271, 272, 295, 300, 307, 313, 315, 316, 320, 348, 368, 376, 391, 410, 428, 448, 459, 462, 470, 494, 52
İŞÇİ	işçil, 468Ş tarfak işçi:kıvrak, çalışkanişçil, 468
işgunmak	Farsça'sı "aşhun" Arapçası el-rîbâs olan bitki-I, 18, 109
iş küdük	iş güç-I, 391
ıslamak	işlemek- III, 138 bkz> işlemek
ıslar	kadın-II, 150, .171 bkz>işiler, işler
işhg	i; sahibi olan (kimse). I, 495, 509 Ş işlihg küdüglüg; işli, güçlü- 1. 509
İt	it, köpek-I, 35. 116, 156, 157, 164, 178, 228, 294, 308, 336, 346, 363, 365. 375, 483;II, 7, 8. 10, 16, 24, 73, 84, 177, 221. 292, 298, 305; III, 23. 70, 73, 214. 232, 255, 262, 291, 294, 300, 324, 353, 404, 405, 410, 429
ıtlamak	köpekletmek, söğmek-I, 285, 286
ıthg	itli, köpekli I, 98
ıtlıg yılı	Türkler'In on İkill yıllarından birli, 346
ıwık	kırlarda, taşlı yerlerde yaşayan geyikI, 67, 239, 265
ıvrık	ibrik I. 99, 100; III, 131
ıyınmak	ıkmak, I, 269
îç	içi, 35, 91, 225, 245;II, 208
içegü	kaburga kemiklerinin iç tarafında bulunan şeylerin adı,II,içirik I, 137
iç et	ciğere bitişik olan ince et- I, 35
içgermek	içeriye koymak; suçlarını söylemek, koğlamak-I, 227

içi	yaşça büyük olan erkek kardeş; kocanınyaşça büyük erkek kardeşL I, 87; III, 7
içikmek	savaşta kendi dileğiyle teslim olmak-I, 192;II, 118
içilmek	içilmek. I, 194
için	"ara, iç" anlamını bildiren birek, I, 76, 230
içişmek	içişmek, içmekte yardım ve yarış etmek, I, 181 içkin er düşmanlardan iken bu yana geçen, kendisine dokunulmayan, baysallık verilen kişi, mülteci- I, 108
içkur	iç kuşağı, uçkur, I, 35, 324
içkü	içki, içilen şey,l, 128 içlemek iç geçirmek, astarlamak, I, 286
içlenmek	içlenmek, tanelenmek, içi olmak- I, 256, 257
içlik	eger keçesi, içlik, I, 102, 104
içmek	içmek, bir şeyi içmek veya sorup içine çekmek.I, 35, 47, 142, 164, 192;II, 6
içmek	kuzu derisinden yapılmış olan kürk-I, 102
içmeklenmek	kuzu kürkü giymek 've buna sahip olmak, I, 314
içre	de, içinde, içerisinde. I, 223, 367, 393; II, 83, 250;III, 235, 247, 339, 448
içrüşmek	içirişmek, içi'rmekte yardım ve yarış etmek,I, 233
içsemek	içmek 151601 OM, 20, 276
iç söz	yürekteki gizli şey, sırl, 35
içtonlamak	iç donu giymek-I, 314 bkz> içtonlanmak
içtürmek	içirmek, su içirmek,I, 218; II, 173
içük	samur, tegin gibi hayvanların derisinden yapılan kürk, I, 69
içüklemek	samur, teğın gibi hayvanların kürkünden urbasına iç geçirmek, iç kaplatmak, I, 305
içürgen	çok içiren- I,157
içürmek	içirmek I, 47, 177. 218; II, 173
idiş	kadeh, tas, bardak, tencere gibi her nevi kap- I, 61 bkz> idi ş
idi	sahip, efendi; TanAı. I, 87. 320, 330, 410; II, 243
idiş	kadeh, kap; mal mülk, III, 61,131, 232 bkz> idiş
idrik	katı nesne- I, 102 bkz> irik
ig	iğ,l, 48, 85 bkz> ik, yig, yik
ig	hastalık.l, 48, 296;III, 30, 224, 278, 281
igçil	hasta, III, 57
igemek	eğelemek, gıcırdatmak, III, 254, 255
igemek	inat etmek, III, 255
igenmek	benimsemek; (kısarak) gebe kalmak;çam ıslaşmak, harınlaşmak; çekinmek-I, 104,, 200, 203
igeşmek	arka olmak, güvenmek-I, 187
igeşmek	eğelemekte yardım ve yarı; etmek; çarpışmak, ısırmak;boğufmak- I, 187, 188; II, 287

igış	harınlaşan, inatlaşan hayvan, ati, 122
iglelmek	hastalanmak-I, 296
iglemek	hasta olmak-I, 287, 380
iglenmek	bir parça hastalanmak
igleşmek	hastalaşmak-I, 241
igletmek	hastalandırmak- I, 266
iglig	hasta-I, 79, 196, 273; II, 351
ik	iğ- III, 144 bkz> ig, yig, yık
ikdilmek	terbiye edilmek, eğitilmek; beslenlenmek-I, 246
ikdi	; anaları bir olan-III, 382
ikdük	peynlr gibi süt ve yoğurttan yapılp yenen bir azık,I, 105
ikeme	bir çeşit saz, kubuz gibi çalınan bir çalgı-I, 137; III, 174 bkz> ekeme
iki	sayıda iki; ikisi I, 49, 131, 233, 256; II, 45, 251;III, 45, 101, 244, 363, 382 bkz> ikki
ikidmek	terbiye etmek, eğitmek, yetiştirmek, I, 213 bkz> ikitmek
ikiñ	sayıda 1 "1110.I, 131, 132; III, 449
ikindi	bazısı, öteki, ikinci- I, 140, 185, 186, 231, 238. 239;II, 89, 103, 203, 214, 217 bkz> ekindi
ikindi	ikindi,I, 140
ikirçkün	tereddüt, ikircim; tereddütlü, ikircimli. III, 419
ikit	yalan-I, 51
ikitmek	terbiye etmek, yetiştirmek .I, 213 bkz> ikidmek
ikki	iki, birblri, ikisi, iklden her biri-I, 182, 187, 188. 189, 234, 237, 239. 268, 270, 308, 317, 410, 519;II, 17, 88, 89, 93, 98, 99, 101, 102, 104, 105, 107, 108, 109, 112, 196, 203, 206, 207, 209. 211, 215, 217, 218, 220, 221, 222, 224, 258, 287; III, 71,
ikkiz	ikiz, I, 143 S ikkiz oğlan; ikiz çocuk-I, 143
iklemek	çiğnemek, basmak-I, 287, 380;III, 310bkz> eğleşmek, ikleşmek, yiklemek
ikleşmek	birbirine uyup durmak, bir şeyi ayakla çiğnemekte birbirine yardım etmek, I, 241 bkz> eğleşmek, iklemek, yiklemek
ikletmek	çiğnetmek, bastırmak-I, 265
iktü	ekti, elde beslenen hayvan, I, 114
iktülemek	ot vermek; beslemek- I, 317
ilel	(beylere ve hanlara cevap verilirken) evet- I, 78
ilenç	düşüncesinin yanlışlığı belli olan birki-şinin bir iş üzerine sözsöy]em esini kınama; ayıplama, tekdir, çıkışma-I, 133, 204;III, 450
ilenmek	kötü dua etmek, ilenmek; ayıplamak, tekdir etmek,I, 204, 205
ilermek	göze ilişmek, belirlemek, görünmek- I, 179; II, 283
ilersük	şalvar uçkuru-I, 152

ilertmek	iliştirmek, ilştirtmek. III, 427, 428
iletmek	iletmek, götürmek- I, 214, 369; II, 263
ilik	ilik I, 72. bkz> yilik
ili kapug	iliştirilivermiş, anahtarsız açılabilen kapıl, 92
ilinmek	tutulmak, yakalanmak/, 204, 205, 206;II, 288;III, 358bkz> ılınmak
ilişmek	birbirine ilişmek; çatışmak; asmakta yardım ve yarış etmek-I, 188, 190 bkz> ılışmak
ilk	ilk, her şeyin evveli-I, 43
ilmek	ilişmek I, 169
ilrük	üzerlik tohumu, Peganum harmala- I, 105 bkz> eldrük, yıdıg ot, yüzerlik
iltürmek	iliştirtmek, astirtmak- I, 224
im	parola, orduda başbuğun askerler arasına silâh veya kuş adlarından birini belge olarak koyduğu kelimeler- I, 38
imdi	şimdi. I, 36, 37, 41 bkz> emdi
imir	aydınlıkla karanlığın birbirine karışması-I, 94 bkz> emir, imir, iriğir
imlelmek	göz kırpmakla ve buna benzer şeyle işmar olunmak-I, 296
imlemek	işmar etmek, işaret etmek, göstertmek- 1. 82, 287, 288;III, 84, 295, 310 bkz> yimlemek
imleşmek	işaretleşmek- I, 242
imletmek	işaret ettirmek- I, 266
imren	yurttaşlardan toplanan heryıgnak- I, 88, 107
imtili	düşünüp taçınılmadan birdenbire yapılma. I, 141
in	çukur- I, 49 bkz> én
in	yırtıcı hayvan ini.I, 49, 55 bkz> yin, yin
in	koyun pislği-I, 49 bkz> yin
inç	rahat, içi sakın, yüreği dölek-I, 74;III, 437
inçikmek	duygusu gitmek, bayılmak, büzülmek, titremek-I, 243, 244
inegil	vücut içerisinde, göbek karşısında kulunca benzer bir hastalık-I, 137
ini	yaşça küçük kardeş, kocanın küçük erkek kardeşi- I, 93; III, 7
inilmek	inilmek. II, 130
inmek	inmek I, 169; II, 204; III, 61 bkz> ılmak
insemek	inmek istemek- I, 278bkz> ılsamak
iñek	1116N, 111; III, 91 iñek kaplumbağanın diğisi 1, 111
iñek küçi	küçü otu tohunnu- III, 121
iñen	dişi deve, I, 120, 289 bkz> ıhan
iñes kişi	yabancı gibi sağına, soluna bakan adam- I, 94
iñir	aydınlıkla karanlığın birblrine karışması, alaca karanlık.!, 94 bkz> amir, emir, imir

iñliç	kebabla yenir, sarımsağa benzer blr dağ otu-I,115
iprük	içerisine pekllk gelene (içlni sürdürmek için) yo ğurt ile süt karıştırılarak verilen ilâç- I,101
ir	yerin güney, güneşli yanı- I, 464 bkz> ér
ir	utanma bildiren bir söz, I, 36 bkz> ir, ıra, ırra
ir bolmak	utanmak,I, 36
irdemek	aramak-III, 228
irik	katı olan nesne-I, 71, 102 bkz> idrik
irik	kel ve uyuzun kafası-I, 71
irik	erpik ve eski olan her nesne, I, 70
irik otuñ	odun kırıkları, kıymık I, 70
irilmek	kaygıdan titremek, kendi kendini yermek-I, 196 bkz> anim ak
ir(i)n	dudaklar, ağız- III, 74 bkz> érin iririg 11-10.I, 135;III, 59
irk	dört yaşına girmek üzere bulunan koyun-I. 43
irkeklenmek	dalgalanmak; erkekolmakiür-permekl, 315bkz> erkeklenmek
irkeşmek	topla:mak.I,144 bkz> irkişmek
irkilmek	toplanmak, çoğalmak I, 249
... irkin suw; irkinti su-irkin	irkilen, iriken şey i, 108 § irkin yağmur; günlerce süren yağmur, I, 108 § \, 108
irkinmek	irkmek, mal irkmek, kendisi için toplamak- I, 254, 255
irkişmek	irkmekte yardım ve yarış etmek, toplamak- I, 238, 325 bkz> irkeşmek
irkmek	toplamak- III, 420
irle	yurtluk, yurt tutulan yer\ III, 251 bkz>érle
irpelmek	bıçkı ile biçilmek, bozulmak- I, 244
irpemek	bıçkılamak, biçmek, bozmak- I, 271
irpetmek	bıçkı ile biçtirmek, bozdurmak. I, 260
irtelmek	aranmak, araştırılmak; istenmek. I, 245
irtemek	arkasına düşmek; istemek- I, 245, 272; III, 356 bkz> istemek
irteş	araştırma, irdeme; isteme; iş hususunda vaki olan bahis, dögüş, kavga,I, 97, 402;II, 214;III, 416
irteş kopmak	bahis kızı:mak- I, 97
irteşmek	araştırmak. I, 230
irtetmek	istetmek, aratmak, I, 260
irük	duvar ve duvara benzer şeylerdeki gedik-I, 70
irwi	Hindistan'dan gelir bir ilâç-I, 128
irwi	ince uzun-I, 128 § irwi kulak; ince uzun kulak- I, 128
isig	sıcak- 1. 72;III, 400

isiglemek	çok sıcakta gitmek-I, 306
isiglenmek	bir şeyi sıcak bulmak-I, 294
isiglik	sıcaklık./, 152
isiglik	sevda-I, 152
isig yer	uzayıp giden bozkır-I, 72
isimek	ısınmak-III, 253
isinmek	ısınmak; sevmek-I, 201, 202 bkz> ısınmak
isingenmek	sıcak yüzünden isiriklenmek-I, 290
ışışmek	ısınmak, bir nesnenin bütün parçaları arasına sıcaklık yayılmak-I, 185 bkz> ışısmak
isitmek	ısıtmak; ısıtmaya tutulmak- I, 209, 210
ısız	kötü, fena- II, 91 bkz> esiz, essiz, ısız, ıssız,
ısızlenmek	sevimsizleşmek, yaramazlaşmak-I, 293
ısızlık	şer, kötülük I, 152 bkz> esizllg, ısızlık, ıssızlık, ısızlık
iskemek	ditmek-I, 284
iskenmek	(kıl, ot vb- hakkında) koparmak, yolmak, ditmek-I, 255
ısre	aşağı; sonra,I, 126
ıstek	ıstek; ara;tırma- I, 120
ıstek kopmak	ıstek gelmek,I, 120
ıstelmek	ıstenmek, aranmak, I, 246 i
ıstemek	ıstemek, arkasına düşmek, aramak- I, 272 bkz> ırtemek
ıstetmek	ıstetmek, aranması için arkasından adam göndermek.I, 260
İş	is, kandil dumanı-I, 37
İş	işi, 132, 253, 265; II, 166, 315; III, 68bkz>ış
ış bolmak	ıslenmek, kirlenmek-I, 37
ışenmek	güvenmek, inanmak I, 202
ışiler	kadın-I, 117 bkz> ıslar, ışler
ışilmek	ışe yatmak, ışe yordam hasıl etmek- I, 197 bkz> yi silmek, yuşılmak, yuşulmak, yüşilmek, yüşülmek
ışitmek	
ışküm	saraylarda hanlar için kurulan, büyük çanak gibi ayaks iz sofrası-I, 107
ışllemek	ışlenmek-I, 295
ışlemek	ışlemek,!, 286 bkz> ıslamak
ışlenmek	İslenmek, dumanla örtülmek, tütsülenmek; kendini i ş yapar göstermek-I, 297. 298;II, 72 bkz> ıslanmak
ışler	kadın-I, 117, 153, 158, 314, 330, 477; III, 18, 57, 205, 432 bkz> ıslar, ışiler
ışleşmek	ış yapmakta yarış ve yardım etmek, I, 240

işletmek	işletmek I, 265
iştonlanmak	iç donu giymek, I, 314, 315 bkz> içtonlanmak
itegü	değirmende dönen taşın üzerlne bindirilen ağaç parçası, ünün biraz kalın olması istenirse taş, bununla biraz yukarı kaldırılır, ince olması istenirse aşağı indirilir, I, 137
itilmek	itilmek, defedilmek; serpilmek, büyümek; imekleme; sürünmek I, 193; II, 139
itinçü	nerig itilen nesne, I, 133
itindi	neñ itilmiş nesne, itikl, 140
itinmek	itilmek, sürünmek II, 139
îîîş	itişme, iki kişi arasında elle müdafa- I, 61
itişmek	itişmek, bir şeyi müdafaada yardım ve yarış etmek I, 180
itlinmek	itilmek- I, 256
itlişmek	itilmek, itilişmek, I, 239
itmck	itmek., I, 171; III, 137, 251
itsemek	itmek istemek, itsemek- I, 276
iytürmek	büktürmek- I, 267, 268 bkz> éttürmek ■
iz	yerde ve deride uzunlamasına olan çizik, 80 bkz> az, ezik
izderig	balık avlanan bir çeşit ağ, I, 116
izi	öbür yıl, gelecek yıldan sonraki yılı, 89
izlik	kesilen hayvanların derisinden yapılan Türk çarığı. I, 104
jagılamak	çağlamak, III, 324, 325 bkz> çağılamak, şagılamak
ka	kap, akar konan kap, zarf-!, 407; III, 211 bkz> kaça, kakaça
ka	kalın kelimelerde "de" anlamına zarfedatı- III, 211, 212
ka	Arapça'daki "ilâ ve izafet l'ı" anlamlarına edat, III, 212
kabak(g)	kabak, yaş iken yemeği yapılan bir sebze, I, 382
kabaklık	kabak tarlası, kabak biten yer- I, 503, 505
kabargan	vücutta kaşınmak ve sıcak yüzünden çıkan kabartı, sivilce- I, 516
kabarmak	kabarmak- II, 71
kabartgan	kabartan, şişiren, obartan (kimse)- I, 516
kabartmak	kabartmak, şişirmek, obartmak III, 430
kabırçak	tabut, (çok kere) ölü tabutu- I, 501
kaç	kaç, sayı soran bir edat- I, 321, 476, 498
kaça	kap- III, 238 bkz> ka, kakaça
kaçaç	ipekli Çin kumaşı; carıye adı- II, 285
kaçaç	kir, II, 285 bkz> kakaç
kaçalamak	kaba koymak- III, 323
kaçan	ne vakit, vaktaki, ne zaman- I, 352, 403, 467; II, 69; III, 207, 272

kaçar	kaç kere-III, 247 bkz> kaçur
kaçgın	kaçan-I, 21, 79
kaçıgay	kaçan-III, 106 § kaçıgay er; kaçan adam, I, 106
kaçılmak	kaçılmak-II, 134
kaçınmak	kaçar görünmek. II, 154, 155
kaçış	halk arasındaki uyumsuzluk, döğüş, I, 369
kaçışmak	kaçışmak-II, 92
kaçıtmak	kaçırtmak-II, 300
kaç kaç	cin çarpmasına karşı üzerlik ile yapılan tütsüde söylenen söz-III, 163
kaçmak	kaçmak; gitmek, I, 12, 60, 142, 195, 235, 272, 386, 529;II, 5, 33, 87,164, 225, 234, 335; III, 40, 178,208
kaçrumsınmak	kaçırır görünmek, II, 261, 262
kaçruşmak	birbirini kaçırmak, II, 218, 225
kaçtırmak	kaçırtmak- II, 89 kaçur kaç kere- III, 247 bkz> kaçar
kaçurgan	her zaman kaçıran- I, 516, 517
kaçurmak	kaçırmak. I, 47; II, 75, 87,164,166, 225, 261, 262
kaçurtmak	kaçırtmak- III, 431
kaçut	savaş ve kavgada yiğitlerin blrblrleriyle çarpışmaları.i, 356
kaçut	kısa mızrak1, 12
kadaş	kardeş, hısım, akraba, I, 86, 403. 407; II, 102;III, 62, 96, 143, 245, 382bkz>kadaş
kadaşlık	kardeşlik, hısımlık- I, 503
kadgu	kaygı, III, 295, 309 bkz> kağgu kadılmak seyrekçe dikilmek- II, 134 bkz> kadumak kadir güç, sarp, zor- I, 364; II, 54 § kadir han; hakanların sert ve çetin olanı; "Hakanlı" ulusunun büyükleri-I, 364 § kadir
kadırmak	döndürmek, reddetmek-I, 144, 508
kadışmak	seyrekçe (ikileme) dikiş dikmekte yardım ve yarış etmek-II, 93
kadıtmak	inat etmek, dik ba;lı olmak, boyun egmemek,I, 513 bkz> kadıtmak
kadıtmak	geri dönmek, çekinmek; soğuktan ölmek.II, 301
kadıtmak	seyrekçe diktirmek. II, 301
kadrak	dağ katları ve kıvrımları, yamaç, yan-I, 320, 471 § kat
kadrak	; yan, yamaç I, 472
kadrınmak	huyunu çetinle;ir göstermek- II, 267 bkz> kadiri an m ak
kadruklanmak	dağın girintisi, çıkıntısı, sert yeri çok olmak- II, 275
kad	kar fırtınası, insan öldüren bora, tipiII, 223;III, 147
kadag	kanal, ırmak- II, 190
kadaş	kardeş glbi yakın olan hısım, akraba, I, 369; III, 23, 327 bkz> kadaş
kadgu	kaygı, tasa, I, 106, 425, 486; III, 374 bkz> kadgu

kadgulanmak	kaygılanmak. III, 201
kadgurmak	kayırmak; kaygıya düşmek, kaygılanmak. II, 192, 193; III, 193. 194 bkz> kay-gurmak
kadllg	ikileme dikiş, çifte dikiş, I, 375
kadık	ağaçtan oyulmuş nesne-I, 382
kadın	kayın, dünür, hısıml. I, 32, 403, 528; II, 110; III, 245 bkz> kayın, kazın
kadın kadnagun	kayın ve kayınbabalar; "kayın mayın" gibi bir deyim- I, 523
kadın	kayın ağacı, I, 32, 356; III, 134, 151. 369bkz> kayın
kadırgak	çok çalışmak yüzünden elde peyda olan nasır-I, 502
kadırgan	daima egdiren, daima büktüren, I, 518; II, 74
kadırlanmak	huyunu çetinleşir göstermek-II, 267 bkz> kadrınmak
kadırmak	büktürmek, eğdirmek, burdurmak; reddetmek-I, 370; II, 76, 164
kadırtmak	büktürmek. III, 431
kadış	kay iş. I, 369, 499; III, 10, 325
kadıslamak	kayış yapmak. III, 335
kadırgan	kimseye boyun egmeyen, inatçı, dik başlı, I, 513
kadıtmak	inat etmek, dik başlı olmak, kimseye boyun egmemek. I, 513 bkz> kadıtmak
kadıız	ağaç kabuğu, I, 365
kadıızlanmak	kabuklanmak- II, 267
kadmak	tipiden ölmek- III, 440
kadnagun	"kadın" ile birlikte kullanılır, "kayın mayın" gibi bir deyim. I, 528
kadranmak	kızmak, köpürmek. II, 249
kadrılmak	bükülmek, eğilmek- II, 235
kadırmak	bükümekte yarış etmek; karşılıklı olarak birbirinin sözlerini reddetmek, II, 218, 219
kadumak	seyrekçe dikmek, III, 260 bkz> kadılmak
kafçıtmaq	kızdırmak. II, 329 bkz> kavvçımak
kafgar	safran renginde ipek kumaş- III, 438
kaftan	kaftan, elbise; kapama. I, 435; III, 109, 287, 298
kagıl	üzüm asmaları bağlanan yaş söğüt dalı, I, 409
kag kug	kazın çıkardığı ses- III, 128 bkz> kak kuk
kag kug etmek	kaz ses vermek, III, 128
kagrulmak	kavrulmak. II, 144, 235 bkz> kagurmak, kawrulmak, kowurmak, kugurmak, kuwurmak
kagruşmak	kavruşmak- II, 219 220 bkz> kavvruşmak
kagun	kavun-I, 15, 88, 174, 214, 268, 269, 395, 410; II, 290; III, 107, 129, 146, 190, 435
kagunlanmak	kavun sahibi olmak, III, 206

kagunlug	kavunlu- I, 499
kagunluk	kavunluk, kavun tarlası-I, 504, 505
kagunsamak	canı kavun istemek- I, 280
kagurmak	kavurmak- II, 81 bkz>kagrulmak, kawrulmak, kugurmak, kuwurmak
kagut	kavut, darıdan yapılan bir yemek, I, 406;III, 163 bkz> kavut
kah kah	köpeği çağırmak için kullanılan söz, III, 118
kak	erik, kaysı gibl meyvelerin kurusu, II, 282; III, 155
kak	kurutulmuş nesne- II, 282
kak	göl, kurumuş göl, su birikintisi.I, 179; II, 282. 283; III, 155
kakaç	kir, pas, bulaşık. I, 358;II, 285 bkz> kakaç kakaça içine akarlar konan kap; kap kakak, III, 211, 238 bkz> ka, kaça
kaka turmak	kaka durmak, dürte durmak, döge durmak-I, 73
kakıg	kakıma, kızma, istemezlik, rağmen,!, 376
kakılğan	her zaman itilip kakılan-I, 520, 525
kakılğan sokulğan	itilip kakılan-I, 520. 525
kakılmak	kakılmak. II, 135
kakılmak sokulmak	itilip kakılmak- II, 135
kakımak	birine kızmak, danılmak. III, 269 bkz> kakumak
kakışmak	birbirine kızmak, birbirinln başına vuruşmak. II, 104, 105
kakıtgan	daima kızdıran, can sıkıan- I, 514
kakıtmak	kızdırmak, canını sıktırmak- II,308
kak kuk	kazın çıkardığı ses- III, 130 bkz> kag kug
kakkuk	yarma, kurutulmuş et veya meyve. III, 130 bkz> kakuk
kaklanmak	kurutulmak, kakaç yapılmak, su toplanmak-II, 252
kaklatmak	kurutturmak II, 348
kakmak	kakmak, hafifçe vurmak,I, .102; II, 293, 356
kakraşmak	su çekilmek, şiş ve ur inmek., II, 220
kakratgu	kaçırmak için çalınan şey, II, 334
kakratmak	davul çalarak zararlı hayvanları,kuşları kaçırtmak- II, 334 bkz> kokratmak
kaksımak	kakaç olmak, kakaç olayazmak- III, 286
kakturmak	başına kaktırmak- II, 191
kakuk	yarma, kurutulmuş et veya meyveIII, 130 bkz> kakkuk
kakumak	birine kızmak, darılmak- III, 269 bkz> kakımak
kakurgan	yağla yogrulan bir ekmek hamurudur, fırında veya tandırda pişirilir. I, 518
kal	yaşlı adam, I, 409
kal aç	kalın ve bekleyin anlam madır- Halaç oymağının adı buradan gelmi; denir. III, 415

kalamak	yığmak, sandığa koymak, III, 249 bkz> kamak
kalatmak	kaplatmak, kılıf geçirtmek, bir şeyi sargıya veya sandığa koydurmak.II, 310; 311; III, 311
kal buz	lokma, yudum- I, 458
kalbuzlamak	yutmak; tikim veya lokma yapmak, I, 458'; III, 350
kaldramak	hışırdamak III, 447
kaldruğa	hışırıtı yapan her nesne için verilen sıfat,III, 442
kal	"eğer, hasıl, nice, artık, ne kadar, ise, olduğunda" anlamlarında bir edat-I, 82, 93, 207, 274, 425;II, 234;III, 26, 137, 158, 233, 234, 239, 272, 288
kalık	hava, gök, sema, I, 354, 383; III, 46
kalıma	güne;lik, yüksek çardak, III, 174
kalımak	sıçramak, çamiflanmak- III, 272
kalın	kalabalık, çok, sürü, kalın, kesif, yıgarlı olan her nesne- I, 149, 371, 404, 424, 487; III, 216
kalın	öncül mihir olarak kadına verilen çeyiz- III, 371, 372
kalınuk	ba;taki kepekler, kürk ve deriye yap ıskan bir şey bulaşmasıyle olan kıvrıntı- III, 383 bkz> kalñuk
kalınulamak	suyun yüzüne çıkmak, sudan başını yüksek tutmak. III, 410 bkz> kalugulamak
katışmak	sıçraşmak; halkı terketmekte iki kişi yarış etmek, II, 109
kalıtgan	her zaman kalkıtan, sıçratan- I, 515
kalıtmak	kalkıtmak, sıçratmak- I, 515
kalkan	kalkan, I, 441; II, 356; III, 82, 221, 386 bkz> kalkañ
kalkañ	kalkan, III, 386 bkz> kalkan
kalmak	kalmak, bırakmak- I, 41, 45, 68, 85, 110, 219, 294, 362, 370, 376, 384, 409, 410;II, 25, 250; III, 30, 49, 156, 221, 222, 258, 309,367, 378, 384, 398
kalnadmak	kalınlaşmak- II, 350 bkz> kalnatmak, kalnumak
kalnatmak	kalınlaşmak- II, 350 bkz> kalnadmak, kalnumak
kalñu	suyun yüzünde durma, suyun yüzüne çıkma- III, 379
kalñuk	hacb hscil rtlsn UanaUlar- Uñ ırU ı/o rtari rihi cñı/loro ı/anic(ran hir cñi/ hı// acmaccn//o nlan
	kıvrıntı- III, 383 bkz> kalınuk
kalñulamak	suyun yüzüne çıkmak, sudan başını yüksek tutmak- III, 379 bkz> kalınulamak kalnumak kalınlaşmak, III, 302 bkz> kalnadmak, kalnatmak
kaltuk	yaban sığırı boynuzu- I, 475
kalturmak	geçmek, arkada bırakmak. II, 191
kalwa	öğrence oku, üzerinde temreni bulunmayan, yuvarlak bir tahta parças ı bulunan okl, 426, 528
kam	kam, şaman, kâhin. I, 236, 283; III, 157, 443
kamak	kılmak, III, 231 bkz> kılmak
kamak	yığmak; sandığa koynnak- III, 249 bkz> kalamak

kama ma k	kamaşmak- I, 340; II, 311; III, 272
kamaşmak	ekşi yemeden diş kamaşmak- II, 110, 111
kamatgan	çok kamaştıran-I, 515
kamatmak	kamaştırmak. II, 311 kamçı kamçı- I, 417 S kılıç kamçı; içinde kılıç olan kamçı- I, 417
kamçı	at, deve ve sığırın erkeklik aygıtı- I, 417
kamçıgu	ağızda ve parmaklarda ;iddetli ağrı ve sıcaklık yüzünden çıkan bir sivilce.I, 491 kamçılama kamçılama, kamçı ile vurmak- III, 352
kamdu	dört arşın boyunda, bir karış eninde bir bez parçasıdır, üzerlne üygur Hanı'nın mührü basılıp alış verişte para yerine kullanılır I, 418
kamgak	eylerin açık yerlerine értülür, kamış gibi yüksekçe bir ot, semer otu- I, 475
kamgı	eğri büğrü, çarpık-I, 426 S kamgı yüzlüg; çarpık yüzlü-I, 426
kamgırmak	çarpılayazmak, eğrileyazmak-II, 194
kamış	kepçe, kaşık, I, 52, 359; II. 75
kamışak	"kurbağa yavrusu" da denen su böceği.I, 487
kamışlamak	kepçelemek, kepçeyi daldırmak, III, 331
kamış	kamış, kamışlık.!, 369, 439;III, 193, 391
kamışlanmak	kamışlık olmak, II, 268
kamışlıg	kamışlı- I, 495
kammak	çok (dövüleni öldüresiye, kuvveti kesilesiye) dövmek- II, 27
kamturmak	bayıltmak, sesl kısılayazmak- II,191
kamug	bütün, hep, kamu, hepsi- I, 44, 103, 179, 183, 186, 190, 191, 235, 236, 239, 241, 274, 359, 376;II, 17, 45, 92. 98, 101, 104, 110, 128, 204, 205, 206, 210, 211, 213, 214, 215, 216, 217, 220,221, 222, 245, 274, 283, 350;III, 6, 65, 74, 88, 102,105, 131, 1
kamulmak	söykenmek, yana yatmak-II, 135,136
kan	kan- I, 192, 272, 498; II, 115, 128, 141,171, 184, 188, 264;III, 53, 66, 70, 77, 79, 157, 196, 270, 325, 356
kanak	kaymak- I, 383 bkz> kayak, kıyak, konak
kanamak	kanamak, kan gelmek, kan almak- II, 323; III, 263, 273 bkz> kan ımak
kanat	kanat 1,34, 357; II, 4, 183
kanatgan	daima kanatan-I, 515
kanatlanmak	binek sahibi olmak; uçmak, kanatlanmak, kanadı çıkmak, bitmek, II, 267
kanatmak	kanatmak. II, 313, 323
kaňa	nereye, I, 74, 354; III, 40
kancık	dişi köpek; bir kadına sögölürken de böyle denir.I, 188, 475
kaňuk	nereye?, nasılş-l, 195
kanda	nerede? I, 46,418;III, 69,173, 218bkz> handa, kayda, kayuda
kandır	sepilenmeye yarayan deri yüzüldükten sonra etin üzerinde kalan ince zar,I, 457

kandurmak	su ve başka şeylere kandırmak-II, 192 bkz> kanturmak
kangu	nişter, kan alacak aygıt- I, 477
kanı	nere? III, 237, 238
kanıg	sevinç- I, 376, 377bkz> kanık
kanık	kanmış, kanık; sevinç- I, 46 bkz> kahıg
kanımak	kanamak- III, 274 bkz> kanamak
kanıtgan	her zaman şevke getiren, I, 515
kanıtmak	şevke getirmek, I,515
kanmak	su ve başka şeylere kanmak, I, 377; III, 184, 261
kanturmak	su ve başka şeylere kandırmak. II, 192 bkz> kandurmak
kanu	hangi, hangi şey,I, 31; III, 237 bkz> hayu, kayu
kañ	kazın çıkardığı ses- III, 358
kandaş	babaları bir olan- III, 382 bkz> kansık
kañ etmek	kaz ses vermek, III, 358
kanlı	kağnı arabası (yük 1A).III, 379
ka ñrak	damak-III, 383
ka ñrak	çan, III, 383
kahsık	üveylll, 383bkz>
karigdaş kap	kap, tulum, çuval, dağarcık; zarf; anası karnında, çocuğun bulunduğu torba-I, 195, 268; II, 122,127, 128, 164,170, 189, 218, 229; III, 15, 16, 77, 81, 146, 174
kap	egreti hısım- III, 146
kapa	kaba ve yüksek olan her nesne, III, 217
kapak	gözkapağı, I, 382
kapak	kızın kızlığı, bekâret. I, 382
ka paklamak	kız bozmak, III, 338
kapaklıg	kız kız oğlan kız,I, 496 bkz> kapıgılg
kapçak	su kollarının birbirine kavuştuğu yer, I, 471
kapga	büyük kapı, kale kapışıl, 425
kapgak	kapak, sadağın kapağıl, 471
kapgaklanmak	kapaklanmak- II, 275
kapguçı	kapıcı, kapan, çalan vb- II, 50
kapıgılg	kız oğlan kız.I, 496 bkz> kapaklıg kız
kapılmak	kapanmak, hapsedilmek; kapılmak-II, 120
kapınmak	yağma eder görünmek; hastalığa kapılmak, yakalanmak- II, 154
kapış	kapış, kapıp alma, yağma etme, çalma- I, 369
kapışmak	kapışmak-II, 88 bkz> kapuşmak

kaplanmak	kap sahibi olmak, III, 199
kaplıg ogul	anne karnından torbası ile doğan çocuktur ki uğurlu olur- III, 146
kapmak	kapmak, çalmak; dokunmak, çarpmak, uçurmak; hücum ve defî etmek- II, 4, 90, 113; III, 33, 80, 422
kapsamak	kaplamak, kaplamak istemek; etrafını kaplamak, sarmak; kapmak istemek-I, 155, 463; III, 285
kapturmak	kaptırmak, çaldırmak. II, 189
kapug	kapıl, 48, 64, 94, 150, 163, 180, 218, 239, 256, 276, 337, 375, 478, 506. 511, 520; II, 11, 27, 108. 135, 203, 308; III, 49, 57, 76, 83, 94, 167, 234, 262, 268. 280, 292, 330, 345. 348, 376 § kapug sedrekmek; parmaklıklı kapı
kapuglug	kapılı-I, 495
kapulgan	daima sıkı; anl, 520
kapulmak	sıkışmak, 520
kapuşmak	kapışmak-II, 113 bkz> kapışmak
kar	kar- 1. 7, 186, 326, 386; II, 99, 134. 193, 204, 211. 305, 347; III, 39, 148, 263, 319, 324
kara	kara; karanlık, I, 7, 60, 338, 354, 382; II, 163, 223
karabaş	gerdek gecesi gelinle birlikte gönderilen hizmetçi kad m, sağdıç kadın; köle ve cariyelere verilen adlardandır- "karabaş" anlamındadır. I, 150; III, 222
karacı	kapıları dolaşan dilenci- I, 445
kara ermek	kararmak, II, 163 bkz> kararmak
kara erük	erik I, 69
kara étmek	bir çeşit ekmek-III, 222
karagu	zaç denilen kara boya, I, 446
karagu	kör-I, 446
karagunı	akşamleyin çocukların oynadıkları bir oyun. III, 243
karak	göz bebeği, gözün renkli yeri; göz-I, 382; II, 116; III, 29 § kara karak; göz karası, I, 382 § ürüng karak
karakan	dağ ağaçlarından bir çeşit ağaç-I, 448
kara karak	göz karası-I, 382
karaklamak	yol kesip mal almak- III, 338
karaklıg	gözlü, gözü olan her hayvan, I, 497
ka raksız	gözsüz. I, 497
kara kura	yan yana söylenen iki kelime- III, 222
Karakuş	Müşteri, (Jüpiter), Mizan yıldızı, (Libra), I, 331, 332 III, 40, 221 bkz> Erentüz, Karakuş, yıldız
karakuş	kara kuş, tavşancıl- I, 331; III, 221
karakuş	deve tabanının uçları. I, 332; III, 221
Kara Kuş Yılduz	Müşteri gezegeni, Jüpiter. III, 221 bkz> Erentüz, Karakuş
karalamak	karalamak; pisleme. III, 324, 329

karamuk	karamuk-I, 487
karamuñ	karakun, kara belâ-III, 33
karañgu	kararı, karanlıkIII, 388bkz> karañku
kara ñ ku	karanlık-III, 217, 290 bkz> karañgu
kara orun	sin, mezar- III, 221, 222
kara ot	Hindistan'dan gelen ağılı bir bitki; baldıran otu, Aconitum- III, 222
kararmak	kararmak- II, 77, 163 bkz> kara ermek
karartmak	karı'artmakjll, 431
kara yağ	neft- III, 222
karça ma k	katılaşmak- III, 276
karş kurç	"hatır hutur" gibi bir ses bildirir I, 343
karş kurç yémek	hatır hutur yemek-I, 343
kardu	zemheri sıralarında su üzerinde yüzen fındık büyüklüğündeki buz parçaları,!, 419
karga	karga, I, 254, 425;II, 26
kargak	lânet, kargış, II, 288 bkz> kargış
kargak tarmak	bir çeşit bitki I, 467
kargalmak	lanetlenmek-II, 236
kargamak	lânet etmek, beddua etmek; lanetlemek-I, 284;III, 290 bkz> alkamak, kargamak arkamak, kırgamak, kızgamak kargamak
karkamak	lânet etmek, kötülüğü sayıp dökmek- t, 284 bkz> alkamak, kargamak, kırgamak, kızgamak
karganamak	kendine lânet etmek II, 249
kargaşmak	birbirine lânet etmek, II, 220
kargatmak	lânetletmek, II, 338
kargılaç	kırlangış kusul, 526, 529;III, 178 bkz> karlı ığaç
kargış	lânet, beddua, 1161AO.I, 274, 461 bkz> kargak & kargış kişi; lânetlenmiş adam- I, 461
kargu	dağ tepelerine minare biçiminde yapılan yapı olup düşman geldiği zaman herkesin hazır bulunması için üzerinde ateş yakılır 1, 426 bkz> karguy
karguy	atmacaIII, 241 bkz> karkuy, kırguy, kırkuy & çibek karguy; atmacaya benzer bir kuş,III, 241
karguy	dağ doruklarında düşmanı ihbar için yapılan kuleler III, 241 bkz> kargu
karı	yaşlı, ihtiyar; yaşlı olan herhangi bir şey 1, 425; II, 30; III, 128, 222, 223, 421
karı	karış, ölçü, bez ölçülen arşin- I, 117; III, 223 bkz> karış
karıkmak	kardan göz kamaşmak. II, 115, 116
karı kurı	tay kısırağın arkasında geri kaldığı zaman bu sözlerle çağrılır. III, 223 bkz> kurıh kurıh, kurı kurı, kurrih kurrih
kanlamak	yaşlı saymak, ihtiyarlığa nispet etmek- III, 324, 329
kanlamak	boylamak, karışlamak, arşınlamak, ölçmek- I, 309; III, 324, 329

karlamak	karlamak, ses çıkararak kar getirmek, III, 324
karılmak	karışmak, karılmak- II, 134 bkz> katılmak, katılmak karılmak
karımak	kocalmak, yaşlanmak, kocamak, I, 147; III, 263
karımsınmak	boğulur gibi olmak II, 260
karın	karın. I, 32, 171, 226, 324, 403, 486, 514; II. 201, 202, 288, 315, 337; III, 222, 244, 286. 289, 439
karın atmak	hayvan boğazlandıktan sonra, işkembe nişan alınarak ok atılır, Vuran adam etinden bir parça alarak götürür. I, 403
karınca	karınca. I, 501; III, 375 bkz> karıncaç
karıncaç	karınca- I, 501 bkz> karınca
karındaş	kardeş- I, 407
karınlamak	karına vurmak- III, 345
karınlıg	karınlı- I, 499, 500
karış	karış, I, 369; II, 365 bkz> karı
karış	yünlü kumaş, III, 28
karışlamak	karışlamak- III, 335
karışmak	karışmak; kamaşmak; karşılanmak; karşı koymak I, 367; II, 95, 97, 98; III, 11
karıt	söğme, küfür- I, 356
karıtmak	kocatmak- II, 304
karı zan	çok kocam iş k. iy, I, 448
karkag	çöl, suyu ve bitkisi bulunmayan kırlar. I, 465
kar kur	ses anlatan bir kelime- I, 324
kar kur etmek	guruldamak. I, 324
karkuy	atmaca kuşu- III, 241 bkz> karguy, kırguy, kırkuy
karlamak	karlamak. I, 463; III, 298, 319
karlanmak	karlanmak, kar yağmak- III, 197
karlatmak	kar yağdırmak- II, 347
karlıgaç	kırlangıç- I, 527 bkz> kargılaç
Karluklamak	Karluk boyundan saymak, Karluk boyuna nispet etmek- III, 351
Karluklanmak	Karluk kılığına girmek- II, 275, 276
karma	yağma. I, 410, 433
karmak	bir şeyi bir şeyle karıştırmak, katmak, karmak; boğazda su durmak, su bir yerde durmak, taîmak- I, 432; II, 187; III, 182
karmalamak	yağma etmek, kapmak, yağmalamak. I, 433; III, 354
karmalaşmak	yağmalamakta yarış ve yardım etmek II, 221 bkz> karmaşmak
karmaşmak	yağmalamakta yarış ve yardım etmek, II, 221 bkz> karmalaşmak
karnagu er	koca karınlı adam- I, 491 bkz> karnak er

karnak er	koca karınlı adam- I, 473 bkz> karnagu er
kars	deve veya koyun tüyünden yapılan elbise- I, 348
karsak	derisinden güzel kürk yapılan bir hayvan, bozkır tilkisi.I, 473
kars kars	el çırpılmaktan çıkan sesi, 348
kars kars aya yapmak	el ayalarını birbirine vurarak ses çıkarmak!, 348
karşag	elbisenin bir karış kadar olan parçası I, 464
karsa ma k	karışlamak, ölçmek III, 286, 287
karşatmak	ölçtürmek, karışlatmak-II, 337,365
karşı	hakan sarayı, köşk,I, 255, 423;III, 374
karşı	karşı, zıt,I, 423 bkz> karşı
karşı	iki bey arasındaki uyu;mazlıkl, 424
karşu	karşı-III, 272 bkz> karşı
karşut	zıtl, 451
kart	yaral, 342;II, 234, 248, 255
kartal et	parçalanmış et,I, 483
kartal koy	aklı karalı, alaca koyun-I, 483
kartalmak	azmak, yaranın başı koparılmak II, 234
karta mak	tırmalamak; sağaltmak!, 245, 272; II, 255bkz> kartanmak, kırtlamak
kartanmak	sağaltmak.II, 248, 455 bkz> kartamak, kırtlamak
kart er	huysuz adam-I, 342
kart kurt	ses bildiren bir kel lme. I, 342
kart kurt etmek	çitlamak-I, 342
karturmak	tıkamak; kardırmak, karıştırmak-II, 190. 197
karu	".....karşı.....dogru" anlamına edat-II, 83 bkz> kerü
karvamak	ararken bir şeye dokunmak,III, 290 bkz> karwam ak
karvı	ince, yayımsı-III, 239 Ş karvı kaşlı kişi; yay gibi ince kaşlı adam-III, 239
karwamak	ararken bir şeye dokunmak-III, 290 bkz> karvamak
karwanmak	aramak,II, 250
karvvaşmak	aramakta yardım etmek; karanlıkta el ile bir şey aramak,II, 221
karwatmak	gözü ile görmeden eliyle dokunarak aratmak- II, 339
kas	kabuk, her ağacın kabuğu; sertlik, katilik, I, 356, 382; III, 134, 151, 369 bkz> kasuk, kaz
kası	hayvanlara ağaçtan yapılan ağıl-III, 224
kasıg	ağzın içi, sağ ve sol yanları, avurt-I, 375;III, 345
kasıglamak	iteklemek, itmek; avurda vurmak, III, 336, 345 bkz> kısıglamak
kasırku	kasırğa-I, 489

kasnamak	zırıncımak, çeneleri birbirine vurmak; titreşmek II, 223;III, 147, 302 bkz> kasnatmak, kıstaşmak
kasnatmak	titretmek-II, 350 bkz> kasnamak, kıstaşmak
kasuk	ağaç kabuğu-I, 382 bkz> kas, kaz
kasuk	at derisinden yapılan tulum-I, 382
kasuklug er	kendisinde kırmızı tulumu bulunan adam.I, 497
kaş	kaş, lekesiz beyaz veya kara ta;I, 330; III, 22, 152
ka	herhangi bir şeyin kıyısı-III, 152
kaş	göz üstündeki kaş- I, 424, 524; II, 328; III,152
kaşak	kındıra otu, halfa-I, 383;II, 328
kaşan	köleye söğmekte kullanılan bir kelime, "alçak" anlamıdır. III, 370
kaşanmak	(hayvan, at)i;emekli, 155
kaşga at	yüzü ak, gözlerinin çevresi kara olan at, peçeli ati, 426 § ka şga koy; başı ak, başka yerleri kara olan koyun-I, 426
kaşgalak	ördekten küçük bir su kuşu-I, 528
kaşık	kaşık-I, 504 bkz> kaşuk
kaşıklamak	kaşıklamakjll, 338bkz> kaşuklamak
kaşıklık münüz	kaşık yapmak içtin hazırlanan boynuz,I, 504
kaşımak	kaşımak-I, 438;III, 267
kaşınmak	I, 261 kaşıtan çok kaşıtan, I, 514
kaşıtmak	kaşıtmak, II, 307
kaşlamak	kaş, germeç yapmak; kaşa vurmak- III, 299
kaşlıg	kaşlı- III, 239
kaşuk	kaşık- I, 383; III, 347 bkz> kaşık
kaşuklamak	kaşıklamak. III, 338, 347 bkz> kaşıklamak
kaşuklanmak	kaşık sahibi olmak- II, 268, 269
kaşuklug	kaşıktı. I, 497
kat	kat-I, 320; III, 27
kat	nezd, yan- I, 64, 320; III, 240
kat	"mugaylan" dikenli meyvesi; dikenli ;eylerin meyvesi; her bir ağacın meyvesi- II, 146, 147
kata	kere, defa, kez, I, 321, 498; III, 218
katargan	her zaman geri döndüren-II, 74
katar ma k	geri döndürmek, yöneltisinden döndürmek, çevirmek.II, 74;III, 193 bkz> kaytarmak
katgı	katı, sert- I, 441 bkz> katkı
katgurmak	gölerek katılmak- II, 188,192, 201
katıg	katı, sert, sıkı, kuvvetli, I, 110, 375, 472; II, 338, 354; III, 44, 219, 287, 373

katıglanmak	çabalamak, uğra;mak- II, 268, 270; III, 159
katıglıg	soysuz, katıklı- I, 496
katıghk	felâket- III, 233
katık	katgı, herhangi bir nesneye katılan; sirke, yoğurt gibi tutmaç yemejine katılan nesne- I, 382
katılğan karılğan	her işe her zaman katılan, karışan- I, 520
katılmak	karıştırılmak; erkek kadın çiftleşmek, II, 121 bkz> karılmak, katılmak karılmak katılmak karılmak
katınmak	sertelmek-I, 498
katınmak	katar görünmek-II, 154
katır	katır,!, 364, 495;III, 302
katırtmak	döndürmek; reddetmekle emretmek-III, 430, 431
katışmak	katmakta yardım ve yan; etmek, II, 89
kat kadrak	yan, yamaç- I, 472
katkı	katı, I, 427 bkz> katgı & katkı kişi; kimseye boyun eğmeyen adam- I, 427
katkı	(a?) ç çıyana benzer bir böcek- I, 455
katlanmak	meyvelenmek; dikenli ağaçlar meyvelenmek .III, 196, 197
kathş	katlış; su kollarının kavşıtında olan su birikintisi- I, 460
katlışmak	su kolları kavu:makl, 460
katmak	katmak, karıştırmak; katılaşmak, sert olmak; mihnete ve sıkıntıya düşmek, yorulmak-I, 205, 432, 440, 467;II, 295
katmak karmak	katmak, karıştırmak.!, 432
katnatmak	tekrar ettirmek-II, 349
katrunmak	duraklamak, çekinmek,II, 249
katturmak	büktürmek, katlatmak, kattırmak-II, 189, 190
katun	kadın, hatun, Afrasyab kızlarından olanların adı- I, 138, 376,410;III, 240
katunlanmak	hanımlanmak, han karısı şekline girmek-III, 206
katurgan	çok sevlnen, çoköğünen, çok gülen- I, 516
katurlug ok	temreni ağıya bulaştırılmış ok, II, 284
katurmak	katilastirmek.il, 74
katurmak	sevinmek, öğünmek, gülmek. I, 516
katut	katık, II, 284
katut	kak, yarma-II, 284
katut	pabuçcu çirişi-II, 284
kavık	kepek, darı kepeği, III, 165 bkz> kavvik
kavuk	mesane, sidiklik; kavuk, III, 165 bkz> kawuk
kavut	kavut- III, 163 bkz> kagut

kavuz	şaraptaki çôr çöp, tortu-III, 164
kaw	kav-III, 155
kavvçmak	saldırmak, üstüne du:mek- III, 276 bkz> kafçıtmak
kavvdınmak	acınmak, şefkat göstermek, fenalıktan kurtulması yollarını aramak- II, 249 bkz> kawdunmak
kawdunmak	acınmak, şefkat göstermek, fenalıktan kurtulması yollarını aramak- II, 249 bkz> kavvdınmak
kavvik	kepek, darı kepeği; kavuz- I, 221, 383; III, 165 bkz> kavık
kaw kuw	dikişin büzülmesi, çekilmesi, elblsenin dikilirken kırışıp büzülmesi- III, 129,155
kaw kuw bolmak	dikilirken büzülmek, çekilmek, kötü dikilmekten kıvrışmak.III, 129
kawramak	sıkmak, kavramak- II, 82 bkz>kawurmak
kawrulmak	kavrulmak, II, 235 bkz> kagrulmak, kagurmak, kowurmak, kugurmak, kuwurmak
kavvruşmak	kavurmakta yardım etmek-II, 219, 220 bkz; kagruşmak
kavvşı	ince, çatık-I, 424
kavvşut	iki hanın, ülkelerinin baysallığı için, buluşarak barışmaları. I, 451; II, 102
kawuk	sidiklik, mesane; kavuk, I, 383; III, 165 bkz> kavuk
kawurmaç	kavrulmuş buğday 1, 493 bkz> kogurmaç, kowurmaç
kawurmak	kavramak, sıkmak,!, 518;II, 82 bkz> kawramak
kavvuşmak	kavuşmak, yaklaşmak. II, 102, 103; III, 153, 188
kaya	kay al, 73; II, 7, 19, 20, 170 Ş yal im kaya; sarp dağın eteği-III, 19, 20
kayaçuk	güzel kokulu bir dağ otu- ("Safran"denen bitki olmak ihtimali vardır).III, 177
kayak	kaymak (yenecek)- III, 167 bkz> kanak, kıyak, konak
kaya körmek	uzaktan görmek-III, 219 bkz> kıya körmek- kura körmek, kuya körmek kayda nerede-I, 52, 419; III, 173 bkz> handa, kanda, kayuda
kaygık	kayık, I, 100; III, 175 bkz> kayguk
kayguk	kayık- I, 186 bkz> kaygık
kaygurmak	kayırmak, kaygılanmak-II, 193; III, 193, 194 bkz> kadgurmak
kayıg yer	yoldan sapa olan yer-III, 166
kayın	kardeş, hısım ve akraba- I, 32 bkz> kadın, kazın
kayın ma k	kaynamak. III, 191 bkz> kaynamak
kayın	kayın ağacı-I, 32 bkz> kağıh
kayır	kum, kaba topraklı yer-I, 158, 166; III, 165
kayırlıg	düz ve kaba topraklı-III, 178
kayışmak	birbirine acımak, birbirini kayırmak- III, 188 bkz> kaymak, kısmak
kaymak	meyletmek, kaymak; caymak; acımak, kayırmak, tınmak, iltifat etmek-I, 403; II, 45;III, 182, 245, 246 bkz> kayışmak, kısmak
kaynamak	kaynamak; karşı gelmek, kabulden çekinmek, sözünü reddetmek- I, 166, 225, 248, 390, 441;III, 191, 280, 302 bkz> kaymamak

kaynatmak	kaynatmak- II, 357
kayrışmak	bükmekte yarış etmek- III, 194, 195
kaytargan	daima geri döndüren, kaçıran.I, 516, 517
kaytarmak	yöneltisinde döndürmek, çevirmek, III, 193 bkz> katarmak
kaytarmak	saldırtmakjll, 429
kaytışmak	birbiri ardına gitmek,III, 195
kayturtmak	kayırttırmak, yardım ettirmek- III, 193
kayu	hangi, hani, nicel, 31;III, 218, 237, 367 bkz> hayu, kanu
kayuda	nerede, I, 99,419;II I,173 bkz> handa, kanda, kayda
kayuklanmak	kaymaklanmak.III, 197, 198
kaz	kaz-I,100,104, 254, 256, 487;II,177,181, 359;III, 128, 130. 149, 332, 358, 384
kaz	her ağacın kabuğu- III, 151 bkz> kas, kasuk
kaza ñ ku	karma karışık, dolaşık (ip), III, 388
kazgan	sel sularının yarıdđı yer- I, 18 § kazgan yér; içerisinde yarlar, batakl ıklar, çatlaklıklar bulunan yer- I, 439
kazganç	kazanç- III, 386
kazganmak	kazanmak- II, 249, 250
kazı	etlilikten insan karnındaki gırlntı ve çıkıntılar, at karnı iğinden çıkan yağ- III, 223
kazılmak	kazılmak- II, 135
kazımak	kazmak ve eşmek, deşmek, kazımak- III, 264
kazın	kayın, dünür, hısım- I, 403 bkz> kadın,kay m
kazındı toprak	kazılmış toprak- I, 449
kazınmak	kazılmak, kazmayı iş edinmek, kazar görünmek- II, 155
kazışmak	kazmakta yardım ve yarı; etmek, II, 100
kazılınmak	kazılmak, çukurlar yapılmakjl, 251
kazmak	kazmak, at hafarılanarak ve çam ıslanarak ayağıyla yerl kazmak, kazılmak-II,10, 59
kazñuk	kazık, III, 383 bkz> kazuñuk
kazturtmak	kazdırmak-II, 190
kazuk	kazılmış-I, 382 § kazuk arık; kazılmış ark-I, 382
kazuñuk	kazık-III, 383 bkz> kazñuk
kebeli	ışık etrafında geceleri uçan kelebek, pervane, evelekl, 448
kebez	pamuk,I, 293, 303, 510 bkz> kepez
kebezlig	pamuklu, pamuk sahibi-I, 507
kebezlik	pamukluk, pamuk biten yer-I, 507
kebimek	bazı yerleri kurumaklll, 257 bkz> kepimek

kebit	dükkân, magaza, içkl içlen yer, meyhane,I, 357 bkz> kepit
kebitmek	kurutmak-II, 298 bkz> kepitmek
keçe	keçe,III, 219
keçe	karpuz ve hıyara benzer şeylerin taşındığı sele ve sepet-III, 220
keçi	keçi, III, 219 bkz> eçkü
keçik	köprü, geçit,I, 390;III, 191 bkz> keçiş
keçilmek	geçilmek- II, 136
keçiş	geçit, ırmağın, derenin geçidi, I, 369 bkz> keçik
keçişmek	geçmekte yardım ve yarış etmek, II, 93
keçitmek	geçirtmek- II, 300
keçmek	geçmek, ölmek- I, 44, 79, 80, 82, 94, 245, 451;II, 5, 6, 87, 164, 225; III, 5, 9, 33, 85, 121, 288
keçrünsinmek	geçer görünmek- II, 261
keçrüşmek	birbirini geçmek, geçirmekte yardım etmek- II, 222, 225, 257
keçsemek	geçmek istemek-I, 155
keçsetmek	geçmek umudunda bulundurmak- II, 336
keçtürmek	geçtirmek II, 194
keçünmek	geçer görünmek- II, 156
keçürgen	her zaman başaran-II, 521, 522
keşürgen	çok bağışlayan-I, 521
keçürmek	evirip çevirmek, başarmak; bağışlamak,I, 47
keçürsemek	geçirmek istemek-III, 247
keçürtmek	geçirtmek.III, 431, 432
ked	bir şeyi anlatmakta obartma ve pekitme istenirse kullanılan edat-I, 321 bkz> ked, key
kedirmek	hayvan çamışmak etmek, üstüne yük vurduramaz olmak-II, 196
kedrim et	derisi yüzülmüş et- I, 485
kedük	tulganın altına giyilen tüyden yapılmış takke-I, 390
kedük	yağmurluk-I, 508 bkz> kedük
kedüklüg	yağmurluk sahibi-I, 509
kedüklük kidiz	yağmurluk yapmak için ayrılmış, hazırlanmış keçel, 508
ked	obartma, pekitme bildiren bir edat-I, 322 bkz> ked, key
kedgü	giyilecek nesne,I, 430
kedilmek	giyilmek-II, 136
kedindi ton	çok giyilen elbise I, 449
kedirmek	hayvan derisi yüzmek, bir hayvan ı kakaç (pastırma) yapmak- II, 76
kedlemek	çabalamak. III, 299, 300

kedmek	giymek-I, 12, 394;II, 296;III, 20, 156, 441 bkz> ketmek
kedrilmek	et soyulup kurutulmak, kakaç (pastırma) yapılmak- II, 237
kedrişmek	et soyup kurutmakta yardım etmek, II, 222
kedrilmek	giyilmek- II, 237
kedrüşmek	birbirine giydirmek, II. 222
kedük	kepenek, yağmurluk; elbise, giyecek, I, 390;III, 38 bkz> kedük
kedüklüg	kepeneği olan kimse-III, 256
kedürmek	giydirmek. II, 76, 161
kedürsemek	giydirmek istemek III, 332
kedüt	çamaşır, giyecek, gelin ve güveyin hısımlarına armağan olarak giydirdikleri elbise-I, 12, 357
kefeñ	zahire armağanı- III, 385 bkz> keşşeng
kefgek	peltek, kekeme kimse- II, 289
kefremek	gevşemek, I, 103 bkz> kewremek, köwremek, küfremek
keşşen	harman temizlendikten sbnra gelen kimseye verilen zahire armagan ı. III, 385 bkz> kefeñ
kegirmek	geğirmek- II, 84
kek	kin, hınç, öç; sıkıntı, zahmet, mihnet I, 44, 230, 479;II, 283 bkz> kekemek, kekmen
keklig	kinli, hınçlı-II, 283
keklik	keklik-I, 479
kekemek er	tacrübeli adam-I, 479 bkz> kek, kekmen
kekmen	başından geçen sıkıntı ve zahmetlerle pişmiş, pekleşmiş adam.I, 480 bkz> kek, kekemek
kekre	develerin yediği acı bir otl, 422
kekteşmek	hınçlaşmak, kin bağlaşmak-II, 222
kekük	seksek kuşu; kemiği büyü ve tılsım için kullanılır- II. 287
keküş	işlik için sürülen blr ilâç, aksırgan otu; "Saponaria" veya "Veratrum albüm"-I, 407
keldeçi	gelici, gelen-I, 24
keldügi	geli;i.I, 36;II, 42
keldürmek	getirmek.I, 20, 71, 93, 94. 97, 251, 340;II, 195; III, 144 bkz> keltürmek
keleşü	söz- I, 445
kelegen	gelen- I, 24
kelegü	tarla sıçanı soyundan bir hayvancık, geleni-I, 448
kelep	Türk yaylalarında biten bir ot; davarı çabuk semirtir.I, 353
keleplenmek	bir yer "kelep" otuna sahip olmak- 11. 269
keler	keler, kertenkelelerin genel adı, 364

kelesi	gelme zamanı-II, 69
kelgelimet	gelmek i çini, 144, 325
kelgin	büyük ırmakların veya denizlerin taşar gibi kabarması, med-I, 443
kelgirmek	gele yazmak, gelmek istemek, II, 196
kelgü	gelme zamanı, geliş, gelecek-I, 119; II, 68
kelgüçi	gelici, gelen-II, 54
kelgölük	gelmeye hak kazanmış (kimse).I, 25
kelig	gelecek, gelecegi. I, 26;II, 41, 52, 58, 172;III, 160
keligli	gelmek üzere olan-I, 25;II, 58
keligsek	gelmeye istekli olan;II, 55
keligsemek	gelmek istemek-III, 285, 335 bkz> kelsemek
kelimsenmek	gelir görünmek.II, 259
kelin	gelini, 404;III, 12, 242
kelış	geliş. I, 370
kelış barış	geliş gidiş.I, 370
kelışlig barışlig ew	konuk odası,!, 370
kelışmek	gelişmek. II, 110
kelışmek barışmak	birbirine gelip gitmek- II, 110
kelmek	gelmek,I, 20, 24, 26, 35, 36, 37, 53, 76, 77, 82, 87, 88. 93, 97,108, 125, 126, 129, 130, 132, 136, 165, 212, 219, 226, 315, 319, 323, 325, 328, 334, 339, 350, 387, 391, 403. 409, 417, 441, 442, 445, 462, 463, 468;II, 25, 26, 35, 38, 41, 43, 46. 59, 60, 6
kelñiz	sel I, 343
kelñizleyü	sel gibi.I, 343
kelsemek	gelmek istemek, gelsemekIII, 285 bkz> keligsemek
keltürmek	getirtmek-II, 195 bkz> keldürmek
kem	hastalık-I, 338;II, 363
kemdük söñük	sıyrılmış, eti yenmiş kemik. I, 480
kemek	pamuktan yapılmış çubuklu ve nakışlı bir dokuma; bundan bürgü yapılır, Kıpçaklar yağmurluk yaparlar-I, 392
kemí	gemi-I, 179; III, 235 bkz> kimi
kem(i)şmek	saldırmak, çıkarmak, atmak, sürmek; bir şeyi çıkarıp atmak-I, 309, 441, 472; II, 112, 115
kemlemek	kötülemek, hasta olmak,III, 301 bkz> kemlenmek
kemlenmek	hastalanmak-I, 338; II, 253 bkz> kemlemek
kemletmek	sıkıntı veya zarar vermek, kötületmek, hasta etmek- II, 348, 349, 363
kemrüşmek	kemirışmek, kemirmekte yarış etmek- II, 224
kemürmek	kemirmek. II, 85, 86

ken	dogu ülkelerinde her şehre verilen bir addır- I, 339 bkz> kend, kent
keñç	genç, çocuk; her hayvanın küçüğü- I, 169, 278; II, 304, 307; III, 181, 270, 438
Kençeklenmek	Kençek kılığına girmek, Kençekieşmek II, 277
keñçliyü	hanların düğünlerinde veya bayramlarda yağma edilmek üzere yapılan sofrası- III, 438
kend	şehir; kalel, 22, 178, 236, 248, 302, 339, 343, 344; III, 150 bkz> ken, kent kendü
kendi	, zat, nefis, kendisi. I, 127, 419; III, 29
kendük	küp gibi topraktan yapılan büyükçe bir kap, küpl, 480; II, 129
kenpe	bir ot adı, 416
kent	şehir III, 34 bkz> ken, kend
kenzi	kırmızı, sarı, ye;il gibi birtakım renkleri bulunan bir Çin dokuması-I, 422
keñemek	danışmak, görüşmek, tedbir etmek- III, 396
keñes	sığ, az, kolay, hafif-III, 364
keneş	işlerde danışma, görüşme, düşünmejedbirIII, 365
keneşlik	danışıklı, tedbirli,I, 232;III, 358
keneşmek	kar;ılıklı danı;mak, tedbir etmek- III, 393, 394
keneşsiz	dan ışıksız, tedbirsiz-I, 232
kerigirsimek	dlbi yanmak, dibi yanarak koku yükselmek-III, 409
kepek	unda ve başta bulunan kepek,I, 390; II, 310; III, 93, 101
kepeklig	kepeği olan,I, 508
kepeklik	kepek konan yer-I, 508, 510
kepek yincü	küçük inci-I, 390
kepez	pamuk-I, 293, 303, 510bkz> kebez
kepimek	bazı yerleri kurumak, III, 257 bkz>kebimek
kepit	dükkân, mağaza, meyhane-I, 357 bkz> kebit
kepitmek	kurutmak-II, 298bkz> kebltmek
keregü	çadır; kışlık ev, I, 404, 447, 448
keregülenmek	çadırlanmak, çadır edinmek, çadıra girmek-III, 205
kerek	gerek, olmalı, yaraşır, lâzım, ihtiyaç, gerekli. 1. 126, 152, 163, 391;III, 44, 216, 371
kereklemek	yokluğu dol ay isiyle aramak, araştırmak, III, 341
kereklig	gerekli- I, 509
kerem	izbe-I, 398
kerey	saç tıra; eden ustura, III, 174 bkz> yüligü
kergemek	yaraşmak- I, 362
kergük	koyunun içerisinde, kırkbayır ile beraber bulunan şirden gibi ;ey II, 289
kerik	geniş-I, 94

kerilgen	her zaman gerilen, gerinen, esniyen- I, 523 kerilmek gerilmek, gerinmek, esnemek- I, 119; II, 136 kerim duvarlara örtülen, kaplanan dokuma nesneler.I, 398
keriş	üstüne çıkılabilen dağ tepesi-I, 370
keriş	atin karnı, sırtı-I, 370
keriş	savaşta dayanma,I, 370
keriş	kavga, çeki;-I, 370
kerişmek	uğraşmak, kavga etmek, çekişmek- I, 370;II, 99, 115
kerişmek	germekte yardım ve yarış etmek- II, 98
keritmek	havlatmak, Ördürmek- II, 305
kerjü	tüfekte atılan yuvarlak taneler, III, 441
kerki	dülger keseri, keser- I, 430
kermek	germek, çekip uzatmak; kapatmak; ürümek, havlamak- II, 8; III, 39
kerpiç	kerpiç- I, 455; III, 119 S pişik kerpiç
kerşegü at	kürek kemiğinin altında yağırı bulunan ati, 491
kertik	ekmek ve ekmeğe benzer şeylerin sayısını bilmek için bir ağaçta yapılan kertik, çetele- I, 478bkz>
kertük	kertilme kenilmek; (insanlar için) horlanmak-I, 160; II, 236
kertişmek	kenmekte yardım ve yarış etmek- II, 222
kertmek	kertmek (köleyi yola getirmek için söylenir)- III, 427
kertük	ağaçta açılan kertik-I, 478 bkz> kertik
kertük kemrük	kesik, gedik- I, 478
kertürmek	gerdirmek, serdirmek- II, 194
kerü	geri,.....denisel, 205, 361; II, 133bkz>karu
kes	parça-I, 329 bkz> kesek
kes	kesek, abdest bozduktan sonra bununla temizlenilir.I, 329
kesek	kesik, parçal, 14, 391 bkz; kes
kesgü	kesecek nesne- I, 13
kesgük	halka, köpeğin boynuna geçirilen halka, tasma- II, 289
kesilgen	her zaman kesilen- I, 523
kesilmek	kesilmek- I, 339; II, 136,137
kesinmek	kesinmek-II, 157
kesişmek	kesmekte yardım ve yarış etmek- II, 101
keslemek	kesikle koğmak- III, 300
keslinçü	sarı keler, III, 242
keslinmek	kesilmek- I, 352; II, 253
keslişmek	kesilip ayrılmak- II, 224

kesme	enliok100A01A.I, 434
kesme	kakül, zülûf, perçem, I,II, 233, 434
kesmek	kesmek- I.11 13, 14. 434; II. 11
kesmelenmek	zülûflenmek, kâküllenmek- III, 203
kestem	geceleyin davetsiz gelen adamlara verilen içki ziyafeti- I, 485
kester	saksı-I, 457
kestürmek	kestirmek- II, 195
kesürgü	dağarcık, kap-I, 358, 490; 111.48
keten	zahmet, sıkıntı,/, 404
ketişmek	ayrılmak, ayrışmak-II, 89, 90
ketki at	sırtı dar, yanları geniş ati, 430
ketmek	giymek-II, 296 bkz> kedmek
ketmen	yeri kazmak için kullanılan aygıt-I, 444
ketü	çolakIII, 219
ketüt	ekşi suratlı, buruşuk yüzlü- II, 284
kewçi	Uygur ellerine kadar Kâşgaristan'da kullanılan 10 rıtlık bir hububat ölçeği- I, 417
keweg	burundaki kıkırdak-I, 391
kewel	at yürüyüşü, küheylan at, soylu at- I, 395; II, 133
kewelmek	gevşemek, zayıflamak,!, 397 bkz> kewllmek
kewgin aş	doyurmayan aşı, 443 bkz> çiwgin
kewilmek	gevşemek, zayıflamak-II, 131, 137, 138 bkz> kewelmek
kewli	ırmak ağzı, III, 442
kewmek	gevelemek, gevme; gevşetmek-II,16; III, 288
kewrek	gevrek, yunnu;ak (bitki)-I, 479
kewremek	zayıflamak; gevşemek- III, 41, 282 bkz> kefrelemek, köwremek, kilfremek
kewretmek	gevşetmek- II, 334, 335
kewrik	gürgen ağacı-I, 479
kevvşek	gevşek, yumuşak. I, 479 bkz> küvvşek S kevvşek etmek; bir çeşit ekmek- III, 287
kevvşemek	geviş getirmek; gevşemek, III, 287
kevvşengen	çok geviş getiren- II, 256
kevvşenmek	geviş getirmek- II, 252, 255
kevvşeşmek	birbirini görerek geviş getirmektir, 351
kevvşetmek	gevşetmek, yumuşatmak; geviş getirtmek- II, 338
kewtürmek	gevşetmek-II, 195
kewürken	dağ soğanı- I, 525 bkz> kümürgen, kümürken, küwürken

key	pek, gâyet, sağlam- I, 459 bkz> ked, ked
keyik	geyik, yaban hayvanı, aslında yabanî olan her şey, eti yenen hayvanlardan ceylân, sıgın, dağ keçisi gibi hayvanlar, yabanî (vah şî) -evcil (ehlî) karşıtı-, av hayvanı ve av, I, 26,155,157, 171, 206, 224, 228, 263, 295, 306, 311, 421; 11, 8, 10, 16, 120, 14
keyik	maymun yapılı (insanlar için)-III, 168
keyik söğüt	yaban sogüdülll, 168
keylig	maymun-III, 175
keylig kişi	şaşkın veya yaban ş gibi iki tarafına bakarak yürüyen adam. III, 175
keyük	kebe ve kepenek gibi şeyler- III, 168
kez	gez- I, 326; III, 106,318
kez	süt ve un gibi şeylerin tencere dibinde yapışıp kalan parçaları. I, 327
kez	ipekli bir Çin kumaşı- I, 327
kezgermek	gezlenmek, geze getirmek- II, 196; III, 106
kezik	gezek; sıtma, nöbet, işte nöbet- I, 391
kezik	cesaret ■ I, 391
kezişmek	gezmekte yari {m ak- II, 100
kezitmek	gezdirmek- II, 306
kezlemek	gezlemek, gezini düzeltmek, temizlemek. III, 300, 318-
kezlenmek	gezlenmek; dibi tutmak, II, 252,253
kezleşmek	gezlemekte yardım ve yarış etmek-II, 224
kezletmek	gezl etmek- II, 348
keziklik	küçük kadın bıçağı, kadınlar üst elbiselerine takarlar- I, 478
kezmek	gezmek, dolaşmak- II, 10
kéç	geç (vakit). I, 294;III, 121
kéçe	gece, III, 219
kéçilmek	geciktirilmek. III, 195
kéçitmek	geciktirmek-II, 300
kéçmek	gecikmek-III, 180, 183
kéçürmek	geciktirmek- III, 187
kéñütmek	genişletmek, II, 326
kétermek	§1(161-1116^111, 164
ki	nida "ya"sıyerine; çağırma edatılll, 212
ki	hısımlık bildiren isimler sonuna gelerek acıma ve sevmeye anlatan bir edat-III, 212
kıçı	hardal- III, 238
kıçılacak	gıdıklamak- III, 323, 329
kıçurmak	kınamak, ayıplamak; başkasının kaygısından ferah duymak- III, 187

kıdırmak	kenar dikmekte yardım etmek, değirmi bir şeyin kenarını dikmekte yardım etmek-II, 93,94
kıdırtmak	kenar diktilmek, kıyılatmak-II, 301
kıdıg	kıyı, yan, kenar 1. 375, 496
kıdıglamak	kıyı dikmek, kıyılamakIII, 336
kıdıglanmak	kıyılanmak, kenarlanmak.II, 268
Kıfçaklamak	Kıpçak boyundan saymak- Kıpçak boyuna nispet etmekIII, 351
Kıfçaklanmak	Kıpçak kılığına girmek- II, 279 bkz> Koçaklanmak
kıftu	makas, kırkı. I, 416
kıftulamak	sındı ile kırmak, kırpmak, III, 352
kıg	toprağı kabartmakta kullanılan gübre-III, 129
kıglatmak	fışkı ile gübreletmek; (at) sıçırtmak, tersletmek-II, 348
kiki	gürültüIII, 227 bkz> un kiki
kık(ı)rmak	yüksek sesle çağırmak, bağışmak, haykırmak,!, 441, 442;II, 83
kıkırışmak	çağırışmak, bağırışmak-II, 220
kıl	kıl (insanda ve hayvanda)-!, 337
kıldruk	buğday vb- başaklarındaki kılçık,III, 417
kılğan	çok kılan, çok yapan- I, 470
kılgu	kılı:, yapış, kılıgı- I, 494
kılıç	kılıç-I, 183, 321, 339, 359, 397, 417;II, 116, 129, 147, 197, 246, 281, 308. 344, 356; III, 70, 77, 135, 169. 268. 277, 296, 373, 437
kılıçlamak	kılıçlamak, kılıç ile çalmak ve vurmak,III, 331, 346
kılıçlanmak	kılıç sahibi olınmak- II, 267
kılıg	kılış, yapış- II, 40
kılık	huy, gidi;- I, 383; II, 230 bkz> kılık
kılınç	iç, amel, ahlâk, nninez, huy, fena huy,kadın naz ve kırışması- II, 156;III, 374
kılınçlanmak	nazlanmak (kadın), kırışmak- III, 374
kılınmak	tavır takınmak (kadın), nazlanmak; yapılmak, kılınmak, işlenmek I, 64, 394, 508; II, 156; III, 20
kılışmak	yapmakta yardım ve yarış etmek- II, 109
kilide	gerdanlık- I, 432 bkz> bakan
kilk	huy, gidiş- I, 383 bkz> kılık
kıl kudruk	kıl kuyruk; ördeğe benzer bir kuş- I337
kıl kuş	ördeğe benzer bir kuş, I, 337
kılma	yapma, yapı:, I, 150;III, 213
kılmak	kılmak, yapmak, etmek, eylemek, olmak- I, 36, 39. 44.74,113,114,141,171, 237. 263, 274, 321, 330, 342, 349. 350. 367. 371, 374, 376, 393, 399, 459, 462; 11. 25;III, 17, 122, 133, 159, 179, 213, 216, 224, 234, 239, 381, 432, 449 bkz>

	kamak
kılmış	yaptığı, I, 205, 221, 253, 407
kıltık	başta bulunan kepek, konak-I, 475
kılturmak	yaptırmak-II, 191
kımız	ki m iz. I, 365;II, 12; III, 197
kımız almıla	ekşi elma-I, 366
kımızlanmak	kımız sahibi olmak,II, 268
kın	kın, bıçak ve kılıç kını, kılıf 1, 183, 339, 359, 397; II, 246; III, 140
kınamak	işkence etmek, cezalandırmak; bir şeye kın yapmak- III, 273
kınatmak	işkence yaptırmak, cezalandırmak- II, 313
kınışmak	istekle işe koyulmak, II, 113
kınlamak	kın yapmak-III, 299
kınır	kızgın, şiddetli.!, 170, 183, 359
kınır	aşı, yan bakış- III, 363 bkz> kınru
ki şrak	et ve hamur kesilen satıra benzer büyük bıçak- III, 382
kınru	yan, şaşı- III, 23 bkz> kınır
kır	kır, basık dağ, açık yer- I, 94, 324; III, 39
kır	su bendi, §61-1116AI, 324
kır	kır rengi-I, 324
kıragu	kırağı-I, 446
kırbas er	başında saç olmayan adam-I, 459
kırçalmak	değmek, değip sıyırmak-II, 234
kırçamak	amacın kenarına dokunmak, silip geçmek-III, 276
kırçatmak	sıyırtmak, yaralamak, amacı delip geçmek-II, 328, 329
kırgag	bey ve hanın eli altındakilere kızması ve kakıması-II, 288
kırgag	elbisenin yanı, kenarı-II, 288
kırgamak	kakımak, birine kızıp ondan yüz çevirmek, birine kızıp uzaklaştırmak (yalnız yapan insan olduğu zaman söylenir)-II, 288; III, 290 bkz> alkamak, kargamak, kargamak arkamak (Tanrı için), kızgamak
kırğışmak	birbirinin tarafını dilemek-II, 220
kırgatmak	koğulamak, kızarak yüz çevirtmek- II, 338, 339
kırıl	kırıl.!, 483
kırguy	atmaca-II, 95;III, 241 bkz> karguy, karkuy, kırkuy
kırılmak	kabuğu soyulmak; malı alınmak, yoksullaşmak; kar kürünmek II, 134
kırındı	her şeyin kınntısı, kazıntısı, soyuntu sul, 449
kırınmak	soyar veya kazır görünmek-II, 155

kırışmak	kazımakta ve sıyırmakta yardım ve yarış etmek-II, 98
kırk	sayıda kırk,I, 349;II, 331
kırkılmak	kırkılmak I, 236
kırkın	cariye. II, 110 bkz> xız kırnak, kız
kırkışmak	kırmakta yardım etmek-II, 221
kırklum	dolusu bir kile edip orancıların kullandıkları bir ölçüğe verilen sıfat,III, 418
kırmak	kırmak- III, 422
kırkuy	atmaca- III, 241 bkz> karguy, karkuy, kergüy
kırlamak	kazmak, yerde çukurlar açmak- III, 298, 299
kırlanmak	kırla;mak, kıraçlaşmak, yerde çatlaklar ve hendekler meydana gelmek- II, 251
kırlatmak	kıyı, kenar yaptırmak- II, 347
kırma	söbü (mahrut) şey 1, 433 § kırma topık; herhangi söbü (mahrut) topaç- I, 434
kırmak	kazımak, bir şeyi kökünden çıkarmak; kırmak, II, 7. 24, 401, 406
kırnak	cariye-I, 473 bkz> xız, kırkın, kız
kırt	kısa.I, 342 § kırt ot; kısa otl, 342
kırtış	yüz rengi; yüz-I, 460 § yer kırtışı; yeryüzü. 1. 461
kırtışlamak	kazımak-III, 350
kırtışlanmak	güzelleşmek, güzelliği artmak- II, 272
kırtışlıg	yüzlü-I, 461
kırt kişi	kötü huylu ve plnti adam-I, 342
kırtlamak	kötü huylu saymak, yarayı iyi etmek-III, 445 bkz> kartamak, kartanmak
kırturmak	kazıtmak, sıyırtmak, II, 190
kıruk	sakat-I, 382 § kıruk adak; topal-I, 382 § kıruk er; çolak-I, 382
kıruk adak	topal-I, 382
kıruk er çolak,I, 382	
kır yağı	gizli düşman-I, 324
kısğa	kısa-II, 11
kısğaç	kısğaç-I, 455
kısganmak	kıskanmak; pntilik etmek, kısmırlanmakII, 250 bkz> kısırkanmak
kısıg	kışı, hapis, sıkıntı-I, 376
kısıglamak	itelemek, itmek, avurduna vurmak-III, 336 bkz> kasıglamak
kısılmak	kısılmak, aradakalmak.II, 135
kısınmak	kısmakcimrilik etmek; sidiği tutulmak- II, 155
kısır	kısır, doğurmayan insan veya dört ayaklı hayvan; kısırak- I, 236, 364; III, 88
kısır bolmak	(kısraftan başka hayvan) kısır kalmak- III, 88 bkz> yozamak kısırkanmak
kısırganmak	, yedirmekten çekinmek- II, 263, 264 bkz> kısganmak

kıslınmak	kısılmak, araya sıkışmak II, 251
kısmak	kısaltmak, daha kısa yapmak, kısarak çalmak; kıstırmak- II, 11
kısmak	üzenginin iki yanında bulunan kayış,ilmikli ip, kement- I, 474; II, 219
kısrak	kısrak-I, 203, 207, 364, 474, 491, 500; II,96
kısraklanmak	kısrak sahibi olmak-II, 275, 279
kısruşmak	kısmakta yardım etmek, II, 219
kıstaşmak	titreşmek, sıtlaşmak. II, 221, 222 bkz> kasnamak, kasnatmak
kısturmak	kıstırmak, işkence ile cezalandırmak; kısalmasını emretmek, azalmasını emretmek- II, 190, 191
kısurmak	kısaltmak II, 78
kış	kış-I, 13, 22, 82, 170, 332;II, 26, 54, 97, 204; III, 159, 278
kışlag	kışlak, kışlanacakyerj, 13, 464; III, 88
kışlaglanmak	kışlak edinmek, kışlamak- II, 273
kışlamak	kışlamakjll, 299
kışlatmak	kışlatmak, bir şeyi üzerine alıp saklamak.II, 348
kışlık	kışlık, kış için hazırlanmış şeyi, 474
kısmak	meyletmek, kaymak-III, 182bkz> kayışmak, kaymak
kıw	devlet, kut, baht-I, 301, 332 bkz> kuw
kıvval	çekme, düzgün- I, 412 § kıvval burun; çekme burun-I, 412
Kıvvçaklanmak	Kıpçak kılığına girmek, II, 276 bkz> Kıpçaklanmak
-kıya	küçültme eki- III, 170, 359 bkz> -gine, -kiye
kıyak	et suyu yağı, tereyağı, kaymak, III, 32 bkz> kanak, kayak, konak
kıya көrmek	yan bakmak, arkaya bakmak, I, 369 bkz> kaya көrmek, kura көrmek, kuya көrmek
kıyık	cayma, caymak; igrilik, igri olan, sözde durmama, sözde durmayan- I, 70; III, 167kıyılmak inmek; geçmek; ağaç igrilemesine
kıyılmak	sözden dönülmek- III, 190
kıyım	düşman gelmesi yüzünden bir vilâyet halkının korku ve dehşete düşmesi- III, 168
kıyışmak	igrilemesine ağaç kesmekte yardım ve yarış etmek-III, 189
kıyma	kıyılmış,III, 173 § kıyma ügre hamuru serçé dili gibi igri kesilen bir çeşit erişteIII, 173
kıymaç	Çiğiller'in giydiği tiftikten yapılan beyaz başlık. III, 175
kıymak	sözden dönmek; kıymak, eğrilemesine doğramak- III, 246
kıyturmak	igrilemesine kestirmek- III, 193
kız	kız, kız çocuk; carıye; pahalı nesne- I, 7, 236, 280, 291, 299, 312, 326, 382, 412, 442, 474, 496;II,10. 25, 94, 96,109, 182. 220, 272, 276, 277, 304, 340;III, 120, 137, 170, 203, 218, 259, 260, 265, 272, 289, 301, 328, 338, 371, 380, 408, 411, 450 bkz>

kızamak	kızlık bozmak, III, 265
kızarmak	kızarmak- II, 77, 163 bkz> kızıl ermek
kızartmak	kızartmak- III, 431
kargamak arkamak, KizgamaK	(kul) kızıp uzaklaştırmak, kakımak- III, 290 bkz> almak, kargamak, kargamak
kızgul at	boz ile kır arasında olan at-I, 483
kızgurmak	işkenceye koymak, cezasını çekirtmek, cezalandırmak. II, 194, 200
kızgut	ceza, işkence, başkaları görerek çekinmeleri için yapılan ceza ve işkence, 451
kızgutlanmak	suçunun cezasını görerek rüsva olduğundan bir işten çekinmek. II, 271
kızıl	kızıl, kızıl renk, kırmızı-I, 40, 60, 362, 394, 395; II, 133; III, 20, 162, 183, 219, 325, 363
kızıl ermek	kızarmak- II, 163 bkz> kızarmak
kızılmak	yaptığı suça bir daha dönmek üzere ceza görmek, nedamet etmek, kıyılmak. II, 135, 200
kız kırkın	cariye- I, 326
kız kişi	pinti kişi, I, 326
kız kuş	insan üzerine düşecek gibi alçaktan uçan ve tüylerinin rengi bukalemuna benzeyip aç ılınca renkten renge giren bir kuş, I, 326, 332
kızlamuk	kızamak, I, 528
kızlanmak	pahalı bulmak, II, 251; III, 198, 199
kızlanmak	kız edinmek, kız çocuk sahipl olmak- II, 251, 254; III, 198
kızlaşmak	bahse bir kız (cariye) koymak II, 221
kızumak	pahalılanmak, fiyatı yükselmek. III, 265
ki be	az zaman, kısa zaman- III, 217 bkz> büte
kibe bolmak	az zaman geçmek, III, 217
kiçik	küçük, küçüklük-I, 227, 390;II, 29, 95, 268;III, 87, 175bkz> küçük
kiçiklemek	küçük saymak, III, 341
kiçmek	kaşınmak, gidişmek. III, 259
kiçinmek	orospu olmak, gidişmek, ka; mm ak-II, 156
kiçitmek	kaşıtmak- II, 300
kiçük	küçük- I, 93 bkz> küçük
kid	arka, äon, sonra- I, 200, 225; II, 142; III, 14 bkz> kid
kid	arka, son, sonra- II, 25 bkz> kid
kidiz	keçe, Türkmenler'in çadır örtüleri ve göç zamanı bürgüleri gibi- I, 316, 366, 508; II, 96, 304;III, 262, 329 bkz> kiwiz, küwüz
kidizgek	tazeliği gidip keçeieşmiş (kavun için)- II, 290
kidizlig	keçe sahibi olan-I, 507
kidzlik yüng	keçe yapmak için hazırlanan yün-I, 507

kikçtirmek	iki kişiyi birbirine kışkırtmak, sürttürmek II, 195, 196
kikmek	bilemek, bir şeyi bir şey üzerine sürtmek- II, 293
kikrölmek	sokulmak, II, 237
kim	kim.I, 125, 192, 200, 325, 338, 353, 362, 371. 377, 425, 440, 506;II, 118. 274, 284;III, 22, 106, 123, 141, 239. 251. 288
kimi	gemi- III, 235 bkz> kemi
ki miske	Kaşgar'da çıkan nakışlı bir keçe- I, 490
kimsen	başlıklar ve kavukları süslemek için kullanılan altın kırıntıları-I, 437
kimünçe	sivri sinek- III, 358 bkz> kümiçe
kirig	geniş- III, 358
kiñitmek	genişletmek- III, 396
kiñrünmek	genişlemek, bir zaman nimet içinde yaşamak. III, 400
kiñümek	genişlemek, III, 396
kiñürmek	genişletmek. III, 392
kip	kalıp, benzer, öğür, I, 483; III, 23, 61, 119
kipi	gibi, I, 483; III, 23,61,119
kir	kiril, 212, 230
kirdeş	bir avluda beraber oturan k6mşu- I, 461
kirgü	girme zamanı, girecek-II, 68;III, 6
kirgüci	girici, giren. II, 51
kirigsemek	girmek istemek- III, 334, 335
kirikmek	kirlenmek II, 117, 119. 165 bkz> kirlenmek
kirilmek	girilmek. II, 136
kirimsinmek	girer görünmek- II, 260
kirinmek	girmek, girer göstermek, girmek- II, 156, 157, 160
kiriş	kiriş, yay kirişi, yay 1, 198, 370; II, 83; III, 215
kiriş	bir adamın akarlarından olan geliri- I, 370
kiri	;mek glri;mek, girişmekte yarış etmek- II, 99
kir it	anahtar, kilit-I, 357;III, 345
kiritlemek	kilitlemek III, 330, 345, 348
kiritlig	anahtarlı, kilit kilit ,I, 306, 506 Ş kiritlig kapug; kilitli kap ı-I, 506
kir kin	boğranın, devenin kızgın zanıanıl, 443
kirlenmek	klrlenmek; yumulmak.II, 252 bkz> kirikmek
klrmek	girmek.I, 87, 362, 395, 422, 443, 457, 488;II, 8, 18, 44, 55, 61, 67, 223;III, 65,120. 147, 212, 222, 226
kirmişçe	girmiş gibi-I, 251
kirpi	kirpi- I,415

kirpik	kirpik. I, 478
kirpilenmek	sertle;erek kirpi gibi buzılmak, yüzü as ılmak- III, 200
kirpüklenmek	gözde kötü kıl bitmek- II, 277, 279
kirsen	üstübeç; yüze sürülen düzgün. I, 437; II, 353
kirşenlenmek	yüze düzgün sürünmek II, 278
kirtginsemek	tasdik etmek istemek-I, 280
kirtgünmek	inannnak, gerçeklemekIII, 423bkz> kirtınmek
kirtinmek	inanmak I, 416 bkz> kirtgünmek
kirtü	yemin, ant; gerçekllk, doğruluk- I, 416
kirtüç kişi	kimseyi ;ekemeyen huysuz kişi- I, 455
kürtülemek	tasdiklemek- III, 352
kirtürmek	girdirmek, II, 195
kirü	geri, arka, III, 65, 245, 246
kis	karı, I, 329. 333
kiş	sadak, I, 393, 457, 494; II, 275, 333; III, 126, 281
kiş	samur. III, 126
kişemek	kösteklemek, bağlamak- III, 268
ki şen	köstek- II, 13
kişi	kisi, adam, insan, kimse; halk; karı, kadın-I, 24, 44, 45, 46, 64, 74. 87. 91, 98,106, 109, 127, 129, 140, 142, 146, 147. 152, 154,155, 156, 166, 167, 174, 179, 186, 187, 216, 240. 243, 265, 287. 296, 307, 308, 310, 317, 319, 326, 332, 342. 356, 363, 365,
kişingek er	evinde birini görünce can ı sıkılan, evi kendine dar gelen kişi,II, 290
kiş kurman	ok ve yay konan kap-I, 444
kiş kurugluk	sadak, gedeleş, 504
kişnemek	kişnemek/, 236,III, 302
kitermek	gidermek, kaldırmak.!, 440;III, 187
kitmek	gitmek, çekilmek.II, 296; III, 48
kiwiz	yaygı, halı, kilim gibi şeyler 1, 366 bkz> kidiz, küvüz
-kiye	küçültme eki, III, 170, 359 bkz> -gine,-kıya
kiyim kiyim	uyuşukluk, ne çalışmak ne işi büsbütün bırakmak, gaflet, elevaylık- III,169
kiz	kutu, misk kutusu, taht, kürsü, sandık, kap, heybe gibi leyler- I, 327; III, 318
kizlemek	gizlemek-I, 100; II, 172, 264; III, 71, 300, 318
kizlençü	gizli.III, 242
kizlenmek	saklar görünmek, kendi kendine saklamak, II, 253
kizleşmek	birbirinden gizlemek-II, 224
kizletmek	gizletmek-II, 348

koç	koç-I, 321; II, 184 bkz> koçñar
koçmak	kucaklamak- II, 5
koçñar	koç, I, 321; II, 101;III, 102, 381, 382 bkz> koç
koçtu rmak	kucaklatmak, koçturmak- II, 189
koçu	kucaklaşma, koçuşma, I, 369
koçuşmak	kucakla;mak- II, 92; III, 188
kodı	a;ağı, aşıya, arkası sıra- III, 46, 61, 69 bkz> kudi
koduşmak	birbirine güvenmek- II, 94,
kodmak	koymak, bırakmak, terk edilmek, koyuvermek- II, 29, 54, 140, 263, 295; III, 39, 172, 440 bkz> kotmak, koymak
kog	göze veya yemeğe düşen çör çöp, pislik. III, 128
kogış	deri, II, 355 bkz> koğuş
kogşak	gevşek, çürük- I, 474
kogşamak	katı şey gevşek olmak- III, 287
kogşamak	koğuş ağacı dalı ile cilâlamak, perdahlannak- III, 287 bkz> kovvşamak
kogşaşmak	birlikte gevşemek, II, 350 bkz>koh şaşmak
kogşatmak	kuvvetini gevşetmek, II, 337 bkz> koh satmak
kogurmaç	kavrulmuşbuğday 1, 493bkz>kawurmaç, kowurmaç
kogu	; okları perdah etmek için koğu; (huş) ağacından yapılan aygıt- I, 369
koğuş	oluk, su oluğu, değirmen oluğu, I, 369
koğuş	sepili, sepisiz (tabaklanmış, tabaklanmamış) deri, kayı;- I, 369; II, 205. 210; III, 140, 308, 319bkz> kogış
koguşlanmak	su fışkırmak- II, 268 koh;aşmak birlikte gevşemek, II, 350 bkz>kogşaşmak
koxştmak	kuvvetini gevşetmek, II, 334, 337 bkz> kogşatmak
kokıtmak	kokutmak, II, 309, 323, 324
kokmak	fena kokmak, kokusu yükselmek (su) senmek, (hastal ık) sakinleşmek- II, 293, 323; III, 184
kokratmak	eksiltmek, davul çalarak zararlı hayvanları kuşları kaçırtmak,II, 334 bkz> kakratmak
kol	kol-III, 134, 161, 288
kol	kılıç veya bıçakta bulunan yol biçimi oyma-III, 134, 135
kol	dağın tepesinden a;ağı inen ve derenin ortasından yüksekçe olan yer-III, 134
kolaç	kulaç-I, 358 bkz> kulaç
kolan	kolan, bağırdak; yaban eşegij, 214, 263, 404, 415, 424; III, 122
koldaçı	dilenci- I, 417
koldaş	koldaş, arkadaş- I, 461;III, 11
koldaşlanmak	arkadaş olmak, arkadaş saymak!! , 272
kolgırmak	isteyeyazmak-II, 194

kolmak	rica etmek, istemek I, 274, 399;II, 25
koltık	koltuk- I. 475
koltuklamak	koltuklamak, koltuğuna almak.koltuğa vurmakIII, 351
kolturmak	istetmek- II, 191
kolunmak	rica etmek, kendi kendine rica etmek, istemek .I, 22;II, 156
koluşmak	birbirinden istemek, isteşmek- II, 109, 110
kom	deve havudu- III, 136
komımak	(bir şeye karşı) 0216111 ONU, 273
komınmak	coşmak-II, 324
komırgan	her zaman özleten, her zaman coşturan!I, 515
komıtmak	coşturmak, heyecana getirmek. I, 69; II, 311. 312, 324 bkz> komutmak
komşuy	kanla dolmuş kene-III, 241
komuk	at gübresi. I, 383 bkz> kumuk
komuklamak	pislemek, terslemek; Komuk boyuna nispet etmek-III, 339 bkz> kumuklamak
komutmak	coşturmak,!, 214 bkz> komıtmak
kon	koyun- I, 31, 309; III, 140, 244 bkz> koy
konak	bir çe;it kaba darı,!, 384;III, 347 bkz>koyak
konak	kaymak (yenecek),I, 383 bkz> kanak, kayak, kıyak
konaklamak	darı yemek-III, 347
konat	birbirlerine yanaşan, toplanan insan kümesi-I, 357
konatmak	kondurmak, oturtmak,II, 313
kondurmak	kondurmak, üzerine koymak- II, 192
konmak	konmak, bir yere konmak-I, 319; II, 331; III, 184, 185
konşı	komşu, I, 435 bkz> koşnı
konuk	konuk, misafir; ruh- I, 45, 46, 85, 332, 384, 517;II, 312
konuklamak	konuk etmek; ev sahibinin rızası olmadan evde geceleme- III, 339, 347
konuklaşmak	birbirine konuk olmak, II, 258
konuglug	konuk sahibi olan . 1, 498
konukluk	konukluk, misafirlik I, 274, 504
konum	'yurt', konulan yer, konak-I, 114; II, 103, 313
koñragu	çingirak, konrak, tongurak, çan, I l, 358; III, 387, 402
koñragu	kulağın altındaki çıkıkça kemik- III, 387
koñramak	ses kalınlaşmak; bir şey
koñur	(yani kestane rengi) olmak, III, 402
koñur	boğuk ses- III, 363
koñur	kestane rengi- III, 363

koñurmak	sökmek, kanırmak, III, 392
koñuz	osurgan böceği- III, 363
kop	çok, pek, obartma ve pekitme edatıl, 319
kop	sevinç, ferah, hop- III, 119
kop kılmak	sevinmek, ferahlamak, içi hop etmek- III, 119
kopmak	kopmak, gelmek; kalkmak; başlamak, çıkmak; baş kaldırmak- I, 88, 97, 104, 120, 142, 234, 258; II, 4; III, 128, 137, 367
kopruşmak	bir şeyi yerinden kaldırmakta yardım etmek- II, 218
kopsamak	çıkmak istemek- III, 285
kopurgan	çok koparan, I, 517
kopurmak	yerinden kaldırmak, kurcalamak- II, 72
kopurtmak	yerinden kaldırtmak- III, 430
kopuşmak	kalkışmak, kalkmakta yardım ve yarış etmek- II, 88
kor	ziyan, III, 122
kor	yoğurt mayası- III, 122
korday	kuğu kuşu, kuğu cinsinden bir kuş, II, 177; III, 240
korıg	koru, küçük orman- I, 17, 18, 375; II, 98
konmak	korumak- III, 263
korınmak	sıkılık etmek, pıntilik etmek, II, 155 bkz> korunmak
korışmak	korumakta yardım etmek- II, 98
korkıtmak	korkutmak. II, 339 bkz> korkutmak
korkluk	korkak- III, 417
korkmak	korkmak- II, 312, 331; III, 282, 377, 421, 422
korkulmak	korkulmak- II, 236
korkunç	korkunç- II, 365; III, 168, 387
korkunmak	korku duymak ve korkusunu saklamak- II, 250
korkuşmak	birbirinden korkmak, korkuşmak II, 221
korkutmak	korkutmak- II, 365 bkz> korkıtmak
korluk	içinde kırmızı biriktirilen küçük testi- I, 473 bkz> kurluk
.	kendisine "demir dikenli" adı verilen bitkinin "putrak" veya "pıtrak" denilen meyvesi- III, 223 bkz> yapuşgak
korugçı	korucu, bir koruyu koruyucu .III, 242
korum	kaya, I, 398; III, 61, 105
korumlug	taşlı, çakıllı- I, 498
korunmak	sıkılık etmek, pıntilik etmek- II, 155 bkz> korınmak
kosık	fındık I, 382; III, 347 bkz> kosuk
kosıklamak	fındıklanmak- III, 347

kosıklıg	fındıklı-/ , 497
kosuk	fındık III, 347 bkz> kosık
koş	çift, çifte, herhangi bir şeyin çifti, eşil, 359;III, 126 bkz> koşa
koşa	çift- III, 33, 60bkz>koş
koş at	hakan yanındaki yedek at- III, 126
koşlanmak	
koşlunmak	iki şey birblrine yakın olmak, öğür kılınmak, hayvan bir araya koşulmak- II, 251, 252
koşmak	koymak, katmak; türku düzmek, II, 14
koşnı	komşu-I, 435;III, 220 bkz> konşı
koşug	şiiir, kaside-I, 376
koşulgan	her zaman koşulan, katılan-I, 520
koşulmak	birleşmek, katılmak, tertip edilmek, öğür kılınmak-II, 128, 135; III, 102
kotkı	alçak gönüllü, yumuşak huylu, mütevazi I, 427
kot kılık	gönül alçaklığı, tevazu,II, 140
kotmak	bırakmak- II, 295 bkz> kodmak, koymak
kotrulmak	boşaltılmak- II, 234, 235
kotruşmak	boşaltmakta yardım etmek, II, 218
koturmak	boşaltmak, aktarmak- II, 71, 72,164
koturmuş	boşalmış. II, 170 S koturmuş kap; boşalmış kap, II, 170
kova	kova- I, 147; III, 237
kova	Türkler'in kullandığı gemlerde atların burnuna dogru dikilen kayış- III, 237
kovı	içi kof ve çürümüş olan- III, 226 bkz> kovuk, kowı, kowuk
kovuç	cin çarpması eseri, III, 163 bkz> kovuz
.	cin çarpmasına karşı üzerlik ve ödağacı ile yapılan tütsüde cinlere "kaç, kaç"demek üzere kovuç kovuç söylenen kelimeler. III, 163
kovuk	içi boş olan her şey III, 164 bkz> kovı, kowı, kowuk
kovuz	cin çarpması eser/7//, 163 bkz> kovuç
kowı	içi kof ve çürümüş olan- III, 225 bkz> kovı, kovuk, kowuk
kowı	talihsiz, uğursuz, III, 226
kowmak	kogmak, kovalamak, sürmek. II, 16;III, 183
kovvşalmak	perdahlanmak, huş ağacından yapılmış aygıtla perdahlanmak- II, 236
kovvşamak	koğuş ağacı dalı ile cilalamak- III, 287 bkz> kogşamak
kovvşaşmak	koğuş ağacı ile cilâlamakta yardım etmek- II, ' 350, 351
kovvşatmak	perdahlatmak, koğu; ağacıyle perdah yaptırmak- II, 338
kowuk	kovuk, içi boş olan her şey, I, 383; III, 164 bkz> kovı, kovuk, kovvı
kowurmaç	kavrulmuş buğday 1, 493 bkz> kawurmaç, kogurmaç

kowurmak	kavrulmak,II, 114, 235bkz> kagurmak, kagrulmak, kawrulmak, kugurmak, kuwurmak
kovvuşmak	koğmağa, taretmege çalışmak- II, 103
koy	koyun, I, 31, 173, 193, 199, 215, 263, 264, 284, 295, 306, 317, 326, 346, 387, 389, 392, 411, 426, 472, 483;II, 14, 15, 27, 50, 76, 90, 118, 142, 152, 184, 185, 237, 238. 310, 330,355, 359;III, 5, 60, 88, 95, 122, 126, 130,132, 142, 148, 156, 157, 167, 17
koy	elbisenin koynu; kucak-III, 142 bkz> koyun koy derenin koyag ı, dibi, düzlüğü, III, 142 bkz> kuy
koyak	konak darısı- III, 167 bkz> konak
koyar	hayvanlara ve kölelere sö gülen bir kelime; "ağızdan salya sağan" anlam madır- III, 171
koygaşmak	koynuna girmek, I, 243
koyka	deri, kürk, III, 173
koykalamak	derinin kıllarını temizlemek, yolmak. III, 173
koyluşmak	dökülüşmekIII, 195
koyluşmak	koyul a; m ak, III, 195
koymak	koymak, koyuvermek, bırakmak, dökmek, çalkamak-II, 45; III, 39, 171. 246 bkz; kodmak, kotmak
koyturtmak	
koyu	koyu, kalın, sık- III, 367
koyug	(akarlarda) koyu- III, 166
koyugluk	koyuluk, (akarlarda) koyuluk- III, 178
koyulmak	akar (nesne) koyulmak- III, 190
koyun	koyun, kucak, II, 339, 346; III, 18, 297 bkz> koy
koyun ma k	kendine su koymak, dökünmek.III, 191
koyuşmak	koymakta yardım etmek, III, 189
koy yılı	koyunyılı; Türkler'in on ikili yıllarından biri.I, 346;III, 142
kozan ma k	süslenmek, bezenmek ("bezenmek" fiili ile birlikte gelir), II, 155
köç	saat, an, müddet- I, 321
köç	göç- I, 321
köçmek	göçmek- II, 5
köçrüm	belinleme, telâş, köy halkının şehre kaçışması, I, 485
köçük	sağrı; bir hayvana binen iki adamdan arkadaki I, 390
köçüklemek	sağrıya vurmak- III, 341
köçürgen	göçü ren, uzaklaştıran-I, 522
... .. yerden öbür yere köçürmek	göçürmek; yazmak, istinsah etmek, nakletmek,II, 75, 76köçürme ocak; bir göçürülebilin ocak,I, 490
köçürme oyun	"on dört" adı dahi verilen bir oyun-I, 491

köçüt	ati, 357;II, 76
ködüşmek	bekleşmek, birbirini beklemek, II, 94 bkz> küdüşmek
ködeç	bardak, testi-I, 360 bkz> közeç, közüç
..... ködezmek	saklamak, beklemek, korumak, gözetmek, II, 86, 162; III, 43, 263 bkz> köz atmak, sa
ködmek	gözlemek; görmek- II, 87; III, 23
kög	şiirin vezni, aruzu, irin ölçüsü, ırlamakta sesin yükselip alçalışı.III, 131
kög	bir şehir halkı arasında bir sene içinde çıkıp gülünen şey, gülmece- III, 131
kög	koç veya ba;ka hayvanların kı;a yakın aşması, III, 132
kög	ayna yüzünde meydana gelen pas; kadınların yüzüne düşen çillik- III, 132
kögen	ilmikli köstek, süt sağılacağı zaman hayvanların ayağına vurulur I, 415
kögermek	göğermek, gök rengini almak- II, 84
köglemek	(hayvan) yeşil ot yemek- III, 300, 301
köglemek	ırlamak, taganni etmek- II, 255; 301 bkz> köglenmek
köglenmek	yüzde çiller çıkmak; şarkı söylemek, ırlamak, taganni etmek, sesi yükselte alçalta şarkı çağırmak, I, 253; II, 253, 255; III, 131 bkz> köglemek
kögüz	göğüs-I, 366 bkz> köküs
kög yılkı	başıboş yayılan hayvan- III, 131
kök	gök, hava, semai, 64, 123, 139, 193, 244,338, 361, 362, 421 ;II, 27, 78, 81, 170, 252, 264, 283, 289, 307; III, 27, 124, 132, 282, 439
kök	gök rengi, gök renk, lâcivert. III, 132, 162Şkömgök; gömgök, I, 328, 338Şköpgök; gömgök- I, 328
kök	şehrin dört yanını saran yeşil bölge, III, 132
kök	eğer bağı- II, 283
kök	kök, asıl- II, 284
kökdedmek	eğer tahtalarını diktirmek, bağlatmak- II, 328 bkz> kökletmek
kökegün	gök sinek I188; II, 287
köklemek	eğer bağını sıkı bağlamak, III, 300
köklenmek	sıkı bağlanmak; asaletli veya zengin olmak- II, 253
..... 225 bkz> KOKieşmek	ilişip sokulmak; eğer bağlamakta yardım etmek; hısımlıkla bağlanmak, II, 224, kökteşmek
kökletmek	eğer tahtalarını diktirmek, bağlatmak- II, 327, 328 bkz> kökdedmek
kökremek	kükremek-I, 125, 142, 354; II, 13,138; III, 282, 398
kökreşmek	gürlemek, kükremek, kişnemek, kükreşmek- II, 222, 223; III, 147
kökşin	göğümsü, gök renkte-I, 186, 437
kökteşmek	ilişip sokulmak, eger bağlamakta yardım etmek; hısımlıkla bağlanmak- II, 224 bkz> kökleşmek
kök tubulgan	bir kuş adı-I, 519 bkz> kök tupulgan
kökürşgünleşmek	güvercini öndül koyarak yarışa gitmek. II, 226

kökürçkün	güyerdnlIII, 419
kök(ü)s	göğüs-I, 230bkz> kögüz
kökyuk	köylü ve Türkmen büyüklerine verilen ungunIII, 133
köl	göl, havuz, birikmiş su,I, 104; II, 79, 265; III, 135, 137, 357, 360
köl	denizin kendi si, III, 136
kölermek	göl hallne gelmek, gôlermek, toplanmak, su göllenmek.I, 179; II, 84, 283
kölige	koyu gölge- I, 448; III, 174 bkz> köllk
kölik	gölge-I, 409 bkz> kölige
köliklik	gölgelik-I, 510
köl suw	Karluk büyüklerine verilen ungun-I, 108
kölük	arka; gölük, yuk yükletilen herhangi bir hayvan-I, 392
kölüklüg	gölüktü-I, 510
kölitiñ	kuşların indiği su birikintisi, gölcük- I, 73;III, 372
kömçü	gözü, define, hazine-I, 418 bkz> kömüş Ş Tawgaç kömsi; Âd ulusundan kalma hazine, I, 418
kömeç	küle gömülerek pişirilen çörek- I, 12, 360
kömmek	gömmek. I, 12;II, 27
kömtürmek	gömdürmek-II, 196
kömüç	gözü, define-I, 360 bkz> kömçü
kömüldürük	at göğüslüğü.I, 17, 530 bkz> kümüldürük
kömüdi neñ	gömülmüş nesne, I, 450
komünmek	gömülmek; gömer görünmek- II, 158
kömür	kömür-I, 506
kömürlüg	kömür sahibi, kömürü olan-I, 506
kömürlük	kömür yapmak için yakılan ağaç ve kömür konan yer,I, 506
kömüşmek	gömmekte yardım etmek-II, 111
kön	at derisi veya gözü, ham deri, gön-III, 140, 335, 353, 425
.... III, 423 bkz> köndgermekdo	doğrultmak, düzeltmek, dikmek yola kılavuzlamak; İkrar ettirmek- II, 199; köndgürmek, köngermek
köndgürmek	doğrultmak-II, 199bkz>kondgermek, köñermek
köndgürtmek	dogrultmak, diktirmek- III,424
könek	matara, ibrik, su tulumu (kırba)- I,392
köni	düz, doğru; emniyetli.III, 151, 237
könikmek	arkadaşlarından geri kalacak derecede zayıflık. II, 165
könitmek	dogrultmak, II, 313
könmek	düzelmek, doğrulmak; yola gelmek;inkârdan sonra ikrar etmek;yola çıkmak- II, 29, 30, 199

... 196, 197 bkz> KonermeK	doğrultmak; doğru yolu göstermek, kılavuzlamak; doğruyu söyletmek- II, kondgermek, köndgürmek
köñlek	gömlek- III, 350, 383
köñleklenmek	gömleklenmek, gömlek giymek- III, 411
köñül	gönül, kalp, yürek; anlayış-I, 69, 89, 152, 194, 207, 212, 214, 225, 245;II, 15, 125,178, 203, 238, 243; III, 108,137, 154, 239, 245-246, 289, 295. 309, 366, 391, 419
köñülde	; gönül arkadaşı,!, 407
köñüllenenmek	gönüllenenmek; (çocuk) düşünmek ve anlamak; arzu etmek,III, 408
köñüllüg	gönüllü. I, 63;III, 366
köp	çok, bütün, hep; (saç ve ağaç hakkında) gür, sık,I, 319;II, 328
köpçük	eğerin ön ve arka yastıkları-I, 478
köpitmek	diktirmek, oyulgatmak-II, 298 bkz>kübimek, kübitmek
köprüg	köprü-I, 478
köpsün	şilte, minder-I, 437
köpük(g)	köpük, I, 390;III, 136
köpülmek	dikilmek- II, 120 bkz> kübülmek
köpürmek	köpürmek- II, 72
köpürtmek	köpürtmek. III, 430
köpüşmek	diknnekte yardım ve yarış etmek- II, 88 bkz> kübüşmek
kördüğün	gördüğün- II, 42
körk	güzellik. I, 353; II, 340; III, 161
körke	ağaçtan yapılmış tabak-I, 430
körkedmek	güzelleşmek.II, 340bkz> körketmek
körketmek	güzelleşmek.II, 340bkz> körkedmek
körklüg	iyi, güzel ve gösterişli; dostça,I, 45,319, 353. 461;III, 43
körkütmek	göstermekti, 340
körmek	görmek, bakmak,I, 62, 79, 85, 108,139, 149, 167, 205, 212, 274, 281, 352, 369,373, 380, 384, 404, 420, 456, 464, 497, 528; II, 8, 17, 18. 41, 58, 82, 157, 283;III, 23, 26, 46, 60, 69. 119, 130, 137, 143, 245, 258, 265, 295, 317, 327, 339, 355, 365, 426 bk
körmiş	görmüş- III, 125
körpe	körpe, mevsimi geçtikten sonra çıkan şey; zamanından sonra dogan yeni hayyanl, 415 § körpe ot; yeni bitmiş ot- I, 415 § korpe yemiş; vakti geçtikten sonra çıkan taze meyve, yemiş-I, 415 § körpe ogul; yazın doğan çocuk-I, 415
körpelemek	körpe ot yernek, III, 351
körpelenmek	yeniden çıkmak, yeniden bitmek- III, 200
körsemek	görsemek, görmek istemek, I, 281; III, 285 bkz> körügsemek
körtürmek	gördürmek. II, 194, 195

körügsemek	görsemek, görmek veya ka- vuşmakistemek,I, 281;III, 285, 334 bkz>körsemek
körük	kuyumcu veya demirci körüğü-I, 391
körüklemek	körüklemek. III, 341, 348
körülmek	görülmek.I, 119; II, 136, 139
körünç	görülecek şey:blr ;ey seyreden halk- I, 167;III, 373 bkz> közünc
körünmek	görünmek, kavuşmak,/, 75, 191; II, 157; III, 43, 126
körüş	bakış .I, 370
körüşmek	(gözle) bakmak-II, 99
körüşmek	güreşmek.II, 97 bkz> küreşmek
kösekçi	yemeklere i;tahlıl, 153
kösemek	arzu etmek-III, 265
köseşmek	istemek, öğrenmekI, 101
kösgük	göz değmesinden sakınmak için üzüm bağlarına ve bostanlara dikilen nazarlık- II, 289
kösrük tuşag	atın ön ayaklarına vurulan köstek,I, 479
kösülmek	(ayak) uzanmak, uzatılmak-II, 137
kösürge	kötebek, tarla sıçanı soyundan bir hayvan-I, 490 bkz> küsürge
kösürgen	birçe;it kötebek,I, 522 bkz> kösürken
kösürken	bir çeşit kötebek,I, 522 bkz> kösürgen
kösürmek	hayvanın ön ayaklarını kösteklemek-II, 78
köşige	açık gölge, zayıf gölge, gölgemsi.I, 448; III, 174
köşik	örtü, perde, gölge-I, 409
köşiklik	gölgelik,I, 509
köşimek	kapatmak, örtmek,III, 267, 268
köşinmek	gölgeye çekilmek, kendini gizlemek örtmek-II, 157 bkz> kö şünmek
köşitmek	örtmek II, 307, 308
köşünmek	gölgelenmek, gölgeye çekilmek, kendini gizlemek, örtmek II, 157 bkz> kö sinmek
köt	göt, arka- I, 321
köti burt	kâbus, kara basan-I, 341
köt iç	genç çocuğa söğüdüğü zaman söylenen bir kelime- I, 360
köti kızlak	kuyruğu kırmızı bir çeşit kaba kuş-I, 473
kötki	tepe, dağlık yer, tòprak yığını, tepecik, I, 18, 430
kötlemek	fenalık yapmak- III, 299
kötletmek	düzdürmek- II, 348
kötlük	söğmek için kullanılır; puşt, I, 478
kötrüm	üzerinde oturulan kerevet, seki, dükkân- I, 485

kötrüşmek	kaldırıp götürmekte yardım etmek, II, 222, 225
kötü	dam- I, 269, 278; III, 219
kötürgen	her zaman götüren- I, 521
kötürgü	götürge, kendisiyle bir şey taşınıp götürülen nesne- I, 490
kötürmek	götürmek, II, 44, 75, 166
kötürsemek	götürmek istemek- I, 280
köwez	kurumlu- I, 325 bkz> küfez, küwez
köwezlik	şımarıklık, kurumluluk- I, 507, 508, 511
köwremek	gevşemek- III, 282 bkz> kefrelemek, kewremek, küfremek
köyde	altın ve gümüş eritilerek suzulan ocak, III, 173
köymek	yanmak; yakmak, I, 43, 448; II, 188; III, 47, 246, 435
köytürmek	yakmak; yaktırmak- III, 187, 193 bkz> köyürmek
köyük	yanmış, yanık- III, 168
köyürmek	yanmak, yaktırmak, II, 133; III, 187, 188 bkz> köytürmek
köz	gözl, 46, 55, 157. 170,178, 179, 183, 212, 222, 243, 291, 296, 299, 340, 359, 379, 464, 477, 515, 524;II, 45, 115, 130, 157, 172, 176, 228, 232, 245, 247, 252, 277, 279, 280, 306, 311, 334, 345; III, 5.14,17, 33, 42, 55, 64, 76, 83, 84, 86, 97, 124, 151,
köz	ateş koru, köz, I, 337
köz atmak	gözetmek, gözetilmek. II, 86 bkz>ködezmek, közetmek
közeç	bardak, testi- I, 360 bkz> ködeç, közüç
közegü	küskü, ateş çekmek veya aktarmak için kullanılan aygıt- I, 448
közemek	ateş çevirmek, karıştırmak, toplamak- III, 265
közeşmek	ateş ölçermekte ve karıştırıp altüst etmekte yardım ve yarış etmek- II, 100
közetdeçi	gözetici, II, 318 bkz> közetteçi
közetgen	gözetken, II, 319.
közetgü	gözetecek- II, 321
közetigli	gözetmeyi düşünen .II, 320
közetlglik	gözetmeye hak kazanan,II, 320
közetişmek	gözetmekte yardım ve yarış etmek-II, 322
közetküçi	gözetici. II, 318
közetlig	gözetilen, saklanan, esirgenen- I, 506
közetmek	gözetmek, gözetilmek muntazır, olmak II, 86, 234, 306 bkz> ködezmek, közetmek
közetmiş	gözetilmiş. II, 170, 320
közetteçi	gözetici. II, 318 bkz> közetdeçi
közgermek	gördürmek, görüştürmek.II, 196

közgine	gözceğiz-III, 359
közi çerlig	gece görüp gündüz göremeyen, bulutlu günde görüp bulutsuz günde göremeyen kimse; Nyctalopie'ye tutulmuş adam- I, 477
közkiye	gözceğiz.III, 359
közlemek	göze vurmak-III, 300
közler	gözler, III, 105
közleşmek	görme içinde (gözlemekte) yarış etmek- II, 224
közleyü	göz gibi, I, 100
közlüg	gözlü- I, 521
közlük	at kuyruğundan yapılmış bir dokumadır, göz ağrıdığı veya kamaştığı zaman üzerine konur I, 478, 530 bkz> közüldürük
közmen	közde pişirilen eknnek, közleme, gömme-I, 444;II, 27
közñü	ayna-III, 379 bkz> közüñü
közüç	çömlek-I, 506 bkz> ködeç, közeç
közüçlüg	çömlek sahibi,I, 506
közüçlük titik	çömlek yapmak için ayrılan çamur-I, 506
közüldürük	at kuyruğundan dokunur bir bez parçasıdır.!, 529 bkz> közlük
közünç	bir şey seyreden halk,III, 373 bkz> körünç
közüñü	ayna, III, 45, 132, bkz> közüñü
közünmek	görölmek.II, 157 bkz> körmek
kuba at	rengi kumral (konur al) ile sarı arasında olan at- III, 217
kubsalmak	kubuz çalınmak
kuburga	baykuş-I, 489
kubuz	ut, kopuz, kubuz-I, 19, 365;II, 235; III, 173, 283 S buçı kubuz; inleyen utlardan bir ut-III, 173
kubuzlug kişi	kubuzu olan adam-I, 495
kubzalmak	kubuzçalınmakjl, 235bkz>kupsalmak, kubzalmak, kupzalmak
kubzaşmak	kubuz çalmakta yarış etmek-II, 220 bkz> kupzaşmak
kuçak	kucak-I, 382 bkz> kuçam
kuçaklamak	kucaklamak-III, 338
kuçam	kucak-I, 398 bkz> kuçak
kuçgundi	soğan-I, 493
kudgu	karasinek, sinek-I, 425 bkz> kudgu
kudruçak	kuyruk kemiği-III, 179 bkz> kuduçak
kudruk	kuyruk, göt, kış-I, 472 bkz> kudruk
kuduçak	kuyruk kemiği. III, 179 bkz> kudruçak
kudug	kuyu III, 122, 282 bkz> kudug, kuyug

kudurgak	kaftanın arka eteklerinden biri-I, 502 bkz> kudurgak
kudurmak	kudurmak; üstüne düşmek, çabalamak,I, 144; II, 76 bkz> kuturmak
kudgu	sinek, III, 367 bkz> kudgu
kudgulanmak	sineklenmek, kendinden sinek koğmak- III, 201
kudı	kuyu, çukur; a;ağı, aşağıya-I, 100, 164, 169, 190;II, 24, 83, 228;III, 46, 61, 69, 220bkz> kodı
kudruk	kuyruk- I, 513; II ,298; III, 164, 256, 367 bkz> kudruk
kudug	kuyu- I, 375, 456, 457;II, 155;III, 166. 226, 448 bkz> kudug, kuyug
kuduglug	kuyulul, 496
kudurçuk	bebek, kukla-I, 501
kudurgak	kaftanın iki eteğinden biril, 17 bkz> kudurgak
kudurgun	kuskun, egerin kuskunu-I, 17, 518
kuduz	dul kadın-I, 365
kuduzlanmak	dul karı ile evlenmek-II, 267, 268
kugu	kuğu kuşu, III, 225, 250
kugurmak	kavurmak-II, 81 bkz> kagurmak, kawrulmak, kogurmak, kowurmak, kuwurmak
kukun	kıvılcım!, 404
kukunlug	kıvılcımlı-!, 499
kul	kul, kölel, 27, 33.165, 276, 302, 320, 330,336, 385, 386, 475;II, 5, 10, 152, 180, 219,236, 277, 292, 294, 305, 338; III, 85, 84, 97, 263, 268, 336, 409, 421, 423, 427, 450
kula	kula renk- III, 233
kulabuz	kılavuz-I, 487 bkz> kulavuz
kulaç	kulaç-I, 358bkz> kolaç
kulaçlamak	kulaçlamak III, 330
kulak	kulak,I, 209, 212, 220, 377, 383;II, 17, 23, 73, 133, 150, 154. 161, 337, 352; III, 31, 253, 286, 357, 358, 370.405,410 bkz> kulhak, kulkak
kulaklamak	kulaga vurmak-III, 338, 339
kulaklıg	kulaklı-I, 498
kulak ton	yenlerl kısa elbise-I, 383
kulavuz	kılavuz-I, 487 bkz> kulabux
kulhak	kulak-I, 383 bkz> kulak, kulkak
kulkak	kulak-I, 383 bkz> kulak, kulhak
kulnaç kısırak	doğuracakısırak,I, 491
kulnamak	kulunlamak, kısırak yavru dogurmak,III, 92. 302, 319 bkz> kulunlamak
kulsig er	köleye benzeyen, huyu köleye benzeyen adam- I, 465; III, 128
kulun	tay 1, 215, 404; II, 90; III, 92

kulunlamak	kısrak yavru doğurmak- III, 92bkz> kulnamak
kulunlug	tay sahipl olan- I, 500
kum	kum, I, 197, 222, 268, 338, 457, 484;II, 80, 212
kum	dalga, su dalgasıIII, 137
kuma urmak	birbirine kuvvetle vurmak-III, 382
kumgan	kova; ibrîk; gügüm, gülsuyu şişesi-I, 432, 440;II, 353
kumlak	Kıpçak illerinde yetişir, yaprağı fasulye yaprağına benzer sarmaşık gibi bir ot, I, 475
kummak	dalgalanmak-II, 27
kumturmak	dalgalandırmak-II, 192
kumuk	at gübresi-I, 383 bkz> komuk
kumuklamäk	pislemek, terslemek; Kumuk boyuna nispet etmek-III, 339 bkz> komuklamak kumu şmak
kunçuy	hatundan birderece aşağı kadın, bige, prenses- III, 240
kundigu	döven, harman döveni- I, 491
kundımak	parlâtgıçla blr şeyi parlatmak-III, 277
kunduz	kunduz, su köpeği-I, 458
kunduz kayrı	kunduz taşığından yapılan birilâç,I, 458
kunmak	soymak, çalmak-II, 29
kunuşmak	birbirine soymakta yarış ve yardım etmek, birbirini soymak, çalmak, II, 112, 113
kuñ et	kas, adale-III, 358
kupsalmak	kubuz çalınmak-II, 235 bkz> kubsalmak, kubzalmak, kupzalmak
kupzalmak	kubuz çalınmak-II, 235 bkz> kubzalmak, kubsalmak, kupsalmak
kupzamak	kubuz çalmak-I, 19; III, 283
kupzaşmak	kubuz çalmakta yarış etmek, II, 220 bkz> kubzaşmak
kupzatmak	kubuz .aldırmak- II, 335
kur	kuşak, kemeri, 324; S iç kur; iç kuşağı, uçkur-I, 35; 11. 249, 255, 337;III, 84. 305
kur	mertebe, a;amal, 324
kur	kuru,III, 122 bkz> kurug, kuruk kura
körmek	uzaktan görmek,III, 219 bkz> kaya körmek, kıya körmek, kuya körmek
kuram	mertebe, aşama; sırasına göre.I, 413 S kuram kişiler; sanki hakanın yanında oturur gibi sırayla oturmuş olan kimseler- I, 413
kurarmak	kurtarmak II, 199, 200 bkz> kutgarmak
kurası	kuracak- II, 68
kurbaka	kurbağa, III, 122
kurç	katı, içi dolu ve sorn nesne; çelik-III, 287

kurş eren	dayanıklı ve yiğit adamlar I, 343
kurş temür	çelik I, 343
kurdaşmak	bir dereceye, bir sıraya oturmak- II, 218
kurgadmak	kuraklamak. II, 338 bkz> kurgatmak
kurgak	kurak- III, 69
kurgalır	kurmak üzere bulunan- II, 67
kurgamak	kurunnak- III, 290, 318
kurgatmak	kuraklamak, kıtlık olmak- II, 338 bkz> kurgadmak
kurgırmak	kurumak, II, 193, 194 '
kurgırmak	zevzeklik etmek, yeğnilik etmek- II, 194
kurgu	zevzek, kararsız, huyu yeğni kişi- I, 18, 426
kurgu	kuracak- II, 68
kurguçı	kurucu- II, 50
kurgulanmak	taşkınlık ve yeğnilik etmek, III, 201
kurguluk	taşkınlık, yeğnilik, zevzeklik-I,528
kurı	bir şeyin etrafı,I, 127, 324
kurıgu	kuruyacak zaman; kurumak üzere olan nesne, I, 446 kurıh
kurıh	tay kırsığın arkasında geri kaldığı zaman bu kelimelerle çağırılır III, 223 bkz> karı kurı, kurı kurı, kurrih kurrih
kurı kurı	tay kırsığın arkasında geri kaldığı zaman bu kelimelerle çağırılır III, 223 bkz> karı kurı, kurıh kurıh, kurrih kurrih
kurı ma k	kurumak, I, 12, 20;II, 188; III, 140, 263, 264 bkz> kurumak, kuzımak
kurınmak	kurunmak, kurulanmak,I, 505;II, 155, 160bkz> kurunmak
kurırmak	kurumaya yüz tutmak- II, 77 bkz> kururmak
kurışmak	kuruşmak, kurumakta yardım ve yarış etmek- II, 97 bkz> kuruşmak
kurıtgan	her zaman ve çok kurutan,I, 514, 524
kurıtmak	kurutmak, II, 304 bkz> kurutmak
kur kur étmek	guruldamak-I, 486
kurlamak	kuşak yapmak ve bağlamakIII, 298
kurlanmak	acınmak, tasa, acı duymak, ziyan görmek; katılaşmak, koyulaşmak, mayalanmak, ekşimek-II, 250, 251; III, 197 bkz> korlanmak
kurluk	içinde kırmızı biriktirilen küçük testi, I, 473 bkz> korluk
kurmak	kurmak, germek, toplamak; himaye etmek- II, 7, 8, 37, 59. 61, 65, 66, 67, 83,198; III, 62, 219, 318
kurmak yuwmak	erişmek, varmak, mal vererek gönül almak, III, 62 bkz> yawsamak, yüwmek, yüwsemek
kurman	gedeleç, yaylık, yay kabı-I, 444; III, 16
kurmuş	kurulu- I, 198; II, 59; III, 215
kur rıh kur rıh	tayı çağırarak içli nida.I, 9 bkz; karı kurı, kurıh kurıh, kurrih kurrih

kurşag	kuşak kuşanma-I, 464
kurşag	tura; yünden dokunur, bel kuşağına benzer bir nesne olup çadıra sarılır-I, 464
kursa ma k	kuşanmak, kuşağı bağlamak, II, 255;III, 287 bkz> kurşanmak
kurşanmak	kuşanmak, ku;akkuşanmak,II, 249, 255 bkz> kurşâmak
kurşatmak	kuşak kuşatmak,/, 337
kurt	solucan soyundan olan hayvanlar; yırtıcı hayvanlardan olan kurt-I, 342;III, 6
kurtanmak	bitten kaşınmak, koyunlarda bit aramak-II, 248
kurtga	kocakarı-III, 259
kurtlamak	kurt çıkarmak-III, 447
kurtulmak	kurtulmak, doğurmak-II, 121, 233, 234, 237 bkz> kut bulmak, kutulmak
kurturmak	kurdurmak, toplatmak-II, 190, 198 kurug kuru; asılsız- I, 12, 198, 375, 383;III, 82, 122bkz> kur, kuruk
kurug ew	içinde kimse bulunmayan evi, 375
kurugjın	kurşuni, 512;II, 293bkz>kuşun
kuruglamak	kuru olarak kullanmak III, 336
kuruglanmak	kuru bulmak-II, 268
kuruglug	sadak, okluk, gedeleş-I, 501 bkz> kurugluk
kuruglug ya	kurulu, kurulmuş yay 1, 496, 500, 501
kurugluk	kuruluk-I, 503, 505
kurugluk	sadak, okluk, gedeleş-I, 504 bkz> kuruglug § ki § kurugluk; sadak, okluk, gedeleş-I, 504
kurugsak	kursak, 01h6.l, 17, 502; III, 334
kurugsımak	kurumaya yüz tutmak- III, 334
kuruk	kuru- I, 383 bkz> kur, kurug
kurulgan	daima kurulan,I, 520
kurulmak	kurulmak; büzülmek I, 195; II, 134, 138
kurumak	kurumak, II, 206 bkz> kurımak, kuzımak
kurun	kurum, duvara, ocaga sivaşmış, toplanmış olan duman eseri- 7, 404
kurunçı	dumandan kirlenmiş olan keçe- II, 242
kurunlug	kurumlu- I, 499
kurunmak	kurunmak, II, 155 bkz> kurınmak
kururmak	kurumaya yüz tutmak- II, 77 bkz>kur ırmak
kuruşmak	kurmakta yardım ve yarış etmek, II, 98, 114 bkz> kuşmak
kuruşmak	her tarafı kurumak, II, 98
kurut	keş, çökelek, yağı alınmış yoğurttan yapılan lor peyniri, kurut, kuru yogurt, I, 357; II, 15, 81
kurutlug	çökelekli.I, 494

kurutmak	kurutmak-I, 19 bkz> kurıtmak
kurutsamak	kurut istemek III, 332
kurvı çuvaç	hana ait yuvarlak çadır, I, 195
kusgaç	küçük, kara bir hayvancık, insanı 1511-11-. I, 455
kusıg	kusu, kuma, I, 376
kusıncıg	kusunç, iğrenç-III, 232
kusmak	kusmak; (boya) solmak, bezikmek- II, 10, 11
kusturmak	kusturmak, (boya) soldurmak II, 190
kuş	kuş, I, 22, 34, 36, 156, 163, 176, 233, 253, 280, 299, 319, 331, 439, 483;II, 4, 7, 12, 17,18, 45, 83, 173, 181,183, 192, 199, 204. 218, 239, 267,324, 331, 348, 359; III, 6, 63, 92,144, 184, 194, 232, 328, 357,358,390,397,403 § ürüñ kuş; akdoğan- I, 331,
kusgaç	serçe kuşu-I, 455
kuşgun	hayvanların yediği taze kamı;-I, 440
kuşgun	ekşi bir çeşit otl, 440 bkz> uşgun
kuşıl	atmaca-I, 331
kuşlag	kuşların çok olduğu yerdir, burada av yapılır-I, 465
kuşlaglanmak	kuş avlağı yapmak-II, 273
kuşlamak	kuş avlamak,I, 22;III, 299 kuşlatmak kuş tutturmak, kuş avlatmakII, 343, 348
kuşluk	kuşluk vakti-I, 474
kuşun	kur;un,I, 513 bkz> kurugjin
kut	kut, uğur, devlet, baht, talih, saadet, I, 85, 92, 164, 200, 272, 301, 304, 320, 384. 508; II, 177. 229 kut almak
kutalmak	mesut olmak-II, 121 bkz> kut almak, kutatmak
kutan ma k	kutlu olmak, ulu nasipli olmak- II, 154
kutarma börk	önde arkada İki kanadı bulunan bork. I, 490
kütatmak	kutlu olmak, baht ve devlet sahlbi olmak- II, 299 bkz> kutalmak, kut almak
kut bulmak	baht bulmak- II, 122 bkz> kurtulmak, kutulmak
kutgarmak	kurtarmak.II, 192, 199, 201 bkz>kurarmak
kutlug	kutlu,I, 60. 82, 320, 413. 463, 464 §
kutlug tégin	; uğurlu köle-I, 413
kutruşmak	oynamak ve sevinmek-II, 218
kutsuz	kutsuz, işleri ters giden adamI, 457
kutulgan	daima kurtulan,I, 520
kutulmak	kurtulmak; doğurmakjl, 121, 234 bkz> kurtulmak, kut bulmak
kuturmak	haddini aşmak, kudurmak, azmak- I, 508; II, 74. 75 bkz> kudurmak
kutuz	yaban sığırı-I, 365

kutuz it	kuduz köpek, kudurmuş köpek- I, 365
kutuzluk	yaban sığırı sahibi- I, 495
kuw	kuṭ, saadet- I, 320 bkz> kiw
kuwurmak	kavurmak. II, 81 bkz> kagurmak, kawrulmak, kogurmak kowurmak, kugurmak
kuy	dere; kuytu yer, dip-III, 65.106,142 bkz> koy
kuya көrmek	uzaktan görmek,III, 219 bkz> kaya көrmek, kıya көrmek, kura көrmek
kuyaş	güneş; koyu sıcak, güneşin şiddetli vurması- 1. 155; 353;II, 337;III, 172
kuyma	bir çeşit yağlı ekmek- III, 173
kuyma	herhangi bir madenden (çekişle dövme ile değil, eritilerek dökme ile) yapılmış havan, çırakman, çekiş gibi aygıtlar- III, 174
kuymak	üremek III, 246
kuyug	kuyu-III, 166 bkz> kudug, kud,ug
kuyutmak	ürkütme- II, 326
kuz	güne; gormeyen yer, gölgeli yer- I, 325; 326; III, 124
kuzgırmak	kar sağnak halinde esmek- II, 193
kuzgun	kuzgun-I, 439;III, 240
kuzı	kuzu-I, 7, 208. 303, 444, 520;II, 294, 310;III, 102, 224, 270. 408, 444 kuz ımak kurumak; yemeğe iştihası gelmek- III, 264 bkz> kurımak, kurumak
kuzutmak	boğazını kurutmak; yemeğe iştihasını getirmek II, 306 bkz> kurutmak
kü	ün, şan- III, 212
küben	deve havudunun altına konulan çul; gölüğe gerekli olan çul ve çula benzer şeyler- I, 404 klibe yarık bütün vücuda giyilen zırh- III, 15,217
kübimek	sık dikişli dikmek. III, 257 bkz> köpitmek, kübitmek kübitmek diktirmek, oyulgatmak- II, 298 bkz> köpitmek, kübimek
kübülme	dikilmek, oyulgan II,120 bkz> köpülme
kübüşmek	kaba dikmekte ve oyulgamakta yardım ve yarış etnnek- II,88 bkz> köpüşmek
küç	kuvvet, zor, güç; zulüm- I, 81, 167, 183, 237, 359, 381, 397;II, 13, 18, 103, 137, 138, 195, 289, 334, 335; III, 120, 239, 282, 288,412
küç	susam, küncü, III, 121
küçelmek	zulmetmek; malı zorla elinden alınmak- II, 136
küçemçi	zulmeden kimse- III, 121
küçemek	zulmetmek, zorla fe' nalık etmek, III, 258, 259
küçenmek	gücü kuvveti kalmamak; zulmetmek; ağırlaşmak, fazla yüklenmiş olmak- II,148, 156
küçeşmek	yağmada yardım ve yarı:.etmek- II, 93
küçetmek	yağma ettirmek- II, 300
küçlenmek	kuvvetlenmek, II, 252 küçlig güçlü, kuvvetli. I, 509
küçlüg	güçlü, kuvvetli- III, 121, 161
küç tégin	kuvvetli tegin- I, 413

küden	düğün yemeği, düğün, I, 404
küdük	iş güç, alış veriş; (yalnız kullanılmaz, "iş" ile birlikte 86111-).I, 391 bkz> küdük § iş küdük; iş güç,I, 391
küdişmek	bekleşmek- II, 94 bkz> ködişmek
küdegü	güveyi. III, 12, 166
küdmek	durmak, beklemek, gözlemek, gütmek, I, 321; III, 441 bkz> kütmek
küdük	iş güç, alı; veriş.I, 509 bkz> küdük § ışık küdüklü; işli güçlü-I, 509 küfeç, gem, damaklı gem,III, 256 bkz> küvüç
küfeçlik	gemli,III, 256
küfez	kurumlu, kasalak,I, 411 bkz> köwez, küwez
külfremek	gevşemek-I, 103 bkz> kcfremek, kewremek, köwremek
külfyenmek	üstüne düşmemek. III, 196 bkz> küyfenmek
küjık	perçem, zülüf-I, 391
kükü	hala-III, 232 bkz> küküy
küküy	hala, III, 232 bkz> kükü
kül	kül I, 129, 337
küldremek	güldür güldür etmek-III, 448 bkz> külremek
külergen	her zaman karnı şiş;en ve yıkılıp yere yayılan-I, 523
külmek	yıkılıp yere yayılmak, karın şişkinliğinden ve benzeri şeylerden yere yıkılıp yayılınak.II, 84 külf gürültü (ses taklidi)-I, 348
külgen	daima gülen-II, 54
külgü	gölüş, gülme; kalb sektesiI, 96, 430 bkz> kültgü
külgüçi	gölücü-II, 51
küli	yarmaksızın çekirdeğiyle kurutulan zerdali, kayısı, ;eftali ve erik glbi meyveler-III, 234
külmek	gömmek- III, 272
külišmek	gömmekte yardım etmek- II, 110
külitmek	gömdürmek II, 311
külmek	gülmek 129;II, 26, 35, 54, 65, 192, 249, 260;III, 43
külremek	gürlemek, güldür güldür etmek- III, 282, 283 bkz> küldremek
külsirgen	gülümseyen-II, 256
külsirmek	gülümsemek, gülümser görünmek- II, 196
kültgü	kalb sektesi- I, 430 bkz> külgü
kültürmek	güldürmek II, 195 kültürmek (at) bağlatıp költeketmek ve yıktırmak- II, 195
külüğ	iğreti .I, 391
külüğ	ünlü, şanlı .III, 212 § külüğ bilge; ünlü şanlı .III, 212
külümsinmek	gülümsemek, güler görünmek, gülümsenmek-I, 20;II, 259, 260
külünç	gülünç,III, 374

külünmek	eli ayağı yorulup zayıf olmak II158
külüşmek	gülü;m ek, II, 110
kül üt	halk arasında gülünç olan nesne- I, 357
kümüçe	sivrisinek I, 445 bkz> kimünçe
kümüldürük	at göğüslüğü-I, 17, 530 bkz> kömüldürük
kümürgen	dağ soğanı-I, 522 bkz> kewürken, kümürken, küwürken
kümürken	dağ soğanı-I, 522, 525 bkz> kewürgen', kümürken, küwürken
kümüş	gümüş; akça; kadın adı.I, 165, 370, 371, 413; II, 153, 181; III, 251
kün	gün, güneş, gündüz,I, 69, 70, 72, 82, 100 124, 165, 202, 245, 288, 320, 331, 340, 423, 515;II, 5, 9, 14, 97, 125, 128, 140, 143, 157, 163, 170, 172, 232, 293, 303, 304, 311, 313, 335; III, 52, 63, 77, 83, 86, 128, 167, 169, 182, 190, 247, 258, 267, 333, 3
künçek	yaka, urba yakası-I, 480 bkz> künçük
künçük	yaka, urba yakası-I, 480 bkz> künçek
künçüklenmek	yaka yapılmak. II, 277
kündi	aşağılık, kötü (sözün arkası akla gelmediği zaman söze yardım olarak kullanılır) I. 419
kündüz	gündüz, gün ışığı, I, 458; III, 87, 288
küni	kuma- III, 237
künlük	,gün hesabıyla yapılan iş, gündelik. I, 480
künlük yém	günlük azık, I, 480
kün togsug	doğu- I, 463
kün yıpar	misk göbeği- I, 340
küriğ	cariye- II, 82, 186, 248; III, 358, 428
küngrenmek	harınlaşarak kendi kendine söylenmek- III, 399, 400
küñ üz	örenliklerde, yıkıntılarda bulunan küllük, gübre, III, 363
küp	küp- I, 147, 154, 209; III, 119, 246, 253, 325
küpe	küpe, III, 217
küpik	hırka, bezin iki katı arasına pamuk koyarak dikme; seyrek dikiş, kaba dikî, I, 408
kür	yiğit, sarsılmaz, pek yürekli, kabadayı!, 324, 325
küremek	kaçmak-III, 263
küreşmek	güreşmek-I, 474 bkz> körüşmek
küreşmek	kürümekte yardım ve yarış etmek- II, 99
kilretmek	kaçırtmak, II, 305
küretmek	küretmek-II, 305 kürgök kürek- 11. 289
kürilemek	kebab kızartmak-III, 444 bkz> kürplemek
kürimek	eşinmek, yeri e:mek, kürümek, (hayvan) haşarılık etmek,III, 256, 263

kürin	kürün; içerisinde kavun, karpuz, hıyar gibi şeyler taçınan küfel, 404
kürk	kürk,I, 353
kürküm	safran,I, 486
kürlemek	gürlemek-II, 252
kür met	pek kuvvetli!, 325
kürlemek	kebab kızartmak.ill, 444 bkz> kürilemek
kürsemek	kanlanmak, etlenmek; hamur gibi şeyler kap içine konduktan sonra mayalanıp taşmak. III, 421 bkz> kürsmek
...	1 kanlanmak, etlenmek; hamur gibi şeyler kap içine konduktan sonra mayalanıp taşmak- III, kürsmek 420, 421 bkz> kürsemek
kürşek	darı özü suda veya sütte kaynatıldıktan sonra üzerine yağ dökülerek yenen bir yemek-I, 478
kürt	kayın ağacı, bundan yay, kamçı, değnek gibi şeyler yapılır- I, 343
kürt kürt yemek	bir şeyi "kütür kütür" ses çıkararak yemek, I, 343
küsmek	küsmek. II, 12
küsri	kaburga kemikleri; göğsün yanları- I, 422
küsürge	tarla sıçanı soyundan bir hayvan- I, 490 bkz> kösürge kü sermek dolmak, taşasıya dolmak-I, 73; II, 79
kütmek	gütmek, II, 264 bkz> küdmek
küttürmek	güttürmek- III, 187
küvüç	küçük-III, 163bkz> küfeç
küvüç yüğün	küçük yular, çilbir- III, 163
küvük	erkek- III, 165 bkz> küvük S küvük muş; erkek kedi- III, 165
küvük	saman- III, 165
küvüz	yaygı, yünden dokunmu; döşek ve yaygı gibi şeyler- III, 164 bkz> kidiz, kiwiz
küwenmek	öğünmek- II, 157
küwez	gurur, magrur, gururlu,I, 252;II, 140 bkz> köwez, küfez
küwiç	söğüt gibi çürüyen, içi kovalan her ağaç; tadı bozulan, kaçan her şey,I, 366 S küviç turma; tadı bozulan, tadı kaçan turpl, 366
.....	çamurdan fındık büyüklüğünde yapılan yuvarlaklar, kururnadan önce ve kuruduktan sonra küvlükçamurdanf zıp zıp gibi atılır,!, 479
küwre	hayvan ölerken, içerisindeki nesneler çürüdükten, eti kemikler üzerinde kuruduktan sonraki kalıbı, 422
küwrüg	kös, davuLI, 479
küvvşek	gevşek, yumuşak, sölpük-I, 479 bkz> kevvşek S küw;ek et; gevşek, sölpük et 1, 479
küvvşek étmek	iyi hamurdan yapılan ekmek, I, 479
küwük	erkek-I, 391 bkz> küvük S küvük muş; erkek kedi- I, 391
küwürgen	dağ soğanı. I, 522 bkz> kewürken, kümürken, küwürken
küwürken	dağ soğanı- I, 522 bkz> kewürken, kümürken, küwürgen

küye	güve III, 170
küyelemek	güve silmek, güveden kurtarmak ve korumak, III, 329
küyfenmek	üstüne dü;memek- III, 196 bkz> küfyenmek
küz	güz, güz mevsimi, sonbahar, I, 327; II, 172; III, 160
küzemek	güzlemek- III, 265
küzermek	güzleşmek II, 77
küzgermek	güzleşmek, güze doğru gitmek- II, 196
küzkünek	çakıra ve kelere benzer bir kuş, hava yutmakla geçilir, I, 528
küzküni	bok böceği cinsinden bir böcektir, geceleri ses vererek uçar, ateş böceği-I, 493
küzük	çulha aygıtlarındandır, birbirleri üzerine düğümlenen birtakım İplikler olup, onunla üst eriş, alt erişten ayrılır Kumaş ve kumaşa benzer şeyler dokuyanlara da böyle denir, I, 391
küzükmek	güzleşmek- II, 118
küzün	kendisiyle serçe kuşu, tarla sıçanı, köstebek gibi şeyler avlanan sıçan cinsinden bir hayvan-I, 404
-la	işin tahakkukunu ve bitmesini gösterip fiiller sonuna gelen bir ek- III, 213 veya balgam akmak. I, 127
laçın	şahin; yiğit adam- I, 410
lagun	ölçek gibi oyulmuş bir şey olup ayran, süt gibi şeyler içilir I, 410
latu	kar, buz gibi şeylerle sogutulup içerisine baharat konarak soğukluk yerine yenen bir çeşit şehriye çorbası ,III, 237 bkz>
law	mühür mumu III, 155 bkz> awus
-lıkın (-likin)	"ile" anlamına ek- II, 91
limgen	sarı erik- I, 444
liş	salya, balgam-III, 127 Ş liş akmak salya veya balgam atmak I, 127
litü	kar buz gibi şeylerle sogutulup içerisine baharat konarak soğukluk yerine yenen bir çeşit şehriye çorbası, III, 237 bkz> latu
liyu	kuruyunca balçık haline gelen ince kumlu çamur,III, 238
loxtay	üzeri sarı benekli kırmızı bir Çin ipeklisi. III, 240
lüşnüt	imice; buğday ve buğdaya benzer şeyleri temizlemekte, köylülerin yardımlaşması- I, 451;
ma	emirlerin sonuna gelen nefiekilli, 213
ma	"al, işte" anlamına bir kelime- III, 213 bkz> mah, meh
mah	"işte, al" anlamına bir şey verildiği zaman söylenen bir kelime, III, 118 bkz> ma, meh
malguna	ılgın ağacına benzer bir ağaç-I, 492 bkz> bulguna
mama	harmanda ortada bulunup öteki öküzlerin etrafında döndükleri öküz, III, 235 bkz>op
mamu	gerdek gecesi gelinle beraber gönderilen kadın (öz Türkçe değil), III, 235
mançu	sanat sahlbine verilen ücret- I, 418, 419

mançuk	heybe, torba gibi at eğerine takılan ley 1, 476
mançuklanmak	elbiseyi eğer heybésine koy-mak ve heybeyi egerin arkas ma asmak, II, 276
mandar	ağaçlara sarılan bir bitki, sarmaşık- I, 457
mandarlanmak	sarmaşıklanmak II, 271
mandu	bir çeşit sirke-I, 420
mandürmak	kuşattırmak; bandırmak-II, 197
mangırmak	bandırayazmak, II, 197
inanılmak	banılmak, II, 138
manmak	kuşanmak; banmak- II, 30
man yaşlıg koy	dört yaşını geçen koyun (yalnız koyun için)III,157
maña	banal, 20, 26, 36, 63, 69, 84. 126,132, 174, 176, 180, 182. 183, 184, 185, 187, 188, 202, 205, 210, 212, 215, 218, 221, 223, 224, 226, 231, 232, 233. 234, 235, 238, 251, 254, 261, 264, 265, 267, 269, 276, 308, 318, 354, 367, 399;II, 12, 16, 24, 28, 33, 5
mahıg	adım- III, 365
mañramak	bağırmak- III, 402 bkz> müñremek
manraşmak	bağrışmak- III, 398 bkz> münreşmek
mañratmak	bağırtmak. II, 358 bkz> müñretmek
maraz karanlık gece, I, 411	
maraz	ücretle çalı;an adam, ırgat- I, 411 bkz> hıyar maraz
mat	öyle, ancılayın-I, 321 § andag mat; o öyle- I, 321
mayak	hayvan gübresi (en çok deve için)- III, 167, 168
mayguk	paytak klmse; top tırnaklı hayvan-lardan tüyleri kısa olan-III, 175
mayii	olgun; meyvelerde çürümeye yaklaşma halL III, 168
mayılmak	gev;emek,II, 190
mayışmak	buyurulan bir İşi yapmaktan çe-kinmek; tembellikten yere yap ışıp kalmak, III, 189 bkz> yamaşmak;
me	oğlakların ve kuzuların seslerini bildiren bir kelime. III, 214
meh	"al, işte"anlamınablrkellnnelll, 213bkz>ma, mah
mekkeh	Çin'den getirilen bir çeşit mürekkep, Türk yazısı bununla yazılır-III, 424
mejek	pislik-I, 392 § it mejek; it pisliği-I, 392
meldek	keçeleşen, sölpriyen nesne-I, 480
men	beni, 20, 22, 25, 26, 31, 37, 40, 51, 52, 53, 61, 69. 80, 87, 109, 120, 125, 130, 131, 163. 166, 167, 169, 171, 174, 179, 180, 181, 184, 185, 186, 190, 198, 199, 201, 202, 204, 206, 207, 209, 211, 215, 216, 217, 223, 225. 226, 231, 233, 237, 240, 256, 26
mendiri	gelin ile güveyinin başlarına, gece-le/in, saçı saçmak için toplanılan yer, I, 492
meñ	yem, tane, kuş yemi-I, 425;II, 18;III, 358

meñ	yüzdeki ben,III, 359
meñdemek	/olmak, ditmek-III, 401, 402 bkz> mirigdetmek
mendeşmek	kıl yoluşmak. III, 399 bkz> mirig-deşmek
meñgü	ebedi, daima, sonsuz, ebedilîk, son-suzluk,I, 44;III, 65, 378
meñgü ajun	sonsuz dünya, âhiret-III, 378
meñilemek	beyin yemek; beyni için koyun kesilmek; yan ında güzel gıdalar bulunmak-III, 405, 406 bkz> mürigilemek;
meñ(i)z	beniz, yüz,I, 60, 65. 486;III, 363
meñizlenmek	benizlenmek, güzelleşmek, benzine renk gelmek-III, 407, 408
meñilenmek	kendine tane toplamaktı, 290
meñiletmek	yemletmek-II, 359
meñlig	benli. III, 359
meñzemek	benzemek-III, 403
meñzetmek	benzetmek.II, 358
merdek(g)	ayı yavrusu, domuz yavrusu.I, 480
meşiç üzüm	kara üzüm-I, 360
mı(mi)	yalnız füllerin üçüncü ;ahıs' sorgu şekli edatıIII, 214 bkz> mu (mü)
mırigar	pınar, su gözü- III, 280, 363, 376
mınuv	kâğıt yapıştırılan bir çeşit hamur- III, 241
min	ben-I, 60, 69 bkz> ben, men
mindetü	ipek elbise-I, 491
miñ	sayıda bini, 243, 334, 417; III, 14, 360, 367
mindeşmek	kıl yolu;mak- III, 399 bkz> meilğ-deşmek
miñdetmek	dittirmek-II, 358 bkz> meñ-demek
mineşmek	birlikte A1115010AIII, 399 bkz> müñe;mek
miñi	beyinli, 299
miz	bizi, 327bkz> biz
monçuk	boncuk, süs İçin boyuna takılan değerli taşlar-I, 475;II, 123;III, 121
monçuk	atın boynuna takılan değerli taş, arslan tırnağı, muska gibi şeyler 1, 475
monçuklanmak	boncuklanmak- II, 276
mörigmek	ayaklarını toparlayıp tekme atmak- III, 391
mu (mü)	soru edatı, Isim ve fül sonuna geliri, 88;III, 147. 154, 214, 224, 256, 437bkz> m ı (mi)
muguzgak	bal arısına benzeyen blr sinek- I, 504
mun	hastalık, ayıp- III, 140, 141
munda	bunda, burada-I, 74, 160, 219, 352, 419, 420;II, 55, 56, 57, 61; III, 54, 143, 333 mundag böyle-I, 36, 64, 160; III, 154

mundın	buradan,II, 57
munduz	budala, alık,!, 458
munduz akın	ansızın gelen seli, 77, 96, 458
munduz yonga at	yorga yürüyüşten başka yürüyüş bilmeyen ati, 458
mungan	geveze, bo;boğaz-I, 440, 476
mum (munu)	"işte, bu" anlamına edattır, "kanu"ya cevap olur, bu, bunul, 126; III, 237, 238, 372
mun kişi	yüreği dölek, gönlü selek adam- III, 140
munmak	saçmalamak- II, 30
muñ	sıkıntı, ızdırıp, bun, mihnet-I, 425; III, 33, 359, 360
muñadmak	bunaltmak-II, 84
muñar	buna, bunda,I, 352;III, 363, 375
muñkarmak	bunaltmak, sıkıntıya sokmak, III, 397, 398
muñlug	bunlu, sıkıntılıIII, 382
muñ tag	kişi kendine gelip 16-17 yaşına girdiğinde çıkan di; ergenlik dişi. III, 359
muñukmak	bunlanmak, sıkıntı/anmak- III, 395
murç	karabiber-I, 343; II, 186
muş	kedi-I, 438;II, 14, 105;III, 127,165, 267 bkz> çetük Ş küvük mu;; erkek kedi,I, 391 Ş küvük muş; erkek kedi- III, 165
muyan	sevap, hayır, III, 172, 179
muyançılık	muyançılık, aracılık, barıştırmacılık. III, 179
muyanlık	yollarda yolcuların su içmelerl için yapılan hayrat, III, 172
muyavmak	miyavlamak- II, 14
mük	bükük-I, 335
mükim	kadın pabucu,I, 395 bkz> büküm, mükim
mükim	kadın pabucu-I, 395 bkz> büküm,mükim
mük turmak	rükû eder gibi durmak, eğilmek- I, 335
mün	çorba-I, 31, 36. 75, 163, 176, 198, 209,232, 245, 340;III, 122, 253, 331 bkz> bün munderü ipekle süslenmiş gelin odası- I,529 k
mündürmek	bindirmek. II', 197,
münelmek	uçları ve artıkları kesilmek. II,138
münemek	eğriliğini düzeltmek için bir şeyinuçiarını kesmek,III, 274
münlemek	çorba içmek-III, 301 ■
münmek	binmek I, 421; III, 30, 48, 60, 177, 429
münülmek	binilmek- II, 138
müneşmek	birlikte binışnek-III, 399 bkz miñefmek
müñilemek	nimet bulmak-III, 406 bkz> meñilemek

müngremek	böğürmek-III, 403 bkz mañramak
müngreşmek	böğüşmek, gürültü etmek-II, 79; III, 398 bkz mañra şmak
müñretmek	böğürtmek; büngüldetmek. II, 358 bkz> mañratmak
müñüz	boynuz, I, 504; II, 327; III, 145, 363,364
müngüz baka	kaplumbağa-III, 225, 226
müñüzgek	çalışma yüzünden elde peyda olan katılık, nasır-III, 388
müñüzlenmek	boynuzu çıkmak, boynuzlanmak- III, 408
müñüz müngüz	blr çe;it çocuk oyunu ve bu oyunda söylenen bir söz-III, 363, 364
namıja	kadının kız kardeşinin kocası, bacanak, I, 446
naru	bir taraf, 'yan, bir yana, nereye, nere,I, 199, 352; II, 140, 193; III, 223
ne	ne, nasıl, (soru anlamıyla) ne- I, 44, 53, 72, 74, 79, 87, 94, 126, 132, 320, 406;II, 287; III, 131, 207, 214, 215, 236, 360, 364
ne	Araplar'daki şaşalama, "ma"sı yerine bir edat, III, 214 '
nece (neçe)	ne kadar, nice, kaç- I, 49, 63, 332, 384, 458; III, 157, 220
neçük	neden, 111M11.I, 79, 392
ne elük	nasıl-I, 94 bkz> nelek, nelik, nelük
negü	"ne" anlamına edat-III, 215 bkz> nü nek timsah1. III, 155
ne kerek	ne gerek-I, 392 bkz> nerek
nek yılan	ejderhalı, 155
nek yılı	Türkler'in on ikili yıllarından biri, timsah yılı,I, 346;III, 156
nelek	niçin. I, 370, 498bkz> ne elük, nelik, nelük
nelik	niçin-III, 385 bkz> ne elük, nelek, nelük
nelük	niçin, neden, I, 392;III, 188, 245 bkz> ne el ilk, nelek, nelik
neme	ne kadar,III, 38
neme	"bilmem" anlamına bir kelime, "ne" anlamında pekitme edatıIII, 214, 215, 236
neñ	nesne, şey, mal- I,II, 12, 13, 14, 15, 31, 34, 50, 53, 84, 98, 126, 140, 143, 145, 147,157, 159, 162, 164, 169, 170, 177, 179, 185, 189,193,196,197,204,227,238,239,241, 245,246, 247, 251, 254. 256, 257, 258, 264, 268. 269, 270, 272, 273, 278, 281, 282, 28
nerek	neye, I, 392 bkz> ne kerek
netek	nice, nasıl-I, 27, 378, 392;II, 40, 52; III, 15. 123, 366
nıjdag	bileği taşı- I, 465
nom	millet; şeriat, yasa- III, 137
nü	"ne" anlamına, "ve" yerine blr edat-III, 215 bkz> negü
oba	obal, 86
obrak	eskimiş- I, 118 bkz> oprak
obramak	eskimek, I, 273 bkz> opramak

obratmak	yıpratmak- I, 261 bkz> opratmak
obu	üstübeç;.I, 86
obuz	katı olan-I, 54
obuzlug	sarp,I, 146 bkz> opuzlug Ş obuzlug yér; sarp, engebeli yer,I, 146
oçak	ocak,I, 64, 490
oçaklanmak	ocaklanmak-I, 293
oçaklıg	ocaklıl, 147
ocaklık titik	ocak yapılacak çamur ve benzeri olan her nesne-I, 150 oçaklı ık yer ocaklık yeri, 150
oğgarmak	düşünme sonunda anlamak,I, 255
odguç	ateşin alevi.I, 95, 177, 248
odluk	kol kemiğinin kalın yeri- I, 98
odunmak	sönmek, I, 200 bkz> udınmak, udunmak
ogla	genç, yiğit- I, 129
oglagu	bolluk içinde büyüyen-I, 138
oglagu katun	asaletli, asıl kadın, I, 138
oglak	oğlak- I, 65, 119, 468; II, 22, 266, 294; III, 102, 145
oglak ay	ükbahar, I, 347 bkz> ulug oglak ay
oglan	oğlan, oğul, çocuk, çocuklar- I, 74, 119, 143, 192, 193, 208, 209, 240, 263, 286, 289, 293, 373, 386;II, 4, 19, 26, 74, 93. 121, 154. 209, 210, 212, 218. 244, 272, 294, 300, 302, 329, 340, 341, 344, 348, 351. 354, 366; III, 80,102,108,125,145,196, 202, 25
oglansıg	çocuk gibi, çocuk huylu-III, 128
oglıtmak	üretmek, çoğaltmak- I, 265
ogradaçı	uğrayan, uğrayıcı- III, 314 ograg niyet, kurma, kasıt; uğrama, uğrak- I, 118ograg dağ yamacı, derenin dönemeci- III, 65 bkz> ogrug, owrug
ogragan	uğrayan- I,II, 314
ograglı	uğramak isteyen- III, 315
ograglık	uğramak hakkı olan- III, 315
ogragsık	uğramak hakkı olan- III, 315
ograguçı	uğrayan, uğrayıcı- III, 314
Ograklanmak	Ograk kılığına girmek,I, 313; II, 279 bkz> Ugraklanmak
ogralmak	uğranılmak- I, 247
ogramak	uğramak- I, 125, 160, 274; III, 106, 272, 311, 312, 313. 321. 372
ogramsınmak	uğrar görünmek, III, 322
ograşmak	uğraşmak- I, 170, 234, 235
ogratmak	göndermek, uğraştırmak- I, 261
ogrı	gizli, I, 380;II, 234

ogrı	hırsız; hırsızlık-I, 126, 224, 300, 483; II, 29, 171, 174, 197. 341; III, 75, 89, 423, 429
ogrılamak	çalmak, hırsızlık etmek- I, 316, 317
ogrılık	hırsızlık II, 208
ogrug	kemiğin ek yerleri, bel kemiğinin boyu-na birleştiği yer; dağ yamacı ve dağın bittiği yer; derenin dönemeci-I, 98, 118; III, 65 bkz> ograg, ovrug Ş tag ogrug ı; dağın dönemeci- I, 98
ogru layu	hırsız gibi- I, 102
ogrulmak	kemik yarılıp ayrılmak. I, 247, 248
ogruşmak	kemik yarıp ayırmakta yardım ve yariç etmek- I, 235
oguk	çizme- I, 67
ogul	ogul, çocuk, I, 37, 51, 68, 74, 86, 123, 180, 206, 220, 246, 253, 256, 262, 264, 288, 299, 319, 370, 415, 440, 515, 524; II, 14, 80, 84, 120, 143, 173, 175, 178, 183, 240, 249, 302, 311, 330. 333, 335. 343, 357; III, 33, 58. 78, 87, 105, 128, 137, 141, 146, 159,
ogulçuk	ana rahmi, oğulduruk- I, 149
ogul muk	üstüne hatıl atılmak için uzatılmış olan düz direk-I, 149
ogur	karşılık, ivaz- I, 53
ogur	bir işte imkân ve fırsat- I, 53
ogur	uğur, bereket, devlet- I, 53
ogur	vakit, zaman- I, 33, 53, 136, 273, 294; II, 68, 321, 322, 362; III, 55, 317
ogur bolmak	yol uğurlu, hayırlı olmak I, 53
ogurlamak	vaktinde yapmak; çalmak, hırsızlık etmek-I, 300
ogurlanmak	vakti yaklaşmak; uğurlanmak, uğurlu olmak; bağışlananın karşılığı verilmek-I, 292
ogurlug bolmak	sırasında ve yerinde olmak-I, 53
ogurlug iş	vaktinde ve yerinde yapılan 1; I, 146
ogurluk	karşılık, ivaz ol an, I, 114
ogurmak	kemik yarıp ayırmak-I, 178
oguş	oymak; hısım, akraba-I, 61, 88, 114; II, 83, 103
oguşlanmak	aile, hısım sahibi olmak, I, 293
oguşlug	aile, hısım sahibi-I, 146
Oguzlamak	Oğuz saymak, Oğuziar'dan saymak, Oğuziar'a nispet etmek, I, 302; II, 345
Oguzlanmak	Oğuzlaşmak, Oğuz kılığını almak, Oğuz kılığına girmek, kendini Oguz'lar'dan saymak, I, 293; II, 269
oxsınmak	pişman olmak, I, 253 bkz> oxsunmak
oxsunmak	pişman olmak III, 373 bkz> oxsınmak
oxşag	benzeyen, benzer. I, 118
oxşagu	oyuncak; (mecazen) kadın1, 138
oxşamak	okşamak, şakalaşmak; benzemek; (at) uyumak. I, 282, 283; II, 286

oxşançığ	okşanmaya değer, III, 232 oxşatmak benzetmek- I, 262
ok	ok, I,II, 21, 37,157,160,166,170,171,180,193, 199, 217, 222, 237, 267, 275, 326, 393,457, 493,494, 522
ok	paylar ve toprak hisseleri üzerine üleşmek için atılan ok, çekilen kur'a, mirasta düşen pay 1, 37, 48
ok	hâl anlamına yakın anlamlı bir edat; fiillerde pekitme edatı; vakit, zaman-I, 37, 71, 160; III, 16
oka	kefillik, kefâlet. I, 40
oka almak	kefil olınmak-I, 40
okçı	okçu- II, 199
okılmak	okunmak- I, 197 bkz> okınmak
okımak	okumak; çağırmaq. II, 333; III, 254
okınmak	okunmak, okur görünmek- I, 202, 203 bkz> okılmak
okışmak	okuşmak, okumakta yardım ve yarış etmek; (ağrı; m ak- I, 186, 359 bkz> okuşmak
okıtgan	çok okutan- I, 156
okıtmak	okutmak I, 212,
okıtsamak	okutmak istemek, çağirtmak istemek- I, 302
oklug kirpi	büyük kirpi, oklu kirpi- I, 415
okluk	sadak, I, 100 okramak yem zamanında kişnemek, homurdanmak-I, 275
okraşmak	yem zamanında birlikte ki;nemekl, 235, 236
oktam	ok atımı; okluk, I, 107 Ş bir oktam yer; bir ok atımı yeri, 107
oktamak	ok atmak, I, 26; II, 97
oktaşmak	ok atışmak; kur'a içln ok atışmak- I, 231
oktatmak	ok attırnnak- I, 260
okta yazturtmak	ok atmakta yanıltmak- III, 95
okuşmak	çağrı;mak- I, 183; II, 103bkz> okışmak
ok yılan	kendisini insan üzerine atan yılan, I, 37;III, 29
ol	o,-dır,-dir,-dur,-dür.l, 20 21, 22, 24,25, 27, 33, 34, 36, 37, 38, 39, 40, 46, 60. 61, 71, 72, 76, 77, 97,108,126, 129, 132, 136, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 164, 165, 166, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 176,177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184,
oldañ	pabuç altı, tabanı, mestin alt yanı-I, 116 bkz> uldañ
oldrum	kötürüm, yatalak, oturum- III, 412
olduk	nalsız, yalın ayak- I, 101 bkz> ulduk
oldurmak	oturtmak- III, 235 bkz> olturtmak
olgun	olgun- III, 167
olgutmak	oturtmak- I, 260 bkz> olhutmak
olhutmak	oturtmak-I, 260 bkz> olgutmak

olma	testi, çanak çömlek-I, 130,375; II, 234; III, 182 bkz> ulma
olturmak	oturmak-I, 219, 224, 374, 413; II, 21; III, 230bkz> öldürmek
oluk	oluk, yalak- I,67
oluk	küçük kayık, I,68
on	sayıda 011. I, 49, 69,219
onu	onu- III, 238
onunç	sayıda onuncu-I, 132, 133;III, 449, 450
oñ	kolay 1, 41 bkz> oñay
oñ	sağ, solun karşıtı- I, 41 S oñ elig; sağ eli, 41, 72
oñay	kolay 1, 41, 244, bkz> ong
oñiklanmak	zülüflü olmak, takma saçlanmak. I, 311, 312 bkz> oñiklenmek
oñmak	solmak- I, 175 bkz> oñukmak
oñukmak	solmak, rengi atmak, hastalık ve benzerlerinden dolayı buruşmak, tazeliğini ve parlaklığını kaybetmek- I, 175. 216;III, 394, 395bkz> oñmak
oñulmak	iyileşmek, düzelmek, lyl olmak, 1 216, 217; III, 395
op	harman dövmek İçin koşulan öküzlerin ortasında bulunan öküz- I, 34 bkz> mama
opmak	höpürdeterek içmek, I, 172 bkz> öpmek
op op	eşeğin ayağı kaydığında ,söylenen söz- I, 34
oprak	yıpranmış, yıpramış, eskimiş- I, 118; III, 16, 38bkz> obrak
opramak	yıpramak-I, 273; III, 358 bkz> obramak
opraşmak	yıpraşmak, yıpranmaya başlamak-I, 231. 232
opratmak	yıpratmak-I, 261 bkz> obratmak
oprı	obruk, çukur; dere- I, 125; III, 134
opruşmak	içmekte yardım ve yarış etmek-I, 232 bkz> öprüşmek
opuzlug	sarp,I, 146 bkz> obuzlug
or at	donu al ile doru arasında bulunan at- I, 45'
ordu	hakanın oturduğu şehir.I, 124
ordu	sıçan, köstebek gibi yerde yaşayan hayvanların yuvası- I, 124
ordu başı	hakanların döşeyicisi, yaygıcısı. I, 124
ordulanmak	başşehir edinmek- I, 296 bkz> ordulanmak
ordutal	hamamotu. I, 124 bkz> arğutal, urdutal
ordulanmak	yurt tutmak, yerleşmek-II, 294 bkz> ordulanmak
orgak	orak- 1.14, 119;II, 128, 244, 307;III, 45, 267
orılaşmak	bağrışmak, çağrışmak.!, 239 bkz> orlaşmak, unlamak, urılaşmak, urlamak, yurlamak
orlaşmak	bağrışmak, çağrışmak.!, 239 bkz>orılaşmak, urılaşmak, urlamak, urlaşmak, yurlamak

ormak	kesmek, biçmek, vurmak, urmak-I, 14, 172; III, 45
ornamak	yerleşmek, yer tutmak, yer edinmek; (güneş) batmak, kaybolmak.I, 288
ornatmak	yerine koymak-I, 266
orpatmak	ürpertmek, saçını dağıtmak.I, 259, 260 bkz> örpeşmek, ürpekmek, ürpermek, ürpeşmek
ortak	ortak-I, 99, 439;III, 71
ortaklık	ortaklık II, 90
ortu	orta,I, 124,125 bkz> otra, otru, utru § ortu er; orta ya şlı adam-I,124 § kün ortu; ögle vakti. I, 124
ortulamak	ortalamak, ortasına varmak, I, 316
oru	şalgam, buğday ve buna benzer şeyleri saklamak için kazılan çukur, I, 87
orulmak	biçilmekI, 194, 195
orum	kesim-I, 75 § bi orum ot; bir orakta çıkarılan otl, 75
orun	yer, mekân, mevki.II, 72, 177; III, 222, 430
orunç	rüşvet, gevik- III, 449 bkz> urunç
orunçak	emanet- I, 148, 149
osruk	osuruk-I, 99
osruşmak	osuruşmak- I, 234
osug	bir nesnenin bir nesneye değişmesi, bir nesnenin bir nesne ile kar; ılandırılması-I, 64 osuglamak hile ile kilit açmak- I, 306 bkz> üsüglemek
osurgan	osurgan, çokosuran- I, 156
osurmak	osurmak-I, 178
ot	ot, hayvan yemlerinin hepsi-I, 14, 35, 65,75, 169, 172, 195, 225, 255, 342, 415, 469; II, 79, 108, 133, 294, 330, 348, 351; III, 4, 47, 68, 122, 141, 200, 263, 277, 287, 374, 436, 442 § çiwgin ot; hayvanları semirten ot-I, 443
ot	ilâç, em, zehir. I, 35, 47, 154, 514, 515;II, 72, 116, 127, 176, 315, 345;III, 224, 252
ot	ateş, duman,I, 43, 164, 176, 177, 183, 195, 200, 202, 208, 230, 332, 400, 499, 513, 514,522;II, 78, 100, 133, 144. 176, 245, 292, 293, 299, 302, 353, 358; III, 16, 23, 63, 65, 96. 97, 265, 341, 348, 430
otacı	hekim, ilâç yapan, I, 35, 299
otag	otağ-IH, 208
otamak	ısınmak, odun yakmak; ilâç yapmak-III, 252
otgarmak	otlatmak-I, 225
otgun	eğerin solunda kolanın geçirilerek dile bağlanan enli bir kayışıl, 107
ot karak	gözün gören yeril, 382
otlamak	otlamak,I, 285
otlanmak	ateşlenmek, ateş kesilmek, ateş gibi olmak; öfkelenmek-I, 297
otlug	otlul, 98

otlug	yemlik, ahırj, 98
otra	orta, ortada, arada, I, 125, 188, 308;II, 89, 287 bkz> ortu, otru, utru
otran	don, elbise,I, 108
otru	karşı, ön, ara, orta, ortasında-I, 68, 126, 494; II, 28, 145;III, 40, 156, 422 bkz> ortu, otra, utru
otrug	ada-i, 97
otrulanmak	yüz yüze gelmek-I, 296, 297 bkz> utrulanmak
otrunmak	karşı koymak istemek-I, 251 bkz> utrunmak
otruşmak	karşı koymak, karşı gelmek, karşılaşmak!, 232 bkz> utru;makottuzsayıda otuzl, 142
otulmak	ekini bozan bitkiler keslimek, başı vurulmak.I, 193 bkz> utulmak
otuñ	odun-I, 14, 67, 70, 134, 272, 449;II, 238, 341;III, 153, 187, 246, 249, 252, 292, 351 otuñluk odunluk,I, 162 ot yem karabiber, klmyon glbi tohum ve baharlar,III, 5
owrug	kemiğin ek yerleri, bel kemiğinin boyunla birleştiği yer; dağın yamacı ve bittiği yer, I, 118 bkz> ograg, ogrug
owunmak	oğuşturmakj, 202;II, 147 bkz> uwunmak
oy	yerdeki oyukluk, çukurluk-I, 49, 146
oy	at yağız at, I, 49
oyma	çizme yapılacak Tnrkmen keçesi- II, 100, 207
oymak	oymak, yerleştirmek, sıkıştırmak, I, 174
oynagu yér	oyunacak yer,I, 121 oynak işler oynak kadın-I, 120
oynamak	oynamak.I, 225. 226, 240;II, 114, 226;III, 131, 377
oynaş	oynaş, başka biriyle sevişen kadın,!, 120
oynatmak	oynatmak,I, 271
oy obuz	basık, düz yeri, 54
oy obuzlug yér	sarp, engebeli yeri, 146 bkz> oy opuzlug yér
oy opuzlug yér	sarp, engebeli yer-I,146 bkz> oy obuzlug yér
oyturmak	oydurmak, bastırmak, sıkı;tırmak- I, 269
oyuk	hayal, belge, bostan höyüğü-I, 81, 85, 384
oyulmak	oyulmak, çukurlaşmak, sıkıştırılmak- I, 268, 269 oyun oyun, yarışj, 85;II, 25
oyuşmak	oymakta ve basmaktä yardım ve yarış etmek- I, 268
ozgan at	çok ileri giden, başkalarını geçenat- I, 470
ozıtgan	daima ileri sürüp geçerek kazanan-1, 155
ozıtmak	ileri sürmek-I, 155
ozmak	başkasından lleri geçmek- I, 173 bkz> uzmak
ozuk at	koşu ve benzerlerinde lleri glen ve başka atları geçen ati, 66
öç	öç, hınç, kin, 111 "111.1, 41, 43, 44, 50, 230; II, 103

öçeş	yarış, t, 61
öçeşmek	yarış etmek-I, 61, 181
öçlüg	öcü ve hıncı olan,II, 283
öçrüşmek	söndürmek, yatıştırmak.!, 233
öçürmek	söndürmek, yatıştırmak, soluğunu kesmek-I, 176, 177, 522 bkz> üçürmek
öçüt	öç, I, 50
öd	duvarda ve ağaçta delik, I, 31 bkz> öt
öd	zaman, vakit; mevsim, hava- I, 44, 330, 353; II, 77, 101; III, 125 bkz> öd
öd	sığır, ôküz, I, 45, 346 bkz> ud, ud
ödürmek	seçmek, üstün tutmak, III, 11 bkz>adırmak, edirmek, ödürmek, udurmak, üdürmek
öd	öz, kendi. f, 243 öd zaman, vakit 1, 245, 477; II, 68, 321;III, 190, 191
öd	dag arasındaki dere, geçit-I, 110 bkz> öz, özi
ödik	sevgi- II, 144, 311 bkz> üdik
ödlek	zaman, felek, I, 41, 82, 103;II, 196, 234, 304. 335;III, 41, 233, 425
ödrülme	ayrılmak, seçilmek-I, 247
ödrüm	her şeyin seçilmiş. I, 107
ödrüdi	üründülenmiş, seçilmi;- I, 145
ödrüş	birtakım şeyler arasında muhayyerlik, seçim- I, 96
ödrüşmek	seçmekte yardım ve yarış etmek, I, 234
ödürgen	her şeyi seçen, üyürtleyen. I, 157
ödürmek	seçip ayırmak. I, 144, 370; III, 228bkz> ad ırmak, edirmek, ödürmek udurmak, üdürmek,
öfke	öfke- I, 195 bkz> öpke
ögdi	alkış,/, 515
öge	çok akıllı, yaşlı kimse, ulusun büyüğü.I, II, 48, 90, 310, 356
ögelemek	"öge" demek, "öge" adı vermek I, 310 bkz> ökleme
öge tégit	orta halli adamların büyüklerine ve hakan çocuklarının küçüklerine verilen ungun, I, 356
ögey	üvey 1, 123 § ögey ogul
ögmek	ögmek, sena etmek-I, 174, 472; II, 38
ögrenmek	1
öğretmek	öğretmek-I, 261
ögreyük	görenek, âdet, I, 159, 160
ögsemek	ögmek istemek-I, 277, 278
ögtürmek	öğdürmek I, 223
ögülmek	ögülmek, ögünmek-I, 198; III, 343

ögünç	ögünç, öğünme.I, 132; III, 449
ögüngüçi	kendini öğen- I, 203
ögünmek	kendini öğmek- I, 140, 203. 252, 309
ögür	koyun, geyik, bağırtlak ku;u, deve, cariye gibi şeylerin toplu bir halde bulunması, bunların sürüsü, bölük- 1. 54, 236, 285, 389;II, 153;III, 6
ögürlenmek	at sürüsü, aygıra sahip olmak.başka hayvahlar sürü ve bölük halne gelmek-I, 292
ögürlüğ er	koyun ve benzerl hayvanlardan sürüsü bulunan adam-I, 152 § ögürlüğ adg ir; kısırakları, eşleri bulunan aygır 1, 152
ögüşmek	öğü;mekl, 187
ögüt	ögüt, vaaz- I, 51, 89, 102, 440;III, 46, 155, 440 bkz> ötlük, övüt
ögütlemek	ögüt vermek, öğütlemek I, 299
ök	akıl ve anlayış./, 48, 96, 243 bkz> öksüz
ök	orta yaşı bulup büyümüş hayvani, 48 § ök at; dört yaşını geçmiş ati, 48
ök	kendi-I, 71
ökil	çok, J, 74
ökleme	"öge" adı vermek- I, 310 bkz> ögelemek
öklenmek	dinlenmek; önceden anlamayıp sonradan anlamak; (çocuk) büyümek,I, 259, 298
öklimek	aitmak, çoğaltmak; büyümek.I, 287, 362;II, 366
öklitme	çoğaltmak II. 366
öklünmek	yığılmak./, 258
öklüşmek	birbiri üzerine yığılmak, toplanmak-I, 241
öklütme	çoğaltmak, arttırmak.!, 264
ökme	yığılan her ;ey,I, 130 bkz> ökmek § ökme toprak; yığma toprak,I,130
ökmek	yığmak, biriktirmek- I, 168
ökmek	toplanmış olan her nesne- I, 105 bkz> ökme
ölsemek	ölmek istemek I, 278
ölşemek	acıkip gözleri kararmak, açlıktan bayılayazmakl, 283 bkz> elşemek
ölşetmek	acıktırarak gözü görmez etmek-I, 262, 263 bkz> elşetmek
ölüg	ölü,I, 15, 72, 463; II, 27, 110, 127, 128, 139, 179, 311, 324;III, 272, 309, 424
ölügsemek	ölmek istemek-I, 303
ölüm	ölüm-I, 47, 75, 516;II, 74, 134;III, 327. 339
ölüt	birbirini öldürme, öldürüşmel, 52
ölütçi	öldüren, katil-I, 52
ölüt er	kuvvetten düşmüş, yaşlı kimsel, 52
ölütlemek	çarpmak, aralarında ölüm olayazmak-I, 299
ömek	düşündükten sonra anlamak. I, 11

ömgen	şah damarının iki tarafında bulunan damar, I, 1-20
ömzük	eğerin ön ve arka tarafları, 11011.I, 105
ökmek	kadınların kulaklarına taktıkları altın veya gümüşten yapılmış halka-I, 105
ökmeklenmek	küpelenmek, küpe sahibi olmak- I, 314
öksemek	yığmak istemek I, 278
öksüz	öksüz; şaşkın, akilsizi, 96 bkz> ök
öktürmek	yığdırmak/, 223
ökülgen	daima yığılan,!, 159
ökülmek	yığılmak, toplanmak, I, 198, 437; II, 285
öküm	yığın. I, 75 bkz> ökün S öküm toprak; bir tarafa toplanmış toprak- I, 78
ökün	para, gül ve buna benzer şeylerin yığını-I, 75, 78 bkz> öküm
ökünç	pişmanlık- I, 132;III, 449
ökünmek	pişman olmak I, 132, 200, 203; III, 361
öküş	çok I62, 89,167,233, 467, 477, 516; II,156; III, 373, 374
öküşlenmek	çok saymak; çok sanmak- I, 303
öküş yılı	haşarı hayvan, harın at- I, 62 390, 438, 498, 501,
öküş yılı	haşarı hayvan,
öküz	ırmak, dere,I, 59, 513; III, 191, 341
öküz	öküz- I, 59, 446, 528; III, 421
öküzlenmek	öküz sahibi olmak I, 293
öl	ıslak, yaş, nem,I, 48, 338
öldeci	ölecek,I, 438;III, 267
öldürmek	öldürmek-I, 224, 522
ölimek	ıslanmak-II, 324;III, 256
ölüşmek	nemlenmek, yaşlık yayılmak-I, 189
ölitmek	ısıtmak I, 213;II, 324
ölmek	ölmek I, 15, 38, 41, 54, 115, 228;III, 47
öndürmek	(bitki) bitirmek, yetiştirmek; yöneltmek-I, 225
önmek	(bitki) bitmek, yetişmek, neşvünema bulmak; bitmek,I, 35, 65, 169, 424; II, 21, 204, 328; 111.359
öñ	ön, önce, öndün. 1, 40, 115
öñ	renk, bir şeyin rengi,I, 41
öñdün	öndün, öncel, 40, 115
öñdünki	önceki, III, 14
öñeyük	bir şeye, bir kimseye mahsus olan, ayrılan, özel I, 162
öñi	ba;ka, I, 135bkz>öñin

öñik	kadınların takma olarak keçi kılından yaptıkları zülûf 1, 135 S öñik yörgeyek; ulanm ış zülûf 1, 135
öñiklenmek	zülûflü olmak, takma saç (zülûf) takmak. I, 311, 312 bkz> onıklanmak
öñin	başka, başkasıl, 94, 135bkz>
öñi öñlenmek	renklenmek, kızarmak, hastalıktan sonra rengi yerine gelmek-I, 289
öñlüg	renkli.I, 41
öñmek	delmek- I, 174 bkz> öñmek
öñük	yastıkların uçlarına yapılan ipek Sal kimi ar, saçaklar- I, 135
öpke	akciğer, ciğer- I, 128;II, 144; III, 393
öpke	öfke, kızgınlık- I, 125, 128, 158, 164,176, 233;III, 392, 428 bkz> öfke
öpkelemek	ciğerine vurmak; öfkelenmek,I, 317; III, 208bkz> öpkilemek
öpkliemek	öfkelenmek, kızdığı için yüz çevirmek- i, 317 bkz> öpkelemek
öpmek	öpmek-I, 163, 280
öpmek	içmek, I, 163; III, 122bkz> opmak
öpöp	bir kimse çok öğünüp de dediğini tanımlayamazsa, o kimse için söylenir- I, 43
öprölmek	-içilmek 1. 245, 246
öprüşmek	içişmek, höpürdetişmek, içmekte yardım ve yarış AşOAl, 232 bkz> opruş-mak
öpsemek	öpmek istemek-I, 275, 280
öptürmek	öptürmek I, 217
öpölmek	öpölmek.. I, 193
öpüm	yudum-I, 75
öpünmek	içer gibl görünmek-I, 198
öpürgen	daima, çok içiren I, 157
öpürmek	içirmek I, 171, 176
öpürtmek	içirtmek III, 427
öpüş	öpüş (iki kişi arasında)-I, 60
öpüşmek	öpüşmek-I, 180
ör	kaftanın koltuk altları- I, 45
örçük	öröl mü; saç- I, 103 bkz> örgüf, örküç
ördek	ördek-I, 103, 104, 222, 528; II, 26; III, 17, 391
ören	her şeyin kötüsü-I, 76
örgen	organ,I, 108, 195
örgüç	kadınların başlarında bulunan saç ör-güsü, örölmüş saç-I, 95, 103 bkz> örçük, örküç
örgüçlenmek	örgölü saç sahibi olmak-I, 312, 313
örimek	içten çürümekIII, 252, 253bkz> ürimek
örk	yular; at tavlasi, 1; 43

örklemek	örklemek, sıkı sıkıya bağlamak. III, 443
örkü	örküç, horküç, I, 129
örküç	örölmüş saç, I, 103 bkz> örçük, örgüç
örküç	dalga- I, 95
örküç	sacayağı. I, 95
örküçlenmek	dalgalanmak. I, 95, 312
örküçlenmek	sacayaklanmak. I, 313
örlemek	belirmek, çıkmak, yükselmek. I, 257, 258 bkz> örmek
örmek	belirmek, çıkmak, kopmak, yükselmek (bulut). I, 139, 173, 257; III, 398 bkz>örlemek
örmek	örmek, I, II, 172, 173
örme saç	örme saç, I, II, 129
örpeşmek	(tüy) ürpermek. I, 229, 230 bkz>orpatmak, ürpekmek, ürpermek, ürpeşmek
ört	yangın, yanan nesne- I, 42
örtmek	yakılmak. I, 245
örtmek	yakmak. I, 129, 245, 272; III, 356
örtmek	yanmak, tutuşmak, kızarmak- I, 251; II, 133
örteşmek	karşılıklı birbirini yakmak; saldırışmak .I, 231; II, 219
örtetmek	yaktırmak- I, 260 örtgün samanı ayrılmış harman, çeç- III, 412, 416 bkz> örtkün
örtkün	harman, samanı ayrılmış harman, çeç; harman zamanı- I, 402, 526; II, 214; III, 412, 416 bkz> örtgün
örtmek	örtmek- II, 26; III, 425
örtmen	dam, satıh- III, 412
örtük	bir şeyin örtüsü, eğer örtüsü- I, 103
örtölmek	örtölmek, kapalı kalmak; kanşmak- I, 139, 244; II, 237
örtünmek	örtünmek- I, 250
örtüşmek	örtmek, örtmekte yardım etmek, birbirini örtteyazmak- I, 230, 231; II, 97
örük	örölmüş olan her nesne- I, 69
örük	bir yerde bir müddet kalmak- I, 69
örölemek	ayakta kesmek, boğazlamak, I, 309, 310
örümcek	örümcek, I, 152
örtiñ	gençlerin tirnakları üzerinde bulunan aklık, I, 134 bkz> ak, ürüñ S tirnak örüñi; tirnak beyazlığı- I, 134
örüñ	arpacıya (afsuncuya) verilen para- I, 134
örüşmek	belirmek, yükselmek. I, 186
örüşmek	örmekte yardım ve yarış etmek I, 183 örü tartmak birbirine yardım etmek- III, 382

östikmek	özlemek, istek göstermek, I, 244 bkz> öztikmek
öşergen	açlık ve benzerlerinden daima gözü kararan.I, 157
öşermek	açlıktan göz kararmak. I, 178; III, 68
öt	acılık; öt kesesi-I, 43
öt	delik, çukur 1, 31, 43, 276; II, 119, 247; III, 263 bkz> öd
ötelmek	çalışmak, yorulmak,I, 193
ötemek	ödemek, III, 251
ötgen	çok öten. I, 473
ötgünmek	yansılama, taklitt etmek ve bunda yarış etmek, I, 254
ötgürmek	ötütmek, sürdürmek; göndermek bir şeyi bir şeyin içinden öteye geçirtmek.I, 226, 227
ötgürüşmek	bir şeyi bir şeye geçirmekte yardım ve yarış etmek; mektupla:nnakl, 232 bkz> ötrüşmek
ötki	ivaz, bedel, karşılık-I, 128
ötkünç	hikâye,I, 161 bkz> ötükünç
ötkünmek	hikâye söylemek; hakana dilek sunmak- I, 161, 199 bkz> ötünmek
ötleşmek	yağma zamanında eşya dellk deşik olmak. I, 238, 239
ötleşmek	savaşmak, uğratmak,!, 239
ötlüg	delikli, delinmiş .III, 30
ötlük	ögüt,I, 102 bkz> ögüt, övüt
ötmek	ötmek-I, 529;II, 290;III, 17 8,194, 240, 384
ötmek	bir şeye geçmek; delmek; boşalmak, (karın) sürmek, I, 171, 371, 424; II, 303
ötmek	(yenecek) ekmek- II, 268, 276; III, 57
ötnü	ödünçI, 130bkz>ötünç
ötrüm	müşhil, sürgün ilacı I, 106, 226
ötrüşmek	göndermek, herhangi bir şeyde yardım ve yarış etmek-I, 232 bkz> ötgürüşmek
ötsemek	öte geçmek istemek, delip geçmek istemek I, 276
öttürmek	öttürmek-I, 217 bkz> ötürmek
ötüş ötüş	bir çeşit çocuk oyununda "arkadaşını, yanındakini, it" anlamına söylenen söz-I, 61
ötüg	kusma- I, 68
ötük	hikâye; hakana sunulan dilek-I, 68, 199
ötükçi	ötüncü, hakan yanında şefaatçi .II, 144
ötüglük kişi	hakandan dileği olan kimse- I, 152,
ötükünç	hikaye. I, 161 bkz> ötkünç
ötünç	ödünç- I, 131;III, 448bkz> ötnü
ötünmek	büyüklerden bir dilek istemek-I, 376 bkz> ötkünmek ötünmek hikâye söylemek-I, 199 bkz> ötklinmek

ötürmek	hatırlatmak- I, 267
ötürmek	delmek, I, 176; II, 44
ötürmek	hatırlatmak I, 176 bkz> öttürmek
ötüş	bir çeşit çocuk oyunu; bu oyunda ütme, yutma- I, 60 bkz> ütü ş
övüt	öğüt, nasihat-I, 102 bkz> öğüt, ötlük
öw	ev-I, 81 bkz> ef, ev, ew, üv, üw
öwmek	ufalamak I, 166 bkz> uvmak, uwmak
öyez	öyez, övez, bir çeşit sivrisinek I, 84
öyle	öğle vakti- I,113 bkz> özle
öz	öz, kendi, nefis; can, ruh, gönül,I, 45, 46, 63, 154, 201, 202, 203, 206.210, 243, 251, 254, 296, 298, 300, 309, 384, 433. 464, 504,513;II,141,145,146,147,149,150,151, 155,157, 159, 238, 240, 241, 244, 245, 248, 249,252, 254, 313, 315;III, 5, 14, 33, 43,
öz	yürek ve karnın içindeki nesne- I, 46
öz	yağ- I, 36, 45
öz	iki dağ arasında bulunan dere,I, 46 bkz> öğ, özi
öz	ağaç özü-I, 46
öz	sağır-I, 45 bkz> üz § öz kül; sağır adam- I, 45
özek	beliniç yanında bulunan damar-I, 71
özeklemek	;ah damarını kesmek, şah damarına vurmak, I, 306
özelmek	özlemek III, 131
özi	iki dağ arasındaki yol, geçit-I, 89 bkz> öd, öz
öz kişi	hısım-I, 46 özle öğle vakti-I, 114 bkz> öyle
özlemek	külde pişirmek, közleme yapmak, I, 286
özlüg	yağlı- I, 36, 45
özlük	hususî, hususî at- III, 438
öztikmek	özmek, istek göstermek-I , 244 bkz> östlmek
özük	kadınlara verilen ungun-I, 71 § altun özü; altın gibi temiz ruhlu kadın,I, 71 § ertini özü; bedeni inci gibi temiz olan kadın- I, 71
özük	oyularak havuz yapılan her yer- I,71
özük suw	büyük derelerden ayrılan her çay,kol- I,71
pamuk	pamuk,I, 380;III, 346
pars	yırtıcı bir hayvan; Türkler'in onikili yıllarından 611-1.I, 344, 346 bkz> bars
partu	üste giyilen hırka, pardesül, 416 bkz>bertü
pat	cibre, her nesnenin çöküntüsü.I, 319
pat	ses ifade eden kelime- I, 319, 320
patlamak	kolalamak, mayalı bir tortu ile tortulamak,III, 291 bkz> batlamak

pat tüşmek	ağır bir şey düşerken ses çıkarmak- I, 320
pekmes	pekmez, I, 448 bkz> bekmes
perçem	alâmet, belge, I, 483 bkz> beçkem
pışığ	pişmiş.I, 372, 373, 379, 455;II,124; III, 23, 321 bkz> pişik
pışığ kerpiç	pişmiş kerpiç, tuğla, kiremit- I, 373, 455
pışıklamak	pişirmek- III, 335, 336
pişik	pişmişi, 379;III, 23bkz>pışığ
pişmak	pişmek, olmak, kırmızı tulumunu olması için sallamak.I, 169;II, 12,120; III, 321, 382
pişırılmak	pişirilmek. III, 32
pişurmak	pişirmek, II, 78
pis	pis, dağar ve tulum gibi şeylerin dibinde kalan çöküntü, tortu- I, 328
pistik	egrilmek üzere hazırlanmış, atılmış pamuk sümeği- I, 476 bkz> bistik
pistik	fitil- I, 476 bkz> bistik
porsmuk	porsuk- III, 417 bkz> porsuk
porsuk	porsuk-III, 417 bkz> porsmuk
pow	bayatsımak veya kokuşmak sonu ekmek üstünde beliren yeşillik. III, 129
pötürmek	sağlam hale koymak ispat etmek- II, 72, 73 bkz> bütürmek
pus	sis, duman- III, 124 pusarmak pusarmak, sislenmek- II, 78
pus bolmak	puslanmak, duman \nmek- III, 124
pusmak	pusu kurmak, pusuya girmek, I, 434; II, 10 bkz> püsmek
pusug	pusu- I, 372, 407 bkz> püsüg
pusuglug	pusu kuran-I, 496 Ş pusuglug yağı; pusu kuran düşman- I, 496
pusukmak	pusuya girmek, II, 116
pusuşmak	birbirine pusu kurmak-II, 101
puşak	kederli. I, 154, 378bkz> bu şak, buşgan
pusmak	sıkılmak (can), usanmak- I, 373;II, 12, 145; III, 262 bkz> buşmak
puşug	can sıkıntısı- I, 373 bkz> buşug
pürçek	insanın kâkülü, perçeml, atın perçemi. I, 476
pürçeklenmek	pürçeklenmek, yelesi çıkmak, kâkül (perçem) çıkmak- II, 276
pürkürmek	bulutlanmak, bürünmek; püskürmek, fışkırmak. II, 170, 171
pırlanmak	tomurcuklanmak, filizlenmek. II, 237, 238
püsmek	pusu kurmak; çok dövmek, I, 385; II, 10 bkz> pusmak
püstüli	"karapazı"denilen, yenilen birotl, 451 bkz>büsteli
püsüg	pusu,I, 385 bkz> pusug
püşkel	yufka, pide glbl ince ekmek, çörek-I, 481 bkz> büskeç

rak	fazlalık bildiren edat-I, 7
rapçat	angarya, beyin halkın gölüklerini alıp üzerine yük yükletmesi .I, 451
-sa	şart bildiren ek, III, 207
sa	"sen" anlamına bir kelime-III, 208
saban	sapan, çift ve çiftçi takım ve aygıtları; çifçilikl, 402;II, 214; III, 216
sabanlamak	sapanla sürmek- III, 342 bkz> sapanlamak saç saç (baştaki)- I, 14, 42, 69, 172, 176, 246, 319, 321, 342, 354, 403, 488;II, 126, 145, 316, 358; III, 47, 84, 85, 207, 260, 386, 401
saç	tava- III, 347
saçgak kişi	malını saçan, israf eden kişi I, 470
saçgırmak	saçtırayazmak- II, 187 bkz> saçgurmak
saçgurmak	saçtırayazmak- II, 187 bkz> saçgırmak
saçılmak	saçılmak- I, 258; II, 122
saçındı	nerig saçılan, yayılan şey 1, 449
saçınmak	saçmayı iş edinmek- II, 150
saçıtmak	saçtırmak, dağıtmak, dağıtmayı emretmek.. II, 299
saçlanmak	saçlanmak- II, 246
saçlaşmak	birbirinin saçlarını yakalamak. II, 215
saçhg	saçlı- I, 464
saçmak	saçmak- I, 79, 272; II, 4
saçramak	sıçramak- II, 133
saçratgu	bir çeşit kuş tuzağı- II, 331 bkz> saçrıtgu
saçratmak	istemeksizin sıçratmak- II, 331,332 bkz> saçrıtmak
saçrıtgu	bir çeşit kuş tuzağı- II, 331 bkz> saçratgu
saçrıtmak	istemeksizin sıçratmak- II, 331,332 bkz> saçratmak
saçtaşmak	birbirinin saçlarını yakalamak- II,211
saçturmak	saçtırmak, II, 183, 184
saçu	elbise ve mendil saçağı, II, 219
saçuk neñ	saçık, saçılmış nesne-I, 381
saçulamak	saçaklamak, saçak yapmak- III, 323
safdıçlanmak	sepet sahibi olmak- II, 271
sag	sağlık, esenlik- I, 89; III, 154 sag sağ, tatII, iyi, temiz, halis; sağ, sağlam; sıcak- III, 154 Ş sag yağ; sadeyag, sag yağ- III, 154, 159
sag	akıl, zeyreklik, anlayı;- III, 153, 154
sag	yün atmak ve kabartmak için kullanılan "sağ" denen çubuklar- III, 154
sağdıç	sağdıç, dost-I, 455;III, 374
sağılmak	sağılmak-II, 124, 163

sağım	sağış, sağım- I, 397 § bir sağım süt; bir sağışta sağılan süt- I, 397
sağın	sağmal-I, 499
sagınlıg	sağmal sahibi, sağmalı olan-I, 499
sagınmak	sağar görünmek-II, 152
sagınmak	sanmak, zannetmek; sözle yardım etmek- II,
sağır	içerisine şarap konulan havana benzer söbü bir kap- I, 406
sagışmak	sağmakta yardım ve yarış etmek- II, 101
sağız	sakız- I, 365 bkz> sakır, sakız
sagızlıg	sakızlı, sakızı olan- I, 495
sagızlıg	çamurlu yapışkan- I, 495
sağız toprak	yapışkan toprak-I, 365
saglıg	sayılı olan her ;ey 1, 464
sağlık	dişi koyun; sağmal, sağılan hayvan- I, 471, 520; II, 22; III, 102
saglıkıanmak	sağmal sahlbl olmak- II, 275
sagmak	sağmak. I, 389; II, 15, 37, 43. 50, 51, 61, 66; III, 325, 339
sagnagu	kurumu; kabak-I, 491
sagrak	sürahi, kâse, kap-I, 100, 468, 471
sağrı	deri, her şeyin derisi- I, 421, 422;III, 350 § yer sağrısı; yeryüzü-I, 422
sagrılama	kaba derlyisertle{tirmekIII, 353
sagturmak	sağdırmak-II, 185
sagu	ölçek- III, 225, 418
sagulamak	ölçeklemek, ölçekle ölçmek- III, 325
sagurmak	su içmek, suyu Içlrmek, suyu çektiirmek, kurutmak, suyunu s ızdırarak keş haline getirmek; tükürmek- II, 18, 80, 81 bkz> sudmak, sutmak
sag yag	sade yag- III, 154, 159 saht eğerlere, kemerin ba;ına, tokalara işlenen altın veya gümüş l{leme- I, 107 bkz; üstem sak i'şte uyanık ve zeyrek olan-I, 333
saka	dağyamacıIII, 226
sakak	çerel, 282;II, 286
sakal	sakall, 230, 282, 390;II, 286;III, 228
sakalduruk	külâhın başta durması ve yere düşmemesi için çene altından geçirilerek bağlanan ipekten örülmüş bir kaytan-I, 530
sakalduruklanmak	sakalduruğu bağlamak- III, 205
sakıg	ılgın, yalgın, serap-I, 191; III, 268
şakımak	hayal imiş gibi görünmek- III, 268, 269
sakınç	sakınacak şey; sıkıntı, sakınma, kaygı-I, 69, 100, 142; III, 333, 374
sakınmak	sakınmak; sanrnak, düşünmek-I, 242,419;II,153,167;III,61, 361
sakır	elbiseye bulaşan meyve suyu veya hurma pekmezi gibi nesneler- I, 365 bkz> sag iz, sakız

sakırgan	büyük sıçan, geme- I, 521 bkz> sıkırgan
sakırku	kene, sakırğa- I, 489
sakış	sayma, sayış, III, 247 bkz> sakmak, samak, sanamak, sanmak
sakız	elbiseye bulaşan meyve suyu veya hurma pekmezi gibi şeyler- I, 365 bkz> sağız, sakır
sakızlıg	sakızlı, yapışkan şeyler yapışmış olan- I, 495
saklanmak	saklanmak, çekinmek- II, 247
saklaşmak	sakl açmak, gizlennnek- II, 216 "
saklık	uyanıklık-I, 471
sakmak	saymak, I, 85, 384 bkz> sakış, samak, sanamak, sanmak
sak sak	nöbetçinin, bekçinin kaleyi ve atı koruyabilmek için uyanık olmasını emreden söz-I, 333
sal	sal-III, 156
sal	kaplardaki sır- III, 157
salcı	aşçı, mutfakta bulunan kimse- III, 442 § salcı bıçek; aşçı bıçağı, III, 442
salga at	gem almaz, başı sert, çamış at- I, 425
sal	sıva aygıtı, mala- III, 233
salımlaşmak	çarpışmak ve saldırılmak- II, 258
salındı	atılan, çıkarılan; erkeğin arkaya doğru salıverdiği saç- I, 449 bkz> sulındı § salındı otuñ; sellerin getirerek kıyıya attığı odun- I, 449
salınmak	sarkmak- II, 154
salınulamak	yukandan aşağı sarkmak; taşlamakIII, 410
salışmak	sallaşmak, birbirini güreşte sallamak, silkişmek, birbirine sallamak; işaretleşmek, II, 109
salmak	átmak; bir :eyle işaret etmek; göndermek, götürmek; toplamak, toplu hale getirmek- II, 24
salñu	çakıl taşı atılan sapan- III, 379
salturmak	saldırtmak; sallatmak, sallamayı emretmek; çıkarıp atmayı emretmek II, 187 samak saymak, I, 281; III, 247, 250 bkz> sak iş, sakmak, sanamak, sanmak
saman	saman, I, 415; II, 316
samanlıg	saman sahibi olan-I, 499, 500
samda	ayağa glyilen sandal-I, 418
samduy	ılık yemek- III, 240
samlamak	ilâç etmek; sağaltmak- III, 298 bkz> em sem, sem
samsıtmak	incitmek- II, 336
samursak	sarımsak, sarmısak- I, 527 bkz> sarmusak
samurtug iş	içinden çıkılamayan karışık i;, I, 494
san	sayı, sayma, addü itibar, III, 157, 429
sanaç	dağarcık- I, 358 § sanaç kesürgü; kırmızı dağarcık- I, 358

sanamak	saymak- III, 274 bkz> sakış,sakmak,samak, sanmak
saңıkmak	yenilmek; vurulmak, sancılmak- II, 228
saңılmak	saplanmak, sancılmak; (asker, ordu) yenilmek. II, 231
saңışmak	birbirine haңer, bıçak gibi şeyler saplamak, birbirine sancımak; birbirlyle savaş yapmak- II, 217
saңmak	saңmak, dürtmek, sokmak; yenmek- III, 420
sandırış	kavga, çekişme-I, 402; II, 214;III, 416 bkz> sandırış, sandruş
sandırışmak	kavga etmeki saçmalamak-II, 214 bkz> sanrışmak, sanruşmak
sandrımak	saçmalamak- III, 281 bkz> sanrımak
sandırış	çekişme- III, 416 bkz> sandırış, sandruş
sandruş	çekişme- III, 416 bkz> sandırış, sandrış
sanduvaç	bülbül-I, 529;III, 178, 311
sangarmak	bir şeyden saymak, bir şeye nispet etmek- II, 188, 189
sanmak	saymak, sayılmak; sanmak,I, 68;II, 28bkz> sakış, sakmak, samak, sanamak
sanrımak	saçmalamak.III, 281 bkz> sandrımak
sanrışmak	saçmalamak-II, 214 bkz> sandırışmak, sanruşmak
sanruşmak	saçmalamak-II, 213 bkz> sandırışmak, sanrışmak
sañ	kuş pisliği-III, 357
saña	sanal, 391, 392, 423;II, 57, 78, 193; III,156, 208, 272, 285, 313, 315, 322, 368, 372, 440
sañan	tadı buruk olan- III, 376
sañlamak	kuş pislemek. III, 403
sañlatmak	kuş pisletmek. II, 359
sap	sap, kılıç veya bıçak sapı- I, 384; III, 145
sap	bir söze verilecek cevapta sıra, yanıt; değirmende, sulamada ve gezekte sıra- III,145
sapanlamak	sapanla sürmek, III, 342 bkz>sabanlamak
sapıg	çadırın eteği- I, 374
sapılmak	saplanmak, birisi giderken yan ma takılmak, katılmak- II, 120
sapımak	sallamak, hareket ettirmek- III, 256, 257
sapınmak	saplamayı üzerine almak, saplar gibi görünmek II, 150
sapıtgan	daima sallayan-I, 513
sapıtmak	sallamak, hareket ettirmek; sallatmak II, 298
saplamak	sap yapmak-III, 296
saplatmak	saplatmak, sap taktırmak-II, 344
saplık	saplık, kılıç ve bıçak gibi şeylere sap olmaya yarayan nesnel, 470
sapmak	ipliği iğneye geçirmek, saplamak; bir şeyi sarmak, cinsinden eksik kalan bir şeyi başkasıyie tamannlamak- II, 3, 4

sapturmak	ördürmek, yamatmak. II, 183
saraguç	kadın yaşmağı-I, 487
saraguçlanmak	başörtüsü örtmek- III, 205
saran	hasis, cimri, II, 250
saranlamak	pinti saymak, pintilere nispet etmek- III, 345
saranlık	pintilik, cimrilik I, 504
sargan	çorak yerlerde biten bir otl, 438
sargan kamış	kamışı kurutan tepel, 439
sargan yér	"sargan"m bittiği yer-I, 438
sargarmak	sararmak-I, 69, 486;II, 187, 188
sarıçga	çekirge, I, 489 bkz> sırıçga
sarıçga er	gevşek ve tembel adam- I, 489
sarig	sarı, sarı renk- I, 329, 374, 395; III, 162, 224 § sap
sarig	
sarig erük	kayısı, zerdali-I, 69
sarig kezik	sarılık hastalığı-I, 391
sarıglamak	sarılamak, sarı yapmak- III, 336
sarıglıg	sarılık hastalığı olan- I, 496, 500
sarıglık	sanlık- I, 503 sarig surıg herhangi bir sarı renk- I, 374
sarig suw	karında toplanan sarı su- I, 374
sarig turma	havuç- I, 431 bkz> geşür, gezer, gizri
sarılmak	kırmak, darılmak- II, 123 bkz; sarmak, sermek, sürmek
sarılmak	sarılmak II, 123
sarım	ibrik, testi gibi şeylerden içilecek olan nesnenin süzülmesi İçin bu kaplar m ağzına gerilen ipek kumaş parçası-I, 397
sarınulamak	buz ve benzeri şeyler üstünden kaymak. III, 409, 410 bkz> seriñülemek
sarınmak	bir şeyi sarınmak, örtünmek; bir işe sanılmak- II, 151
sarışmak	sarmakta yardım ve yarış etmek- II, 96
sarıtmak	sardırmak, sarmayı emretmek- II, 304 bkz> sarutmak
sarkaç	karamuk; yaban hindibasına benzer bir ot- I, 454; III, 240
sarkaçlanmak	yerde yaban hindibasına benzer bir ot bitmek, karamuk otu bitmek II, 271 bkz> surkuçlanmak
sarkanık	hayvanlardaki "kırk bayır" denen işkembe-III, 179 bkz> sarkayık
sarkayık	hayvanlardaki "kırk bayır" denen işkembe- III, 179 bkz> sarkanık
şarkım	soğuk günlerde kar gibi yağın çığı, 485
şarkındı suw	iri su damlasıl, 493
sarkışmak	çok damlamak. II, 214,215

sarkıtmak	damlatmak- II, 339
sarmak	akar şey sızıp damlamak; uyuşmak, III, 421
sar kurmak	damlatmak- II, 189
sarlamak	sarmak, III, 296
sarlanmak	sarınmak, sarılmak. II, 246
sarlaşmak	sarmakta yardım ve yarış etmek-II, 215
sarlatmak	sardırmak, II, 346
sarmaçuk	bir çeşit şehriye .I, 527
sarmak	bir şeyi süzmek ve ayırmak; olgun hale gelmek,III, 167 bkz> sarmalmak, sarmaşmak, sarmatmak, sermetmek
sarmak	kızmak, çıkışmak, sertlemek, sert söz söylemek II, 38, 39;III, 181 bkz> sarılmak, sermek,
sürmek	
sarmalmak	süzülmek,dolanmakII, 233, 237 bkz> sarmaşmak, sarmatmak, sermetmek
sarmalmak	sarılmak, dolanmak.II, 233, 237
sarmaş	sarmaş, bir şeyin bir; ey e sarılması.I, 460
sarmaş bolmak	halk birbirine kan şmak-I, 460
sarmaşmak	sarmakta yardım etmek-II, 216
sarmaşmak	UşrıcmşU- cı"i7i"ılmaU- hir sUşrıñ ininrtan hscUs hir cûi/ mUmsU hıñrtı \\srıtım ı/o ıranc
	etmek, II, 216, 217 bkz> sarmak, sarmalmak, sarmatmak, sermetmek
sarmatmak	sardırmak. II, 349
sarmatmak	bir şeyi sudan ayırıp çıkartmak, süzdürmek. II, 349 bkz> sarmak, sarmalmak, sarma şmak, sermetmek
sarmusak	sarmısak, sarımsak-I, 527 bkz> samursak
sarnıç	deve derisinden yapılan su tulumu; ağaçtan oyulmuş kap-I, 454
sarsal	sansar, samura benzer bir hayvancık- I, 483
sarsıg	katı ve sert olan her şeyi, 464 § sarsıg söz; katı söz,I, 464
sarsıtmak	sert ve kaba muamele yaptırmak, II. 336
sart	tacir, tecimen, satıcı,!, 66, 342;III, 13
sartlamak	sart (tecimen, tacir) saymak- III, 444
sart surt	"zart zurt", "fart furt" gibi ses bildiren söz- I, 342
sart surt kılmak	"zart zurt", "fart furt" gibi ses çıkarmak- I, 342
sarumak	sarmak- III, 262
sarutmak	sardırmak, sarmayı emretmek- II, 304 bkz> sarıtmak
sasıg	kokmuş- I, 372
sasıg barıg	kokmuş, sası-I, 372
sasık	saksı-I, 382

sasımak	sasımak, kokmak- III, 265
saş	ürkek, III, 152
saşturmak	sayışmak, kesişmek- II, 185 bkz> sayışturmak
saşurmak	arasını ayırmak- II, 79
sata	mercan, III, 218
satgalmak	çiğnenmek; borç, takas yapılmak- II, 233
satgamak	çiğnemek; bir yol bir yola çatılmak; uğramak; ödeşmek; katılaştırmak- III, 288
satgan	satan, çok satan, II, 296
satgaşmak	rastgelnnek, kavuşmak; sataşmak, saldırışmak; sayışmak, ödeşmek, II, 214
satguç	satıcı-II, 296
satguluk	satmaya hakkı olan-II, 297
satıg	satış, satma-I, 374
satıglamak	satışmakIII, 336bkz> satıglaşmak
satıglaşmak	satışmakIII, 336bkz> satıglamak,
satıglı	satmak azminde olan-II, 297
satıglık	satılık-I, 503
satıgsak	satmak isteyen-II, 296, 297
satıgsamak	satmakIstennekIII, 333
satılmak	satılmak II, 121
satınmak	satar görünmek- II, 150
satır	"piç, aslı belirsiz" anlamına sövme .I,406
satışgan alışgan	daima alıp satan,I, 518, 519
satışgan tavvişgan	daima satan ve tasarruf eden; daima alan satan- I, 519
satışmak	satmakta yardım ve yarış etmek, karşılıklı alış veriş etmek II, 89;III, 71
satlanmak	cesaret göstermek, cüret etmek, atılmak- II, 248
satma	kulübe, bağ bekçisinin geceleri barınmak için ağaç üzerinde yaptığı çardak- I, 433
satmak	satmak. I, 519; II, 193, 219, 294, 295, 296
satsa ma k	satmak istemek- III, 284
sattaçı	satıcı- II, 296
satturmak	sattirmek- II, 183
satulamak	faydasız söz söylemek, gevezelik etmek- III, 194, 323
saturmak	saydırmak- III, 186, 187, 192
saw	şöhret, san-III, 43
saw	söz, haber, salık; mektup; risale; atalar sözü, darbimesel; kıssa, hikâye, tarihsel şeyler,!, 97, 207, 362, 409, 471, 508, 523, 524; II, 20; III, 154, 155, 158, 441
savvaşmak	sava;mak, çarpı;makII, 102

savvcı	elçi, peygamber; hısım ve dünürler ara sındaki elçi-III, 154, 441
savvdiç	sepet, sele, I, 173, 455
savvılmak	savulmak; (güneş) inmek I, 106; II, 170 bkz> sawulmak
sawlamak	söylemek, atalar sözü söylemek- III, 297
sawlanmak	atalar sözu söylemek- III, 199
savvlaşmak	birbirine sav söylemek; salık vermek; herhangi bir şey üzerine konuşmak, II, 215, 216
sawramak	savulmak; azalmak, seyrekleşmek, savsamak, gevşemek; savmak, sağalmak- III, 41, 278, 281 bkz> savvrımak, sewremek
savvrımak	azalmak, seyrekleşmek, III, 278 bkz> sawramak, sewremek
sawrukmak	savrulmak, akan su köpüre kö-püre dalgalanarak çalkalanmak, II, 172, 228
sawrulmak	savrulmak, saçılmak- II, 232
savvruşmak	savurmakta yardım etmek-II, 212, 213
sawulmak	bulunduğu halden ayrılmak, bir yana eğilmek, batmak; savulmak, gitmek II, 125, 163;III, 80 bkz> savvılmak
sawurmak	savurmak, saçmak-I, 330;II, 82
sawurtmak	savurtmak III, 431
say	kara taşlık yer III, 158
say	vücuda giyilen zırh, III, 158 Ş say yarık; demir göğüslük III, 15, 158
saygırmak	yer kara taşlı ol ay azmak. III, 193
sayıkmak	yer kara taşlı 0111A.III, 189, 190
sayılğan étılgen	birçok işlere giren çıkan- I, 158
sayış	ödenek- III, 126 bkz> seyš
sayışturmak	sayışmak, kesişmek, II, 185 bkz> saşturmak
saypamak	israf etmek III, 310,311
saypatmak	israf ettirmek II, 357
sayramak	şakımak, ötüşmek; saçmalamak, hezeyan etmek,I, 467;III, 240, 311
sayramlanmak	su azalmak, sığ bir hal almak, su biraz çekilmek- III, 205
sayram suw	topuktan yukarı çıkmayan sığ su II., 111, 176
sayratmak	çok söyletmek II, 357
sazıncı taşı	alçı taşı- III, 375
seçe	serçe kuşu- III, 219
seçişmek	saçmakta yardım ve yarış etmek-II, 92
sedretmek	seyrek hale getirmek; seyretmek. II, 332
sedrek(g)	seyrek,I, 384, 477 Ş sedrek böz; seyrek bezi, 477
sedrek kapug	parmaklıklı kapıl, 478
sedremek	incelmek, seyremek, seyrekleşmek; elbise erpimek.III, 167, 277

sedreşmek	seyrekleşmek. II, 211
sefinç	memnun olma, sevinç- III, 377 bkz> sewing
segirtmek	segirtmek, koşturmak II, 274; III, 429 bkz> sekirtmek
segremek	seğirtmek-I, 142 bkz> sekremek, sekrimek
segrişmek	segrişmek, koşuşmak, seğırtmekte yardım ve yarış etmek- I, 214; II, 225 bkz> sekrişmek
sekirtmek	seğırtmek, koşturmak- II, 274; III, 429, 431, 432 bkz> segirtmek
sekitmek	sektirmek- II, 310
sekiz	sayıda sekiz-I, 365 bkz> sekkiz
sekiz on	sayıda seksen-I, 437 bkz> seksün
sekkiz	sayıda sekiz-I, 365 bkz> sekiz
sekremek	seglrtmek,I, 142 bkz> segremek, sekrimek
sekrimek	seğırtmek- I, 354; III, 281 bkz>.segremek, sekremek
sekrişmek	seğrişmek, koşuşmak, sejlrtmekte yardım ve yarış etmek I, 214; II, 225 bkz> segrişmek
sekritmek	sıçratmak, atlatmak- II, 333
seksün	sayıda seksen-I, 437 bkz> sekiz on
sekü	dükkân; şekilli, 230
Selçük sü-başı	Selçuk hanlarının dedesi olan kişi-I, 478
sem	ilâç-III, 157 bkz> em sem, samlamak
semiz	semiz- I, 365 bkz> semüz
semizlik	semizlik. I, 507
semrimek	semirmek, yağlanmak- II, 365; III, 281
semrişmek	semizleşmek II, 213
semritmek	semirtmek.II, 333
semürgük	bülbüle benzer bir kuş-II, 290
semüz	semiz-I, 285 bkz> semiz
sen	sen-1, 36, 43, 74, 76, 79,87,110, 126, 134, 207, 281, 339, 353. 365, 391, 403, 412, 462, 529;II, 40, 42, 69, 167, 185, 204, 347; III, 26, 124,131,138,145,147,154,173,178,179. 207, 208, 214, 222, 233, 234, 256, 349, 357, 367, 440-
senkeç	fındık küçüklüğünde akı ve kırmızısı olan bir çeşit tatlı elma.I, 455 bkz> señeç
senlemek	"sen" diye aytamak, küçük sayılmak III, 298
senletmek	"sen"ile aytatmak-II, 346, 347
señeç	fındık gibi küçük ve tatlı bir elma-III, 381 bkz> senkeç
señek	su içilen testi; ağaçtan oyulmuş su kabı, III, 367
señil	insanın yüzünde çıkan siyil, ergenselik; yüzde olan çiğit hastalığı-I, 483
señir	dağ çıkıntısı, dağ burnu; herhangi bir duvarın ucu .III, 360, 362

señregü	her zaman burnundan sümük akan çocuğa sövmeye kullanılan kelime-III, 387
señregü at	engi hastalığına tutulmuş olup burnundan ırılın gibi sümük akan at-III, 387
sep	gelinin malı olan çeyiz-I, 319
septürmek	çeyizlemek, çeyizle güveyin evine gönderme ği enrıretmek- II, 182
sergek	sarhoşun, sarhoşluk yüzünden iki tarafa sallanması- II, 289
sergekleme	yalpalamak, iki yana sallanmak II, 289
serilmek	sarsılmak, sendelemek, yalpa ile düşeyazmak- 1. 196; II, 123
serinmek	sabretmek,II, 167; III, 233
seriñülemek	buz ve benzeri şeyler üstünden kaymak- III, 400, 410 bkz> sarıhulamak
serk	saksı ve saksı kırıkları-I, 353
serker	haydut, yol keseni, 457
sermek	sabretmekti, 7, 38
sermek	kızmak, çıkışmak, sertlemek, sert ve kaba söz söylemek,II, 38, 39;III, 181 bkz> sarılmak, sarmak, sürmek
sermetmek	bir şeyi sudan ayırıp çıkartmak, süzdürmek. II, 349 bkz> sarmak, sarmalmak, sarma şmak, sarmatmak
serü	evlerde üzerine eşya konan raf- III, 221
sesinmek	niyetlenmek, hazırlanmak; (at) bağından çözölmek üzere olmak- II, 152 bkz> seşilmek, seşlinmek, seşümek
seşilgen	daima çözölen-I, 524, 525
seşilmek	çözölmek, ayrılmak.II, 124; III, 102 bkz> sesinmek, seşlinmek, seşümek
seşlinmek	çözölmek, bağından boşanmak. II, 247 bkz> sesinmek, seşilmek, seşümek
seşmek	çözmek- II, 13, 14 bkz> şeşmek
seştürmek	çözdürmek, II, 184, 185, 187 bkz> seştürmek
seşük	çözük, çözölmüş-I, 390
seşümek	gevşemek, çözöleyazmak. III, 267- bkz> sesinmek, seşilmek, 'seşlinmek,
sewinç	sevinç, I, 12; III, 373, 374 bkz> sefinç
sewinmek	sevinmek. I, 12. 100, 142, 285, 419; II, 167, 268; III, 87, 159bkz> sewünmek
sevvişmek	sevişmek- II, 102
sewmek	sevmek- II, 15; III, 175, 385
sewremek	seyremek-I, 103 bkz> sawramak, savvrımak
sewritmek	eşyayı boşaltmak, işi bitirmek ve işten vaz geçmek II, 332, 333, 335
sevvtıirmek	sevdirmek.II, 185
sewük	sevgili, seviİen. I, 94, 390
sewüklük	sevgi-II, 172
sewüksüz	sevgisiz- II, 250
sewünmek	sevinmek. II, 153bkz>

sewinmek sey	; ödenek- III, 126 bkz> sayış
sezinmek	sezinmek, sanmak- I, 419; II, 152
sézik	seziş, sezme- I, 408; II, 152
sézikmek	sezmek- II, 117
sıbizgu	düdük, borul, 217, 246, 489 bkz> sıbuzgu
sıbuzgu	düdük, borul, 176 bkz> sıbizgu
sıçgak	sıçırğan, sık sık sıçan- I, 470
sıçğan	sıçan, fare- I, 75, 345, 409, 438; II, 263; III, 263, 267. 282, 412
sıçğan yılı	Türkler'in onikili yıllarından biri- I, 345, 438
sıçıtmak	sıçirtmak-II, 300
sıçmak	sıçmak,/, 343;II, 4
sıçtırmak	sıçtırmak .II, 184
sıdırgak	çatal tırnaklı olan sığır, geyik gibi hayvanların tırnakları-I, 502
sıdrım	sırım.I, 485 bkz> sıdrım
sıdrım ıslıg er	işlediği işi bitiren, başkasına bırakmayan adann-I, 485
sıdrışmak	sıyırmakta, kar kürümekte yardım etmek II, 211 bkz> sıdrışmak
sıdig	kaftanın göğse kadar olan iki eteğinden biri.I, 374, 389 bkz> sidig
sıdig	diş etleri arasındaki a(ıkıklı, 374 bkz> sıgzag
sıdırgan	sıyırmak yaratılışında olan, daima sıyıran-I, 517
sıdırmak	sıyırmak- I, 517
...	sıyrılıp kaçmak, kaymak; bütün kıvrıntı ve büküntüleriyle yola bakılmak ve düşünölmek. II, sıörıımdK
sıdrım	sıyrım; sırim- I, 517 bkz> sıdrım
sıdrışmak	sıyırmakta ve kar kürümekte yardım etmek- II, 211 bkz> sıdrışmak
-sıg (-sig)	isim sonuna getirilen benzetme eki, III, 128
sığan saç	sığanmış saç, kıvırcık olmayan saç- I, 403
sıgdıtmak	ağlatmak- II, 327 bkz> sıgdıtmak, sıhtatmak
sıgınmak	sıgınmak- II, 152, 160
sığır	hanların halk ile beraber yaptığı sürgün avı-I, 364
sığır	sığır- I, 364; II, 79, 189S suw
sığırı	; manda- I, 368
sığırcık	sığırcık kuşu- I, 501 bkz> sığırçuk
sığırçuk	sığırcık kuşu-I, 505 bkz> sığırcık
sıgırlamak	sığırdan saymak, sığıra nispet etmek, III, 331
sıgırlıg	sığırlı, sığır sahibi- I, 495
sıgıt	ağlama, ağlayı;-I, 356 bkz> sıhıt

sıĝmak	sıĝmak; tesir etmek, dokunmak, koymak-I, 183, 359, 397; II, 15
sıgra	iki daĝ arasındaki geniş derel, 422
sıgruşmak	51A5111-11A.II, 212
sıgtamak	aĝlamak. III, 275, 355bkz> sıhtamak
sıgtaşmak	aĝlařmak. II, 211 bkz> sıhtaşmak
sıgtatmak	aĝlatmak, II, 360 bkz> sıgdatmak,sıxtatmak
sıgturmak	sıĝdırmak- II, 185
sıgun	yaban sıĝırır, daĝ keçisi tekesi- I, 409
sıgun ot	kökü insana benzeyen, çiftle;me kuvveti kalmayanlarca kullan ilip erkeĝi ve dişisi bulunan ve erkeĝi erkeĝe, dişisi kadına verilen bir otl, 409
sıgurmak	sıĝdırmak. II, 81
sıgzag	dişlerin arasındaki açıklık,!, 464 bkz> sıdıĝ
sıgzalmak	bir şeyi bir şeye sıĝdırmak, sıkıştırmak-II, 232, 233
sıgzamak	dişek ve hilâl ile diş kurcalamak; papuşta dikiş arasına parça koyarak sızgı yapmak, iki şeyin arasına bir şey sıkıştırıp koymak,III, 283
sıgzıĝ	mest ve ayakkabı gibi şeylerde iki dikiş arasına konulan sahtiyan-I, 464
sıgzıĝ	iki şeyi birleştiren kenet-I, 464
sıxıt	aglamall, 275 bkz> sıĝıt
sıxtamak	aĝlamak.III, 275 bkz> sıgtamak
sıxtaşmak	aĝlařmak-II, 211 bkz> sıgtaşmak
sıxtatmak	aglatmak,II, 327 bkz> sıgdatmak, sıgtatmak
sık	az, III, 130
sıka ma k	el ile sıĝamak- III, 269
sıkılmak	sıkılmak- II, 125
sı kırkan	büyük sıçan, geme, I, 521 ;II, 263 bkz> sakırkan
sı kırmak	ıslık çalmak-II, 83
sıkış	itişme, çarpışma-!, 368
sıkışmak	sıkışmak, sıkırmakta yardım ve yarış etmek-II, 104
sıkılışmak	sıkışmak, sıkılmak.,II, 216
sıkırmak	sıkırmak-II, 18
sıkıman	üzüm sıkma zamanı I, 444
sıkırışmak	birlikte ıslık çalmak, II, 213
sıkturmak	sıktırmak, sıkılmakjl, 186
sımak	kırmak; bozmak; yenmek, galebe etmek, I, 282, 382, 473; III, 249
sımsırmak	bir çeşit yemek- III, 136
sın	boy, bos- III, 138
sın	mezar-III, 65, 138

sınamak	sınanmak-II, 126
sınamak	denemek, sınamak- I, 242; III, 273
sınatmak	sınatmak, tecrübe 0111A0All, 312, 313
sınçgan	mugaylan diken, Lycium europeum- III, 146
sındu	makas- I, 418
sınlıg	boylu poslu- III, 138
sınmak	kırılmak, bozulmak, incitmek I, 254; II, 19, 29; III, 365
sınuk	sınık, kinimi;- III, 365 bkz>
sınuk	sııfgar bir şeyin tarafı, yanı- III, 375
sınarlamak	yalnız ve yardımcısız bulduğu için zayıf görüp ôç almak- III, 409
sınarsuk	iki kişi bir ata bindiğinde ikincinin oturduğu yer, III, 388
sınılamak	soğuktan zıııncıımak, donacak halde soğumak; çıınlamak- III, 405
sınuk	sınık, kırılmış- III, 365 bkz> sınuk
sıp	iki yaşına girmiş olan tay 1, 207, 319;III, 158
sıp akur	hayvan torbası- I, 487 § sıp akurı; hayvan torbası; ikl yaşındaki tayın yem yedigi yer- I, 487
sır	kendisiyle Çin kâseleri dlâlanıp üzerine nakış yapılan macun, sır- I, 324
sır	ağustos böceğinin, kalem ve kaleme benzer şeylerin çıkardığı sesi anlatan bir kelime. I, 324
sır étmek	(agustos böcegi) ötmek- I, 324
sırıçga	sırça-I, 489
sırıçga	çekirge- I, 489 bkz> sarıçga
sırıçga er	gevşek ve tembel adam, I, 489
sırılmak	bulaşmak, yapıımak- II, 123, 124
sırmak	pislemek, siymek; sık dikişle dikmek- III, 262
sırışmak	sık dikmekte yardım etmek-II, 96
sırıtmak	sık diktirmek-II, 304
sırlamak	sırlamak, sır vurmak-III, 296
sırlanmak	(işe) hazırlanmak; sırlanmak-II, 246, 247
sırlatmak	sırlatmak-II, 346
sırlıg	sırlı, nakışlı./, 324 § sırlıg ayak; sırlı kâsel, 324
sırmak	eşek palanındaki teyeltl-I, 471
sırt	kıl, kalın kıl; bayır, yokuş, sırt, küçük dere- I, 342
sırtıg	herhangi bir sözün izeridir kl hepsl değil bir parçası anla;ılabılırı, 463 sırtıg bulmak sözün izerini bulmak-I, 463
sırtlamak	kuyruğu ipe bükmek; küçük bir dereden yukarı çıkmak.III, 444
sıruk	sırık, çadır direği. I. 381

sırıkluk	sırıktık,I, 503, 505
sış	şış, tutmaç şışı.I, 331 ;II, 15, 174; III, 125bkz> şış
siş	şışmış olan her nesne, yumru- III, 125, 184 bkz> sışılmak, siş
sışılmak	kabına sığmayacak kadar su ile şişmek, II, 124 bkz> siş, siş
sıtgalmak	sığanmak, sığanılmak II, 233
sıtgamak	sığam ak-I, 325; 111.288
sıtganmak	sığanmak-II, 245, 246
sıtgaşmak	sığaşmak, sığamakta yardım ve yarış etmek-II, 214
sıturmak	kestirmek, kıydırmak, kırdırmak. III, 187
siyumak	yenmek, bozmak, yarmak. I, 123, 128
sızgurmak	sızdırmak, eritmek; arıklatmlak, zayıflatmak- II, 188
sızıtmak	sızdırmak, I, 374; II, 305, 306
sızlag	soğuk su içmekten veya buz çiğnemekten dişlerin üşüyerek uyuşması, I, 464
sızlamak	sızlamak, ağrımak. III, 297
sızlatmak	sızlatmak, soğuktan ağrı veya 'sızı duyurmak- II, 346
sızlatsı(-si)	sónu sâkin kelimelerde izafet edatı- III, 209, 210
sızmak	sızmak, erimek; (güneş) belirmek, ucu görünmek; arıklemek, zayıflamak- II, 9, 10; III, 182
sibek	değirmen taşının üzerinde döndüğü demir. I, 389
sibek	sübek, çocuğun içine işemesi için beşiğe konan kamış,I, 389
sibiz kişi	alık, dalgın adam,I, 406
sidük	sidik-I, 389 bkz> sidük
sidig	kaftanın iki yanından, sağ ve sol taraflarından birisi,I, 389 bkz> sıdıg
siditmek	işetmek-II, 302
sidmek	işemek, siymek,II, 295;III, 321, 440 bkz> sitmek
sidtürmek	işetmek, siydirmek-II, 183 bkz> sittürmek
sidük	sidik, III, 321 bkz> sidük
sigil	siyil-I, 394
sigrig	dağda atlamakla geçilen yeri, 478bkz> sikrig
sik	sik,I, 201, 334
sikilmek	sikilmek II, 126
sikiş	sikiş, I, 369
sikişmek	sikişmek- II, 107
sikitmek	düzdürmek, siktirmek II, 309
sikken	her zaman siken-I, 401
sikmek	sikmek- I, 401; II, 22

sikrig	dağda atlamakla geçilen yer 1, 478 bkz> sigrig
siktürmek	siktirmek II, 186
sil	her yemekten tiksinen, boğazsız insan; azyem yiyen hayvan- III, 134
silig	temiz, ince, yakışıklı, tatlı dilli. I, 390
silmek	silmek, III, 422, 423
silkinmek	silkinmek; ürpermek- II, 246
sin	sen- III, 138
sinçü	somunla yufka arası bir çeşit ekmek, pide. I, 417
siñ	çınlama, vızlama sesi- III, 358
siñdürmek	sindirmek, hazmettirmek; saklamak- III, 397 bkz> siñirmek, singürmek
siñ étmek	çınlamak, vızlamak- III, 358
siñek	sinek, sivrlsinek, karasinek. II, 13, 352;III, 100, 367
siñi	içe sinen, hazmolunan, III, 368
siñil	kocanın kendinden küçük kız kardeşi I,57;III, 7, 366
siñillenmek	kız kardeş edinmek.III, 408
siñir	51M-.I, 520;III, 362
siñirlemek	sinir sarmak-III, 409
siñirlenmek	sinirlenmek, siniri çoğalmak, sinir sarılmak.III, 407
siñirmek	sindirmek, emdirmek III, 392 bkz> siñdürmek, siñürmek
sinişmek	çekilmek; başkasının parçaları arasına sinip sızmak (akarlar için) III, 394
siñmek	sinmek, hazmedilmek; işlemek, girmek; saklanmak, sahibine sormadan bir yere girip sinmek III, 155. 391
siñürmek	yutmak, hazmetmek. III, 392, 397bkz> siñdürmek, siñirmek
si ñ üt	karşılığına bir şey verilmeyen ve geri gönderilmeyen armağan. III, 362 bkz> süñüt
sipüt	karabiber, kimyon gibi yemeğe katılan bir ot- I, 356
sirke	sirke,I, 191, 207, 209, 430;II, 30, 138, 295, 337; III, 121, 252, 284
sirke	bit yumurtası, sirke- I, 430
sirkelemek	(bir şeye) sirke katmak; (baştan) sirke toplamak III, 353
sirkelenmek	sirkelenmek, (baş) bit yavrusu (sirke) ile dolmakIII, 202
siş	şişmiş olan her nesne, yumru. bkz> s iş, sışılmak
sitmek	işemek II, 295 bkz> sidmek
sittürmek	işetmek, siydirmek-II, 183 bkz>sidtürmek
siz	siz, büyük ve sayılan kişilere "sen"yerinde aytanan sôz,I, 25, 339, 365. 376,407;II, 347; III, 124
sizlemek	aytarken büyükleme- III, 298
sizletmek	"siz" diye aytatmak, hitap ettirmek II, 347

sogan	soğan, I, 409 bkz> sogun
sogan yılan	tulum gibi ırl bir yılan- I, 409
sogımak	soğumak. III, 268
soglımak	aramak için elini koynuna sokmak- III, 297 bkz> sogl ıtmak, socratmak, sugratmak
soglıtmak	aramak için elini koynuna sokturmak II346 bkz> sogl ımak, socratmak, sugratmak
sogmak	elde etmek, edinmek- II, 15 bkz> socratmak, sogurmak, sugratmak
sograşmak	sormak, emmek, II, 212
socratmak	aratmak, aratarak her şeyi görmek-II, 332 bkz> soglımak, sogl ıtmak, sogmak, sogurmak, sugratmak;
soguk	soğuk-I, 503
soguklanmak	soguk bulmak veya soğuk saymak-II, 266, 267
sogukluk	sogukluk için hazırlanmış-I, 503
sogulgan	daima çabuk soğulan, sızıp kaybolan. I, 520
sogulmak	(su) topraga sızıp kaybolmak, (su, süt) çekilmek, azalmak. II, 124, 125, 139, 163, 170
sogun	sogan. I, 409 bkz> sogan
sogunlug	soğanlı, I, 499
sogunmak	üşümek; sidikten ve benzerlerinden temizlenmek. II, 152
sogur	ada tavşanı, kelere benzer bir çeşit ada tavşanı.I, 363;II, 227 bkz> sugur
sogurlug	tavşanı çok ve bol olan-I, 494
sogurmak	elde etmek, edinmek-II, 15bkz> sogmak, socratmak, sugratmak
soğuşmak	soğumağa yüz tutmak- II, 101
sogut	bumbar dolması, bumbar yemeği-I, 356 bkz> soktu
sogut	ekşi süttten yapılan peynir,I, 356
sok	aç gözlü; alçak-III, 130 bkz> suk Ş sok er; aç gözlü; alçak adam- III, 130
sokar	boynuzsuz hayvan; başı saçsız adam, I, 411 Ş sokar koy; boynuzsuz koyun, I, 411
sokım	bir ağaç parçasıdır ki çam kozası şeklinde kesilerek içi oyulur, üç tarafından delinerek okun üzerine kon ur, I, 397
sokku	havan-III, 226 bkz> soku
sokluk	oburluk. I, 471
soklunmak	sokulmak-II, 247
sokluşmak	birbirine sokulmak ve yerleşmek II, 216
sokmak	sokmak, delmek, döverek inceltmek, toplamak I, 425;II,18; III, 142 bkz> sukmak
sokru	izinsiz, gizlice. I, 422
soktu	sucuk; karaciğer, et ve baharat karıştırılarak doldurulan ve pi;irildikten sonra yenen bağırsak dolması, 416 bkz> sogut

sokturmak	sokturmak; bir nesneyi dövdü rerek inceltt irmek. II, 185, 186
soku	havan. III, 226 bkz> sokku
sokulmak	bir şeyin içine sokulmak; dövülerek inceltilmek II, 125
sokuşmak	döverek inceltmekte yardım ve yarış etmek, II, 104
sol	sol.I, 72;III, 134
solamuk	solak, I, 487
soluşmak	solmak; yaş meyve veya sebze tazeliğini kaybetmek. II, 109
son'	som, içi dolu madenden olan şey III, 138
soñ	bir adamın çolugu çocuğu; her şeyin ve herisin sonu, sonra-III, 357
soñdamak	arkasından kovalamak.III, 400, 401
soñ kur	sonkur kuşu, yırtıcı kuşlardan biri. II, 95;III, 381
soñramak	kabulde tembellik etmek ve sözü ikircimlemek III, 402
soñuk	son, bir şeyin sonu-III, 107
sorgu	hacamat aygıtı, kendisiyle kan alınacak ve emilecek aygıt ve şişe-I, 16, 425; II, 69
sorışmak	yüzü ekjniekl, 96
sorıtmak	emdirmek; buruşturmak, sorutmak, II, 304
sormak	emmek, sormak-I, 16; II, 70; III, 181
sormak	(sorgu) sormak, aramak. III, 181
sorturmak	sordurmak (sorgu) sordurmak; emdirmek II, 184
sorug	sorma, soru, arama; kaybolan şey, aranan şey, I, 374; II, 184
sorugçı	sorucu, kaybolan şeyi arayıcı- III, 242
sorukmak	kaybolan şeyin arandıktan sonra haberı alınmak, aranıp sorularak salık almak-II, 115
soruşmak	(suyu veya teri) sormak II, 96
sovvuşgan	solucan yüzünden olan sarılık has talıgıl, 519
soymak	soymak; deri yızmek.III, 244
soysukmak	soyguna uğramak-I, 21 bkz> soyukmak
soyukmak	malı soyulmak- III, 189 bkz> soysukmak
soyulmak	açılmak, dağılmak, (deri veya elbise) soyulmak. III, 190
soyuşmak	bir şeyi soymakta yardım etmek, III, 188
söbi	uzun veya sivri nesne (yuvarlak olmayan). III, 217 bkz> sub ı
söge turmak	sövmekte devam etmek, III, 230
sögmek	söğmek, sövmek I, 27;III, 184 bkz> sökmek
sögtürmek	sövdürmek.II, 186 bkz> söktürmek
sögük	küfür, sövme. I, 27
sөгüş	sövme, sövüşme- I, 368

söğüş	kebab etmeye yarar oğlak veya kuzu- I, 369
söğüşmek	sövüşmek II, 89, 107
sögüt	sögüt ağacı-I, 319, 356;III, 134, 168. 369 bkz> söküt § keyik
sögüt	; yaban söğüdü, III, 168
sögütlenmek	söğütlük olmak, II, 266
sögütlüg	söğüt sahibi olan, I, 506
sögütlük	söğütlük, söğüt ağacı biten yer, I, 506, 510
söke	diz üstü çökmek, III, 230
sökel	hasta, II, 10, 40, 216, 394; III, 181, 286, 395
söke olturmak	diz çökerek oturtmak. II, 21; III, 230
söke turmak	diz üstü oturmak III, 230
söklünçü	kebab, II, 309;III, 242
söklünmek	kebab edilmek, kebab etmek, kendi kendine et kebab etmek II, 248, 254
sökmek	sövmek-I, 27 bkz> sögmek
sökmek	sökmek, yarmak, yırtmak; diz çökmek,I, 444;II, 21, 22
sökmen	yiğitlere verilen ungun- I, 444
sökmenlenmek	kahramanlaşmak, kendini kahraman saymak- II, 278
sökti	kepek, I, 416
söktürmek	sövdürmek II, 186 bkz> sögtürmek
söktürmek	söktürmek. II, 186
sökülmek	sökülmek, bozulmak. II, 125, 126
sökülmek	kızartılmak, kebab O(A010AII, 126
sökünmek	diz çökmek; söker görünmek II, 154
söküşmek	sökmekte ve yıkmakta yardım ve yarış etmek- II, 90, 107
söküt	söğüt ağacı-I, 319, 356; III, 134,168, 369 bkz> söğüt
sömrüşmek	sömrüşmek ve bunda yarış et-mek, II, 213
sömürgen	daima sömüren-I, 523, 525
sömürmek	sömürmek,I I, 85
söwlemek	söylemek, III, 278
söwlenmek	fısıldamak,III, 278
söz	söz,I, 35, 92, 96, 122, 156, 174, 197, 215, 216, 221, 223, 227, 228, 229, 230, 243, 246, 267, 268, 269, 270, 275, 277, 290, 305, 319, 374, 383, 428, 463, 464, 515, 525;II, 9, 15, 16, 17, 23, 73, 76, 84,86,112,117, 118, 130, 133,150, 218,247, 312,315,325,3
sözeñri	saçma sapan söyleyen-III, 389
sözkeli	söze,III, 145
sözkiye	sözceğiz. III, 359

sözmek	söylemek, konuşmak- I, 339, 402; III, 208, 296, 297
sözlenmek	söylemek, sözü açıklamak- II, 247
sözleşmek	söyleşmek, konuşmak- II, 215;III, 104
sözletmek	söyletmek, II, 346
subı	uzun ve sivri nesne (yuvarlak olmayan)- III, 217 bkz> söbi
subılamak	enll şeyi söbü yapmak, ucunu sivriltmek, yanlarını daraltmak- III, 323
subımak	uzamak, incelmek, söbüleşmek- III, 257
subıtmak	sivriltmek, söbütmek-II, 298
suburgan	maşatlık-I, 516 bkz> subuzgan
subuzgan	maşatlık .I, 516 bkz> suburgan
suç	suç, cürüm, bir çeyin sapmasını bildirir. I,321
suçgurmak	sıçrayayazmak- II, 187
suçımak	sıçramak. III, 258, 279 § suçımak burkımak; sıçramak- III, 279
suçıtmak	sıçratmak- II, 300
suç kılmak	sapmak, kesmemek,I, 321
suç kılmak	işi üzerine almaktan çekinmek. I, 321
suçlunmak	sıyrılmak, bir şey yerlnden çekilip çıkarılmak II, 246
suçluşmak	bir şeyi dışarı çekip çıkarmakta yardım ve yarış etmek-II, 215
suçulmak	(çiçek) açılmak, çıkmak; (elbise) çıkarmak, soyunmak; (koyun) yıizülmek. II, 122
suçuşmak	sıçraşmak, kalkı;mak- II, 92
sudmak	tükürmek, II, 81, 295; III, 132, 321, 439 bkz> sagurmak, sutmak
sudturmak	tükürtmekII, 183 bkz> sutturmak
suduk	tükrük, I, 381;III, 102, 321
suf	su, III, 427, 431 bkz> suw
suf	yün ipliklerinden elie örülen kuşak,III, 129
sufsamak	fısıldamak, okuyup üflemeIII, 286bkz> sufşamak, şuvvşaşmak, şuvvşatmak
sufşamak	fısıldamak, okuyup üflemeIII, 286bkz> sufşamak, şuvvşaşmak, şuvvşatmak
sugdıç	kışın dostlar arasında sıra ile yapılan şölen-I, 455
sugratmak	aratmak, aratarak her şeyi görmek-II, 332 bkz> soglımak, soglıtmak, sogmak, sogratmak, sogurmak
sugur	kelere benzer bir çeşit ada tavşanı.I, 363 bkz> sogur
suk	aç gözlü; alçak, III, 130 bkz> sok § suk er
su kak	sığın, geyik, be/az geyik-I, 214;II, 287
sukaklıg	geyikli, geyiği çok olan-I, 498
sukarlaç börk	uzun külâh, börk,I, 493
suk ermek	işaret (şahadet) parnağıIII, 130

su kırnak	parmağıyla gıdıklamak- III, 269
sukınmak	yıkanmak- II, 153, 154
sukmak	delmek- I, 425 bkz> sokmak
sukyalñus er	kendine yardım eden bir kimsesi ve arkadaşı bulunmayan, yapıalnız adam- I, 333
sulak	dalak-I, 411 bkz> talak
sulındı	erkeğin arkaya doğru salıverdiği saç-I, 449 bkz> salındı
suluk	sarık-III, 262 bkz> suwluk
suma	önce ıslatılıp sonra kurutularak öğüdülen ve bulamaç, ekmek gibi şeyler yapılan bugday, aynı suretle hazırlanıp şerbet hamurunda kullanılan arpa-III, 234
sumak	itaat etmek; bükülmek üzere sümek göndermek III, 248. 249
sumlım	Türkçe bilmeyen kimse.I, 486;II, 347
sumlımak	Türkçe'den başka bir dille konuşmak,III, 298
sumlım Tat	hiç Türkçe bilmeyen Farslı, 486 sumlışmak yabancı dil konuşmak-II, 216 bkz> sumluşmak
sumlıtmak	yabancı dil ile söyletmek,II, 347
sumluşmak	yabancı dil konuşmak.II, 216 bkz> sumlışmak
sundılaç	yund kuşu, çayır kuşu, I, 526, 529; III, 178
sundırı	deniz- I, 492 bkz> sundur
sundur	deniz. I, 492 bkz> sundırı
sunı	evin girişleri .III, 236
sun kişi	yumuşak huylu, yüreği selek adam- III, 138
sunmak	sunmak- II, 28
sunu	çörek otu, Nigella sativa- III, 238
sunuşmak	birbirine sunmak- II, 112
sunzı	pire soyundan bir hayvan- I, 422
su ramak	kullanmak- I, 428
surçıtmak	sürçtürmek- II, 328 bkz> sürçitmek, silrçmek
surkaç	lök ağacı zamkı- I, 454 bkz> surkuç
surkuç	lök ağacı zamkı, I, 454 bkz> surkaç
surkuçlamak	lök macunu ile sap pekiştirmek- III, 350
surkuçlanmak	lök macunu ile sıkıştırılmak, berkitilmek. II, 271
surkuçlanmak	yerde yaban hindibasına ben-zerbir ot bitmek, karamuk otu bitmek- II, 271 bkz> sarkaçlanmak
surplamak	kur'a çekmek-III, 443, 444. 446 bkz> sürlllemek
sur sur	dudağın çıkardığı ses-III, 122
sur sur öpmek	şarul şurul içmek- III, 122

suruş	buğday başaklarındaki taneler sertle ř-meden önce başak alevde ütölür, sonra dövölerek yenir, ütme, firik I, 368
suruşlamak	başak ütme, başak kavurmak-III, 335
susgak	susak, kendisiyle su ve benzeri şeyler daldırılarak alınan nesne-I, 470
susık	kova-I, 382
sutmak	tükürmek-II, 295 bkz> sagurmak, sudlamak
sutturmak	tükürtmek,II, 183 bkz> suğturmak
suvık	sıvık, cıvık, sulu, durultularak akar haline getirilen her şey; ağaç ve kuyruk gibi şeylerin upuzun ve çırıl çıplak kalmış hali- III, 164 bkz> suvuk, suwiglanmak S suvık kudruk; katır kuyruğı gibi kılsız ve uzun kuyruk-III, 164
suvuk	
suw	su- I, 15, 20, 31, 73, 75, 79, 95, 140, 144, 155, 164, 168, 172, 177, 179. 186, 191, 194, 212, 218, 222. 246. 258, 276, 294, 312, 314. 315, 325, 369, 374, 375, 379, 387, 389, 396, 401, 424. 440, 443, 449. 450, 459, 560, 492, 493, 520, 525, 528;II, 3, 4, 5
suwalmak	sulanmak, su verilmek, su saçıltnak- II, 125, 162; III, 240
suwalmak	(çamur vb.) sıvanmak. II, 125
suwarmak	sulamak, suvarmak- I, 498
suvvaşmak	(çamur vb.) sıvamakta yardım veyarış etmek, II, 102
suvvgardaçı	sulayan, sulayıcı- II, 256
suvvgarguçı	sulayan, sulayıcı, su veren- II,50, 256
sawgarguluk	sulamak hakkı olan- II, 256
suvvgarıglı	sulayan- II, 257
suvvgarıgsak	sulamak dileğinde, azminde olan, II, 257
suvvgarımsınmak	sular görünmek, suvarır gôrünmek. II, 202, 261
suvvgarışmak	sulamakta yardım etmek-II, 201
suwgarmak	sulamak, su vermek. II, 44, 188, 199, 255bkz> suwrarmak
suwgartmak	sulatmak, sulatmak için birini göndermek- II, 256
suwgarunmak	sular görünmek II, 202
suvviglanmak	sulu bulmak,II, 267 bkz> suvık, suvuk
suvvişmak	sıvıklaşmak, cıvıkla;makll, 102
suw katlışmak	su kollarının kavşıtında su birbirine karışmak-I, 460
suwlag	hayvan sulanacak yer, yalak, I, 464
suwlamak	sulanmak, su içmek; sulandırmak, su koymakIII, 297 bkz> suwulmak
suwlañ	dalı budağı olmayan ağaç; kıvırcık olmayıp düz olan saç, III, 386
suwlanmak	sulanmak, sulu olmak II, 247
suwlatmak	sulatmak-II, 346
. . 296, 323 bkz> suwluk	sarık, mendil ve benzerleri.!, 201, 471; II, 96, 151, 215, 246, 304, 346; III, sarsuluk

suwrarmak	sulatmak.II, 199, 200bkz> suwgarmak
suwsamak	susamak- I, 281; †II, 284
suwsatmak	susatmak- II, 336
suw sıǵırı	manda, dombay 1, 364, 368
suvvsımak	sulanmak, sulu olmak-I, 282; III, 284
suvvsuş	buğdayın kuvveti gittikten sonra alınan son suyu; üzerine su katılmış ayran, I, 460
suw tirkeşi	dere kolları suyunun toplandığı yer-I, 460
suwulmak	511A01AAIII, 80 bkz> suwlamak
suyagu	horozun ayağındaki mahmuz-III, 174
suyran	minare ve buna benzer şeyler gibi uzun olan her nesne, I, 436
sü	askerI, 69,144,195, 249, 307, 321, 353, 371, 399, 443, 490, 516, 521; II, 5, 7, 19, 29, 190, 209, 231. 239, 245. 274, 312;III, 59, 77, 78, 81, 94, 104, 105, 114, 180, 192,208, 249, 260, 292, 305, 339
sücinmek	tadını bulmak, mahzuz olmak-II, 150 bkz> süçünmek
süçik	tatlı; içilecek şey, şarap- I, 154,157, 211, 282, 338, 373, 408; III, 164,166, 397, 427 bkz> süçük S kızıl
süçik	şarap-I, 408
süçimek	tatlılanmak ve güzelleşmek III, 258
süçirmek	tatlılaşmak, tatlanmak-II, 75
süçişmek	tatlılanmak.il, 92 bkz> süçüşmek
süçitmek	iyileştirmek, tatlılandırmak-II, 299, 300
süçük	şarap-II, 190 bkz> süçlk
süçünmek	tadını bulmak, mahzuz olmak, II, 150bkz> süçinmek
süçüşmek	tatlılanmakII, 92 bkz> süçişmek-
süglin	sülün, I, 444 bkz> süwlin
sügrüg	kadının avret yeri-I, 478
süken	eşek yükünün bir tarafında olan sepet, sele gibi şeyler, seklemI, 403
süknegü	et ile tirnak arasında çıkan sivilce I, 491
silknemek	siğile ilaç yapmak, sağaltmak-III, 301, 302
süksük	"dağdağan" denilen bir ağaç, Kaloxylon ammodendron- I, 486
sükül	siğil- III, 301 sül ette ve ağaçta olan yaşlık ve tazelik- I, 1, 356; III, 134, 369
sülemek	düşmana karşı asker göndermek, savaş yapmak,III, 271, 272
süllüg	çiğ, pişmemiş. III, 134
sümsüçik	tap tatlı, pek tatlı nesne-I, 338
süniş	savaşta saldırma ve süngü dürtme-III, 365 bkz> sünüş
süñü	süngü, mızrak, kargıl, 349, 441, 497; II, 264; III, 337, 368
süñük(g)	kemik. I, 178, 235, 247, 380;II, 85, 224;III, 52, 297, 367

süñüklenmek	kemiklenmek, büyümek.III, 408
süñülemek	süngülemek, süngü ile dürtmek III, 405, 406
sünüş	savaşta saldırma ve süngü dürtme-III, 365 bkz> süniş
sünüşmek	çarpmak, süngüleşmek, savaşta süngüleşmek-III, 393, 394
süñüt	karşılığına bir şey verilmeyen ve geri gönderilmeyen armağan .III, 362 bkz> siñüt
süprük	süprüntü; bir adama kızıldığında söğme olarak kullanılır-II, 231
süprülmek	süpürülmek. II, 231
süpründi	süprüntü.I, 493
süpürgü	süpürge,I, 490
süpürmek	süpürmek-II, 85
sürçek	gece toplantısı, müsamerel, 478bkz>sürçük
sürçitmek	sürçtürmek-II, 328 bkz> surçitmak, sürçmek
sürçmek	sürçmek, ayak kaymak-III, 420 bkz>surçitmak, sürçitmek
sürçük	gece toplantısı, müsamerel, 478bkz>sürçek
sürgücü	sürücü-II, 51
sürilemek	kur'a çekmek, III, 443, 444,446 bkz>surplamak
sürk	soğuktan donma, kat ila; ma, I, 353
sürkilemek	kovalamak, sürmek, kovalayıp sürerek üzerine saidırmak.iii, 353 bkz> sürkülemek
sürkülemek	kovalamak, sürmek, kovalayıp sürerek üzerine saidırmakjii, 353 bkz> sürkilemek
sürmek	sürmek, kovmak, sürgün etmek; devam etmek-II, 7, 39, 51, 90,177; III, 217 bkz> sar ılmak, sarmak, sermek
sürsemek	sürmek istemek III, 284
sürtmek	sürtmek; sürmek,III, 426, 427
.. ... sürüştürülen kadın; sürtük	ezilen, sürüştürülen her şeyi, 477 S sürtükiler; sürüştüren, kendisine \ sevice kadın-I, 477
sürtülmek	sürtülmek, dövülmek; ezilmek II, 231; III, 303
sürtünmek	sürtünmek, 3111-11A6A II, 245
sürtürmek	sürdürmek, sürttürmek-II, 184
sürtüşmek	sürmek ve sürtmekte yardım ve yarış etmek- II, 210, 211
sürüg	sürü, I, 389; III, 102
sürülgen	her zaman, her yerden sürülen- I, 523, 525
sürülmek	sürülmek; ezilmek, II, 123
süründi er	her yerden sürülen, sürintü adam- I, 449
sürünmek	kendini kaşımak; sert bir şey dövülerek ezilmek-II, 151
sürüşmek	(aygır aşmak İstediginde kısırağı) dişleyerek sürüklemek; itiçmek; borcu alacakla ödemek II, 96, 97

süsgen (süsegen)	çok süsen- III, 364
süsgirmek	süsmek istemek, süsmeğe saldırmak- II, 189 bkz> süsgürmek
süsgürmek	süsmek istemek, süsmeğe saldırmak- II, 189 bkz> süsgirmek
süsmek	süsmek-II, 293 süst(irmek süstürmek, tos yaptırmak,II, 184 süsünmek (başını) vurur gibi görünmek- II, 152
süsilşmek	süsüşmek, II, 101
süt	süt-I, 157, 180, 181. 193, 218, 397. 398, 449, 468. 523;II,13, 37. 43, 51, 61. 66, 72. 85,101, 124, 139;III, 102, 120, 129, 167, 181, 195, 197. 198, 264
sütgermek	süt gibl sulu, duruyapmak,II, 189
süt ötrüm	mercimeğe benzer ishal veren bir otl, 107
süwün	sülün-I, 444, 447; III, 11 bkz> sügün
süwri	sivri-I, 422
süwritmek	sivriltmek-II, 332
süzgün	rengi kara, dikenli bir dağ ağacı-I, 443
süzlünmek	süzülmek-II, 247
süzlüşmek	süzülmek-II, 215
süzme	"keş" denilen yağsız kuru peynlr, ayran süzmesi- I, 433
süzmek	süzmek,I, 450;II, 9
süztürmek	süzdürmek-II, 184
süzuk	süzük, süzülmü;- I, 389
süzülmek	süzülnnek- II, 124, 139
süzündi suw	süzülmüş su- I, 449, 450
süzünmek	süzülür glbi görünmek- 11. 151,152
şa	alacalı bir kuş, III, 211 Ş erdemsiz şa
şagılamak	çağlamak- III, 324 bkz> çağılamak,, jagılamak
şalaşu	bir çeşit Çin dokuması-I, 446.
şamuşa	yenilen bir ot, poy otu- I, 446
şap şap	vurmada çıkan ses, yemekte ağızda çıkan şapırtı, III, 145, 146
şar şar	yağmurun sağnak halinde yağmasından çıkan ses, herhangi bir akarın çıkardığı ses-I, 324 bkz> çar çar
şat	cüret, cesaret- I, 320 ■
şaw	üş'ta biten ve elbise temizlenen çöven gibi bir ot- III, 155
şebeng	demirden yapılmış baston, cop-III, 354 bkz> şebing
şebin	küçük demir çomak, demir baston, III, 369 bkz> şebek
şebük	çabuk-I, 147
şekirtük	fıstık, I, 507
şel şül	udumsuz, yöntemsiz- I, 336

şenbuy	ba;ka bir davetten sonra geceleyin gidilen içki ziyaf0ti- IH, 239
şep	ivmeyi, aceleyi anlatan bir edat- I,319
şep kelmek	çabuk gelmek,I, 319
şeşmek	çözmek II, 293 bkz> seşmek
şeştirilmek	çözdürmek-II,187 bkz> se;tilrmek
şın	taht; sedir, III, .140
ŞİŞ	şiş, tutmaç yedikleri şiş.II, 179, 282 bkz> s ışı
Şi	Çin hakanlarının selâmlandığı bir kelime. III, 211
şöpik	meyve yenildikten sonra atılan şey, çör çöp,I, 390 bkz> çöpik
şu	emir ve nehyde sona gelerek pekitme bildiren "çu" yerine kullan ilan bir kelime. III, 211 bkz> çu, çü, şü
şuglu	tilki üzümü, Solanum nigrum-I, 431
şutı	kırkayak, örümcek, çıyan glbi bir böcek, III, 218
şuvvşaşmak	gizli söz fısıldaşmak- II, 350 bkz> sufsamak, sufşamak, şuvvşatmak
şuvvşatmak	fısıldatmak, II, 337 bkz> sufsamak, sufşamak, ;uwşaşmak
şü	emir ve nehyde sona gelerek pekitme bildiren "çü" yerine kullan ilan bir kelime- III, 211 bkz> çu, çü, şu
şük	susturma edati- I, 335
şük turmak	sükut etmek, I, 335
şünük	çınar ağacı- I, 390 bkz> çarun, çünük
şünle	Argu diyarında biten ve kökü yenen bir ot, III, 379
şüt	soy, asıl- III, 120
şiltük	sığır boynuzundan yapılan divit-I, 390 şütük sakal köse sakal,I, 390
taba	yan, taraf, cihet; "...e, ...e dogru.....e yan ma" anlamlarına ve Arapça "ila" ve "rağmen" karşılığında bir edat ve kelime-I, 94, 214. 425, 445; II, 103, 312; IH, 23, 216, 235, 272
tabalamak	kınamak, ayıplamak- III, 322, 327
taban	taban; deve tabanı- I, 400, 405
ta banlamak	(deve) tepmek, III, 342
tabanlıg	tabanlı,/, 499
tabaru	"...ya dogru, ..ya karşı" anlamına edat- I, 445;III, 69, 440 tabızmak bilmece söylemek ve sormak-II, 164 bkz> tabuzmak, tapuzmak
tablag	rıza, muvafakat- I, 462 bkz> taplag
tabuzgu(neñ)	bilmece.I, 489 bkz> tabuzguk, tapzug, tapzuguk
tabuzguk	bilmece- I, 502; II, 164 bkz> tabuzgu, tapzug, tapzuguk
tabuzmak	bilmece söylemek veya sormak, I, 462; II, 86 bkz> tab ızmak, tapuzmak
tada	on adımdan görülebilen yer parçası- III, 220 bkz> tata
tadgun	Fırat ve ona benzer akan dere- I, 438

tadu	insanın tab'ı ve tabiatı- III, 220
tadun	bir yaşındaki buzağı, III, 171
tadun	tosuñ, iki yaşında olan sığır I, 400
tafarçı	yük taşıyan-III, 149
tafra k	çabuk, acele, kıvrak, çalı;kanl, 468 bkz> tawrak, tofrak § tafrakişçi; kıvrak, çalışkan işçil, 468
tag	dag, I,89,100,148.156, 160,169, 173, 179. 185, 186, 190, 212, 224, 256, 277, 278, 292, 297, 312, 325, 398, 424, 451, 466, 494, 495, 498, 499;II, 43, 50, 61, 67, 68, 77, 103, 130, 157, 238, 275, 278, 283, 288, 294, 296, 355, 357; III, 18, 106, 124. 153, 195
tagar	çuval, dağarcık, içerisine buğday ve başka şeyler konan nesne, harar- I, 17, 244, 411; II, 147, 306
tagay	dayıIII, 238
tagıkmak	dağa çıkmak, daga kaçmak, yozlaşmak-I, 192;II, 117
tagılmak	(bıçak gibi keskin ;eyler) körleşmek-II, 129 bkz> tıgmak, tigmek
taglamak	dağlamak- III, 294 tãglatmak dağlatmak- II, 344
tagna yawa	kasnı ağacı püsresi olup yogurtla karıştırılarak tutmaca katılan ve ona renk veren bir deval, 434
taguzmak er	etine dolgun, bodur ki;il, 504 bkz> takuzmak
tahçek	bir çeçit Çin ipeği. 'I, 476 bkz> taxtu
tah tah	salındıktan sonra doğanı veya ;ahini çağırmaq için bir nidal, 9;III, 117, 118
taxtu	eğrilme iniş ham ipek, I, 416 bkz> tahçek
takagu	tavuk (cins adı)- I, 217, 447; III,II, 97 bkz> takuk § t ışı takagu; tavuk- I, 447
takagu yılı	Türkler'in on ikili yıllarından biri I, 346, 447
takı	dahi. I, 73, 274, 412, 456, 468, 494;II, 110, 118, 177, 195, 263, 335, 356; III, 188, 226, 278, 378, 398 bkz> dakı
takılmak	takılmak, dizilmek-II, 129 takır takır ses blldiren bir kellme, I, 361 bkz> tíkirtíkır
takmak	takmak- II, 16,17
takturmak	taktırmak, dizdirmek- II, 174
takuk	horoz, tavuk- II, 286; III, 114 bkz> takagu § takukyalığı
takuklug	tavuklu,I, 497
takuzmak er	etlne dolgun, bodur ki şil, 504 bkz> taguzmak
tal	dal, yaş dal,I, 412; 11. 105; III. 156
talagu	çabuk öldüren ağı; iç ağrısı-I, 447
talak	dalak-I, 411 bkz> sulak
talas	at yarınında, top ve çevgen oyununda çizilmiş sınır ve gerilmiş ipi, 366, 392 bkz> tasal
talbınmak	(kuş) dalbınmak, çırpınmak-II, 239, 240 bkz> talpınmak, talpırmak, talpışmak

tal bodlug	boyu düzgünce kişi; (en çok) ince uzun cariyeler için kullan il ir-III, 156
talgağ	İnsanı öldürecek derecede şiddetli tipi, II, 288
talgan ig	sara, tutarik, I, 438
talgırmak	kar tipisi kopmak- II, 179 bkz> talgurmak
talguç	hayvan sırtına yükletilen yükü sıkıştırmak için kullanılan ağaç, I, 453
talguk	baltanın sapını sıkıştırmak İçin çakılan çivi- I, 469
talgurmak	kar tipisi kopmak-II, 179 bkz> talgırmak
talgurmak	(mide, iç) bulanmak, karışırta- II, 178, 179
talig	tat, lezzeti, 408
talka	koruk-I, 179, 427 bkz>tarka
talkalanmak	koruklanmak, salkım koruk olmak, III, 201 talkan kavut, kavrul mu; dövülmüş arpal, 440; II, 89, 154, 189, 190
talkıg	dağların çatıçtığı yer- I, 463
talkıg	işleri sürüncemede bırakma- I, 463
talkılmak	itilmek, kakılmak, defedilmek, savulmak- II, 230
talkımak	ayıp sayılınak. II, 304
talkışmak	dürmekte ve bükmekte yardım etmek, II, 207
talkıtmak	işi geciktirmek; yükü çarpıtmak, çarpık yapmak; yükle ip arasına bir ağaç parçası koyarak yükü düzeltmek için bük türmek, II, 339 bkz> tılkatmak
talkmak (ta lka ma k)	zarar vermek-I, 506
talku	eğrilmiş, bükülmü; nesne-I, 427 § talku yığıg
talpınmak	(kuş) dalbınmak, çırpınmak- II, 239, 240 bkz> talbınmak, talpırmak, talpışmak
talpırmak	kanat çırpamak, dalbınmak- II, 173bkz> talbınmak, talpınmak, talpışmak
talpışmak	kanat çırpışmak, dalpışmak, dalgalanmak.II, 204, 205bkz> talbınmak, talpınmak, talpırmak
talı	seçme- III, 232 talulamak seçmek- III, 326, 347
talvır	keklik- II, 173 tam duvar, dam, kale- I, 153, 172, 176, 214, 270, 307, 348, 398;II, 13, 22, 44, 108, 146, 147, 152, 174, 177, 231, 232, 242. 325, 354; III, 32, 54, 57, 74, 81, 82, 89, 93,111,137,157, 267, 306 § tam ulı
tamak	boğaz, I, 33 bkz> tamgak tamar damar-I,362; III, 201 bkz> tam ir, tamur
tama tama	damlaya damlaya- III, 360
taşırmak	damlamak, serpmek- II, 201 bkz> taşırmak
taşırmak	sepelemek- II, 175 bkz> taşırmak
tamdu	kuvvetli, alevli ateş, tuturuk- I, 418 bkz> tamduk
tamduk	kuvvetli, alevli ateş, tuturuk-I, 418bkz> tamdu
tamdurmak	yaktışmak. II, 176 bkz> tamturmak
tamga	denize ,göle veya dereye dökülen suyun bir kolu; gemilerin demir att ıkları işkele veya liman-I, 424

tamga	damga, hakanın ve başkalarının damgası, 1. 424
tamgak	boğaz, damak-I, 33; 467, 469 bkz> tamak
tamgaklamak	boğaza vurmak III, 351
tamgalamak	hakanın damgasını (turasını) vurmak, III, 353
tamgalıg	blr kişilik sofrası; küçük ibrik; hakan m damgası bulunan eşya-I, 527 bkz> tamgalık
tamgalık	küçük ibrik; bir kişilik sofrası; hakanın damgası bulunan eşya, 527 bkz> tamgalıg
tamgırmak	dannlayayaznıakll, 179bkz> tamgurmak
tamgurmak	damlayayazmak. II, 179 bkz> tamgırmak
tamındı sıw	su damlası, I, 450
tamınmak	yağ çıkarmak, taktir etmek- II, 149
tamir	damar, sinir ,I, 495 bkz> tamar, tamur
tamırlıg	damarlı-I, 495
tamışmak	damlaşmak-II, 110, 111
tamıtmak	damlatmak- II, 311
tammak	damlamak- I, 60, 376; II, 26. 87; III, 123, 360
tamturmak	damlattırmak, damzııtmak. II, 175
tamturmak	yaktırmak- II, 176 bkz> tamdurmak
tamu	cehennem- III, 234
tamu	hele, cümleln anlamını pekitme için gelen bir edat-I, 420
tamulamak	sıkılamak, sıkıştırmak, pekitmek- III, 327
tamur	damar- I, 362 bkz> tam ar, tamir
tamurgan	her zaman kanayan, damlayan- I, 518, 524 bkz> yamurgan
tamurmak	(burun) kanamak, damlamak. II, 85 bkz> yamurmak
tamuzmak	damlatmak, damzırmak- II, 86, 164
tan	sabah, akşam esen serin esinti- III, 157
tançamak	bozulmak, çürümek- III, 303 bkz> tançgamak, tançımak, tınçamak, tınçımak, junçımak
tançgamak	bozulmak, çürümek- III, 303 bkz> tançamak, tançımak, tınçımak, tunçımak
tançımak	bozulmak, çürümekIII, 303 bkz> tançamak, tançgamak tınçamak, tınçımak, tunçımak
tançışmak	bozulup kokuşmak II, 217
tançu	lokma, tikim, III, 392 bkz> tunçu
tançulamak	(ağızda) çiğnemek, III, 352
tanışmak	birbirine karşı borçlarını inkâr etmek- II, 112
tanmak	inkâr etmek-III, 184
tanturmak	inkâr ettirmek- II, 176

tanuk	şahit, tanık, I, 18, 380; II, 37; III, 166
tanukluk	şahitlik, tanıklık; tutak- I, 503
tanulmak	söz söylenmek, söz geçilmek; işaret edilmek II, 130
tanumak	danışmak; işaret etmek; söylemek, emretmek; tavsiye etmek- II, 112; III, 273 bkz> tanışmak tanuşmak
tanutmak	başkasına söz eriştirmeyi tavsiye ve emretmek- II, 312
tañ	şaşacak, şaşılacak nesne, danılacak şey, acayip şey, I, 62; III, 355
tañ	tan, sabah vakti. I, 170, 251; III, 355, 356 tañ eski zamanlardan kalm iş olan yapı-III,356
tañ	elek, III, 355
tañ atmak	tan yeri ağarmak.III, 356
taılamak	iple sarı lm ak. III, 395
tanınmak	bir sargı ile sarmak; birisi başlı başına yapmak.III, 395
tanızmak	şişmek. III, 392, 393
tañlamak	danlamak, taaccüp etmek III, 403
tanlaşmak	şaşmak, taaccüp etmek,I, 395; III, 398
tañlatmak	danlatmak, şaşırtmak-II, 350, 359
tañmak	bir şey ile sarmak, III, 390
tañsuk	şaşılacak, acayip; nefis-III, 382
tañ tuñ étmek	"tan tan" diye ses vermek- III, 357 bkz> dañ duñ étmek
tañuk	hakanlara sefer ve benzeri zamanlarda yemek ve ipek kuma ş gibi şeylerden verilen armağan-III, 365
tañuk	çevgen oyununda topu gerilen ipten geçirebilene verilen ipek kuma ş-III, 365
tañuk	savaşta mızrakların ve bayrakların uçlarına takılan ipek kuma;-III, 365 tap elverir, yeter, I, 318
tap	yaralama veya dövme izleri .III, 145
tap bolmak	elvermek, yetmek- I, 318
tapçan	erişilemeyen üzüm salkımlarını kesmek için toplayının üzerlne çıktığı sofra biçiminde üç ayaklı bir nesne- I, 435 bkz> tapçañ
tapçañ	erişilemeyen üzüm salkımlarını kesmek için toplayanın üzerlne çıktığı sofra biçiminde üç ayaklı bir nesne- III, 385 bkz> tapçan
tapçurmak	tapşirmek, ulaştırmak, teslim etmek- II, 175 bkz> tapşurmak
tapı	bir şeye razı olma- III, 216
tapı	ne uzun ne kısa, orta- III, 216
tapındaçı	tapan, tapınan- II, 168
tapıngan	tapınan, daima tapan, II, 168
tapınguçı	tapan, tapınan, II, 168
tapınguluk	tapınmaya hakkı olan- II, 169
tapınıglı	tapan, tapınan. II, 169

tapınmak	tapmak, tapınmak, hizmet etmek- II, 140, 160, 161, 167, 168
tapış	iki kişinin işlerini birbirine tapşırması, vekilleşme, yekeleşme-I, 367
taplag	rıza, muvafakat- I, 462 bkz> tablag
taplamak	kabul etmek, razı olmak- III, 293
taplaşmak	bir işe razı olmak, uzlaşmak II, 206 bkz> tepleşmek
taplatmak	razı etmek-II, 341
tapluk	yer yarıkları-I, 467
tapmak	tapmak, hizmet etmek; bulmak, sezmek- I,425; II, 3; III, 222
tapraşmak	sıçraşmak (yalnız deve için).II, 217
taprımak	sıçramak (yalnız deve için)III, 277
tapşurmak	tapşırmaq, ulaştırmak, teslim etmek,II, 175 bkz> tapçurmak
tap tap	çabuk çabuk- III, 145
tapug	hizmet, tapma, tapı- I, 373, 376; II, 168; III, 58, 251
tapugçı	hizmetçi- I, 376
tapuglug	devamlı hizmeti olan- I, 495
tapugsak	hizmet eden, hizmet etmeyl seven- II, 168; III, 377
tapulmak	(kaybolan şey) bulunmak, II, 119
tapuzmak	bilmece sormak ve sâylemek-I, 462 bkz> tabızmak, tabuzmak
tapzug	bilmece-I, 462 bkz> tabuzgu, tabuzguk, tapzuguk
tapzuguk	halkın birbirini sınamaya çektikleri bilmece-I, 462, bkz> tabuzgu, tabuzguk, tapzug
tar	darIII, 97, 148. 259
tar	kelek, (ırmaklarda) sal, III, 148,157
tar	yağ tortusu- III, 148
taralmak	taranmak, II, 126
taramak	taramak, dağıtılmak,!, 14
taranmak	taranmak, kendini yardımsız taramak. II, 145
taraslamak	bir şeyi kuvvet ile dağıtmak- III, 332
targak	tarak, I, 14,467
targıl	(attan ba;ka her hayvan için) alaca- I, 15, 482 § targ il yıldı; alaca hayvan-I, 482
tarhan	islamlık'tan önce verilmi; olan bir addır, "bey" demektir.I, 436
tandaçı	çiftçi-II, 51 bkz> tarıgçı
tarıg	ekin, bitki, arpa, buğday, tane, tohum, zahire.I, 19, 140, 154, 165, 168, 187, 193. 194, 198,203. 208, 212, 213, 223, 256, 293. 302, 320, 373, 499, 509, 514;II, 49, 74, 81, 82, 106, 124, 125. 126, 145, 159. 162, 204, 212, 219,232,238,240, 259,263,307,319,
tarıg biti	tahıla düşen ufak hayvan- I, 320

tarıgçı	çiftçi, ikinci. II, 49. 51; III, 242 bkz> tандаçı
tarıglag	tohum ekilecek yer, tarla, ekerge- I, 496, 500
tarıglanmak	ekin sahibi olmak- II, 269
tarıglıg	ekln bulunan yer, ambar- I, 496 § tarıglıg ew; buğdaylı ev-I, 501
tarıglıg yér	ambar-I, 496, 501
tarıglık	ambar-I, 503
tarıkmak	daralmak-II, 115
tarılmak	(bir nesne, ötekisi içine) dağılmak, yayılmak; ayrılmak- I, 15; II, 126. 209; III, 6
tarılmak	ekilmek- II, 126 tarım tekinlere ve Afrasyab soyundan olan hatunlara ve bunların r*r\r*r*ııslz>rır\z> l/zırcı cA\İ£zn£zn htir Isalin-ta \-4^ly^tr\lı hızınzırı r\riiıllz>rır\rlz>r\ htzic/zıcınzi cySı//ûnmû7. /
	396 § altun ta rım; büyük kadınların ungunul, 396
tarım	göllere, kumluklara dökülen çay kollar il, 396
tarımak	(ekin) ekmek-III, 262
tarımlamak	ırmağı bir adadan öbür adaya atlamak suretiyle geçmek-III, 341
tarımsınmak	ekin eker görünmek- II, 259
tarınmak	yalnız başına ekmek; ekin eker görünmek II, 145, 159
tarırku	otları birbirine karışmamı; olan yer, otu az yer-I, 489
tarıtgan	ekincilik eden- I, 514;II, 319
tarıtgu	(ekin) ekecek- II, 321
tarıtıglı	çiftçilik etmek üzere olan- II, 320
tarıtıglık	çiftçilik yapmak hakkı olan- II, 320
tarıtıgsak	çiftçiliğe düşkün olan- II, 319
tarıtmak	ekincilik etmek, ektirmek-I, 514
tarka	koruk-I, 427 bkz> talka
tarmak	dağıtmak, yaymak, ayırmak-I, 399; III, 180, 260bkz> taramak
tarmak	yırtıcı hayvanların pençesi.I, 467
tarmaklanmak	kol kol kuş pençesi glbl akın etmek; pençe sahibi olmak (kuş); kol kol olmak (su)II, 274 bkz> tarmutlanmak
tarmamak	tırmalamak-II, 364
tarmaşmak	tırmalaşmak, birlikte kaşınmak-II, 207 bkz> tırmaşmak
tarmatmak	tırmalatmak-II, 349, 364
tarmaz	;en hıyarıl, 457 bkz> turmuz
tarmut	dağların tepeleri, dereleri,I, 451
tarmutlanmak	(su) kollara ayrılmak- II, 270 bkz> tarmaklanmak
tartar	kumruya benzer bir kuş- I, 485

tartıg	yük ipi, denk sargısı;blr iş çıkması üzerine hakanın adamlarını çağırması-I, 462
tartıgçı	davetçil, 462
tartılmak	tartılmak; gerllemek vé çekilmek- II. 229, 237
tartın	ylecek, başka bir yerden getirilen zahire-I, 435;III, 426
tartınmak	6zlemek; acınmak; götürür görünmek,I I, 240
tartışmak	tartışmak, taitmada yardım etmek; germekte yardım etmek; birblrnl cezbetmekte ve çekmekte ve kurmakta yardımetmek; sızlamak,!, 230;II, 205;III, 255
tartmak	tartmak; cezbetmek; çekmek, uzatmak, germek; getirmek, almak, ç ıkarmak, III, 426
tarumak daralmak-III, 261 262	
tarunmak	canı sıkılmak, usannnak, sıkılmak- II, 145
tarus	evin çatısı-I, 366; II, 105
taruslamak	çatı yapmak, III, 332
tarutmak	darla;tırmakII, 302 ■
tas	her nesnenin kötüsü, bayağısı,!, 329
tasal	çevgen oyununda çizilmiş siniri, 392 bkz> talas
tasgamak	tokatlamak-III, 287, 288
tasgaşmak	tokatlaşmak; tokatlamakta yardım ve yarış etmek,II, 220 bkz> yasgaşmak
tasgatmak	tokatlatmak, II, 338
taş	taş, kaya,I,135,163, 254, 256, 276, 517;II, 7, 14, 23, 129, 133.184, 234; III, 58,152,187, 280. 282. 286, 372, 375. 426. 435, 447, 448
taş	dış, taşra, gurbet; geniş açıklık; yazı; yabancı yeri, 91, 435;II, 74;III, 152
ta şak	erkeklik aygıtı.I, 380, 438;III, 267
taşaklıg	taşakhl, 497
taşgurn	-iaktasayazmak.il, 178, 201
taşıkmaq	dışarı çıkmak- II, 116 bkz> çıkmak.tışıkmaq
taşırkan közlüg	patlak gözlü, lokma gözlü-I, 521
taşırmaq	tafirmak- I, 521
taşıtgan	daima taşıtan, taşınan- I, 514
taşıtmak	taşıtmak- II, 307
taşlamak	taşlamak; gurbete gitmek, dışarılıklı olmak, III, 294
taşlatmak	taşlatmak; taşraya yollamak. II, 343
taşmak	taşmak-II, 12
taşra	dışarıl, 424
taşug	taşınabilen mal, eşya, menkul mal-I, 411
taşumak	taşımak; çıkarıp atmak, kovmak- I, 102; III, 266

taşurgan	daima ta;ıran- I, 518
taşurmak	taşırmaq, II, 78
taşutmak	taşitmak-I, 210
tat	tat, yabancı; müslüman olmayan; üygur, Farslı, Acem, Farsça konuşan-I, 36, 349, 454, 483, 486;II, 3, 216, 280, 281, 294
tat	kılıç ve benzeri îeylerin üzerine çöken pas- II, 281 bkz> tut
tata	on adımdan görülebilecek yer parçası, III, 220bkz> tada
tatganmak	tatlı bulmak, tat almak-II, 241
tatıg	tat, lezzeti, 408
tatıglanmak	tatlanmak- II, 265
tatıglıg	tatlı- I, 495, 496
tatıgmak	tat, lezzet- I, 408
tatıgsamak	canı tatlı istemek, I, 279; III, 332, 333
tatıg talıg	tat, lezzet, I, 408
Tatıkmak	Tatlaşmak; Farslaşmak- II, 116, 281
tatıkmak	paslanmak- II, 281 bkz> tutukmak
tatılmak	tadılmak, tadına bakılmak, II, 120
tatımak	tat vermek- III, 257
tatındı süt	bol süt- I, 449
tatınmak	tadar görünnnek-II, 158
tatırğa	"tirşe" denen sepilenmiş beyaz deri- I, 489
tatırlıg yér	toprağı düz ve sert olan yer, bozkır, I, 494
tatır yér	kıraç yer, I, 361 tatıtmak tadılmak, tadına tesir etmek, tat vermek, II, 299
Tatlamak	Fars, vé Farslı saymak- III, 293
Tatlaşmak	Farsça veya üygurca konuşmak, II, 206, 207ı
tathg	tatlı- I, 45, 529; III, 178, 194
tatruşmak	birbirine tattırmak- II, 217
Tat Tawgaç	üygur ve Çinli; Farslı ve Türk- I, 454;II, 280
taturgan	daima tattıran-I, 515, 516;II, 74
taturmak	tattırmak-II, 73;III, 186
tavar	mal, davar-I, 79, 234, 235, 238, 264, 265, 300. 303, 362;III, 310, 334, 338, 419, 420, 445, 447 bkz> tawar
tavus	duygu ve kımıldanma- III, 165 bkz> tawış,tawuf
tawar	mal, mülk, eîya- I, 22. 79, 86, 114, 189, 210, 238, 255, 261, 264, 284, 291, 295, 362, 411, 498, 514;II, 17, 19, 29, 50, 55. 58, 61, 81, 87, 89. 93, 101, 112, 113, 121, 125, 136, 153, 154, 155, 156, 158. 183. 189, 224, 237, 249, 250, 253, 295, 296, 297, 3
tavvarlıg	mallı, mal sahibi. I, 495

tawarluk	mal konan yer, hazine. I, 503
tawarsak	mal sever- II, 56
tawgaç edi	Araplar'ın "Âd ulusunun izeri" dedikleri büyük ve eski yapıları verilen ad- I, 454
Tawgaçlarmak	Maşinli saymak-III, 350
Tawgaçlanmak	Maşin halkı kılığına girmek II, 271
tawgaç yudası	ey joam n'marının fi irfanının \ \anrasına hangar \anraUları hı ılı mı in ilan inin Uı il lan ilan htîr
	ağaç-I, 454
tavvilguç	tabarhun; innap dedikleri meyve; kızıl ağaç; bakam ağacı; tarhun denen sebze; kızıl söğüt, I, 488, 489 bkz> tavvilku
tavvilku	tabarhun- I, 489 bkz> tavvilguç
tavviş	duygu ve kımıldanma. III, 165 bkz> tavus, tavvuş
tavvişgan	tavşan-I, 513, 525
tavvişganlaşmak	öndül olarak tavşan koyup yarış (bahis) etmek- II, 226
tavvişgan yılı	Türkler'in on ikili yıllarından biri.I, 346, 513
tawmak	tasarruf etmek, I, 519
tawrak	çabuk, acele, kıvrak, çalışkan, çabukluk- I, 156, 468, 520; III, 46, 69, 258bkz> tafrak
tawramak	davranmak; büyümek, kuvvetlenmek,I, 103; III, 41, 279 bkz> tuwramak
tawran	şalvar uçkuru ve sapan kolu yapmak için örülmüş ip, I, 436
tawranmak	davranmak-II, 240
tavvratası	davrandırıcılık, 362 § tavvratası yér; davrandırıcılık yer-II, 362
tawratgan	daima acele ettiren, daima davrandırıcı-II, 360
tawratgu	davranılacak.il, 362 § tawratgu ogur; davranılacak zaman-II, 362
tavvratguçı	acele ettiren, davrandırıcı.il, 360
tavvratıglı	acele ettiren ve işe başlatmak üzere olan-II, 361
tavvratıglık	davrandırma, acele ettirme hakkı olan, II, 361
tavvratıgsak	acele ettirmek, davrandırma isteyen II, 360, 361
tavvratıgsı	davrandırma, acele ettirme hakkı olan. II, 361
tavvratışmak	ivmekte ve yürüyüşte yarış etmek, II, 363
tawratma	davrandırma. II, 360
tawratmak	acele etmek, acele ettirmek, davrandırma; (ip) eğirmek- II, 330, 335, 336, 360 tawratm iş kıvratılmış. II, 362 § tavvratmış yıp; kıvratılmış ip, II, 362
tavvratıtaşı	acele ettiren, davrandırıcı- II, 360
tavvuş	duygu ve kımıldanma- I, 367 bkz> tavus, tavviş
tavvuşlamak	kımıldanma, duygu ve hareket belirtmek III, 335
tay	tay,I, 206, 207, 313; III, 71, 158
tayagu	taş ve tezek parçası- III, 174

tayak	dayak, dayangaç-I, 417; III, 166
tayaklanmak	dayak, baston sahibi olan III, 197,198
tayamak	dayak koymak, dayak dikmek, dayamak, III, 274
tayanmak	dayanmak, III, 161, 190, 191, 380
tayañu	mabeyinci, perdecı- III, 380
taygan	tazı, av köpeği. I, 421; II, 15, 343; III, 174, 175
tayıg	kaygın- III, 165
tayışmak	kaymakta yarış etmek- III, 188
tayıtmak	kaydırmak- II, 325, 326 bkz> tayturmak
taylañ er	ince, kibar, güzel, boylu boslu, rengi parlak, elbisesi temiz adam (en çok gençlerde kullanılır)- III, 386 bkz> tayuk § taylañ yigit; dalyan (daylan) gibi genç, III, 386
taymak	kaymak- III, 166, 243, 244
tayturmak	kaydırmak, 2iyındırmak- III, 192 bkz> tayıtmak
tayuk er	ince, kibar genç- III, 166 bkz> taylañ
tayuklanmak	dayılanmak, kibarlanmak. III, 197, 198
taz	kel, daz, boynuzsuz, bitkisiz, çorak- I, 26, 313; II, 41, 52; III, 148, 149 § taz koy; kel koyun, boynuzsuz koyun, III, 148 § taz yér; bitkisi az olan çorak yer, kel toprak-III, 148
tazarmak	kelle;mek- II, 77 bkz> tazgarmak, tazgırmak
taz at	alacalı at- III, 148
tazgarmak	kelleşmek, dazlaşmak, II, 178bkz> tazarmak, tazgırmak
tazgırmak	dazlaşmak, kelle;mek- II, 178 bkz> tazarmak, tazgarmak
tazlamak	birine kel demek, birini kel saymak. III, 293
tebiz	çorak yer; haset eden-I, 19, 365;II, 208
tebizlik(g)	çekememezlik, haset-I, 506
tef	dek, al, hile-I, 332 bkz> tew
tefçitmek	sıkıca geçmeli olarak diktirmek- II, 329 bkz> tewçimek
tegdeg	sebep, I, 160 bkz>tıldag
tegdi	ziyaretçi. III, 230 bkz> teki
tegilmek	şaş il a; m ak, tek gözlü olmak, II, 130
tegin	değın I, 349
teginmek	bir büyük adamın yanına gelmek veya oradan gitmek. II, 143
tegiñ	tekin, samur-III, 370
tegir	değer, kıymet-I, 352;II, 82
tegirme	çörek, değirmen taşı, para gibi değirmi olan her nesne-I, 490
tegirmek	yaklaştırmak-II, 148

tegirmek	deve üzerine iki taraflı atılarak içerisine bınilen sepetle, sepete benzer nesne- I, 506 bkz> ügürmek
teğirmen	değirmen, değirmen taşı- I, 369; II, 128; III, 266. 267, 282, 355
teğiş	değişme. I, 368
teğişmek	muhakeme olmak; (bir yere) değmek; dürüm dürüşmek. II, 105, 106
tegme	değme, her, her bir, türlü türlü- I, 157, 241, 296, 433, 434, 437, 523; II, 156, 285; III, 26 tegmek değmek, dokunmak, ermek, erişmek, varmak, yakalamak, dü:mek; hücum etmek- I, 48, 104, 167, 319, 363, 375, 410, 429, 471, 472, 522; II, 19, 20, 91, 129; III, 44, 4
tegre	etraf, çevre, daire, değre. I, 310, 421, 424; II, 13, 45, 137; III, 285, 401, 422
tegrek(g)	herhangi bir şeyin halkası, değresi- I, 477
teğü	kadar, dek, III, 237
teğül	değil. I, 329, 393; II, 57, 68; III, 153 bkz> dag, dag ol, dag
teğürgen	daima degiren, eriştiren . I, 522
teğürmek	eriştirmek, dokundurmak, değirmek- I, 207, 335, 376; II, 84; III, 134, 158
Tejik	Tacik, Farslı- I, 387
Tejiklemek	Farslı saymak, Farslı ılığa nispet etmek, III, 340
tek	tek, sadece, bir şey dilemeyerek; gibi, benzetme edatı, I, 334, 353, 354, 490, 497; III, 155
teke	teke, boynuzundan yay yapılan' erkek geyik- III, 102, 228 S teke sakal; teke sakall ı, köse adam- III, 228
teki	ziyaretçi- III, 230 bkz> tegdi
tekiş	her şeyin sonu, bitimi. I, 368
tekne	tekne- I, 434
tekşüt	değişit, karşılık, bedeli, 451
tek turmak	susmak- I, 334
teküz	atın alnındaki akıtma, I, 507 bkz> tüküz
teküzlig	akıtmalı. I, 507
telgemek	sıkmak, can sıkmak, III, 291
telgenmek	kızmak, içlenmek- II, 242
telik	delik- I, 388
telim	çok, pek çok, bol, fazla, daima, hep, pek- I, 44, 73, 110, 132, 156, 157, 166, 167, 200, 235, 249, 255, 397, 427, 467, 514, 515, 520, 521, 522, 523; II, 38, 179, 241, 260, 315, 342; III, 20, 52, 159, 194, 297, 311, 323, 404
telinmek	delinmek- II, 147, 148
telişmek	delmekte yardım ve yarış etmek, II, 108
telmek	delmek; sıırıye katmak- II, 22
telmirmek	sağa sola bakınmak (bir şey istemek için). II, 179, 180
teltürmek	deldirmek. II, 174, 175

telü	deli, çılgın III, 156, 232 bkz> telwe
telwe	deli, I, 426 bkz> telü
tem	tırkaz-I, 337
temen	büyük iğne, çuvaldız, I, 402; III, 35, 367 bkz> tümen S temen yifne; büyük iğne, çuvaldız-I, 402 S temen yigne; büyük iğne, çuvaldız, III, 35
temlemek	tırkazlamak-I, 337
temregü	temregi- I, 491
temür	demir. I, 42, 187, 361, 520; II, II, 21; III, 253
temürçi	demirci- III, 268
temürngen	ok temreni .I, 522 bkz> temürken
temür kazñuk (kazuñuk)	kutup yıldızı; demir kazık-III, 383 bkz> temür kazuk
temür kazuk	kutup yıldızı; demir kazık, III, 40 bkz> temür kazñuk
temürken	ok tenirenil, 522 bkz> temürngen
temürlüg	demir sahibi-I, 506
temürlük	demir eritilen ve süzülen yeri, 506
ten	vücut-II, 307
tençmek	ısırmak, kötüleşmek, yoksullaşmak- II, 281; III, 303 bkz> yençimek, yunçımak
tene	tane; susam, mışmış gibi şeyler-III, 44, 236
tenrimek	uyuyamamaktan baş dönmek, III, 282
tenğ	imkân, fırsat, sıra-II, 103; III, 355 teriggöl, bataklık-I, 528
teñ	denk, ögür, akran-III, 355 S teñ
tuş	denk, eş, küfüv-III, 355
teñek	havallı, 366
teñelgüç	dölengeçkuşullı, 388 bkz> terigelgün
teñelgün	dölengeçkuşullı, 388 bkz> teñelgüç
teñermek	iki şeyi birbirine denkleme, denkleştirmek-III, 398
teneşmek	denkleşmek, iki şey birbirine denk olmak III, 393
teñil	ön ayakları çizgili-III, 366
Teñirgen	Tanrıya tapınan bilgin. III, 389 bkz> Teñirigen
teñitmek	havaya doğru yükseltmek-III, 396 bkz> tüñitmek
teñiz	denizi, 100; II, 45; III, 136, 363, 370
teñlemek	İki şeyi birbirine denkleme, denk etmek, denkleştirmek. I, 427, III, 403
teñlenmek	işi düşünmek, çare düşünmek- III, 400
tenleşmek	iki şey birbirine denkleme, III, 398
teñmek	havalanmak, havaya yükselmek, göz-den kaybolmak, III, 390

teñri	gök, sema- III, 377
teñri	büyük bir dağ, büyük bir ağaç gibi göze ulu görünen Her şey III, 377
Teñri	Tanrı. I, 53, 68, 150, 171, 206. 212, 225, 266, 280, 300, 301, 304, 373, 416, 461, 472, 475;II, 3, 77, 140, 152, 160, 161, 162, 167, 169, 173, 179, 185, 192, 200, 201, 288, 294, 303, 315, 316, 324, 325, 347, 356,III, 52, 53, 84, 95, 137, 271, 273, 290, 34
Teñrigen	Tanrı'ya tapınan bilgin, bilgin kimse- III, 377, 389 bkz> Teñringen
Teñrigerü	Tanrı'ya doğru, Tanrı'ya yönelerek, III, 251 bkz> Teñrikeri
Teñrikeri	Tanrı'ya doğru, Tanrı'ya yönelerek. III, 251 bkz> Teñrigerü
teñtürmek	elindekini havaya doğru saldırmak, yükseltmek, III, 397
teñüç	sacayağı gibi yarım arşın yüksekliğinde olan her şey III, 381
teñürmek	havaya doğru yükselip kaybolmak, yükselen bir şeyi salıvermek. III, 392
tepik	tepiş, tepme- I, 27, 386
tepilmek	tepilmek- II, 119
tepinmek	tepmek, bir şeyi ayakla kımıldatmak- II, 140
tepişmek	tepişmek, II, 87, 113
tepleşmek	bir işe razı olmak, uzlaşmak- II, 206 bkz> taplaşmak
tepmek	dövmek, vurmak, tepmek, I, 27, 178, 386, 526; II, 3, 33, 113
tepremek	tepremek, kımıldamak III, 277
teprenmek	teprenmek, II, 240
tepreşmek	oynamak, tepreşmek, kaynaşmak- I, 88;II, 204
tepretesi	tepretilecek.II, 362 Ş tepretesi yér; tepretilecekyer-II, 362
tepretgen	çoktepreten-II, 360
tepretgü	tepretilecek,II, 362 Ş tepretgü ogur
tepretgüçi	tepreten,II, 360
tepretiglik	tepretme hakkı olan-II, 361
tepretigsek	tepretmek dileğinde olan- II, 360. 361
tepretigsi	tepretmek hakkı olan ve tepretmekte acele eden- II, 362
tepretişmek	tepretmekte yardım ve yarış etmek- II, 363
tepretme	teprendirme. II, 360
tepretmek	tepretmek, teprendirmek, kımıldatmak, saldırmak; (yalnız deve için) sıçratmak, II, 329, 330, 360
tepretmiş	tepretilmiş, II, 362 Ş tepretmiş neñ
tepretteci	tepreten- II, 360
tepsmek	haset etmek, günölemek, çekememek-I, 463; III, 283 bkz> tepzemek
tepsmek	haset ettirmek- II, 336 bkz> tepzetmek
tepük	Isı ıra m arüülarals iri arüürcarı oalslinrla rir\lti'ili'ır ğj-7arin a lecmi Isılı \a\zı hzıclszı r\ir cûi/ carı/»'

	çocuklar bunu teperek oynarlar 1, 386
tepzemek	haset etmek, günölemek, çekememek, I, 19; III, 283 bkz> tepsemek
tepzeşmek	haset/eşmek- II, 206 tepzetmek haset ettirn şek, II, 335, 336, bkz> tepsetmek
ter	ter, I, 181, 322, 466; 11. 96, 273, 279, 303, 336;III, 148, 196
ter	ücret, çalışana verilen para- III, 148, 212
ter atmak	beden teri dışarı atmak-II, 303
teritmek	teri ötmek
ter bolmak	terlemek, utanmak, mahcup olmak-I, 322
terçi	ücretle çalışan, ırgat-I, 417; III, 148
tergüşi	deren, toplayan-II, 51
teri	deri, I, 70, 165, 306; II, 149, 229, 231, 303, 354; III, 188, 190, 221, 244, 392
terigsek	dermeyi, toplamayı dileyen- II, 55
terinçek	iki parçadan yapılan kadın carı- I, 510
teriñ	(yalnız su için) engin, geniş, derin, her derin ve çok şey III, 370
teringüklenmek	(su) derlnlemek, ;oğalmak- III, 411
teri ötmek	ter derlden geçmek, II, 303 bkz> ter atmak, teritmek
teritmek	terlemek-II, 303, 304 bkz> ter atmak, teri ötmek
terk	tez, çabuk,I, 350, 441 bkz> terkin
terken	egemen, hükümdar, mellk; vilâyet üzerine vali olan kimseye karşı hakanlann aytaşı; "kendisine itaat edilen" anlam ma I, 376, 441, 442; 11. 209
terkin	toplu olan, toplanmî olan her şey 1. 442, 443;II, 209
terkin	tez, çabuk, I, 441 bkz> terk
terk kelmek	tez gelmek- I, 350
terk kılmak	çabuk olmak- I, 350
terklemek	ivmek, acele etmek- III, 445
terlemek	terlemek; kaşağılamak, gebrelemek, silmek- III, 293
terlenmek	terlemek, II, 242, 254
terletmek	terletmek- II, 342
terlik	teri çekmek için eğerin veya palanın altına konulan keşel, 476
terñek	su sızıntısı, su blrikintisi; kaynak, II, 291, 328 bkz> terñük
terñük	kaynak- II, 6 bkz> terñek
ters	güç olan her nesne- I, 348
tersinmek	terslemek, kızmak; (yara kapandıktan sonra) azmak- II, 240, 241
ters ters urmak	her yanından, her yan ma vurmak- I, 348
tes	obanma edatıl, 328 Ş tesdegirme; des- değirmi-I, 328
teşik	obur, karnı doluğu halde gözü dolmayan kişil, 387bkz> teşüklemek

teşilmek	yarılmak, değilmekII, 127, 128
teşriim	eğri İmiş ip yumağı- I, 485 bkz> tüşrüm
teşük	taşığı yarık; deşik, yarık, I, 387
teşüklemek	obur, aç gözlü saymak, III, 340 bkz> teşik
tetik	akılIL III, 33 bkz> teytik
tetrü	her şeyin tersine dönüşü- I, 420
tetrülme	çevrilmek, ters olmak, kötü olmak, kötüleşmek-II, 229, 230
teve	deve-III, 139 bkz> deve, devey, tevey, tewe, tewey, tewi, téwi, tiwi
tevey	deve- III, 314, 342,447 bkz> deve, devey, tewe, tewey, tewi, téwi, tiwi
tew	al, hile, aldatma,I, 332 bkz> tef
tewçime	oyulkamak, seyrekçe dikmek-III, 276 bkz> tefçitmek
tewe	deve-II, 181 bkz> deve, devey, teve, tevey, tewey, tawl, téwi, tiwi
tewey	deve, I, 31; II, 84, 195, 206, 217, 255, 256, 329, 351;III, 49, 60, 67, 113, 136, 140, 168, 186, 200, 225, 309 bkz> deve, devey teve, tevey, tewe, tewi, téwi, tiwi
tewgen	her zaman O126Al, 401
tewi	deve- 1. 127, 385, 485;II, 21, 75, 246, 252, 338; III, 139, 277. 287 bkz> deve, devey, teve, tevey, tewe, tewey, téwi, tiwi
tewinmek	tasalanmak, utanmak, sıkılmak, II, 147
tevvışmek	şişe et dizmekte yardım ve yarış etmek- II, 102 bkz> tüwi;mek
tewlög	alcı, aldatıcı- I, 477; III, 33 bkz> tewlök
tewlöglenmek	kendini hileci saymak, hileci olmak, II, 277 bkz> tewlöklenmek
tewlök	alcı, hileci, aldatıcı, III, 33 bkz> tewlög
tewlöklenmek	kendini hileci saymak, hileci olmak, II, 277 bkz> tewlöglenmek
tewmek	eti şişe saptamak, dizmek. I, 401; II, 15
tewsi	tepsi, sofrası- I, 423; III, 50
tevvşmek	ufalanmak; karışmak. II, 235, 236 bkz> tevvşömek
tevvşemek	karı;mak, dolaşmak (ip), III, 286
tevvşetmek	karıştırmak, dolaştırmak (ip); birinin terini burçaklatıncaya kadar yormak, II, 336
tevvşinmek	çalışmak, çırpınmak. II, 241 bkz> tevvşünmek
tevvşömek	karışmak- II, 236 bkz> tevvşmek
tevvşünmek	çalışmak, çırpınmak- II, 241 bkz> tevvşinmek
tewürgen	her zaman çeviren-I, 521 S ewürgen tewürgen; her zaman evirip çeviren- I, 521
tewürmek	çevirmek-II, 82 S ewürdi tewürdi; evirip çevirdi, alt üst etti; tasarruf etti- II, 81
teyitilmek	akıllanmak, zekile;mek- II, 121
teytik	akıllı, zeki- III, 33 bkz> tetik

tezek	tezek, at gübresi- I, 386
tezeklemek	pislemek. III, 340
tezgek (er)	işten ve işe benzer şeylerden kaçan, çekingen- II, 289 bkz> tezik
tezgi	düşman gelmesi yüzünden halk arasında olan ürküntü, panik- I, 429 bkz> tezik
tezgi bolmak	düşman gelmesi yüzünden ürküntü meydana gelmek, I, 429
tezgingiç	dağ dönemeci, dağ bükümü- III, 387 bkz> yörgenç
tezgingiç yol	büküntülü, kıvrımlı yol- III, 387
tezginmek	dönmek, tavaf etmek; çevrilmek- II, 241, 255, 303, 312
tezik	halk arasında ürküntü, panik, I, 387 bkz> tezgi
tèzik (kişi)	işten kaçan kimse- I, 387 bkz>tezgek
tezinmek	kaçar görünmek.II, 146
tezişmek	blrbirinden kaçışmak, II, 99
teзитmek	kaçırmak, II, 305
tezmek	kaçmak, tezlkrnek- II, 8
tégin	aslında "köle" anlamına; sonraları hakan okullarına verilen ungun- I, 355, 357, 413; III, 368 bkz> tigin S kümüş tégin; rengi gümüş gibi saf köle- I, 413 S alp tégin; yiğit köle I, 413 S kutlug tégin; uğurlu köle. I, 413
tégit	"tegin"kelimesinin çoğul şekli. I, 355, 356
témek	demek, söylemek-I, 43, 74, 79, 87, 127, 178, 403;II, 287; III, 214, 215, 233. 245, 247, 259 bkz> timek
témin	demin-I, 409
térgelir	dermek, toplamak üzere olan- II, 67
tergeşmek	arka arkaya gelerek derle şmek- II, 206 bkz> tirkeşmek
térgi	sofra, I, 429; II, 54 bkz> térgü
térgü	sofra üzerindekiçeîitliyerek; sıra, dizil, 428bkz> térgi
térig	derme, derlç; dernek, derge,I, 388; II, 41 bkz> tirik
térilgen	her zaman derilen, toplanan-I, 521, 523
térilmek	derilmek, toplanmak- II, 127; III, 6
térimsinmek	derer gibi görünmek- II, 261
térinmek	kendisine dermek, II, 146
terişmek	toplanmak, toplamakta ve dermekte yardım ve yarış etmek-I, 107; II, 95, 96
térkek	bohça- II, 21
térmek	dermek, toplamak- II, 39, 44, 62, 66, 83; III, 181
térnek	dernek, işlerini konuşmak için ulusun toplandığı yer- I, 477
tétürmek	söyletmek, dedirtmek. III, 186
téwi	deve- I, 389,499 bkz> deve, devey, teve, tevey, tewe, tewey, tewi, tiwi
tıdış	engellik, engel oluş- I, 407

tıdıglıg neñ	kendisine varılması yasak edilmiş nesne-I, 496
tıdıgmak	bir şeyden alıkoyma, engel olma- I, 373
tıdılmak	kaçınmak, çekinmek, alıkoymak, engel olmak-II, 126 bkz> tıdınmak
tıdın	vakit bildiren bir kelime- III, 171
tıdındı	nerig esirgenen, yasak edilen şeyi, 449
tıdınmak	kaçınmak, esirgenmek, yasak edilmek I, 449;II, 144, 145 bkz> tıdılmak
tıdışmak	engel olmakta, alıkoymakta yarış etmek- II, 93
tıdılınmak	kaçınmak, tıyınmak; söz söylerken duraklamak. II, 242
tıdmak	geri koymak, men etmek- II, 292; III, 244, 439 bkz> tıtmak, Uymak
tıg	al ile doru arası at rengi, konur al- III, 127
tıgdamak	diğrek, sert, katı olmak III, 278 bkz> tıgramak, yawramak
tıgmak	eğmek; değmek; bir yere değerek keskinliği gitmek, körleşmek!, 307;II, 14, 83;III, 231 bkz> tagılmak, tıgmek
tıgrak	yılmaz; yiğit, bahadır- I, 468; II, 212
tıgrak	elçi, haberci, postacı- III, 65
tıgraklanmak	yiğitlik göstermek, yiğitlenmek- II, 274
tıgramak	diğrek, katı, sert olmak- III, 277, 278 bkz> tıgdamak, yawramak
tıgraşmak	gürbüzleşmek, bahadırlaşmak. II, 212
tıgratmak	sıkıştırmak; becerikli, tıgrak yapmak, II, 330
tıkılamak	"tık" diye ses vermek- III, 326 bkz> tiki, tıkilemek
tıkıtmak	tıkılmak, sı kısımak, II, 129
tıkınmak	teperek tıkmak, doldurmak, fazla yemek- II, 147
tıkışmak	tıkılmak, sıkı;mak- II, 104
tıkıtmak	tıktırmak, sıkı;tırmak- II, 308
tıkma (üzüm)	sıkışık, birbirine girmiş (üzürn)- II, 16
tıkmak	tıkmak, doldurmak-II, 16
tıkturmak	tıktırmak, bastırmak- II, 174
tıl	dil, söz, lügati, 107, 335, 336, 429;II, 20; III, 43, 133, 134,161
tıl	durumunu öğrenmek için düşmandan yakalanan tutsak, çaşıt, casus- I, 336; III, 134
tılak	kadının kadınlık aygıtı, avret yeri, I, 335, 411
tıldag	bahane, I, 160, 462 bkz> tegdeg
tılıkmak	konusmak, haber vermek; dile düşmek- II, 116, 117
tılkatmak	işi geciktirmek; yükü çarpıtmak, çarpık yapmak; yükü ip arasına ağaç parçası koyarak yükü düzeltmek için büktürmek. II, 339 bkz> talkıtmak
tılhg	dilli- III, 313
tıl tegürmek	dil uzatmak, söz dökündürmek, dille (sözle) incitmek. I, 336

tıl tutmak	düşmanın durumunu öğrenmek üzere blr adam yakalamak-I, 336;III, 134
tın	ruh, nefes, soluk- I, 164, 177. 179. 192, 249, 339;II, 118, 283bkz> tınıg
tın	dinmiş; haylaz, işsiz; tembelleşmiş, harın- lafmış III, 138
tınca mak	bozulmak, çürümek, III, 303 bkz>tançamak, tançgamak, tanç ımak, tınçımak, tunçımak
tınçımak	bozulmak, çürümek, III, 276, 303 bkz> tançamak, tançgamak, tanç ımak, tınçamak, tunçımak
tındurmak	rahat ettirmek, dinlendirmek, 11,176
tınıg	nefes alma, soluk alma- II, 40 bkz> tın
tınılmak	dinlenilmek, rahat edilmek. II, 130, 131
tınma	susma- II, 28
tınmak	dinlenmek, solumak, nefes almak; dinmek, sonu gelmek,I, 206, 207, 529; II. 28, 40, 176, 204,316;III, 158 tın
tut	sus-II, 28
tımlamak	ağır bir şey yere düşerek ses vermek,III, 404 bkz> tiñilemek
tınlamak	dinlemek-III, 403 bkz> tlñilemek
tinlaşmak	dinlemede yarış etmek-III, 398
tiñlatmak	dinletmek-II, 359
tırmalmak	tırmalamak II, 230
tırmaşmak	tırmaşmak, kaşınmak-II, 207 bkz> tarmaşmak
tırnak	tırnak.I, 134, 177;III, 382
tırt	tekrarlanarak "cart" diye ses vermek-I, 341
tış	d/ş./, 464;II, 20, 97, 110,III, 209, 311, 334; III, 25, 73, 125, 216, 254, 270, 272, 280, 283, 297
tış	sapan demiri-III, 125
tış	alın akıntısı gözü önüne varıp kulaklarına çıkmayan ve burnuna inmeyen ikisi ortası kalan at-III, 125
tısı	dişi, her hayvanın dişisi; kadın- I, 396, 400, 447, 529; II, 102; III, 6, 178, 224, 229bkz>tişi tışıkmaq dışarı çıkmak-II, 116 bkz> çıkmak, taşıkmaq
tısı takagu	tavuk-I, 447
tıslatmak	dişletmek. II, 343, 344
tıt	dağda biten çam fıstığı ağacı, Pinuslarix. III, 120
tıtılmak	didilmek II, 120
tıtışmak	ditmekte yardım etmek, yırtılmak- II, 89 bkz> titişmek
tıtlanmak	çamlanmak, çam sahibi olmak- III, 199
tıtmak	geri koymak men etmek- II, 292 bkz> tıdmak, tıymak
tıtmak	ditmek, ziyadesiyle parçalanmak, II, 292
tıymak	men etmek- III, 244 bkz> tıdmak, tıtmak

tigin	aslında "köle" anlamına iken sonra hakan oğullarına verilen ungun-I, 355,357, 413; III, 368 bkz> tégin
tigmek	egmek, III, 231 bkz> tagılmak, tıgmak
tigretmek	ses çıkartarak, hışıldatarak yürütmek,II, 330, 331 bkz> tikretmek
tikemek	dikmege gücü yetmek- I, 117
tiken	dikeni, 204, 400;II, 215, 280;III, 44 bkz> tikken
tiki	geceleri işitilen ses,III, 230bkz> tıkılamak.tikilemek
tikiglig	dikilmiş (elbise), I, 509 bkz> tikiklig
tikiklig	dikil mi ş.l, 509 bkz> tikiglig
tikilemek	ses, hışırtı çıkarmak,III, 326 bkz> tıkılamak, tiki
tikilmek	dikilmek, (ağaç) dikilmek, bir şeyi dikine koymak, II, 130
tikim	parça, I, 396 bkz> tikkü, tikü tikir
ti kir	at nalının çıkardığı sesi bildiren bir kelime. I, 361 bkz> tak ir takır
tikişmek	(ağaç, elbise) dikmekte yardım etmek, II, 106, 113
tikken	diken, I, 401 bkz> tiken
tikkü	parça, lokma- III, 229 bkz> tlkim, tikü
tiklinmek	(ağaç ve benzeri) dikilmek. II, 244
tiklişmek	(ağaç ve benzeri) dikilrnek. II, 207
tikme	(ne' iğ) dikilmiş (nesne), I, 433
tikmek	bir şeyi delmek, dürtmek, sokmak, (ağaç) dikmek, bir şeyi dikey hale getirmek; (dikiş) dikmek. I, 195, 201; II, 20; III, 25, 367 Ş tikmeginçe; dikilmedikçe- II, 21
tikremek	ses vermek; gelişmek, yeti;mek. II, 280
tikreşmek	ses vermek; büyüüp serpmek. II, 209
tikretmek	ses çıkartmak, h ışıldatarak yürümek- II, 330, 331 bkz> tigretmek
tiktürmek	(dikiş) diktirmek- II, 174
tikü	parça, lokma-III, 229 bkz> tikim, tikkü
tiküç	ekmekçilerin ekmek üzerine nakış yapmak için kullandıkları nesne, kuş yeleği-I, 358
tikülemek	lokma lokma vermek; rüşvet vermek-III, 326
tildürmek	dildirmek- 11.176 bkz> tiltürmek
tilek	dilek,I, 412;II, 148; III, 90
tilemek	dilemek, istemek; beklemek, aramak-I, 21, 36, 51, 126, 252, 459;II, 8, 112, 260, 262; III, 87, 90, 143, 271
tilemsinmek	diler, ister gibi görünmek-II, 259, 261
tilenmek	aranmak, dilenmek- I, 407; III, 43
tileşmek	dilemekte yaşı etmek-II, 108
tiletmek	istetmek, diletmek. II, 310

tilge	dilim, uzunlamasına kesilen her şeyi, 429 bkz> tilim
tili	ok temreni üzerine sarılan s mm, III, 233
tilim	dilim. I, 397 bkz> tılge
tilimsinmek	dilim yapar görünmek-II, 262
tilinmek	uzunlamasına dilinmek-II, 149
tillşmek	dilmekte yardım ve yarış etmek- II, 108
tilki	tilki- II, 343 bkz> tilkü
tilkü	tilki. I, 54, 421, 429; II, 15; III, 5, 175, 244 bkz> tilki
tilkülenmek	tilkilik etmek, yaltaklanmak- III, 202
tilmek	dilmek, uzunluğuna yarmak veya kesmek, II, 23
tiltürmek	dildirmek. II, 175 bkz> tildürmek
tim	şarap dolu tulum; şarap satan, III, 136
timci	şarap satan, meyhanecini, 136
timek	demek- III, 231 bkz> témek
tin	yularI, 339;III, 138 § tin tizgin; yular dizgin- I, 339
tiñ	dik- III, 356
tiñilemek	ağır bir şey yere düşerek ses vermek- III, 404 bkz> tınılamak,
tiñlemek	dinlemek .I, 96 bkz> tınlamak
tiñ turmak	dik durmak-I, 356
tiregü	direk, kendisine bir şey dayan ilan ve kendisiyle bir şey durdurulan her nesne, direcen ve buna benzer şeyler,!, 447
tirek	direk; kavak-I, 387, 412
tireklig	direk sahibi. I, 509
tireklik	direklik ağaç yetişen yer, kavaklık; direklik- I, 509, 511
tiremek	dayak veya direk dikmek- III, 262
tirenmek	dayanmak; direnmek, çekinmek- II, 145, 146;III, 233
tireşmek	direşmek, çekinmek, diremek, sıkıntıdan yürümez olmak (hayvan); çekişmek- I, 414; II, 95, 96
tirgürmek	diriltmek II, 179, 200, 324; III, 424
tirig	diri, canlı, yalayan- I, 14, 62, 386; III, 333 § tirigle; diri iken, hayatta iken. III, 257
tirik	derme, deriş; dernek, derge- I, 388 bkz> térig
tirilgen	her zaman yaşayan- I, 523, 524
tirilmek	dirilmek, yaşamak- I, 14; II, 127, 139, 200, 324; III, 6, 65
tiriñ	kulağın tınlamasına benzer sesi bildiren kelime. III, 370
tiriñ étmek	tın etmek- III, 370
tiriñ éttürmek	tın etmek III, 370

tirkeş	yığılma; kalabalık yüzünden yürümekte güçlük-I, 460 § suw tirke şı; dere kollarının suyunun toplandığı yeri, 460
tirkeşmek	toplanmak, toplaşmak, derleşmek-I,149,459; III, 65 bkz> tergeşmek
tirsgek	göz kapaklarında çıkan sivilce, it dirseği, arpacı k. III, 424
tirsgek	dirsek- III, 424
tişek	şişek, iki yaşını bitirerek üçüne basmış olan koyun- I, 387
tişelmek	bilenmek, di;enmek- II, 128
tişemek	dişemek- III, 266, 267
tişetmek	dişetmek, II, 307
tisi	dişi, her hayvanın dişisi; kadın-I, 396, 400,447, 529;II, 102; III, 6, 178, 224. 229bkz>tışı
tişlemek	dişlemek, dişle ısırma- III, 294
tişlenmek	dişlenmek; dişenmek, bilenmek II, 244
titig	(yara, ağrı) acıma, acıyı;-I, 386
titik	çamur-I, 386, 506;III, 297 § ocaklık
titik	çamur ve çamura benzer ocak yapılacak her nesne-I, 150
titinmek	dayanmak, direnmek, dik bakmak- II, 144
títinü bakmak	dik, keskin bakmak, II, 144
titir	dişi deve-I, 361; III, 291
titişmek	ditmekte yardım ve yarış etmek; yırtılmak.II, 89 bkz> tıtışmak
titiz	tadı hel;le glbi kekremsi olan-I, 365
titizlik	kekAelik.I, 506
titmek	(yara) acıma-I, 386
titmek	direnmek, karşı koymak; dik bakmak-II, 292
titreşmek	titreşmek II, 217,218
titrü bakmak	dik bakmak, keskin gözle bakmak, II, 292; III, 272
tiwi	deve, III, 139 bkz> deve, devey, teve, tevey, tewe, tewey, tewi, téwi
tiz	yüksek yer II, 344; III, 123§ tarıg art tiz; Kaşgar'a yakın bir yayla- III, 123
tíz	diz, III, 123
tizgin	dizgin, I, 339, 424
tizig (tizik)	sıra, saf, dizi. I, 214, 387
tizildürük	çedik ve mest gibi şeylerin ucuna takılan pullar-I, 529
tizilmek	dizilmek-I, 233, 331;II, 127;III, 131
tizim	dizi- I, 396
tizinmek	dizinmek. II, 146
tizişmek	dizmekte yardım ve yarış etmek-II, 100
tizlemek	dizle ezmek, çiğnemek III, 293, 294

tizletmek	dizletmek, dizle teptirmek-II, 342
tizlinmek	dizilmek-II, 243
tizme	alvarın uçkurluğu, torbanın bağı ve buna benzer nesneler 1, 433
tizmek	dizmek-II, 9,31
to	bulamaç gibi pişirilen blr un- III, 207
todunmak	doyar gibi görünmek- II, 144 tod toy kuşu- III, 142 bkz> toh, toy
todgurdaçı	doyuran, doyurucu- II, 256
todgurgan	her zaman doyuran- I, 517; II, 256 bkz> todurgan
todgurçı	doyuran- II, 256 todgurguluk doyurmak hakkı olan,II, 256
todgurmak	doyurmak, bıktırmak-I, 261; II, 76, 176, 177, 255, 324; III, 424 bkz> toğurmak
todgurmış	doyurulmu;- II, 257
todgurtmak	doyurtmak. II, 256
todguruglı	doyuran-II, 257
todgurumsınmak	doyurur görünmek-II, 263 bkz> todgurunmak
todgurunmak	doyurur görünmek.II, 202 bkz> todgurumsınmak
todguruşmak	doyurmada yarış etmek-II, 201
todmak	doymak. I, 32;II, 324;III, 244, 439 bkz> toymak
todurgan	her zaman doyuran-I, 517;II, 256 bkz> todgurgan
todurmak	doyurmak-II, 76;III, 68 bkz> todgurmak
tog	at ayaklarının kazdığı çukurlardan çıkan toz, toz,III, 127
toga	hastalık, iç ağırlığı. III, 224
togmak	doğmak, meydana çıkmak, belirtmek; yükselmek, havalanmak, göğe ağmak- I, 65, 96, 301, 332, 340, 429, 456;II, 14, 80, 128; III, 183,194, 247, 282, 333, 378 Ş küntogs ığ doğu-I, 463
togradaçı	dograyan, dograyıcı. III, 314 bkz> tograguçı
togragan	daima doğrayan-III, 314
togragı	doğrama- III, 317
tograglı	doğramayı düşünen. III, 315
tograglık	dogramak hakkı olan-III, 315 bkz> tograksık
togragsak	dogramak isteyen,III, 314
togragsık	dogramak hakkı olan-III, 315 bkz> tograglık
togragu	doğranacak- III, 317
tograguçı	dograyan, dograyıcı.III, 314 bkz> togradaçı
tograk	kavak ağacı- I, 468
togralmak	doğranmak, parçalanmak, (ayakta ve dokumada) yarıklar peyda olmak- II, 230
tograma	doğrama. III, 311

togramadaçı	doğramayıcı. III, 316
togramaglı	dograyan. III, 316
togramak	doğramak- I, 125; II, 278; III, 277, 278, 311, 312, 313, 316
togramış	doğranmış, III, 316
togranmak	dograr görünmek. II, 240
tograşmak	doğramakta yardım etmek, parçalanmak ve yarılmak.il, 211, 212
togratmak	dogratmak,II, 330
togrıl	yırtıcı ku;lardan bir kuş, bin kaz öldürür, bir tanesini yer; erkek adı da olur 1, 482;III, 381
togrıl	et ve baharatla doldurulan bağırsak, bumber dolması,!, 482
togrumak	doğrulmak, yönelmek.II, 80
togruşmak	yola duruşmak, yürümekte yarış etmek,II, 212
togurtmak	doğurtmak- II, 173 bkz> togurtturmak
togurmak	doğurmak- II, 80
togurtturmak	doğurtmak-II, 173 bkz> togurtmak
toh	toy kuşu, III, 142 bkz> tod, toy
tok	tok, aç olmayan; saçsız insan; boynuzsuz hayvan,I, 79, 332, 358, 387;III, 239 Ş tok er; başında Türkler gibi saçı olmayan, Türkler gibi saç bırakmayan-I, 332, 358 Ş tok yıldı; boynuzsuz hayvan-I, 332
tokılmak	dövülmek, dokunmak, adam dövülmek I, 21; II, 129 bkz> tokulmak
tokımak	(insan) dövmek, (demir) dövmek, vurmak, çarpmak; dokumak; dokunmak; götürmek ve batırmak- I, 12. 21; III, 268
tokımak	tokmak, çamaşırtokmaeılll, 177
tokınmak	(insan) dövülmek; çarpmak; dövülerek sertleştirmek; dokunmak-II, 147; III, 12
tokış	savaş, cenk- I, 367; III, 172 bkz> tokuş
tokışmak	çarpmak, harp etmek, I, 359; II, 103; III, 183 bkz> tokuşmak
tokıtmak	vurdurmak, dövdürmek; dokutmak, II, 308
tokl	toklu, altı aylık kuzu- I, 106, 431
tokluk	tokluk; insanın ba;ı saçsız ve hayvanın başı boynuzsuz olması, 469
toksun	sayıda doksan-I, 437 bkz> tokuz on
tok tok bolmak	arada geçimsizlik olmak- I, 333
tok tok étmek	taşın taşa vurmasından çıkan ses gibl ses çıkarmak-I, 332
toku	toka, kemer tokası,III, 226
tokuş	çörek-I, 358
tokulamak	tokayapmak,III, 325, 326
tokulmak	dövülmek, dokunmak; adam dövülmek,I I, 129 bkz> tokılmak
tokum	boğazlanacak, kesilecek hayvan; boğazlanan, kesilen hayvanın derisi. I, 396, 472; II, 147 bkz> tugum

tokunmak	hayvan kesmek, boğazlanmak-II, 147
tokurka	ibrik ve benzeri şeylerin emziği- I, 489 bkz> tütek
tokuş	savaş, II, 83 bkz> tokış
tokuşgan	her zaman çarpışan, kavgacı-I, 519
tokuşmak	vuruşmak, ;arpı;mak, harp etmek- I, 170, 183; 11. 103 bkz> tokışmak
tokuşmak	yayılmak, bulaşmak-III, 74 bkz>yukuşmak
tokuz	sayıda dokuz-III, 127
tokuz on	sayıda doksan-I, 437 bkz> toksun
tolarsuk	ayak ökçesi I, 502
tolgag	kadın küpesi-II, 288
tolgag	sıkıntı, kulunç ve iç ağrısı-II, 288
tolgamak	takınmak, dolamak; ağrı tutmak, iç bulanmak, burulmak. II, 288;III, 289
tolganmak	dolanmak, kendine dolamak, içi bulan ip kuma gelmek-II, 241
tolgaşmak	dolaşmak, dolamakta ve bükme-te yanş etmek, burulmak- II, 220, 221
tol	gökten yağın dolul, 139, 354; III, 233
tolmak	811-01 ON, 431
tolturmak	00A1-1113All, 175
tolu	dolu, boş olmayan-I, 100; III, 232, 357
tolum	silah-I, 183, 215, 359, 397;II, 30
tolumlanmak	silahlanmak II, 266
tolumlug	silahlı I, 498
tolun	ayın on dördü, dolun-I, 82, 288, 402; III, 33 Ş tolun ay; ayın on dördü. I, 402
tomrum yığaç	ağaçtonnuğu üzerinde pabuçla-rın sahtiyan ve gön gibi şeyleri kesilen ağaç kütük-I, 485
tomruşmak	tomruk yapmakta yardım ve yarış etmek-II, 213
tomşuk	kuş gagası-I, 469
tomurmak	tomruk yapmak, kesmek-II, 85; III, 69 bkz> yamurmak, yemilrmek
ton	elbise-I, 19, 37, 41, 45, 48, 118, 129, 152, 181, 204, 213, 228,231, 261, 268, 271, 273, 294, 305, 320,323,338,341,358,383,449,495, 509, 524; 11. 4, 20, 23, 24, 76, 77, 88, 89, 93, 96,106,107,113,117,119, 120, 122, 125,134, 136,138,154,161,163,165,171,17
tonatmak	giydirmek, donatmak, II, 312 bkz> tonıdmak
tonığmak	elbise göndermek, donatmak,II, 312 bkz> tonatmak
tonluk	elbiselik- II, 11
toñ	içi boş olmayan, sonn olan, III, 356
toñ	(soğuktan) donmuş, don- III, 356
toña	bebür, kaplan cinsinden bir hayvan; kişi adı- III, 368

toñalamak	yiğit ve kuvvetlilerin yaptığı işi yapmak- III, 405
toñ kamış	halfa, kandıra otu- III, 356
toñmak	soğuktan donmak- III, 390, 391
toñ tuñ étmek	katı blr şey sert blr şey üzerine düşerek ses vermek- III, 353
tonuşmak	gözlerini dikerek bir şeye saldırmak; birisi kabulden çekinmek; emreden kişiye, gözlerlni dikerek, öğrenerek, bakmak- III, 394 bkz> tönüşmek
toñuz	domuz-I, 304, 346;II, 343;III, 363, 394 § toñuz merdegi; domuz yavrusu-I, 480
toñuz yılı	Türkler'in on ikili yıllarından biri. I, 346; 363
top	buğday su ile kaynatılır, arpa hamuru ile yoğruılarak bir keçeye sarılır, sıcak bir yere bırakılır, eridikten sonra yenir.I, 318
top	top- I, 318;III, 119 bkz> topık
topık	topuk; top, çevgenle vurulan top, topaç- I, 190, 318, 380; 11. 22, 88, 113; III, 61, 74, 80, 96, 112,119, 306bkz>top
topık süñük	topuk kemiğinden yapılan yemek, paçal, 380
toprak	toprak,I, 15, 185, 198, 267, 278, 467, 514;II, 305; III, 19, 22, 80, 183, 434 Şag iz toprak
topramak	kurumak- III, 277
topraşmak	kuruyup tozlaşmık, toz ol ay azmak- II, 206
topratmak	(hayvan) yeri kurutasiya dek otunu yemek- II, 330 bkz> töpretmek
topulgak	kuluñç- I, 502
topulgak	yaraya konulan bir ot, topalak otu, Cyperus- I, 502
topurgan	ayak basıldığında toziyan yumuşak toprak- I, 516 § topurgan yér; ayak basıldığında toziyan yumuşak toprak-I, 516
topuz yük	üzerinde durulamayan, üstüne binilemeyen hayvan yükü-I, 365
tor	tuzak, ağ- III, 39, 57, 121
torıg at	doru renkli at- I, 374 bkz> torug
torku	ipek kumaş- I, 18, 427; III, 72, 380 bkz> turku
torug	at rengi, doru renk-I, 373 bkz> torıg § tüm torug at; düz, tamamlyle doru at- I, 338
torum	torum, deve yavrusu,I, 396 § tısı torum; dişi torum-I, 396
torumlug	torumlu,I, 498
tosun	haşarı (atlar için), tosun tay II, 30;III, 429
toşgurmak	taşarak doldurmak-II, 178;III, 32
tovil	davul, avda doğan kuşu için çalınan davul, III, 165
toy	ordu kurağı, I, 522; III, 141
toy	ilâç yapılan bir ot-III, 141
toy	çanak yapılan çamur.III, 141 § toy eşig; toprak tencere-III, 142
toy	toy kuşu, III, 142 bkz> tod ,toh

toy in	toyın, (islâm olmayan Türkler' de) Buda dininin, din ulusu-I, 274;III, 84, 169, 377
toymak	doymak, III, 244 bkz> todmak
toz	toz- I, 296; III, 123, 186 bkz> tör
toz	yaylara sarıtan s mm. III, 123
tozarmak	tozacmak, toz yükselmek. III, 186 bkz> tozmak
tozgırmak	tozarmak, toz kalkar gibi olmak- II, 178
tozıtgan	çok tozutun,I, 514
tozıtmak	tozutmak- II, 305
tozlug	tozlu, III, 16
tozmak	tozarmak, toz ynkselmek. III, 186 bkz> tozarmak
tögi	darının kabuğu çıkarıldıktan sonra kalan oz, III, 229
tögmek	dögmek, dövmek, inceltmek III, 184
tögün	dağ, dağlama, döğün.I, 414 bkz> tükün
tögüşmek	düğmekte yardım ve yarış etmek- II, 106 bkz> töküşmek
tökleşmek	dökülüp akmak, II, 207
töklünmek	dökülmek, II, 244
tökmek	dökmekti, 19
töktürmek	döktürmek, II, 174
töküglüg	dökölmüş. I, 509 bkz> töküklüg
töküklüg	dökölmüş./, 509 bkz> töküglüg
tökülmek	dökülmek. II, 129
töküşmek	dögmekte ve dökmekte yardım ve yarış etmek, II, 106, 107 bkz> tögüşmek
töl	yavrulama zamanı, yavru, döl.III, 133
tölek	dölek, gönlü sakın kişil, 387
tölemek	döllenmek, kuzulamak,III, 271 bkz> tülemek
tönmek	dönmek. III, 184
töñdermek	döndermek, altını üstüne getirmek, III, 397
töñülmek	ümidini kesmek, vazgeçmek,I, 74;III, 395
_____ . gözlerini tonuşmek	gözlerini dikerek bir şeye saldırmak; işi kabulden çekinmek; emreden kişiye, dikerek, igrenerek bakmak,III, 394 bkz> toñu şmak
töpretmek	(hayvan) yeri kurutasiya dek otunu yemek,II, 330 bkz> topratmak
tör	evin veya odanın en iyi, en önemli yeri, sediri-III, 121 bkz> töre
tör	toz-I, 301, 456 bkz> toz
töre	evin önemli yeri ve sediri III, 221 bkz> tör
törpig	törpü, keser-I, 476 bkz> törplgü
törpigü	agaç yontacak keser, I, 476, 491 bkz> törpig

törpimek	yontmak, törpülemek- III, 275
törpitmek	törpülettirmek. II, 327
törpülme	yontulmak, törpülenmek- II, 229
törpüşmek	törpülemekte yardım ve yarış etmek- II, 204
tört	sayıda dörtl, 132, 341; III, 449
törtgöl (törtgil)	dört köşeli, murabba- III, 417
törtünç	sayıda dördüncü-I, 132; III, 449
törü	düzen, nizam, görenek, âdet- I, 106;II, 18, 25;III, 120, 121
törümek	yaratılmak-III, 262
törütme	yaratmak; bir şey takdır veya ıslah edilmek-II, 303 bkz> türütme
töş	döş, göğsün başı,III, 125, 346
töşek	döşek. I, 387, 511; II, 128, 147, 162, 307; III, 49, 50, 70, 93, 266, 305
töşeklig	döşeli, döşennü;-I, 511
töşeklig	döşekli, döşek sahibi.I, 509
töşeklik	döşektik, döşek ve benzeri şeyleri yapmak üzere hazırlanıp ayrılmış olan-I, 509, 511 § töşeklik barçın
töşelmek	
töşemek	döşemek-III, 266
töşenmek	döşenmek, kendi kendine döşemek. II, 147
töşetmek	döşetmek- II, 307
töşlemek	döşe, göğse vurmak. III, 346
töşletmek	döşüne vurdurmak, II, 342
tözmek	soğuktan acıkmak- III, 182
tublu	mezar- I, 430, 431 bkz> tuplu
tubulgan	her zaman yarıp yırtan, delen-I, 519 § kök tubulgan; bir kuş adı, I, 519
tubulmak	
tubun	yemekte bulunan çör çöp parçaları; bugday kesmigi.I, 400, 405 bkz> tupun,tübün tubunlug
tarıg	kesmikli buğday, 1. 499 bkz> tupunlug tarıg
tuç	tunç-II, 353;III, 120
tudrıç	fışkı-I, 453
tudun	köyün büyüğü, tanınmışı, köylülere kaynaktan İçme su/u dağıtan adam, su beyi-I. 400;III, 171
tug	hakan yanında çalınan kös ve davul, nöbet davulu; tuğ; bayrak, sancak-I, 194; III, 127 tug herhangi bir nesnenin tıkaçı, kapağı; su bendi, büvet, germeç III, 127
tugaklık	süzgeç yapılacak ağaç- I, 503 bkz> tukaklık
tuglamak	suyun gedigini, yarığını kapatmak, III, 294

tuglug	bayraklı, sancaklı- III, 127
tugrag	tuğra-I, 462
tugrag	dönüşte geri alınmak üzere savaş zamanında askerin binmesi için hakan tarafından verilen ati, 462 bkz> tugzag
atlandırmak; tuğra tugraglanmak	alay ve binış günlerinde han tarafından sonra alınmak üzere at verilmek, ile mühürlenmek II, 272, 273 bkz> tugzaglanmak
tugru	parazvana, kılıç, bıçak, hançer gibi şeylerin saplarının içlerlne geçirilen ince demir- I, 421
tugsak	dul kadın, I, 468 bkz> tul
tugum	kesilecek hayvan- III, 59 bkz> tokum
tugzag	dönüşte geri alınmak üzere savaş za-manında askerin binmesi için hakan tarafından verilen ati, 462 bkz> tugrag
tugzaglanmak	alay ve binış günlerinde han tarafından sonra geri alınmak üzere at veril-mek, atlandırmak; tuğra ile mühürlenmek- II, 272, 273 bkz> tugraglanmak
tukaklık	süzgeç yapılacak ağaç, süzektik-I, 505 bkz> tugaklıkŞ tukaklık yıgaç; süzek yapmak içln ayrılmış ağaç-I, 505
tul	dul,III,133 bkz> tugsak Ş tul tugsak; dul kadın-I, 468
tuldramak	herhangi bir şey her yanından dağılmakIII, 447
tuldurmak	çarpmak, II, 175
tulkuk	tulum, örülmüş ve şişirilmiş tuluk- II, 289
tulkuklanmak	tulum gibi şişmek, II, 351
tulmak	topa vurmak, II, 22, 23
tulun	kulakla ağız arasındaki kemlk; gemin iki yanında bulunan parçalar, I, 401 bkz>
tuluñ tuluñ	dulun, kulak altı; gemde kulak altında bulunan bir halka- III, 371 bkz> tulun tuluñlamak duluna, kulak altına vurmak- III, 409
tum	soğuk-I, 338, 463 bkz> tumlig, tumlug
tuma buhsun	küpte bulunan darı şarabının köpüren, fışkıran kısmıIII, 234
tumagu	nezle, ingi, dumağıl, 447
tumak	kapatmak, † ikam ak-III, 247
tuman	duman, sisi, 139, 236, 414;II, 6
tumlig	soğuk-I, 463;II, 8, 217, 221 bkz> tum, tumlug
tumlımak	soğumak. III, 294, 295
tumlıtmak	akarları soğutmak-II, 344 bkz> tumlutmak;
tumlug	soğuk, soğuk nesnel, 119, 211, 338, 463; II, 54, 301, 302, 305, 350; III, 107,182, 302, 400, 439 bkz> tum, tumlig
tumluglanmak	soğuk bulmak; soğuk davranmak, surat asnnak- II, 273
tumlutmak	sogutmak, II, 344 bkz> tumlıtmak
tun	dinlenme, dölenme- III, 137
tun	kadının ilk çocuğu; kadının ilk kocası- III, 137
tunçımak	kokmak, bozulmak. II, 281 bkz> tançamak, tançgamak, tanç ımak, tınçamak,

	tıncımak
tunçu	tikim, lokma .I, 417 bkz> tənçu
tunçukmak	kaygıdan soluyamaz olmak; hayvan kış için inle girip bahara dek çıkamamak.il, 227, 228
tunmak	kapanmak, tıkanmak; bulutlanmak.II, 27
tunturmak	kapatmak, örtmek-II, 176
tungra	bedendeki kir- III, 378
tuñra tüşmek	yüz üstü düşmek, III, 378 bkz> uñra yatmak tuñu sağır- III, 368
tuplu	mezar- I, 430, 431 bkz> tublu
tuplunmak	delinmek. II, 242 bkz> tubulmak, tupulmak
tupulgan	her zaman yarıp yırtan, delen- I, 519 § kök
tupulgan	blr kuş adı-I, 519
tupulmak	delinmek- I, 520 bkz> tubulmak, tuplunmak
tupun	buğday kesmiği. I, 499 bkz> tubun, tübün
tupunlug tarıg	buğdaylı- I,499 bkz> tubunlug tarıg
tura	kalkan, siper; düşmandan gizlenmek için kullanılan şey II, 356; III, 106, 221
turag	sığınakII, 152
turası	duracak- I, 33; II, 68 § turası yér; duracak yer,I, 33
turbı	yardımcı, yaver, uyuntu; tosun-I, 415
turbınlamak	araştırmak, kıyas etmek, ölçümlemek- I, 435 bkz> turbunlanmak
turbun	araştırma, ölçme, kıyas etme-I, 435
turbunlanmak	bir şey hakkında araştırmalarda bulunmak-II, 278 bkz> turbınlamak
turdaçı	durucu, duran-II, 32, 48, 49 bkz> turguçı
turduki	durduğu, kalktığı- JI, 42 § turduki turmaduki bir; kalktığı, kalkmadığı bir- II, 42
turgu	duracak-I, 16. 33, 420;II, 68;III, 211 § turgu ogur; duracak zaman- II, 33
turguçı	durucu, duran- II, 49 bkz> turdaçı
turguluk	durmak hakkı olan,durmayı dileyen- II, 56 bkz> turıgsak
turgurmak	durdurmak; kaldırmak, dikmek, yapmak, inşa etmek; zayıflatmak, yordurmak, durgunlaştırmak- I, 486; II, 177, 178, 198; III, 295, 355
turıga	turga kuşu, bir çeşit serçe- III, 174
turıgsak	durmayı seven, durmak dileğinde olan, II, 55 bkz> turguluk
turk	bir cismin uzunluğu, boyu, I, 349
turkıglanmak	üstelemekten çekinmek, gocunmak, saygı göstermek- II, 272 bkz> turkuglanmak
turkinmak	utanmak, sıkılmak, çekinmek-II, 241 bkz> turkunmak
turklamak	ölçmek III, 445
turku	ipek kumaş-I, 18, 427; III, 72, 380 bkz>torku

turkug	hayâ, utatnma. I, 462
turkug bolmak	utanır olmak, I, 462
turkuglanmak	üstelemekten çekinmek, gocunmak, saygı göstermek. II, 272 bkz> turkıgılanmak
turkun	durgun, I, 440
turkunmak	utanmak; duraklamak- II, 255 bkz> turkınmak
turlak	zayıf, her hayvanın arığı, insanın ihtiyarlayışında zayıflığı-I, 467
turma	turp, I, 366, 431
turmak	toplanmak- I, 139 bkz> türümek
turmak	rılı ırmısls- mltmalt \ı"ılscalmals- c»\ıaltia rılı ırmısls Italttmalt Italtı ımsls- -7^\\ıflamals. 1 2f) 7*5 1*5Q
	149, 214, 236, 334, 335, 361,455, 494JI, 6, 7, 31, 32, 35, 36, 38, 42, 43,, 49, 55, 58, 61, 64, 65, 67, 170,198, 206, 297; III, 26, 180, 181, 219, 230, 231, 233, 25
turmuz	bir çeşit hıyar-1, 343 bkz> tarmaz
turna	durna, turna kuşu- III, 239
turplamak	örneğini yapmak, ölçümlemek III, 443
turşu turşu	eşegi durdurmak için söylenen keli meler-III, 224 bkz> tuşu tuşu
turuçı	durucu, durmayı iş edinen,II, 52
turugı	duruşu,II, 52
turug	dağlarda sığınılacak yeri, 373
turuglag	durulan, durulacak yeri, 496, 500
turuglı	durmayı düşünen, tasarlayan-II, 57
turugsak	durmayı seven, durmak dileğinde olan-II, 57
turugsamak	durmak istemek-III, 333, 334
turuk	zayıf, 1, 380
turuklamak	durgunlaştırmak, arık saymak- III, 337
turuklanmak	durgun, argın saymak. II, 265, 266
turukluk	durgunluk, cılızlık 1, 503, 505
tumkmak	durmak; toplanmak-1, 192; II, 115
turulmak	usanmak, bıkmak- II, 126
turum	durum, birinin boyu kadarınca olan uzunluk- 1, 396
turumlamak	suyun derinliğini boyu ile ölçmek- III, 341
turumsınmak	kalkar görünmek- II, 260
turumtay	yırtıcı birku;; erkek adı- II, 110; III, 243
turunmak	dayatmak, durup direnmek; arıklaşmak; duruklamak.il, 145, 146
turur	-dır, mazisi ve mastarı olmayan bir fiil. III, 180, 181, 316
turuşgan	daima karşı koyan-1, 182, 518;II, 95 turuşmak ayağa kalkışmak, duru;mak, karşı durmak,!, 20;II, 95

tus tus	keçe ve elbise gibi heryumu;ak şeye vurmaktan çıkan sesi, 329JII, 124
tus tus urmak	tıp tıp vurmak.I, 329
tuşu	menfaat; ;ifa-III, 224
tuşu bolmak	yaramak, fayda vermek-II, 127 bkz> tusulmak
tusukmak	iyi gelmek, faydası olmak, yaraşmak, II, 116
tusulmak	yaramak, fayda Yermek- II, 127 bkz> tuşu bolmak
tuş	denk, öğür, benzer-III, 125
tuş	karşı, bir şeyin kar: ısı, III, 125
tuş	kemer kayışları ucuna takılan altın veya gümüş toka,III, 125
tuşag	köstek, at ayağına vurulan bukağı-I, 411 bkz> tuşagu
tuşagu	kösteki, 446 bkz> tuşag
tuşalmak	dolaşmak,, kösteklenmek-II, 146 bkz> tuşanmak
tuşanmak	dolaşmak, kösteklenmek-II, 146, 147 bkz> tuşalmak
tuşgurmak	kavuşturmak-II, 178 bkz> tuşmak, tuşurmak
tuşgutlanmak	çırak, çömez sahibi olmak- II, 270 bkz> bu şgutlanmak
tuşiamak	hizasına, karşısına durmak
tuş kılmak	kavuşmak, inmek- III, 17 bkz> tüş kılmak, tüşlenmek
tuşlanmak	yönelmek, karşılaşmak- II, 243, 344
tuşlatmak	karşısına gelecek surette durdurmak, II, 342, 343
tuşmak	kavuşmak, rastlamak, yetişmek- I, 26; II, 12, 13 bkz> tuşgurmak, tuşurmak
tuşnamak	karşılaşmak, harekete geçmek, I, 236
tuşurmak	kavuşturmak- II, 78, 178 bkz> tuşgurmak, tuşmak
tuşu tuşu	eşeği durdurmak için söylenen kelimeler- III, 224 bkz> turşu turşu
tut	kılıç ve benzeri şeylerin üzerine çöken pas, II, 281 bkz> tat
tutaşı	yakın, komşu; her zaman, daima, muttasıl, I, 423 bkz> tutçı, tutşı
tutçı	daima, her vakit, durmadan; komşu, yakın- I, 159, 376, 423, 515, 518, 520, 521, 523, 524; III, 53, 54, 55, 378 bkz> tutaşı,tutşı
tutgak	geceleyin düşmanın gözcülerini ve ileri karakollarını yakalamak için çıkanlan atlı bölükl, 467
tutgan	daima tıtanll, 296
tutguç	kahvaltı, bir parça yemek-I, 453
tutguçı	tutucu, II, 296 bkz> tuttacı
tutguluk	tutmak hakkı, isteği olan-II, 297
tutgun	tutgun, yakalanan, esir, tutsak-I, 194, 205, 438; II, 219
tutma aç	tutmaç I, 453 bkz> tutmaç
tutmaç	herkesçe bilinen bir Türk yemeği.I, 452;II, 233, 349;III, 119, 289 bkz> tutma aç

tutmak	tutmak, yakalamak- I, 37, 45, 63, 68, 81, 93, 125, 133, 195, 230, 325, 333, 336, 341, 372, 376, 399, 421, 428, 452, 504;II, 12, 24, 28. 33, 68, 74, 97, 118, 172, 289, 291, 292, 296; III,11, 12,15, 39, 71, 118, 133, 134, 156, 359, 412, 429
tutrug	vasiyet-I, 79 bkz> tutsug
tutsug	vasiyet-I, 462 bkz> tutrug
tutsukmak	tutulmak, yakalanmak-II, 227
tutşı	yakın, komşu-I, 423 bkz> tutaşı, tutçı
tuttacı	tutucu-II, 296 bkz> tutguçı
tutturmak	tutturmak, yakalatmak-II, 174
tutug	efsun, büyü tutması-I, 373
tutug	rehin, tutu- I, 373; III, 63
tutuglı	tutmaya azmeden- II, 297
tutuglug yér	tekln olmayan yer, cin çarpan yer, I, 496
tutugsak	tutmak isteyen- II, 296, 297
tutuk	enenmiş, iğdi; edilmiş-I, 380
tutuklamak	enemek, enenmişliğe nispet etmek,III, 337
tutuklanmak	hadım köle sahibi olmak-II, 265
tutukmak	paslanmak, II, 116, 281 bkz> tatıkmak
tutulmak	tutulmak, yakalanma'<- II, 120
tutunçu ogul	evlâtılığa alınmış çocuk- III, 375
...	tutulmak, edinmek, tutmak, yalnız başına tutmak, tutuşniak- II, 23, 143, ,144 bkz>
tutunmak	tutulmak,edinmek
tuturgu	buyrulması ve tutulması haklı olan şey,I, 489
tuturkan	piring, döğü-I, 521
tutuş	çıkışma, çekişme-I, 367
tutuşmak	tutuşmak-I,170; II, 88bkz> tütüşmek
tutuzmak	emretmek- I, 462; II, 86
tuvvırmak	kulak dikmek, kulak kabartmak- II, 73 bkz> tuwurmak
tuwramak	davranmak; büyümek, kuvvetlenmek I, 103; III, 279 bkz> tawramak
tuwurmak	kulak dlmek, kulak kabartmak. II, 73, 162 bkz> tuvvırmak
tuwuz	büyük, iri III, 279
tuy	halk-III, 447
tuyag	at tırnağı, hayvan tırnağı, tuynakII, 96;III, 165
tuyaglı	tırnaklı III, 178
tuyın	pinti; sıkıntılı III, 169
tuymak	duymak. I, 44; III, 244

tuysukmak	duyar gibi olmak- III, 195
tuyturmak	duyurmak; anlatmak, III, 192
tuyuk	sisli, puslu, kapalı; canı sıkılmış III, 166, 167
tuz	tuz- II, 18, 104, 106. 299; III, 31, 123, 184. 359
tuz	güzellik. I, 296
tuzak	tuzak- I, 380
tuzak	sevgili, sevgi için söylenen söi-I, 380 bkz> tuzakı
tuza ki	sevgili. I, 380 bkz> tuzak
tuzamak	tuzlamak, I, 206, 358, 380, 425; II, 234; III, 304 bkz> tuzlamak
tuzgu	yoldan geçen hısımlara veya tanıdıklara armağan olarak çıkarılan yemek-I, 424
tuzgulanmak	yemek hediye etmek-III, 201
tuzgun	armağan-I, 419
tuzkıya	sevgili, güzel III, 359
tuzlamak	tuzlamak- III, 263, 293 bkz> tuzamak
tuzlanmak	tuzlanmak- II, 243
tuzlatmak	tuzlatmak. II, 342
tuzlug	tuzlu- I, 209
tü	tüy, kıl, saç; renk, at tonu- I, 406; II, 24; III, 207
tüb	dip, asıl, kök-I, 52, 73 bkz> tüp
tüblüg	asaletli III, 40
tübiln	yemekte bulunan çör çöp parçaları; buğday kesmiği- I, 400, 405 bkz> tubun, tupun
Tübütlemek	Tibet'li saymak, Tibet'e nispet etmek, III, 330
Tübütlenmek	Tibet'li kılığına girmek, II, 265
tüdeş	birbirine benzeyen, aynı renkte olan, I, 406, 407; III, 207
tüge	düğe, iki yaşına girmiş olan buzağı, III, 229
tüglünmek	düğümlemek, düğülmek II, 244
tüglüşmek	birbiriyle düğümlenmek II, 207
tügme	düğme .I, 433
tügmek	düğmek, düğümlemek, bağlamak-I, 472;II, 20, 243
tügmelenmek	düğmelenmek, ilikleri ilikle mek-III, 202, 203
tügsin	dört köşeli düğümlenen bir çeşit düğüm .I, 436, 437;II, 285
tügülgen	her zaman düğülen, her zaman can sıkıntısından kaşıgözü düğülen, çatılan-I, 524
tüğülmek	düğülmek, düğümlenmek; yemek boğazda kalmak.I, 198, 437; II, 130, 162, 285; III, 215
tügün	düğüm- I, 400, 437, 524, 525;II, 20,106, 124, 130, 134, 142, 143, 162, 180, 184, 187, 210, 285, 293, 307; III, 59, 73, 78, 95, 105, 110,III, 112, 266, 267,

	270
tüğünmek	kendi başına düğüm yapmak, II, 143
tüğüşmek	düğüm düğmekte yardım ve yaşı etmek- II, 106
tükek	halka, yük yükletilirken yükü s /kısırmaya yarayan ve Ipe takılan halka- II, 287
tükel	tamamen, büsbütün- I, 60, 214, 456; II, 24, 223, 228;III, 147
tükemek	tükenmek, bitmek; yetmek, kifâyet etmek, III, 270
tüketmek	tüketmek, bitirmek II, 309
tüklüg	kör i, 477
tüklemek	yara dağlamakIII, 301
tüksin	halktan olup handan üç kat aşağı bulunan kişi,I, 437
tükün	dağlama, dağ döğün-I, 414 bkz> töğün
tükü tükü	köpek eniğini çağırarak için kullanılan kelime, III, 229
tüküz	atın alındaki akıtma-I, 367 bkz> teküz S tilküz at; alında bir parça beyaz olan at-I, 365
tülek(g)	dört ayaklı hayvanların tüylerini atıp döktükleri sıra, koyun kırkımı I, 387 S tülek yıldı; tüliyen, kış tüyünü döken hayvan, I, 412
tülemek	tüyünü dökmek- III, 270, 271
tülemek	döllemek, kuzulamak-III, 271 bkz> tölemek
tülemek	kuzulatmak, doğurtmak- II, 310
tülfir	kumaştan ve ipektan yapılan örtü ve perde, I, 457 bkz> tülwir
tülüg	tüylü- I, 406; III, 207 S tülüg yad im; tüylü yaygı, halı- III, 19
tülüg erük	feftalil, 69, 318;II, 282
tülüg yadım	tüylü yaygı, halı, III, 19
tülwir	gelin odası tülleri .III, 100 bkz> tülfir
tüm	at tonlarında düz renk- I, 338
tümen	tümen tümen, pek çok- I, 233, 402 S tilmen miiig; bin kere bin, I, 402
tümen	büyük iğne- III, 367 bkz> temen
tümilemek	timbiledemek, sekerek koşmak- III, 326, 327, 330 bkz> tümilenmek
tümilenmek	timbiledemek, sekerek koşmak- III, 327 bkz> tümilemek
tümrük	dümrük, def, I, 478
tümse	minber 1, 423
tün	gece- I, 82, 100, 245, 331, 339, 423; 11. 77, 97, 232, 303;III, 247, 258, 288, 377
tünek	hapishane, zindan,I, 408
tünemek	gecelemek.II I, 273
tünermek	karanlık olmak, kararmak, gece olmak-II, 86
tünerik	karanlık; mezar,I, 488

tünetmek	geceletmek-II, 312
tünle	geceleyin.I, 251, 339, 434; II, 5; 111. 87
tüñitmek	eğmek-II, 326 bkz> tüñütme,
tünitmek	yukarıya doğru yükseltmek-II, 326 bkz; tehitmek
tünlük	pencere, ocak, baca gibi evdeki delikler,II, 18;III, 120, 127, 383
tünşü	şamdan. III, 378
tünür	dünür, karının hısımları- II, 110;III, 362, 372
tünürlemek	birini- kendine dünür saymak, dünürlüğe nispet etmekjll, 408
tünürlenmek	kendini birine dünür salmak- III, 407
tünüşmek	baş eğmek-III, 393, 394 bkz>tünütme, tünütme
tünütme	eğmek-III, 396 bkz> tünitme, tünüşme
tüp	asıl, kök, dip, temel, herhangi bir şeyin aslı, kökü, insanın aslıl, 52, 73;II, 280,111, 119, 123 bkz> tüb
tüpçü	tipisi çok olan yer, III, 56
tüpi	tipi- 1, 219JI, 4, 71; III, 57, 97, 216, 217, 324
tüpirmek	rüzgâr eserek toprağı savurttnak- II, 71 bkz> tüpürme
tüpirmek	araştırmak, izine düşme. II, 179
tüplemek	dipleme, kökten aramak, III, 293
tüplenme	kökleşme; zenginle;me- II, 242
tüpleşme	aslını araştırmak- II, 206
tüpletme	aratmak, II, 342
tüplüg	asaletti III, 40, 119 § tüplüg yıldızlığı; asaletti, köklü- III, 40
tüpü	tepe, insanın başının üst tarafı-1, 309; II, 79; III, 216
tüpüleme	tepeleme, tepesine vurmakIII, 322, 323, 327
tüpürme	rüzgâr eserek toprağı savurtmak. II, 71 bkz> tüpirmek
türçime	başlamak. III, 275, 276
türçitme	başlatmak. II, 329
türgek	bohça- II, 289 bkz> türkek
türi	tadı kekre olan; huyu sert olan-I, 47; III, 220 bkz> türü
türk	"vakit" anlamına gelen bir kelime-1, 353 § türk kuya ş ödi; gün ortası-1, 353 § türk üzüm ödi; üzümün olgunluk vakti- 1, 353 § türk yiğit; gençlik ça ının ortasında olan genç-I, 353
türkek	
türkeklenme	dürülmek, bohçaya sarılmak-II, 351
Türklemek	Türkler'den saymak (Araplar'a göre) Acem, yani Arap'tan başka, saymak- III, 446 türkün oymakların, hısımiann toplandığı yer; ana baba ev/7, 447, 442; II, 209
türkünlenme	kendini bir yerden saymak ve o yeri kendinin sayıp oturmak- II, 278

türlüg	türlü. 1, 119, 296, 402, 476, 477;II, 122
türlünmek	dürülmek, bükülmek- II, 243
türmek	dürmek- II, 7, 39
türmek	kadınbudu denilen yemek, dürüm. I, 396, 477; II, 106
türmeklenmek	dürüm yapılmak- II, 276
türtmek	sürtmek, sıvamak, çalmak- III, 425, 426
türtülmek	sürülmek- I, 486; II, 229
türtünmek	(yag) sürünmek, sürünür görünmek, II, 240
türtüşmek	(yağ) sürmekte yanış etmek-II, 205
türü	tadı kekre olan, buruşturan-I, 47 bkz>türi
türülmek	dürülmek.II, 127
türümek	toplanmak-I, 139 bkz> turmak
türünmek	kendi başına dürmek. II, 145
türüşmek	dürmekte yardım ve yarış etmek, II, 95
türütmek	yaratmak;blr ;ey takdir veya ıslah edilmek, II, 303 bkz> törütmek
tüş	eğlek, durak, yolculukta dinlenilecek yer ve konulacak zaman,I, 330
tüş	düş, rüya, düş azması, ihtilam,III, 18, 125, 266
tüşemek	düş görmek, ihtilam olmak, düşü azmak- III, 266
tüş kılmak	inmek, toplanmak .III, 17 bkz> tuş kılmak, dişlenmek
tüşkün	dikenli kitre ağaçcığı-I, 443 bkz> tüşürkün
tüşkünlenmek	dağda kitre ağacı çoğalmakII, 278
tüşlenmek	inmek, toplanmak,I, 222;II, 242 bkz> tuş kılmak, tüş kılmak
tüşlük	konulacak yer-I, 477
tüşlük ödi	dinlenmek için yolcuların gece yarısından sonraki konak vakitleri-I, 477
tüşmek	düşmek; inmek I, 320, 456;II, 13, 81, 137; III, 5, 14, 65, 122, 129, 132, 378, 439
tüş ödi	konulacak zaman, kuşluk vakti- I, 330; III, 125
tüşrüm	eğritmiş ip yumağıI, 485 bkz> teşrüm
tüşük	işten güçten kalan, haylaz, düşkün. I, 387
tüşürgü	çayın ırmağa karışan ağzı, degirmenin blr ırmağa olan savağıI, 490
tüşürkün	kitre ağaçcığıI, 522 bkz> tüşkün
tüşürmek	düşürmek, indirmek-II, 78, 79, 316
tütek	ibrik ve benzeri şeylerin emziği I, 386 bkz> tokurga
tütetmek	tütütmek-II, 299 bkz> tütitmek
tütitmek	tütütmek-II, 299 bkz> tütetmek
tütürmek	saldutmak, kışkırtmak-II, 73 bkz> tütürmek

tütsük	kinci .I, 476 § tütsük kişi; kinci adam, yaman düşman-I, 476
tütü	türlü-I, 179; II, 283
tütün	duman I, 400;II, 72, 299; III. 16
tüt(ü)nmek	duman tütme, II, 23 bkz> tutunmak
tütürmek	saldırtmak, kıskırtmak II, 73 bkz> tütürmek
tütüşmek	kavga etmek, tutuşmak, çekişmek, avı yakalamağa yardım ve yarış etmek,II, 71, 88, 89 bkz> tutuşmak
tüwek	patlangıç-I, 388
tüweklik	patlangıç için oyulan ağaç dal il, 508
tüvvişmek	şişe et dizmekte yardım ve yarış etmek-II, 102 bkz> tevvişmek
tüvvşemek	ter, tane tane olmak- III, 286
tüz	halk, reaya- III, 123
tüz	asıl, kök, soy sop, III, 123
tüz	düz- I, 60, 121, 325, 376, 433; III, 123
tüzermek	düzelme- II, 77
tüzeşmek	düzlemekte yardım ve yarış etmek- II, 99, 100 bkz> tüzüşmek
tüzgermek	armağan vermek, II, 179 bkz> tüzgürmek
tüzgürmek	amnağan vermek-II, 179 bkz> tilzgermek
tüzlinmek	düzelme, rnüsavileşmek- I, 349 bkz> tüzlünmek, tüzülme
tüzlünmek	düzelme- II, 243 bkz> tüzlinmek, tüzülme
tüzme	düzme, düzeltme- II, 9
tüzülme	düzelme, tertip ve tanzim edilmek.II, 71, 127, 243;III, 131 bkz> tüzlinmek, tüzlünmek
tilzün	yumuşak huylu-I, 221, 414
tüzünlüg	yumuşaklık.III, 188 bkz> tüzünlük
tüzünlük	yumuşaklık II, 250 bkz> tüzünlüg
tüzüşmek	düzlemekte yardım ve yarış etmek- II, 99 bkz> tüzeşmek
u	uyku-III, 247 bkz> ud, udu
ubanmak	gizlenmek-I, 198
uç	Türkler'in kalem yaptıkları bir ağaç-I, 35
uç	bir nesnenin tükenmesi, bitmesi; uç, kenar- I, 44, 319; III, 426 § uç él; s mır, sınırdaki il-I, 44
uç	sırt, arka, uca-I, 87
uçan	iki yelkenli gemi-I, 122
uçguk	uçuk, ingi, dumagu- I, 98
uçlanmak	uç peyda etmek, I, 257
uçmak	uçmak, cennet- I, 118, 119; III, 374

uçmak	uçmak- I, 163, 164, 483; II, 45, 324; III, 240
uçruşmak	uçurmakta yardım ve yarış etmek I, 233, 529; III, 178
uçukmak	sonuna varmak-I, 191
uçun	sebeplere bildiren bir edat, için- I, 76, 86; II, 290; III, 358
uçurgan	çok uçuran- I, 156
uçurmak	uçurmak; düşürmek I, 176; II, 199, 324
uçursamak	uçurmak istemek- I, 280; III, 247
uçuz	ucuz, hor ve alçak, değersiz- I, 54
uçuzlamak	hor ve alçak görmek, hakaret etmek-I, 54, 301
uçuzlanmak	ucuz bulmak, ucuz saymak- I, 292
uçuzluk	değersizlik, küçüklük, ucuzluk- I, 149
ud	sığır, öküz-I, 45, 346 bkz> öd, ud
udukluk	insanın bir şeyden gafleti ve dalgınlığı.!, 149 bkz> udugluk
ud yılı	Türkler'in on ikili yıllarından biri- I, 45, 346
ud	uyku, I, 46, 200 bkz> u, udu
ud	sığır, öküz- II, 358
udgarmak	uyandırmak, uyarmak-I, 46 bkz> udgarmak, uygarmak
udgırmı	uyanmış-II, 257
udgurgan	daima uyandıran-II, 256
udgurguçu	uyandıran-II, 50
udgurmak	uyandırmak, uyarmak-I, 46, 225, 260; II, 44, 193, 255 bkz> udgarmak, uygarmak
udık er	uyuklayan kişi-I, 65
udıklamak	uyuklamak-III, 349 bkz> uduklamak
udim	arkası sıra, ard, arka, müteakip-III, 401 bkz> udu
udımak	uyumak I, 39; III, 259, 260 bkz> udumak
udınmak	sönmek, III, 26 bkz> odunmak, udunmak
udışmak	uyumakta yarış etmek; uyuşmak, katılaşmak, -pıhtılaşmak.!, 181, 182 bkz> uduşmak
uditgan	çok uyutan, hep uyutan-I, 154
uditma	yaş peynir, taze peynir, I, 143
uditmak	uyutmak; katılaştırmak, peynir yapmak; söndürmek. I, 207, 208
udlaşmak	birbiri ardınca yürümek-I, 239 bkz> üdleşmek
udlatmak	uydurmak, arkasına düşürmek I, 264, 265
udluk	sığır gibi hayvanların ahırda yattığı yer, I, 98
udmak	uyan, çırak, şakirt; uşak, ırgat-I, 99
udmaklanmak	uşak ve ırgat sahlı olmak-I, 313

udu	uyku- I, 39; II, 193; III, 247 bkz> u, ud
udu	art, arka, arkası sıra, müteakı, arkasında; yüzünden, dolayı-I, 87, 110, 167, 272, 399; II, 17, 303; III, 80, 231, 309. 401 bkz> udim
udu	tepe, I, 87 § kum
udu	kum yığını- I, 87
udug	uyanık, I, 63 § udug köñüllilg er; uyanık gönüllü, anlayışlı adam- I, 63
udugluk	işlere karşı (A111A1AI, 149 bkz> udukluk
uduklamak	uyuklamak, III, 339 bkz> ud ıklamak
udukmak	ardına dü;mek, kovalatmak- III, 231
udulamak	uymak- I, 308
udumak	uyumak- I, 39 bkz> udımak
udunmak	uyanmak. I, 200; III, 194
udunmak	uyanmak I, 200 bkz> odunmak, udınmak
udurmak	seçip ayırmak-I, 370; III, 228 bkz> ad ırmak, edirmek, ödürmek, ödürmek, üdürmek
uduşmak	uyumakta yarış etmek; uyuşmak, katılaçmak, pıhtıla;makl,181 bkz> udişmak
uduz	uyuş I, 54, 55;II, 300; 111.5,63, 74
uduzlamak	uyuzuna ilâç yapmak-I, 301
uduzlug	uyuzlu-I, 146
ufut	hayâ, utanma, ut- I, 309 bkz> uvut, uwut
ufut bolmak	utanmak, I, 309; III, 208,231
ug	çadırın üst yanındaki köşelerden her biri I, 48
ugan	her şeye gücü yeten, kadir, I, 77 § ugan Teñri; gücü yeten Tanrı- I, 77
ugança	gücü yetinceye kadar- I, 44
ugarat	alınındaaki olanat- I, 53
uglı	Kaşgar' da yetişen ve yenen beyaz ve tatlı bir havuç-I, 129
Ugraklanmak	Ograk kılığına girmek, I, 313 bkz> Ograklanmak
ugut	içki yapılan bir çeşit hamur- I, 50
uxak	kaysı, erik gibi meyvelarin sıkılmış suyu- I, 122
ujlañ	kaya keleri, I, 116
ukımak	kusmak, III, 254
ukmak	anlamak .I, 168; II, 228; III, 20, 46
ukruk	kement i, 100; III, 215
uksamak	anlamak istemek- I, 277
ukturmak	anlatmak I, 223
ukulmak	bilinmek, anlaşılmak,!, 197
uku	anlayı;- I, 62

ukuşlug	anlayıcı-I, 62, 147
ukuşmak	anlamak- I, 186 ul duvar temeli-I, 48
ula	kırda belge, alâmet- I, 92
ulag	ulak, beyin emriyle koşa koşa giden postacının başka bir ata erişip bininceye değin bindiği at- I, 122
ulag	yama, elbise yaması- I, 122
ulaga	savaş atı, III, 172
ulagu	neriğ kendisiyle bir şey ulanan nesne-I, 136
ulamak	ulamak, eklemek; ulaşmak ve buluşmak III, 255
ulanmak	ulanmak, vasıta ol m ak, I, 64, 204
ular	erkek keklik-I, 122; II, 213
ularlıg	kekliği çok olan- I, 148
ulas köz	süzgün ve yakışıklı göz- I, 59, 60
ulaşmak	ulaşmak, bitişmek- I, 189
ulatmak	ulatmak- I, 213
ulatu	burun temizlemek için koyunda taşınan ipek kumaş parçası-I, 136
uldañ	pabuç altı, tabanı, mestin alt yanı,I, 116 bkz> oldañ
uldımak	yalın ayak, nalsız kalmak; ayağı ya-ralanmak, ayağı aşınmak-I, 104, 273
ulduk	nalsız, yalın ayak- I, 101 bkz> olduk
ulgadmak	büyümek, ulu olmak, I, 263, 505; II, 268; III, 87 bkz> ulglatmak
ulgatmak	büyümek- I, 263; II, 366 bkz> ulgadmak
ulıç	erkek çocuklara sevgi bildirmek için söylenen bir kelime I, 52; II, 250
ulıgu	uluyacak zaman- I, 136
ulımak	ulumak-III, 255
ulınç yol	kıvrımlı yol, eğri, bükürü, büküntülü yol, düz olmayan yol-I, 133;III, 450
ulınmak	usanmak, bıkmak; kıvrılmak, dolanmak,I, 204, 205;II, 241 bkz> ulunmak
ulışmak	ulaşmak I, 189
ulıtgan	çok ulutan-I, 156
ulıtmak	ulutmak-I, 213
ulıtmak	eğdirmek, büktürmek-I, 213
ulma	testi, çanak çömlek-I, 130, 371; II, 234; III, 182 bkz> olma
ulmak	erpimek, eriyecek ve dağılacak halegelmek, eskiyerek yıpranıp yırtılmak. I, 169
ulnatmak	altını üstüne getirerek düzelttirmek, çevirtmek.I, 267
ulturmak	erpitmek, yıpratmak-I, 223, 224
ulug	ulu, büyük, yüce, büyüklük, ululukl, 51,64, 301, 304, 324, 347, 348, 367; 11. 19, 28, 40. 54. 95, 328; III, 69, 70, 175
ulug ay	senenin "ulug oglak ay"dan sonra gelen parças ı, yaz ortası, 348

uluglamak	yüceltmek-I, 304
ulugluk	büyüklik, ululuk, Irilik; yaşça kocalık-I, 64, 150, 352, 505; II, 91
ulug oglak ay	senenin "oglak ay"dan sonra gelen ve oğlakların büyüdüğü parçası-I, 347 bkz> oglak ay
ulugsamak	bir şeyin büyüüğünü istemek,I, 302, 303
uluk	atın onnuzbaşıl, 68
uluk (ton)	eskimiş, yıpranmış (elbise)-I, 67 ulun temrensiz ok,I, 78 ulunlug (er) temrensiz, yeleksiz okları bulunan (kişiyi, 148
ulunmak	usanmak, bıkmak; kıvrılmak, dolanmak-I, 204 bkz> ulınmak
ulus	köy, şehir, I, 62
ulyan	kokulu bir bitkinin köküdür ki yenilir-I, 121
um	karın şişkinliği, kursak bozukluğu, I, 49
uma	ana-I, 92
uma	eve gelen konuk- I, 92, 93, 106; II, 316
umak	geciktirmek,I, 93
umak	kudreti olmak, gücü yetmek-I,44, 77
umay	son, kadın doğurduktan sonra karnından çıkan sonul, 123
um bolmak	kursak bozulmak, çok yemekten kursak bozulmak, bulanmak- I, 49
umdu	istek, dilek; tamah- I, 125
umduçı	dilençi. I,125,141
umdurmak	umdurmak- II, 54
ummak	ummak- I, 169
umunç	umma, umut etme- I, 133; III, 450
umunçlug	umulan, umutlu- I, 155
umunmak	umunmak, umutlanmak, unnmak-I, 206; III, 429
un	un, I, 49, 174, 238, 250, 255, 264, 268, 269,284, 286;II, 15, 16, 71, 81, 102, 129, 174;III, 40, 102, 107, 340, 436
unamak	razı olmak, kabul etmek, I, 215; III, 256
unaşmak	uyuşmak, kabullenmek- I, 190 bkz>onaşmak
unatmak	razı etmek, I, 125
unıtgan	çok unutan- I, 156, 525
unıtmak	unutmak, I, 215; II, 325 bkz> unutmak
unutmak	unutmak-I, 215 bkz> unıtmak
unutmuş	unutulmuş- I, 228
uñamuk (er)	solak (adam)- I, 162
uñra yatmak	sırt üstü yatmak-III, 378 bkz> tuñra tüşmek
uragan	daima uran-I, 33 bkz> uran

uragun	Hindistan'dan gelir bir ilaç-I, 138
uragut	kadın, avrat- I, 138, 153, 178, 180, 201,250, 253, 255, 257, 259, 275, 302, 306, 308,311, 314, 401, 509;II, 9, 22, 56, 80, 107, 121,126, 141, 142, 146, 151, 153, 155, 156, 233,239, 254, 265, 278, 302, 304, 307, 309, 317,330, 355; III, 36, 50, 58, 64, 85,
uran	daima uran-I, 33 bkz> uragan
urdi tokıdı	vurdu, dövdü- III, 268
urdutal	hamamotu- I, 124 bkz> ardutal, ordutal
urga	büyük ağaç- I, 128
urgu	kendisiyle bir şeye vurulacak nesne veya aygıt. I, 13; II, 69
ur	ses, gürültü- I, 87, 88
ur	erkek evlât- I, 88, 251 § un oğlan; erkek çocuk-I, 88
ur	dere, yol, III, 370 § teriñ un; geniş dere ve yol- III, 370
un kiki	gürültü, haykırı;- III, 227 bkz> kiki
unlamak	bağırarak, sesini ynkseletmek. I, 309 bkz> orılaşmak, orlaşmak, urılaşmak, urlamak, yurlamak
unlamak	kendini övmek, kendini övmekte ileri gitmek I, 309
urılaşmak	bağrışmak, çağrışmak-I, 239 bkz>orılaşmak, orlaşmak, unlamak, urlaşmak, yurlamak
urışmak	vuruşmak-I, 367 bkz> uruşmak
urk	ip, urgan, I, 42, 258bkz> uruk
urlamak	bağırarak, ulumak-I, 189 bkz> orılaşmak, orlaşmak, unlamak, urlaşmak, yurlamak urlaşmak bağrışmak, çağrışmak- I, 239 bkz>orılaşmak, orlaşmak, urılaşmak, urlamak, yurlamak
urmak	urmak, vurmak, dövmek; koymak, yapmak; takmak, I, 12, 13. 20, 27, 93, 164,165, 177, 213. 242, 320, 329, 333, 334, 348,386, 407, 483;II, 54, 61, 138, 152, 174, 191,358; III, 120, 124, 127, 145, 260 bkz> ürimek
urra	erkeklerde olan kasık yarıklığı, kavlıç- I, 39
ursa ma k	vurmak istemek, I, 276
ursukmak	dövmede, dövüşte yenilmek, dövülmek. I, 242, 243
urt	iğne deüği, iğne yurdu- I, 42
urug	tane, tohum, evin- I, 53, 64, 449
urug	dövüş, vuruş- I, 27, 386
uruglamak	çekirdeğini çıkarmak, çekirdekten ayırmak- I, 303, 304; III, 346
uruglanmak	tane tutmak- I, 293
uruglug (altun)	para olarak kesilmiş, urulmuş (altın)- I, 147
urugluk (buğday)	tohumluk için saklanmış (buğday)- I, 146
urug turıg	hısımlar-I, 64
uruk	ip, urgan-I, 42, 66, 209, 221; II, 136, 205; III, 110, 330 bkz> urk
uruklug (kova)	ipli (kova)- I, 147

urukluk (yüñ)	ip yapmak için hazırlanmış(yün)- I, 150
urulmak	vurulmak, dövülmek; kurulmak- I, 194, 195; II, 138
urulmak	(ip ve benzeri) örülmek I, 195
urumday	kendisiyle ağının zararı giderilen bir taş-I, 159
urunç	rüşvet, gevik, I, 132, 354; III, 217, 449 bkz> orunç
urunmak	pişman olup vurunmak, dövünmek; sarınmak, örtünmek I, 201
urunmak	dikilmek, kalkmak- I, 201
uruş	urma, sava;, vuruş, vuruşma-I, 61, 221, 414; II, 83
uruşmak	vuru;mak- I, 20, 182;II, 89 bkz>uruşmak
uruş tokuş	uğraşma ve savaşmal, 12
urut	kuru (geçen yıldan kalma ot için). II, 79 bkz> anıt
uru yazmak	urayazmak, döveyazmak- III,59
us	hayır ve şerri ayırt ediş, I, 36
us	kerkes kuşu, I, 36, 228; III, 46
usal kişi	gafil, iş bilmeyen-I, 122
usayuk (er)	gafil (adam)- I, 160
usıtgan	çok susatan, I, 155
usıtmak	susatmak- I, 209
uslamak	anlamak, hayrı serden ayırt etmek-I, 286
uslayu	kerkes kuşu gibi, II, 17
usmak	susamak; sanmak- I, 166; II, 165
usnatmak	benzetmek, I, 267 bkz> üsnemek
usrik	uyuklayan adam. I, 99
usukmak	susamak- 1, 191; II, 165
usuz	uykusuz, 1, 122
uş	şimdi, işte, §161.1, 36;II, 45, 128
uş	ağaç, dal, boynuz gibi şeylerin özü- 1, 36 §mühüz uşı; boynuz özül, 36
uşak	küçük, ufak,!, 67;III, 279 § uşak oğlan; küçük çocuk-1, 67 § uşak otun
uşak	koğuculuk, koğu, dedikodu, kogucu- 1,122; II, 20 § uşak söz; kogu olarak söylenen söz- 1, 122
uşaklamak	koğlamak- 1, 305
uşaklık	işte gösterilen çocukluk-1, 150
uşalmak	ufalanmak- 1, 197 bkz> uşatmak, uvvşatmak, üşelmek, üşetmek
uşatmak	ufalatmak-1, 211, 262 bkz> uşalmak, uvvşatmak, üşelmek, üşetmek
uşgun	ekşi bir çeşit ot, poy otul, 440 bkz>kuşgun
usun	omuz başı, çiğın başı-I, 77

uşuş	öküzü suvarmak için söylenen 502.1, 36
utamak	yapraklarını, başağını kesmek, ekin biçilmek, budamak-III, 250, 251
utanç	(iş) utanılacak (1:).III, 448 bkz> utunç
utanmak	utanmak,!, 199, 291 bkz> umutlanmak
utmak	oyunda yutmak, oyunda ütmek 1,170, 200; II, 103
utru	önce; karşı, orta 1, 68, 494; II, 145; III, 40 bkz> ortu, otra, otru
utrulanmak	yüzytize gelmek- 1, 296, 297 bkz> otrulanmak
utrulmak	kesilmek, kırılmak, kısaltılmak.!, 246, 247
utrunmak	dayatmak ve karşı koymak istemek; yönelmek. 1, 251 bkz> otrunmak
utruşmak	karşı koymak, kai-şi gelmek, karşılaşmak.!, 232 bkz> otruşmak
utruşmak	makasla kesmekte yardım etmek- 1, 233
utsukmak	oyunda yutulmak-1, 242
utulmak	(ekini bozan bitkiler) kesilmek, başı vurulmak 1, 193 bkz> otulmak
utun	değersiz, alçak, küstah- 1, 123, 414
utunç	(iş) utanılacak (iş)- 1, 131; III, 448 bkz>utanç
uturmak	(saç ve elbise) kesmek- 1, 176
utuşmak	oyunda yutu;mak-1, 180
uva	çağıran kişiye cevap için "ne buyuruyorsun?" anlam ında bir edat- 1, 40
uva	içine şeker ufalanan bir çeşit yemek- 1,11 bkz> uwa
uvmak	ufalamak, 1, 11 bkz> övmek, uvvmak
uvut	ut, haya, ar-1, 83 bkz> ufut, uvvut
uwa	soğukluk olarak yenen bir çeşit şekerli pirinç yem'egi- 1, 90 bkz> uva
uvvmak	ufalamak-1, 166 bkz> övmek, uymak
uvvşatmak	ufalatmak-1, 262 bkz> uşalmak.uşatmak, üşelmek, üşetmek
uvvulmak	ufalanmak, ezilmek- 1, 197;II, 6
uvvunmak	kendi kendine ufalamak.!, 202
uvvunmak	ovuşturmak.!, 202;II, 147 bkz>owunmak
uvvurgarmak	utandırmak- 1, 290
uvvuş	ufalanmış nesne- 1, 61
uvvuş etmek	ufalanmış ekmek-1, 61
uvvuşmak	ufalamakta yardım ve yarış etmek, 1, 185
uwut	utanma, haya, ut, ar-1, 51, 83, 116, 131,469 bkz> ufut, uvut
uwut	yemeğe veya beyin yanına çağırma, daveti, 51
uvvutlanmak	utahmak- 1, 291 bkz> utanmak
uvvutlug	utanan, utangaç- 1, 146
uya	kuş yuvası, 1, 85

uya	hısım, kardeş, 1, 85, 86
uyadsılık	utanan, utangaç- 1, 160
uyadmak	utanmak- 1, 55, 216 bkz> uyatmak
uyalamak	yuva yapmak, III, 328
uyalmak	çekinmek, utanmak-1, 269
uyatmak	utanmak-1, 216 bkz> uyadmak
uygurtmak	uyarmak,!, 269, 270 bkz> udgarmak, udgurtmak
uymak	uymak, birine bağlı olmak-III, 146
uyuglug	kemerli. III, 50
uz	usta, mahir-1, 46 § uz kişi; eli uz, eli işe yaraşıklı, udumlu kişi 1, 46
uza	geçmiş zaman,1, 88, 89, 385
uzak	uzun; eski, uzak-I, 66, 380 § uzak iş;uzayan bitmeyen işi, 66
uzaklık	işte ağırlık.1, 150
uzatmak	uzatmak; geciktirmek 1, 209;II, 234 bkz> uzutmak
uzlanmak	ustalaşmak-I, 297
uzluk	sanat-1, 253
uzmak	başkasından ileri geçmek-1, 88 bkz> ozmak
uzsamak	koparmak istemek,!, 276, 277 bkz> üzsemek
uzun	uzun,I, 77, 448;II,'11, 78; III, 36, 89,121
uzutgan	her zaman uzatan- I, 155
uzutmak	uzatmak-I, 155 bkz> uzatmak
übgük	ibibik kuşu-I, 78, 110 bkz> übüp
übüp	ibibik kuşu, I, 78 bkz> übgük,
üç	sayıda üç-I, 35;II, 283
üçgil	müselles, üçgen, üç köşeli şe/I, 105
üçgül	müselles, üçgen, üç köşeli şey,I, 105
üçlenmek	üç olmak, üçlenmek-I, 256
üçlüç	başları bir demirle birleştirilerek üç çubukla yapılan tavşan tuzağı-I, 95
üçükmek	sesi, soluğu, nefesi kesilmek-I, 192; II, 118
üçünç	sayıda üçüncü-I, 131; III, 448
üçürgen	çok söndüren, I, 522
üçürmek	söndürmek- I, 176, 177 bkz> öçürmek
üdürmek	seçmek, üstün tutmak, III, 11 bkz> ağırmak, edirmek, ödürmek, ödürmek, udurmak
üdermek	uymak, izince gitmek- I, 178
üdik	aşk ve sevgi coşması, sevda, hasret- I, 69, 212; II, 144, 188, 311; III, 258 bkz> ödik

üdenmek	köslemek, erkek istemek- I, 257
üdelemek	birbiri ardınca yürü;mek- I, 239 bkz> udl aşmak
üdre	artan, az iken artan şey,!, 103
üdmek	üremek, çoğalmak,!, 273
üdrelemek	artmak-I, 232
üdmek	üretmek, çoğaltmak-I, 261
ügi	baykuş- I, 9, 161;III, 118, 238bkz> ühi, yabakülak
ügmek	öğütmek- III, 254
ügit	buğday ve benzeri şeyleri öğütme. I, 51
ügitçi	un öğüten kimse- I, 51
ügmek	öğüttürmek- I,213
ügitsemek	öğütmek istemek-I, 302
ügre	tutmaca benzer ve ondan daha sulu şehriye çorbası, erişte.I, 127; III, 173
ügrilmek	sallanmak- I, 248
ügrmek	sallanmak, kımıldatmak; birisine karşı yaltaklanarak hilesini saklamak, I, 275, 354
ügrmek	sallamakta yardım etmek, I, 236
ügrmek	sallatmak, I, 261
ügrük	çocugun beşiğini sallama-I, 105
ügr	darı.!, 54;II,121; III, 9 bkz> yügr S yağ ügür; susam- I, 54
ügrlög	darı sahibi olan- I, 152
ügrlög	dan konulan yeri, 152
ügrmek	deve üzerine iki taraflı yükletilerek içerisine binilen sepet ve benzeri ;ey 1, 507 bkz> tegirmek
ügrmek	öğütmekte yardım ve yarış etmek- I, 187
ühi	baykuş ,I, 9, 161; III, 118, 238 bkz> ügi, yabakulak
üjme	dut ağacı-I, 130
üjök	hece, harf, I, 71, 72
üjöklemek	hecelemek, I, 71
üjölmenmek	dutlanmak, dut vermek,I, 297
ükek	tabut, sandık-I, 78
ükek	şehrin etrafında savaş için hazırlanmış olan burç-I, 78
ükeklemek	burç yapmak; sandık yapmak-I, 307
ükeklig tam	burçları bulunan kale-I, 153
ükeklik	sandık yapmak için ayrılan ağaç-I, 153
ülemek	dağıtmak, yaymak, üleştirmek-I, 51;III, 255
ülelemek	paylaşmak, üleşmek I, 189

ületmek	paylaştırmak, dağıtmak, I, 214
ülike	ökse otul, 137
Ülker	Ülker yıldızı, Süreyya yıldızı.I, 95; III, 40
ülker çerig	harp usulünde bir hile tarzı-I, 95,
ülkü	ahit, peyman.I, 129
ülüg	pay, nasip, hlsse, I, 62, 72 bkz> ülük, ülüş
ülüglüg	üleştirilmiş, pay edilmiş, dağıtılmış;- I, 511
ülük	pay, naslp, hisse- I, 62, 72 bkz> ülüg, ülü ş
ülü	pay, halk arasında taksim, hisse- I, 62 bkz> ülüg, ülük
üm	şalvar, don- I, 38, 117, 203
ümglik	imik, çocukların tepesinde bulunan yumuşak yer I, 110
ümleşmek	şalvarını ortaya koyarak kumar oynamak-I, 242
ünlüg	şalvarlı,!, 224
ün	ses; ün, san-I, 38, 49. 219;II, 294;III, 194, 240, 402
ündemek	ünlemek, çağırmak. I, 273;III, 69
ündeşmek	çağırır;makl, 231
üñmek	delmek- I, 174 bkz> öñmek
üñtürmek	deldirmek I, 290
üñüjin	çölde insanı ödüren umacı, gulyabanıl, 145
üñülmek	oyulmak III, 395
üñür	in, mağara-I, 94
üp	renkte pekitme edatıl, 34 Ş üpürüng; apak-I, 34
üplmek	yağma edilmek-I, 295
üplemek	yağma etmek-I, 284
üplenmek	yağmalanmak-I, 255;III, 90
üpleşmek	yağma edişmek, yağmalaşmak.1,238
üpletmek	yağma edilmek I, 264
ürimek	takmak, urmak,III, 120 bkz> urmak
ürimek	içten çürümek III, 252, 253 bkz> örimek
ürkmek	ürkmek,III, 420
ürkülmek	ürkülmek-I, 250
ürkünç	ürküntü, kargaşalık,!, 250 bkz> ürkünmek
ürkünçe	üfleyeceğinej, 337
ürkünmek	düşman yüzünden ulus arasına düşen ürküntü, telâşla kalelere ve sığınaklara kaşışmal, 108 bkz> ürkünç
ürküşmek	ürküşmek,!, 155

ürkütme	ürkütme I, 263, 264
ürmek	üfleme; ürmek. 'havlamak-I, 55, 164, 337; III, 5
ürñek	kireç- I,121
ürñermek	ağarmak- I, 289
ürpek	tüyleri ürpermiş insan ve hayvan-I,103
ürpekmek	(tüy) ürpermek. I, 229, 230 bkz> orpatmak, örpe şmek, ürpermek, ürpeşmek ürpermek (tüy) ürpermek I, 217 bkz> orpatmak, örpeşmek, ürpekmek, ürpeşmek ürpeşmek birbirine karşı kabarmak, I, 229, 230bkz> orpatmak, örpeşmek, ürpekmek, ürpermek
ürülgen	her zaman şişen, kabaran-I, 158
ürülmek	şişmek, kabarmak, üflenmek, şişirilmek I, 195
ürüñ	ak olan nesne, ak, beyaz, gençlerin tırnakları üzerinde bulunan aklık- I, 134, 330,382;II, 12 bkz> ak, örüñ Ş tırhgak ürüñ; tırnak beyazlığı. I, 134
ürüñ karak	göz akı, I, 382
ürüñ kuş	akdoğan- I, 331
ürüşmek	üflemede yardım ve yarış etmek I, 183
üske(n-t)eç	kuru üzüm- I, 159
üslemek	benzemek- I, 288; II, 223; III, 147 bkz> usnatmak
üstek	üstelik, ziyadelik.I, 120
üstelmek	artmak, çoğalmak, artırılmak.!, 246
üstem	eğrelere, kemerin başına, tokalara işlenen altın ve gümüşü, 107 bkz> saxt
üstermek	üstün gelmek için yarış etmek; inkâr etmek I, 221
üstün	üstün- I, 108 Ş andan üstün; ondan üstün-I, 108
üsüglemek	hile ile kilit açmak.I, 306 bkz>osuglamak
üşlemek	arannak- I, 197
üşlemek	ufalanmak, II, 235 bkz> u salmak, usatmak, uvvşatmak, üşetmek
üşemek	yer ve benzeri şeyleri aramak üzere eşmek III, 253
üşerig (taş)	düz (kaya), I, 135 bkz> yüşerig
üşetmek	araştırmak.!, 211 bkz> eşltmek
üşetmek	ufalatmak-I, 211 bkz> uşalmak, uşatmak, uvvşatmak, üşlemek
üşgürmek	üşürmek, kışkırtmak; ılık çalmak- I, 228bkz> üşkürmek
üşik	yemişleri kavurarak büyümeğe alıkoyan soğuk-I, 72
üşiklemek	üşümüşken yakalamak-I, 306, 307
üşimek	soğuktan üşümek II, 137; III, 254 bkz> üşümek
üşkürmek	üşürmek, kışkırtmak; ılık çalmak- I, 228bkz> üşgürmek
üşkürmek	hatırlamak-I, 228, 229
üşkürtmek	hatırlatmak.!, 229 bkz> üşkürtürmek

üşkürtürmek	hatırlatmak.!, 229 bkz> üşkürtmek
üşmek	üşmek, üşüşmek, toplanmak; delgiç ile delmek,I, 166
üştürmek	deldirmek, delik delmeyi emretmek, dar deliği genişletmek-I, 222
üşümeek	üşümeek,!, 463 bkz> üşimek
üşütmeek	üşütmeek, soğutmak için soğuğa koymak-I, 211
ütimeek	(kıl) ütüleemek- III, 252
ütmeek	(kıl) yakmak, ütmeek-I, 171
ütrük	hileci, ütücü adam,I, 101
ütüg	kusma, I, 68bkz> ütük
ütük	ütü,I, 68
ütük	kusma-I, 68bkz> ütüg
ütülmek	yanmak, (kıl) ütülenmek,I, 193
ütüş	bir çeşit çocuk oyunu; bu oyunda utme, yutma-I, 60, 61 bkz> ötü ş
üy	ev, I, 81 bkz> ef, ev, ew, öw, üw
üw	evi, 81 bkz> ef, ev, ew, öw, üv
üyük	tepe gibi yüksek olan yerler-I, 85
üyük (yé)	sulu ve buna benzer yerlerde ayak basıldığı zaman kaybolan ve ayağı çıkarması güç olan kumluk (yer)-I, 85
üyükmeek	(ayak) gömülmek, incinmek, burkulmak-I, 268
üz	sağır-I, 45 bkz> öz Ŝ üz kişi; sağır adam- I, 45
üze	üstünde, üzerinde, üzere, üzerine, üzerindeki .I, 44, 66, 149, 197, 219, 237, 241, 244, 258, 331, 343. 456, 461, 468, 469;II, 23, 72, 192, 249, 288, 303, 328, 331, 356; III, 131, 161 üzelmek yorulmak, sıkılmak, ögüc işe düşmek-I, 196, 233
üzitmeek	çok söylemekten kulak sağır (ağır) olmak; sirke küpten ekşiliğinden dolayı sızmak- I, 209
üzlenmek	yemekte yağ üste çıkmak, kabarmak- I, 258
üzlünmek	(ip) üzülmek, kopmak- I, 258
üzlüşmek	üzüşmek, kopmak; (kan, koca) ayrılmak; alacaklı borçludan ilişilgi kesmek, I, 240 üzmek (ip ve benzeri şeyleri) kesmek- I, 165, 522
üzneemek	kar;ı koymak, söz dinlememek-I, 288
üzseemek	koparmak 1510A6Al, 276, 277 bkz>uzsamak
üztürmek	üzdürmek, kopartmak-I, 220
üzüklük	kesilme-I, 152
üzülgen	daima üzüleni, 158
üzülmek	üzülmek, kesilmek-I, 196
üzüm	üzüm. I, 75, 88, 180, 184, 282, 289. 353.360, 514;II, 16,18, 104, 125. 186, 265;III, 8,119, 201, 265, 331, 410
üzümlenmek	üzümlenmek.I, 295

üzüşmek	üzüm toplamakta yardım ve yarı; etmek; ip ve beñzeri şeyleri kesmekte ve üzmekte yardım ve yarış etmek-I, 184
üzütlemek	birini pinti görmek-I, 299
üzütlük	bir şeyde pintlilik-I, 150
va	"vay" anlamına söz söyleyen veya emreden kimsenin emrini inkâr yerine bir söz,III, 215 bkz> ya
ya	"va" edatı gibi "vay" anlamına inkâr edatı III, 215 bkz> va
ya	ok, yay 1, 280, 496, 500, 501 ;II, 7, 37, 5059, 61, 65, 66, 67, 68, 97, 98, 114, 134, 138,190, 198, 205; III, 16, 50, 59, 73, 78, 215, 219, 239, 318, 331, 370, 407, 409 S ya bağı ı; yayın orta yeri- I, 360,
yaba	yaş ve ıslak olan herhangi bir ;ey III, 24
yabaku	yün ve yapagı yoluntusu- III, 36
yabaku bolmak	baştaki saç keçelenmek-III,36
yaba kulak	baykuş- III, 56 bkz> ügí, ühi
yabı	eğerin üstüne ve altına konan keçe, eğer yastığı- III, 24
yabıtak	çıplak, egersiz- III, 48, 177 bkz> yapıtak
yaçanmak	utanmak, ocun m ak, sıkılmak- III, 83
yadag	yayan, yaya- III, 28 bkz> yadag
yadın	yere yayılmış olan az şey III, 372
yadag	yaya, yayan- I, 381 bkz> yadag
yadaglık	yayalık, yaya yürüyüş- III, 51
yadıglıg	yayılı, yayılmış- III, 49, 50
yadılmak	yayılmak, dağılmak, ayrılmak-I, 442;III, 77, 148, 159, 192 bkz> yayılmak
yadım	döşek, yaygı, sergi. I, 15, 119; III, 19
yadınmak	yayılmak. III, 83
yadışmak	yaymakta yardım ve yarı; etmek- III, 70
yadlışmak	dağılışmak, yayılı;mak- III, 104, 105
yadmak	döşemek, yaymak, sermek-I, 15, 45; II, 313, 314; III, 434 bkz> yatmak
yadsamak	yaymak ve dağıtmak istemek- III, 305
yadturmak	yaydırmak, III, 93 bkz> yatturmak
yadturmak	bir şeyi bohça veya benzeri içinde saklatmak- III, 94 bkz> yatturmak, yittürmek
yafa	kolgan diken-i III, 24 bkz> yava, yawa
yafa	sıcak, kuytu (yer)- III, 24, 27 bkz> yava,yawa
yafaş	yavaş, yumuşak huylu- III, 12 bkz> yawaş
yafgu	halktan olup hakandan iki derece a sağı bulunan kişiye verilen ungun- III, 32
yafışgu	"kızılıcık" veya "güren" denen dağyemij- III, 48bkz> yumuşga
yafuz	her şeyin kötüsü, fenası- III, 10 bkz> yawuz

yag	yağ, içyagı-1,182, 208, 227, 326;II, 9, 89. 123, 149, 154. 188, 189. 190, 197, 198, 205. 210, 229, 231, 240, 245. 293, 305, 354; III, 63, 77, 119, 157,182. 223, 252, 307, 319, 392, 425, 426, 435 S kara yag
yagak	ceviz.I, 90, 267, 417;III, 8, 29
yagaklıg	cevizlilll, 50
yagaklık	cevizlik, ceviz biten yer-III, 51
yagan	fil- III, 29 bkz> yañan, S Yagan Tégin
yaganlık	filli olan, filci- III, 50
yağı	düşmün I, 41, 88. 168, 205, 206, 215, 234, 251, 273, 305. 336. 397, 441, 456, 496, 516, 517, 520, 522;II, 6, 10, 29, 74. 83, 116, 165, 204, 227, 228, 329; III, 24, 44, 134, 237, 271, 272. 301. 322, 328, 339, 395, 400, 420
yagıkmak	düşmanlaşmak- III, 76
yagılamak	düşmanlık etmek, düşmanla savaşmak, çarpışmak- III, 325, 328 bkz'
yağılmak	yağdırılmak.III, 79
yag(ı)r	at, katır ve eçek gibi hayvanların sır-tında semer, eger ve yük vurmasından meydana gelen yara, yağır-I, 58, 370;III, 9
yagırlamak	yağırı sağaltmak, iyi etmek-III, 342
yağırlanmak	yağırlanmak, yağırı çoğalmak, yağırdan kaşınmak-III, 113, 114
yagırlıg	yağırlı, sırtı yaralı-II, 9;III, 9, 49
yağış	putlara kesilen kurban-III, 10
yagıtgan	her zaıpan yağdıran-III, 53
yagıtgan	her zaman dü;manlıkedenIII, 53
yagıtmak	yağdırmak-II, 316
yagıtmak	düşmanlık etmek, III, 53 bkz> yagılamak, yaguşmak
yağız	yağız, kızıl ile kara arası renk- III, 10
yagku	yağmurluk- III, 25, 227 bkz> yaku
yaglamak	yağlamak- III, 308, 319
yaglanmak	yağlanmak- III, 111
yaglatmak	yağlatmak- II, 355
yaghg	yağlı- I, 70; II, 309; III, 121, 156, 306. 392
yagmak	yağmak,/, 139, 376, 457, 494;II,122; III, 60, 61
Yagmalanmak	Yağma kılığına girmek, onların huyu ile huylanmak- III, 203
yagmur	yağmur. I, 16, 272, 354; II, 28, 122,175, 316, 352; III, 38, 39, 53, 79, 93, 95, 380, 436 bkz> yangur
yagmurçıl	yağmuru çok olan (yer)- III, 56
yagrımak	yağır olmak, I, 104 yagrınlamakıyarnına, sırta, vurmak- III, 343 bkz>yarınlamakyagrıtmak
yagru	çevre, yakınlık. III, 13 bkz> yakru
yagsamak	yağ istemek. III, 305, 306 bkz> yagsımak

yagsımak	yağ tadını almak, III, 305, 306 bkz> yagsamak
yagturmak	yağdırmak- III, 95
yaguk	yakın, 1113101.I, 433;III, 23, 29, 76, 255 S yak yaguk; (115101M-.III, 29 S yaguk yér; yak m yer-III, 29
yagumak	yaklaşmak-II, 148; III, 89 bkz> yaguşmak
yaguşmak	düşmanlık etmek- II, 90 bkz> yagılamak, yagıtmak
yaguşmak	birbirine yakla;mak- III, 73 bkz> yagumak
yagutgan	daima yaklaştıran- III, 52
yagutmak	yaklaştırmak- II, 316
yag ügüri	susam- I, 54
yah	"evet, peki" anlamına bir kelime- III, 118 bkz> yeh
yaxsınmak	kollarını yenlerine sokmadan, belini iliklemeden, elbiseyi eğinine (sırtına) almak, III, 109
yahşi	iyi; güzel, her şeyin güzeli I, 64; III, 32
yak	çanak ve kap bulaşığı- III, 4 bkz> yak yuk, yok, yok yak, yuk, yuk yak
yaka	yaka, elbise yakası-I, 189, 253; III, 24, 307
yakıg	(şişkinlik ve benzeri şeylere yakılan) yakı-I, 407;III, 13, 62, 74, 96
yakılmak	dokunulmak, yaklaşılmak- III, 81
yakın	yakın. III, 22, 23
yakışmak	yaklaşmak, dokunmak, yakına gelmek; yakı yakmakta yardım etmek I, 170, 383; II, 103; III, 74
yakı yuki (er)	alçak gönüllü ve yaltaklan ıcı (adam)- III, 25
yakmak	yaklaşmak, dokunmak; yakmak-I, 456;II, 69;III, 22, 62, 63
yakrı	yağ, içyağı, yağlı- 11.105; III, 31, 32, 204; 306
ya kr ikan	fındık büyüklüğünde kırmızı meyvesi olan bir bitki-III, 56
yakrı kan	buz yağı-III, 56
yakrılanmak	yağlanmakIII, 203, 204
yakru	çevre, yakınlık.III, 31 bkz> yagru
yakturmak	dokundurmak; (yakı) yaktırmak; (ateş) yaktırmak- İH, 96
yaku	yağmurluk. III, 25, 226 bkz> yagku
yakurmak	yaklaştırmak- III, 68
yakurmak	sık sık solumak, yüksek bir solumaya tutulmak, III, 68
yak yuk	kaptaki 611h. III, 143, 160 bkz> yak, yok, yok yak, yuk, yuk yok
yal	at yelesilll, 13, 160 bkz>yalıg, yıl
yala	töhmət, itham, bir hakkında kötü sanıda bulunma. III, 25, 82
yalaçı	insanı her şeyde çarçabuk suçlu gibi gören, itham eden, III, 36
yalaçı (yuga)	bir çeşit ince katmerli (ekmek, yufka)- III, 25, 35

yalafar	insanlar arasında elçi, hakanın gönderdiği elçi II, 288; III. 47
yalalmak	töhmetlenmek, itham edilmek, III, 82
yalamak	töhmetlenmek III, 89
yalavaç	elçi, peygamberi, 66, 83, 97; III, 47, 266, 438 bkz>yalawaç
yalawaç	elçi, peygamberi, 83; III, 47 bkz>yalavaç
yalbı	yassı, enli, derinliği olmayan III, 30
yaldramak	az ışımak, az parlamak-III, 437 bkz> yaldırmak
yaldırmak	az ışımak, az parlamak-III, 437 bkz> yaldramak
yaldır(i-u)k	cilâlı, parlak, süslü-III, 432 bkz> yoldruk, yuldruk
yalfatmak	yalatmak-II, 354 bkz> yalgatmak
yalgamak	yalamak. I, 253; III, 306, 307 bkz> yalwamak
yalgan	yalan-III, 37
yalgandurmak	yalanlamak-III, 116
yalganmak	yalanmak- III, 109, 110
yalgaşmak	yalasmak- III, 103
yalgatmak	yalatmak ve yutturmak. II, 354 bkz> yalfatmak
yalgıl	yelesi ak, ak yelesi- III, 228
yalgu	ahmak, beyinsiz adam- III, 33
yalıg	at yelesi; ibik; eğer kaşı, II, 327; III, 13, 14 bkz> yal, yıl
yalıgılanmak	horoz ibiklenmek; at yelesenmek- III, 114
yalım	sarp, dik, yalçın, III, 19, 20
yalıman	dağınık şekilde yapılan çapul-III, 38 bkz> yélimen
yalın	alev-III, 23
yalınçga	(aş) tadı, tuzu, yağı olmayan yemek, III, 433 bkz> yılınçga
yalındak	çıplak, III, 51
yalınmak	soyunmak III, 85
yalın	çıplak, kından çıkmış veya kınından çıkarılmış III, 373
yalınuk	insan I, 44, 195, 230, 395; II, 303, 315, 335; III, 65, 141, 222, 262, 384, 385 bkz> yalıñuk
yalınulamak	iple, salıncakla, oynamak, III, 411 bkz> yalıñu
yatışmak	töhmetslemek, itham etmek- III, 75 bkz> yalıışmak
yalkmak	kanmak, bıkmak, yağlı yemekten bıkmak- III, 435, 447
ya l ma	kaftan, kalın kaftan, yağmurluk. III, 34
yalmak	yalınmak, alevlenmek; (yara) iltihaplanmak; güne ş yüzü yalıyarak çalıp karartmak- III, 63
yalmak	yanmak- III, 65 bkz> yandurmak, yanmak, yundurmak, yunmak
yalıñu	cariyelerin oynadığı bir oyun, salıncak oyunu- III, 380 bkz> yalıñulamak

yalñuk	insan kişi, insanlara verilen genel ad, âdem; Âdem atam iz-I, 44, 195, 230, 395; II, 303, 315, 335;III, 65, 141, 222, 262, 384, 385 bkz> yalınuk
yalñuk	cariye- III, 385
yalñus	yalnız, kimsesiz. I, 333; II, 133, 384
yalpatmak	(ot, saman ve yem) ıslatmak, II, 351, 352 bkz> yelpetmek, yélpetmek
yalratmak	parlatmak, yalabıtmak. II, 353 bkz> yalrıtmak, yolratmak, yolrıtmak
yalrıtmak	parlatmak, yalabıtmak- II, 353 bkz> yalratmak, yolratmak, yolrıtmak
ya lt	yalçın, sert- III, 7
yaltga	bir şeyle alay etme- III, 432 bkz> yoltga, yultga
yaltga kılmak	alay etmek, maskanaya almak, III, 432
yalturmak	ateşi alevlendirmek- III, 97
yalu	tayları bağlamak için kullanılan ip, örk, III, 26
yalwamak	yalamak, III, 307 bkz> yalgamak
yalwanmak	dilini çıkarmak, dili ağız içinde dolaştırmak. III, 110
yalwarmak	yalvarmak, dileğinin yapılmasını istemek I. 494, 498;III, 99, 100
yalvvı	büyü, sihir. III, 33, 359 bkz> yelwi
yalvvıçı	büyücü, sihirbaz- III, 33
yalvvırmak	yelpimek, III, 100 bkz> yélvirmek
ya m	çör çöp, pislik, çapak, göze ve ba:ka yere kaçan çör çöp- III, 5, 160
yamag	yama- II, 21; III, 28
yamaglıg	yamalı, yaması olan- III, 49
yamaglık	yamalık, yama olmak üzere hazırlanmış .III, 51
yamagu	yamanması gerekli- III, 36
yamalmak	yamanmak. III, 82
yamamak	yanıannakIII, 91
yaman	kötü, her şeyin kötüsü-III, 30 § yamanig; yaman hastallk, miskinlik hastal ıgıllı, 30
yamanmak	kendi kendine yamamak-III, 85
yamaşmak	yamamakta yardım ve yarış etmek, III, 75
.	tembelliğinden yere yapı:ıp kalmak, buyurulan işi yapmaktan çekinmek- III, 189 bkz>
yamata	yağlı tavuk veya yağlı et kızartılacağı zaman yağın dışarı sızması için içine sarılan kadayıf hamuru gibi ince bir hamur- I, 445
yamdu	kasık- III, 31
yamgur	yağmur, III, 38 bkz> yagmur
yamız	kasığın iki tarafı, kalçanın iç yandan uçları.III, 10
yamlamak	silmek, süpürmek- III, 84, 310
yamlan	bir çeşit sıçan, gеме,III, 37

yamlaşmak	süpürmekte yardım etmek, III, 105
yamlatmak	sııptürtmek. II, 356
yamlığ (-köz)	içerisine çörçöp kaçmış olan (göz)- III, 42
yamraşmak	kuzular anaları ile karışmak. III, 102, 103
yamu	fiilin anlamında pekitme yapan bir edat, III, 236 bkz> yanu
yamurgan	her zaman damlayan, kanayan- I, 524 bkz> tamurgan
yamurmak	damlamak; kanamak. II, 85 bkz> tamurmak
yamurmak	tomruk yapmak, kesrnek, III, 69 bkz> tomurmak, yemürmek
yan	yan- II, 19
yan	uca kemiği, uca kemiğinin başı- III, 160
yana	gene, yine, tekrar, ikinci defa olarak; geri dönme bildiren edat-I, 60, 119, 144, 441, 472, 508;II, 285;III, 6,26, 170
yançık	torba, kese,II, 250 bkz> yançuk
yançılmak	incinmek, ezilmek-I, 188;II, 287; III,107
yançuk	torba, kese (para-tütün). II, 6; III, 45 bkz> yanç ık
yandak çeker	havadan çiğ gibi yagan kudret helvası- III, 44
yandak	tiken geven diken-i III, 44
yandık	soysuz, III, 44
yandru	tekrar, III, 406
yandrumak	döndürmek; kusmak; korkutmak- III, 98, 99 bkz> yalmaq, yanmak, yundurmak, yunmak
yanıg	kusma; korkutma, tehdit- III, 14
yanlık	çoban çantası- III, 45
yanmak	dönmek, döndürmek; korkutmak,tehdit etmek; kusmak; yanmak- III, 14, 64, 65, 98bkz> yalmaq, yandurmak, yundurmak, yunmak
yanu	fiilin sonuna gelip anlamında pekitme yapan bir edat- III, 236 bkz> yamu
yanulmak	ele sürtülerek bilenmek- III, 82
yanumak	bilemek, el üzerinde kılağılamak- III, 91
yan ut	karşılık, bedel, ivaz, cevap- III, 8, 28
yanutmak	biİetmek, bilemeği veya el üzerinde kılağılamayı emretmek, II, 317 bkz>yııtıtmak
yañ	bir şeyin merkezi; kalıbı. III, 361
yaña	herhangi bir ırmağın, bir yanı, geçesi.III, 369
yañak	yan, taraf 1, 241, 434
yañak	ağzın iki yanında dişlerin oturduğu kemik; kapı söğesi; her şeyin yanı, III, 376
yañalduruk	kukuleta, başlık, kepenek arkasına dikilen blr keçe parçası, III, 389
yañan	alaca karga, yalnız başı ak olan karga-III, 240, 376
yañan	fil II, 210; III, 295, 376 bkz> yagan,

yanı	yeni- I, 376; III, 369 bkz> yengi
yanıla	yeniden, tekrar, ikinci defa- III, 381
yamlamak	yenilemek. III, 407
yanılğan	her zaman yanılan, unutan- III, 388
yanılmak	yanılmak- III, 59, 380
yañku	sesin geri gelmesi, yankı, aksi savt, aksi seda- III, 379, 380
yañkulamak	ses vermek, yankılamak, ses gelmek, III, 410, 411
ya ñ kurmak	ses duymuş gibi sağına soluna bakmak, III, 400
yañluk	işte, sözde ve benzeri şeylerde ve yerlerde yapılan yanlışlık- III, 385
yañrak	dağ kıvrımı ve büküntüsüIII, 384
yañ ramak	saklanması gerekenl açığa vurmak, söylemekIII, 404 bkz>yañzatzmak
yañşak	yañşak, geveze-I, 467;III, 384
yañşatzmak	bir klmsenin ba:ını çok sözle, yañşaklıkla ağrıtmak-II, 359
yañzatzmak	saklanması gerekeni söyletmek, ikrar ettirmekti, 359 bkz> yañramak
yap	değirmi olan herhangi bir şeyIII, 3 S yap yarmak; değirmi para, sağ para,III, 3
yap	yapağı-III, 3 S yung yap; yün yapağı III, 3
yap	hile, al-III, 142, 159bkz> al, yup
yapçan	yavşan otu- III, 37 bkz> yawçan
yapçınmak	yapıştırılmak- III, 108 bkz> yapçunmak, yapçurmak, yap sunmak, yapşurmak, yawçunmak, yawçurmak
yapçunmak	yapı;tırılmak,III, 108 bkz> yapçınmak, yapçurmak, yapşunmak, yapşurmak, yawçunmak, yawçurmak
yapçurmak	yapıştırmak-III, 97, 98 bkz>yapçınmak, yapçunmak, yapşunmak, yapşurmak, yawçunmak, yawçurmak
yapgak	kuş avlanan blr çeşit tuzakIII, 42
yapguç	eşek ve benzeri hayvanları sürmekte kullanılan değnek,III, 39
yapgut	yün veya kıl d!dintilerl doldurulmuş minder ve benzerl şeyler-III, 38
yapıglık	kapalı, kapanmı;III, 49
yapınmak	örtünmek, kendl başına kapamak-III, 82, 83
yapışmak	yapışmak- IH, 70 bkz> yapuşmak
yapıtak	çıplak, eğersiz-III, 177 bkz>yabıtak
yapmak	örtmek, kapamak; kurmak, yapmak, I, 348, 374; III, 33, 57
yapratmak	at, blr;eyden korktuğu veya bir çeye tekme atacağı zaman kulağını dikmek-II, 352
yaprı	düz ve enli (yer); sarkık (kulak), III, 31
yaprulmak	yapışmak; yıpranmak- III, 107
yapruşmak	yer düzlenmekte yardım etmek, III, 101
yapsa ma k	(örtmek, kapamak, yapmak) istemek- I, 463; II, 172; III, 304

yapşunmak	yapı;tirilmek- III, 109 bkz> yapşınmak, yapşunmak, yapşurmak, yapşurmak, yawşunmak, yawşurmak
yapşurmak	yapıştırmak- III, 99 bkz> yapşınmak, yapşunmak, yapşurmak, yapşunmak, yawşunmak, yawşurmak
yaptaç	yağmur ve karda çobanların giydiği küçük bir kepenek, kebe- III, 38 yapturmak kapatmak; yaptırmak- III, 93 yapulmak kapanmak, örtülmek- III, 76
yapurgak	yaprak (agaç, bjtki, kitap)-III, 51
yapurgan	daima gizleyen, saklayan-III, 53 yapurmak parlatmak, süpürtmek; gizlemek- III, 67 yapurtmak
yapuşgak	dikenli bir ot, pitrak; her söylenen işe karışan kimse- 1)1, 51 bkz> koru
yapuşgan	daima yapışan, yapışkan-III, 53
yapuşmak	yapışmak-III, 53 bkz> yapışmak
yap yup	hile, al ("yup" kelimesi yalnız kullanılmaz, her zaman "yap" ile birlikte gelir)-III, 142, 159, 328
yap yup kılmak	hile kılmak, al etmek-III, 159 bkz> yubılamak, yuplamak
yar	yar, suların açtığı uçurum- I, 375; III, 34, 142, 152, 355
yar	salıya-II, 81; III, 3
yarag	yarık, gedik-III, 294
yarag	fırsat, imkân, tav-I, 300;II, 90, 234; III, 13,28, 355
yaraglıg	mümkün .III, 49
yaraglıg	zırhlı, cebeli-III, 49
yaramak	yaramak, uygun gelmek, yaraşmak- III, 38, 87 S yol yarasın
yaramak	yarmak-II, 356
yaramak	karşı koymak, uzaklaşmakla, 422 bkz> yi ram ak
yaramsınmak	dalkavukluk etmek, II, 263
yanarmak	yanarmak, yaltaklık etmek; koşakta koşturularak alıştırılmak,!, 394;III, 20, 83
yaraşmak	uyuşmak, anlaşmak, yaraşmak-II, 105;III, 11. 71, 72
yaratgan	yaratana- III, 52
yaratmak	yaratmak, oranlamak, oranlayıp yapmak, kendinden uydurmak- I, 330; II, 315
yarıgsamak	yarlıganmak istemek- III, 333
yarık	oylukların çenetlere bitiştiği yer, oyluk kemikleri başı- III, 15
yarık	Tirh Tirh \a UalUanz* \arilan nanal aW /// 1 R "/ RR 0-İ7 K ca\ / ı/anlc rfamimr\nı"ıelı"ıls III 1 R

yarıklanmak

158

zırhlanmak- III, 114, 115

yarıklaşmak

zırh öndül koyarak bahse girmek, II, 258

yarılmak

yarım

yarımlamak

yarımlanmak
yarın
yarın
yarındak
yarınlamak yarınmak
yansa yarış
yarış yarışmak
yarlamak
yarılmak, yirilmek, açılmak-I, 119; III, 15, 77, 78
yarım, bir şeyin yarısı, herhangi bir şeyin ikiye ayrılmış olan parçalardan her birisi III, 19
/arılamak- III, 343
yarımlanmak. III, 115
yarın- II, 250
kürek kemigi, çigin kemiği- III, 21
kayı, sırim, Türk sırimı- II, 23, 108, 175, 262; III, 51
yarına, sırta vurmakIII, 343bkz>yagrınlamak kendi kendine yarmak, yarınmak- III, 83, 84 yarasalı, 433 bkz> aya
yersgil
yarı, atyarışı-II, 191; III, 10
iki adam arasında mal üleşmeIII, 10
yarışmak, yarış etmek, at yahşi yapmak; yarı yarıya üleşmek I, 367, 474; II, 226;III, 10, 72
tükürmek III, 308 bkz> yarsıtmak, yarsudmak
yarlıg
emir, hakanın mektubu, fermanı, buyruğu-I, 87;III, 42
yarlıg
yarma
yarmak
fakir, yoksul, acınan, yarlıganmış.I, 93;III, 42 uzunlamasına yarılan herhangi bir şey III, 34
yarmak, bir şeyi keserek zorla yarmak, parçalamak; yere s mır çizmek,I, 399, 437;III, 33, 57. 58
yarmak
yarma kan yarmaklanmak
yarmanmak
yarmaş yarma (yuga) yarp _____
yarp
yarpadmak yarpatmak
yarpuz
para-I, 20. 22. 35, 75, 130, 131, 142,143, 168, 175, 180, 214, 219, 223, 242, 281, 297, 298, 303, 321, 322, 334.
341. 377. 397,398, 402;II, 22, 39, 41, 44, 51, 62, 66, 67, 78, 92. 122, 127, 131, 103, 229, 237. 249, 250, 260;III,
3. 43. 67. 80, 84. 94, 121
armağan-I, 140 bkz> amuş, armagan
para sahibi olmak- II, 279;III, 116
tırmanmak.III, 111
iri öğüdümüş bulgur ve buna benzer şeyler-III, 40 S yarmaş un; ince un,III, 40
blr çeşit katmer-III, 34
sağlam-III, 6
insan sevinince yüzüne gelen parlaklık, yalabıktık-III, 6
iyileşmek, ayağa kalkmak, serpilip büyümek-II, 351 bkz> yarpatmak iyileşmek, ayağa kalkmak; serpilip büyümek, II,
351 bkz> yarpadmak güzel kokulublr ot, kır nanesi, Majoran,III, 39

yarpuz	yılan yiyen bir hayvan, firavun sıçanıjchneumonIII, 39, 40
yarsgag	dagda ve başka yerde ayağın kayabileceği yer III, 433

yarsıkmak	birbirinden ayrı dü;mek,III, 105. 106
yarsımak	murdar bulmak ve iğrenmek, III,305
yarsınçığ	murdar, pis iğrenç- III, 56
yarsıtmak	tiksindirmek II, 353 bkz> yorlamak, yars ğumak
yarsudmak	tiksindiğı şey yüzünden tükürmek- II, 353 bkz> yarlamak, yars ıtmak
yarşı	bir şeyi yarıya bölen kimse; bir ;eyin yarısı, yarı yarıya ortak-III, 32
yarşım	bir yarışlık yer- III, 4 7
yart	su içilen bardak,I, 341 bkz> bart
yartım	aynım iş- III, 46
yartmak	para- III, 432 bkz> yarmak
yartu	yonga, talaş, III, 30
yartu	üzerine bir şey yazılan levha, tahta- III, 30
yarturmak	yardırmak- III, 94, 95
yart yurt tutmak	ansızın her yandan yakalanmak- I, 341 bkz> bart burt tutmak
yaruk	yerde, duvarda, dağda, sırçada ve benzer şeylerde yarık- III, 15
yaruk	ışık, aydınlık, parlak-I, 46, 96;III, 15, 194 Şyapyaruk; çok aydınlık. III, 15
yarukluk	nur, ışık, aydınlık; rahatlık- II, 316; III, 51. 194
yaruk yélim	balık tutkalı- III, 20 bkz> yaru yélim
yaruk yulduzı	tan yıldızı-I, 96
yarumak	ışımak- I, 96; III, 86, 87, 89
yarumak yaşumak	keyiflenmek. sevinmek- III, 89
yarutgan	her zaman aydınlatan- III, 52
yarutmak	aydınlatmak- III, 52
yaru yélim	balık tutkalı- III, 24 bkz> yaruk yélim
yas	zarar, 2ıyan- III, 159
yas	ölüm, helak- III, 159
yasgaç	yastıgaç, hamur tahtası- III, 38 bkz> yası yıgaç
yasgaşmak	tokatlaşmak ve bunda yardım ve yarış etmek- II, 220 bkz> tasgamak, tasgaşmak
yası	yassı, enli- III, 24 bkz> yasul
yasış	yassı ve uzun temren, III, 8
yasıglıg	gedeleçli- III, 50

yasık

gedeleç- III, 16 bkz> kurman

yasılamak

yassılamak, yaymak; sözü açık,geniş ve kinayesiz söylemek- III, 328

yasılmak yasıman yası yıgaç yasmak

dağılmak; terk olunmak, bırakılmak- III, 78, 79

yastalmak yastamak yastuk yasul

yaş

yaşagu

su boşaltılırken boğazı "gır gır" eden testi, III, 38

yastığa, hamur tahtası- III, 38 bkz>yasgaş

dağıtıp yaymak, çözmek- III, 59, 60

dayanmış olmak; amacın bir yanına ilmek- III, 107

yastık dayamak, yaslanmak; söz dokundurmak- III, 302, 303, 320

yastık, III, 43, 107, 302, 320

yassı, yayvan, yassı ve engln olan her yer- III, 18, 19 bkz> yası

yaş, taze nesne, zerzevat, sebze, yeşillik; yaş (gözden gelen); yaş (insanın yaşadığı).I, 316; II, 109, 172. 228, 232;

III, 4, 47, 83, 84,159,433 Şyaşot

yaşamağa haklı- III, 36

yaşamak

yaşanurmak

yaşarmak

yaşartmak

ya sıkmak yaşıl

yaşıl yuşul yaşın

yaşınılgı yaslamak yaşlıg_____

■aşamak- III, 89

(göz) yaşarmak, yaşlı olmak-III, 407 yeşermek- II, 79; III, 18, 68

ye;ertmek- III, 436

(göz) yaçlanmak, kamaşmak-III, 76

yeşil. I, 41, 330, 394, 395; III, 19. 20,143, 162Şyapyaşıl yeşil meşil- III, 19

şimşek,!, 236;II, 356;III, 22, 310, 319 şimşekli- III, 50

yaş ot yemek- III, 308

yaşlı, genç olmayan- III, 42

yaşlıg

yaşlı, yaşı olan (göz)- III, 42

yaşmak

yaşnamak

yaşnatmak

yaşru

yaşruşmak yaşsamak yaşuk

gizlemek, saklamak- I, 425; III, 60, 208 şimşek çakmak, parlamak- I, 236; III, 310, 319

şimşek çaktırmak, parlatmak-I I, 356 gizli-III, 31

yaşumak yaşurgan

gizlemekte birletmek- III, 101

gizlemek istemek- III, 305

demir başlık, tulgal, 67 bkz> aşuk.yışıklıg keylflenmek, sevinmek, III, 89 her zaman gizleyen-III, 53

yaşurmak	örtmek, örtülmek, gizIemek.II,79;III, 68
ya şut	gizli-II, 228;III, 8 bkz> beküt
yat	yabancı-I,433;III, 43, 148, 159bkz>baz
yat	taşlarla yağmur ve rüzgâr için yapılan kamlık, yadataşı ile yapılan bir türlü kamlık, kâhinlik. III, 3, 159
yat baz	yabancı- III, 148, 159
yatçı	;aman- III, 307

yatgak	hakanın ve ülkenin koruyucusu, muhafızı- III, 42
yatgaşmak	yatışmak, birlikte yatmak. III, 103
yatgaşuk	bir yerde başkası ile yatan- III, 55
yatgaşuk oğrı	yatsı, yatma Zamanı. III, 55
yatgurmak	yatırmak, uyutmak- III, 99
yatıg	uyku; yatılacak yer- III, 12 bkz> yatık
yatık	uyku; yatacak yer- III, 15 bkz> yatıg
yatıkmak	yabancılaşmak, yadlaşmakIII, 76
yatlamak	yada taşı ile afsun yapmak; yabancı saymak-III, 307, 308
yatlatmak	yada taşı ile okutmak-II, 355
yatmak	yatmak-I, 36, 233, 243, 386;II, 313; III, 42, 378
yatmak	yaymak, sermek, II, 313 bkz> yadmak
yatsamak	yatmak veya uyumak istemek III,304
yatturmak	yaydırmak-III, 93, 94 bkz> yadturmak, yittürmek
yatuk	atılan, unutulmuş her şey; tembel; şehirlerden- çıkmayan bir kısım Oğuzlar- III,14
yatuk	iki cins iplikten (erişi yünden, argacı pamuktan) dokunan bir dokuma- III, 14
yaturmak	yaydırmak, III, 93 bkz> yadturmak
yava	kolgan dikenî; hint ayvası; suyu tutmaca renk veren bir bitki I, 84;III, 26 bkz> yafa, yawa
yava	sıcak, kuytu (yer)III, 27bkz>yafa, yawa
yawa	kolgan dikenî; hint ayvası; suyu tutmaca renk veren bir bitki I, 84;III, 27 bkz> yafa, yawa
yawa	sıcak, kuytu (yer),III, 27 bkz> yafa, yawa
yawalmak	yavaşlamak,!, 397
yawa	; yavaş, yumuşak huylu III, 10,11 bkz>yafaş
yavvaşlanmak	yavaşlanmak, dōlekleşmek, yumuşak huylu olmak- III, 114
yavçan	yavşan O111.III, 37 bkz> yapçan
yawçunmak	yapıştırılmakIII, 109bkz>yapçınmak, yapçunmak, yapçurmak, yapşunmak, yapşurmak, yawçurmak

yawgan yawganlanmak

yawlak

yawramak yavvrımak

yavvritmak yawsamak

yawuzlamak

yawuzlanmak

yay

yawçurmak

yawug yawuz

yaya

yaygaru

yapıştırmak. III, 98 bkz> yapçınmak, yapçunmak, yapçurmak, yapşunmak, yapşırmak, yawçurmak
yavan. III, 37
yavan bulmak- III, 116, 117
kötü, fena, değersiz, yavuz, dü;kün, her şeyin kötüsü- I, 177, 432, 516, 519;II, 74, 204;III, 43, 44, 133 S yawlak
kişi
digrek, sert, kati olmak, III, 278 bkz> tıgdamak, tıgramak
hali kötüleşmek, yoksulluk veya hastalık yüzünden arıklamak- III, 304 kötöletmek, zayıflatmak, arıklatmak, I, 139;
II, 352, 353
gönül almak istemek, III, 306 bkz> yüwsemek
sel suyunun yüksekte yuvarladığı kaya parçası- III, 13
kötü, fena-I, 84, 85, 103, 227, 248. 439, 483 bkz> yafuz
kötü bulmak-III, 342 kötü bulmak-III, 114
ilkbahar, yaz, I, 13. 82, 96, 170, 463; II, 97; III, 160, 161,188
insanın kuyruk sokumu bölgesi, kışı (yalnız insanlarda)- III, 26, 170
yaza doğru, III, 278
yayguk
kısağın meme uçları, III, 27 bkz> yazguk
yayıg
yayık
yayıkmak
yayılgan yayılmak
yayınmak
yaykalmak
yaylag
yaylamak
yaylatmak
yaymak
yaysamak
huyu dönek- III, 23 bkz> yayık huyu dönek- III, 23 bkz> yayıg
yaz olmak, baharla;mak- III, 191
yayılan, durmayan- III, 55 S yayılgan kişi; bir kararda durmayan, bir işte sebat etmeyen kimse- III, 55
ırgalanmak, yayılmak, salınmak- I, 412; III, 108, 191,192bkz>yadılmak.yazılmak kendi kendine yaymak- III, 86
çalkanrnak; her :eye gönlü meyil göstermek- III, 108
yayla, yaylak, yazlanan yer, I, 13, 214; II, 355; III, 47, 265
yayturmak yaz_____

yazguk	kısağın meme uçları- III, 28 bkz> yayguk
yazı	kır, ova, yazı, boş ve açık yer, boşluk,açıklık, alan-I, 94, 135, 329, 447; III,II, 24,255 yazıkçı yazıcı, hısımlar arasında mektup getirip götüreren elçi- III, 55
yazıglıg	çözülmüş, bağından çözülmüş- III,49, 50 bkz> yazuk
yazıkmak	yaz olmak III, 76 bkz> yayıkmak

yazılmak	açılmak, yayılmak; yalabımak, güzelleşmek; çözülmek-I, 195, 233, 409; II, 285; III, 6, 78,112 bkz> yadılmak, yayılmak
yazınmak	kendi kendine çözmek, çözünmek, çözülmek III. 84, 112
yazışmak	(çözmekte ve yaydan kirişi çıkarmakta) yardım ve yarış etmek, III, 73
yazlatmak	yazlatmak, yazı geçirtmek, yaylatmak- II, 355
yazlınmak	çözülmek-III, 110, 112,228
yazlışmak	çözülmek III, 105
yazmak	şaşmak, yanılmak; çözmek; yazmak- I, 92; II, 20; III, 59, 111
yazmas	şaşmayan, yanılmayan- III, 59, 379
yazok et	pastırma- III, 16,
yazsamak	çözmek istemek, III, 305
yazturmak	çözdürmek; yanıltmak- III, 95
yazuk	boşanmış, bağından çözülmü;- III, 16bkz> yazıglıg
yazuk	günah, suç- I, 16, 203, 220, 521; II, 75,135, 143, 169, 222, 261; III, 16
yazuklamak	suçu yüzünden yakalamakIII, 342, 343
yazuklug	günahlı,III, 50
yazuksuz	günahsız-I, 400;III, 16
yebeñ	kumlu, bataklık- III, 372
yeh	evet- III, 26, 118bkz>yah
yeh mü	"tamam mı" anlamına bir kelime-II I,26 bkz> ye mü?
yek	şeytani, 267;II, 236, 338;III, 156, 160
yel	cin; cin çarpması- III, 144, 163
yelim	tutkal, kendisiyle tüy ve tüye benzer şeyler yapıştırılan tutkal- III, 20, 70, 99, 108bkz> yélim,
yilim	yelimlenmek tutkallanmak- III, 115 bkz> yélimlenmek
yelkin	yelici, koşucu; misafir, yolcu, konuk-i 31: III, 33, 37, 288, 309 bkz> elkin, yélkin
yelnemek	memesi dolup sarkmak- III, 310, 319 bkz> yélnemek
yelpetmek	(ot, saman ve yem) ıslatmak, II, 351, 352 bkz> yalpatmak, yélpetmek
yelpetmek	yelpazeletmek II, 352 bkz> yélpetmek
yelpirmek III, 93	rüzgâr esmek, cin tutmuş gibi sağa sola sallanmak; nemlenmek, yeri ıslatmak-
yelwi	büyü, sihir, III, 33, 359 bkz> yalvvı
yelwlçi	büyücü, sihirbaz III, 33
yem	baharat- ItI, 5 ("yem" kelimesi yalnız iz kullanılmaz, "ot" ile birlikte gelir)-
yeme	hep, bütün, tamamıyla; yine, dahi, I, 47,106,144, 459; II, 75,118; III, 41, 278. 366. 435 yemeçük buğday taşınan küçük çuval- III,48
yemek	yemek, yeyp telef etmek,I, 55, 66, 79, 88, 116, 318, 323, 342, 343, 504;II, 69,70. 311; III, 9, 16, 31, 67, 146, 159, 220, 222, 249

yemet	evet- I, 51;III, 8 bkz> emet, evet,ewet
yemiş	meyve,I, 251, 263 bkz> yemiş
yemrü	;mek ağaç sökmekte yardım etmek- III, 103
ye mü	"bu sôzü kabul ettin mi? söylediğimi yapmak için kafana koydun mu?" anlamına bir kelime.III, 26 bkz> yehmü?
yemürgen	dalma söken, koparan,III, 54
yemürmek	kesmek-III, 54 bkz> tomurmak,
yamurmak	yençirmek ısırmak, kötüleîmeklll, 303bkz> tençmek, yençmek, yunçımak
yençmek	ısırmak, yere vurup ayağıyie ezme, dişle ısırarak parçaları birbirine katmak, kötüleşmeklll, 303. 435 bkz> tençmek,yençirmek, yunçımak
yenig	yeğni, hafif III, 92 bkz> yénik
yenigü	doğurmak üzere ol an, III, 36
yenimek	doğurmak (yalnızkadın için),III,91, 92
yenitmek	doğurtmak- II, 317
yeñeç	yengeç- III, 384
yeñek	heybe, bohça- III, 70 bkz> yetgek
yeñge	yenge, büyük kardeşin karısı- III, 380
yeñi	yeni- I, 376;III, 369 bkz> yangi
yeñmek	yenmek, alt etmek-III, 391
yenşürmek	sıcağa soğuk karı;tirarak ılıştırmak, III, 400 bkz> yihşürmek
yerçü	sın, mezar- III, 30
yerde	hemşeri. I, 407; III, 40
yer kırtışı	yeryüzü- I, 461
yerküç	tahtadan yapılmış kılıç gibi uzunca,enli bir ağaç parçasıdır, fırındaki ekmeği çevirmek için kullanılır-I, 452
yerme	yirmek, yaf bir şeyi demirle kesmeksizin uzunlamasına yirmek, kolayca yarmak-III, 58 bkz> yirmek, yirmek
yer sağrısı	yeryüzü; yer yaygısı-I, 422
yertürmek	yirdirmek.III, 95
yerük	yirilmiş, uzunlamasına yirilmiş ve güzelliği gitmiş olan her şey, yirik, gedik- III, 18 bkz> yirük
yeten	ok atılan tahta yay; atımcı yayı, hallaç yayılll, 21 bkz> yeteñ
yeteñ	yün atılıp kabartılan atımcı yayı- III, 372 bkz> yeten
yetgek	heybe, bohça- III, 70, 77, 344 bkz> yerigek
yetigen	"yedi kardeşler" adı verilen yıldız, III, 37, 40, 247 bkz> yetiken
yetiken	"yedi kardeşler" adı verilen yıldız, III, 247 bkz> yetigen
yetilme	güdülme, yedilmek. I, 106 bkz> yétilmek
yet(i)şmek	yetişmek, erişmek. III, 183 bkz-

yetiz	enli, enine geniş şey III, 10
yetizlik	genişlik, bir şeyin eni- III, 52
yetmek	yetişmek, erişmek II, 314 bkz> çétmek, yétmek
yetmek	yetmek, yedeğinde götürmek- II, 314
yetmiş	kapanmış, iyileşmiş (yara)- I, 245 bkz>bütmiş
yetrülmek	eriştirilmek; ilhak edilmek.III,107 bkz> yétrülmek
yetrüm	bırakılmış, salınmış-III, 47
yetrüm saç	bırakılmış, salınmış saç-III, 47 bkz> yetüt saç
yetrüşmek	birbirine erişmekte yardım etmek III, 101 bkz> yetrüşmek
yetti	sayıda yedi- III, 27 bkz> yéti
yetüt	askere imdat .II, 287
yetüt saç	sonradan bırakılan saç,II, 287 bkz> yetrüm saç
yewtilmek	erişmek; olgıAnlaşmak.III, 81, 356 bkz> yığılmak, yuwulmak
yezek	asker öncüsü, III, 88 bkz> yizek
yezemek	aramak üzere dolaşmak, III, 88, 89
yezne	büyük kız kardeşin kocası- III, 35
yedişmek	kenar dikmekte yardım etmek-III, 70, 71 bkz> yédilmek, yédmek, yidmek
yédilmek	dikilmek ve içine eşya konulmak- III, 77 bkz> yedişmek, yédmek, yidmek
yedişmek, yédilmek, yedmek	bohça veya heybeyi toparlamak, uçlarını birleştirmek III, 434 bkz> yidmek
yég	yeğ, üst, üstün, daha lyl, lyl, hayırlı-/ , 59, 337, 384;III, 43, 133, 144, 160
yél	yel, rüzgâr, esinti- I, 95, 251. 319, 354;II, 4,154.192,229, 298; III, 93, 98, 108,144,161, 226, 247. 268, 360
yéldirmek	estirmek, esmek-III, 98
yélim	tutkal, kendisiyle tüy ve tüye benzer şeyler yapı;tırılan tutkal, ökse-III, 20, 70, 99, 108 bkz> yelim, yilim
yélimen	dağınık şeklide yapılan çapul-III, 38 bkz> yal iman
yélimlemek	yelek yapıştırmak; yolu araştırmak III, 343
yélimlenmek	tutkallanmak, III, 115 bkz> yelimlenmek
yélin	kısarak memesi, tırnaklı hayvan memesi-III, 23
yéliñ	yeli çok olan, III, 373
yélkin	yelic!, ko;ucu; müafir, 'yolcu, konuk-I, 31;III, 33, 37, 288, 309 bkz> elkin, yikin
yélmek	koşmak,II, 64
yélmek	(aş, yemek) yenmek, yenilmek-III, 64, 185
yélnemek	memesi dolup sarkmak- III, 310, 319 bkz> yelnemek
yélpetmek	(ot, saman ve yem) ıslatmak, II, 351, 352 bkz> yalpatmak, yelpetmek
yélpetmek	yelpazeletmek- II, 352 bkz> yelpetmek

yélpik	cin ve yel çarpması- III, 46
yélpinmek	yele, cine çarpılmak, yel çarpmak, cin çarpmak; yelpazelenmek- III, 108, 144
yelpişmek	nem çekmek, nem almak, taneler yaşıktan yapışmak; yelpazelemekte yardım etmek- III, 100, 101
yélwirmek	yelpimek- III, 100 bkz>yalwırmak
yém	azık, yemek, taam- I, 468, 480; III, 144
yemiş	meyve-I, 251, 263;II, 12, 95, 146, 254; III, 12 bkz> yemiş
yemişlenmek	yemi:lenmek, yemiş, meyve vermek, meyvelenmek.II, 269;III, 114, 197
yémsinmek	yenneksizin yer gıbl görüinmek. III, 109
yemşen	Kıpçak ülkesinde blten blr kır yemişi- III, 37
yénik	yeğni, hafif-III, 18 bkz> yenig
yén	giyen, elbise; yenî. II, 109, 187, 233; III, 362
yér	yer, yeryüzü, toprak- I, 15, 16, 33, 75, 97,107, 119, 139, 146, 147, 150, 164, 219. 234, 247, 265, 268,287.288,292,296.301,309,313,325. 361, 364. 416. 422, 423, 429, 438, 439,461, 465, 466, 468. 469, 488. 489, 494, 495, 496, 498, 509, 510, 517. 523, 525; I
yér	kumaşın veya ağacın bir yüzü. III, 142
yére	yöre, çevre- III, 24 bkz> yöre, yüre
yéretmek	yerinmek, tembellik etmek- II, 315, 316
yérgü	hakir, yerilmiş. II, 29
yérmek	yerme, beğenmemek, iğrenmek.zemmetmek, hakir görmek-I, 149, 419;III, 185
yérsinmek	bir yeri yurt 00111111 ONU, 109
yéti	sayıda yedi III, 227 bkz> yetti
yétik	işlerinde becerikII, güç işleri başaran-III, 18
yétilmek	erişilmek, yetişilmek III, 77
yétilmek	güdülme, yedilmek-I, 106 bkz>yetilmek
yet(i)şmek	yetişmek, erişmek.III, 183bkz>yet(i)şmek
yétmek	yetişmek, erişmek- I, 192, 421, 424; II, 274, 314; III, 406 bkz> çétmek, yetmek
yétrülme	eriştirilmek; ihkak edilmek III, 107 bkz> yetrülme
yetrüşmek	birbirine erişmekte yardım etmek III, 101 bkz> yetrüşmek
yétsemek	yetişeyazmak- III, 304
yétsikmek	erişilmek; ya:lanmak, kocal ip düşünle:mek- I, 21; III, 106
yéysemek	yemek istemek- I, 20; III, 304
yıdışmak	bir şeyin parçaları birbiri içinde çürüşmek, yıpraşmak. III, 70
yıd	koku- III, 48 bkz> yid
yıdıg	kötü kokan her şey, III, 12
yıdıglik	kokmuşluk, yıpranmışlık- III, 51

yıdıg ot	üzerlik otu, III, 12 bkz> eldrük, ilrük, yüzerük
yıdımak	kötü, fena kokmak, bozulmak- III, 86, 260
yıdlamak	koklamak, III, 308
yıdlanmak	kokmak, bozulmak- III, 110
yıdlaşmak	koklaşmak- III, 104
yığaç	ağaç, ağaç parçası; erkeğin erkeklik aygıtı; fersah (eskl bir yer ölçüsü)- I, 14, 18, 152, 174, 198, 219, 244, 249, 251, 254, 260, 263, 271, 283, 290, 294, 297, 312, 319, 439, 485, 502, 503, 505, 511; 11.II, 20, 24, 29, 37, 69, 70, 80, 85, 91, 101, 122, 1
yığaçlanmak	ağaçlanmak- III, 113
yığaçlık	ağaçlık, ağaçlı olan yer, kereste bulunan yer, III, 51
yığdaçı	yığan, toplayan; engel- olan, alıkoyan- III, 106
yığılgan	daima yığılan- III, 54
yığılmak	toplanmak; çekilmek, kaçınınak- III, 79, 80
yığılmak	erişmek, olgunlaşmak- III, 81 bkz>yewülmek, yuwulmak
yığım	yığılmı;- III, 19 bkz> yığın
yığın	yığın, küme, yığılmış-I, 15; III, 19, 22 bkz> yığım
yığınmak	kendi kendine yığınmak- III, 84
yığışmak	yığışmak, yığmakta yardım ve yarış etmek- III, 73
yıglamak	ağlamak I, 272, 504;II, 232;III, 258, 309, 321 bkz> ıglamak
yıglaşmak	ağlaşmak- III, 322 bkz> ıglaşmak
yıglatmak	ağlatmak- II, 355
yıglışmak	toplaşmak- III, 105
yığmak	yığmak, toplamak; bir şeye engel olmak, alıkoymak. I, 15, 399, 504; III, 61
yıgrılmak	kötüleşmek, büzülme, titremekI, 248;III, 107, 108
yıgturmak	yıgdırmak; bir şeyden alıkoydurmak- III, 95, 96
yıkılğan	daima yıkılan, yıkılğan- III, 54
yıkılmak	yıkılmak-I, 348;III, 81, 82
yıkışmak	yıkmakta yardım etmek- III, 74
yıkmak	yıkmak, yıkılmak- I, 85, 343, 384;III, 20, 63
yıksamak	yıkmak istenmek- III, 306
yıkturmak	yıktırmak- III, 97
yıl	yıl, sene- I, 345, 346, 349, 447, 513; II, 118, 331; III, 5, 7, 69,76, 131, 162
	at yelesi- III, 13 bkz> yal, yalıg
yılan	yılan-I. 17, 228;II, 18; 20, 275, 279;III,29, 39, 367Şnekyılan; ejderha-III, 155Şokyılan; kendini insan ve başka şeyler üzerine atan bir yılan-I, 37;III, 29 Ş sogan yılan; tulum gibi iri biryılan-I, 409
yılan yılı	Türkler'in on ikili yıllarından biri ,I, 346;III, 30

yıldız	ağacın kökü, damarı, III, 40
yıldızlanmak	köklenmek, bir yere yerleşmek, soylanmakIII, 116
yıldızlıg	köklü- III, 40 S tüplilg
yıldızlıg	asaletli, köklü, III, 40
yılgın	ılgın, ılgın ağacı, Tamariska- III, 37
yılgınlanmak	ılgın ağacına sahip olmak, III, 117
yılıg	ılık, sıcakla soğuk arası, I, 31, 64; III, 14, 51 bkz> ılıg
yılımak	ılmak- III, 91
yılınçga (aş)	tadı, tuzu, yağı olmayan yemek, III, 433 bkz> yalınçga
yılırmak	ılmak, az ısınmak-I, 179; II, 283
yılışmak	ılıçmak, ılıklaşmak- III, 74, 75
yılışmak	birbirini töhmetlemek, itham etmek- III, 75 bkz> yatışmak
yılıtmak	sıtma tutmak, sıtmadan vücudu ısınmak; ılıtmak, II, 316, 317
.. 91, 241, 257, yılkl 104, 131, 178, 292, 300	hayvan, yıldı, hayvan sürüsü, dört ayaklı hayvanlara verilen genel ad- I, 21, 285, 330, 332, 412, 461, 481, 482;II, 96; III, 34, 76, 90,
yımirtga	damarsız olan her türlü yeşillik; hıyar gibi gevşek olan her nesne- III, 433
yın	in- III, 6 bkz> in, yin
yınçge	ince- III, 380 bkz> yinçge
yıp	ip, tel kendisiyle at bağlanan uzun örk- I,158, 165, 178, 185, 213, 220, 236, 253, 302,414, 523, 524;II, 8, 9, 98, 120, 132, 180, 189,194, 207, 227, 236, 244, 330, 334, 354, 362; III, 3, 104, 255, 286, 388, 426, 428, 444
yıpar	miskI, 327;II, 4, 6, 122; III, 7, 28, 48, 96. 180, 308bkz>yıpar
yıparlıg	misk kokan, miski, anberi olan- III, 48, 50
yıplamak	ip üzerinde oynamak, cambazlık etmek, III, 308
yıplamak	iple kıl aldırmaq- III, 307
yıplaşmak	iple birbirinden kıl yolu;mak- III, 104
yıplatmak	ipletmek, iple kıl yoldurmak- II, 355
yır	koşma, türkü, hava, ir, musikide ırlama, gazel- II, 14, 135;III, 3, 131, 143
yıragu	çalgıcı, şarkıcı, çağına- III, 36
yırak	uzak, ırak- I, 97, 309, 456; III, 28, 29
yıraklanmak	uzak bulmak- III, 115
yıraklık	uzaklık, ıraklık- III, 51
yıramak	uzakla;mak, ırak olınak-III, 88, 366, 422 bkz> yaramak
yıratmak	uzaklaştırmak-II, 315
yırlamak	şarkı, gazel söylemek, ırlamak III, 3, 308
yırmak	yirmek-III, 58 bkz> yermek, yirmek

yırtılmak	yırtılmak./, 41; III, 106, 107
yırtınmak	yırtar görünmek.III, 108
yırtışmak	yırtmakta yardım etmek, III, 101
yırtmak	yırtmak-I, 323, 341; III, 435
yış	sıkışma- III, 4 bkz> yuş
yış	iniş, yokuş- III, 4, 143 § art
yış	yokuş iniş- III, 4
yış bolmak	sıkı:mak- III, 4
yışığ	ip; kayıştan örülmüş bağ; boyundurukyayıii, 126, 158, 165, 183, 196, 209, 276,427;II, 123, 216, 349; III. 13
yışıklıg	ipli, ipi olan- III, 49
yışıklıg	tulgalı, tulga giymi;- III, 50 bkz> aşuk.yaşuk
yıtıtmak	biletmek- II, 317 bkz> yanutmak
yi	sık ve birbirine girmiş; elbisenin yivi, dikişi, dikiş, pabuç diki;l; dağ yivi; diş ve ağaçların birbirine girmesi. III, 25, 216, 229, 283 bkz> cigi, yigi
yîci	terziII, 3;III, 216
yid	koku, III, 48bkz>yid
yidmek	bohça veya heybeyi toparlamak, uçlarını birleştirmek III,443 bkz> yedişmek, yédilmek, yédmek
yig	iğ,l, 48, 85 bkz> ig, ik, yik
yig	gemin damağa gelen parçası-III, 144
yig	çiğ, pişmemiş, I, 338; III, 144 bkz> yik
yigde	iğde- I, 31; III, 31, 147 bkz> yikte
yigi	sık, birbirine girmiş, sıralanmış, (dikişte)sağlam. III, 25, 216, 229 bkz> cigi, yi
yigirme	sayıda yirmi. III, 48 bkz> yigirmi
yigirmi	sayıda yirmi- III, 48 bkz> yigirme
yigirminç	sayıda yirminci. I, 132;III, 449
yigit	yiğit, genç, her şeyin genci-I, 25, 263, 400;II, 113; III, 8, 16, 917, 356, 386. 420
yigitlik	yiğitlik, gençlik,I, 143, 511; III, 51
yigne	igne, II, 3, 120, 150;III, 35
yigrenmek	tüyü ürperrnek, iğrenmek III, 109
yigtürmek	bir şeyle iyilik etmek, III, 96 bkz> yiktürmek, yüftürmek, yüwmek
yigtürmek	incitmek III, 97
yik	iğ-III, 144 bkz> ig, ik, yig
yik	çiğ, pişmemiş-I, 338 bkz> yig
yiken	hasır yapılan kovalak otu-III, 23
yiklemek	çiğnemekIII, 309, 310bkz> eğleşmek, iklemek, ikieşmek

yikte	iğde, I,31 bkz> yigde
yiktürmek	bir şeyle iyilik etmek-III, 96 bkz>yigtürmek, yüftürmek, yüwmek
yilik	ilıkl, 72, 119bkz>ililk
yiliklig	ilikli, iliği olan, III, 52
yilim	tutkal II, 20, 70, 99, 108 bkz> yelim, yélim
yilmirmek	ılımak, ılır gibi olmak-III, 100
yimlemek	gözle işaret etmek, III, 310 bkz>imlemek
yin	beden, vücut, insan bedeni- I, 179, 261, 275; II, 151; III,92, 145, 154, 278
yin	tüy, £101-1.I, 167, 217, 315; III, 109
yin	koyun pisliği, davar tersi, hayvan pisliği- I, 49; III, 5 bkz> in § koyyini; koyun 101-51. III, 5
yin	in, hayvan inil, 49;III, 5bkz> in, yin
yincü	incil, 31 bkz> cincü, yinçü, yünçü
yinçge	ince-III, 380 bkz> yinçge § yinçge turku; ince ipek kuniş-III, 380
yinçge kız	odalık kız-III, 380 bkz> yinçke kız
yinçge kişi	Tanrı'ya ibadet eden, tapan-III, 380
yinçgelemek	ince saymak, inceltilek III, 411
yinçgelenmek	alçak gönüllülük etmek; odalık edinmek; Tanrı'ya karşı küçüklük göstermek, tapmak, ibadet etmek- III, 450
yinçke kız	yatağa alınacak, yetişkin cariye ve kız, kız oğlan kız-I, 326 bkz> yinçge kız
yinçü	inci; cariye- I, 31, 273, 387, 390. 396,419;II, 9, 31, 79, 100, 122, 127, 146, 154, 243, 288; III, 30, 229, 289 bkz> cincü, yincü, yünçü
yindmek	aramak, sormak- III, 66- bkz> yinmek
yindürmek	kayıbı arattırmak. III, 99
yinedmek	sağalmak; yeğnilmek- II, 317 bkz>yinetmek
yinetmek	sağalmak; yeğnilmek- II, 317 bkz>yinedmek
yinmek	arannak, sormak- III, 66 bkz> yindmek
yi fi	sümük- II, 326; III, 362
yiñ atmak	sümkürmek- II, 326 bkz> yiñitmek
yiñdegü	sümlüklü (çocuklara bununla sövülür)- III, 387
yiñitmek	sümkürmek II, 326 bkz> yiñ atmak
yinşürmek	sıcağa soğuk karı;tıarak ılıştırmak, III, 400 bkz> yeñ sürmek
yi par	miski, 327; 11; 4. 6, 122;III, 7, 28.48, 96, 180, 308bkz>yıpar
yipin	koyu kırmızı, kızıl-III, 21 bkz> bayın, yipkil, yipkin
yipkil	erguvan renginde olan- III, 46, 47 bkz> bayın, yipin, yipkln,
yipkin	menekşe rengi, erguvan renginde olan, konur, koyu kırmızı-I, 395;III, 37, 47 bkz> bayın, yipln, yipkil
yirilgen	daima çatlayan, yarılan, yirilen.III, 55

yirişmek	yirişmek, ylrilmek, ayrılmak; gülümsemek; kuvvetsizleşmekIII, 72, 73
yirmek	yirmek, III, 58 bkz> yeremek, yırmak
yirük	yirilmiş, uzunlamasına ylrilmiş ve güzelliği gitmiş olan her şey, yirik, gedik-III, 18 bkz> yerük
yi silmek	eli işe yatışmak, udumlaşmak- III 79 bkz> işilmek, yuşılmak, yuşulmak.yüşilmek, yüşülmek
yişim	soğukta dizlere giyilen nesne, bir çeşit çakşır-III, 19
yişimlenmek	yişim giynnek, tozluk giymek-III, 115
yitik	keskin, bilenmiş-I, 384;III, 18
yitik	yitik şey,kaybolan şey, II, 182 bkz> tiyül, yitük
yitiklemek	kaybolanı aramak, III, 343
yitim	keten tohumu- III, 24
yitmek	kaybolmak, yitmek. I, 467; II, 314
yittirmek	kaybettirmek,' bir şeyi bohça ve bohçaya benzer şeylerde saklatmak- III, 94 bkz> yağtırmak, yatturmak;
yitük	kaybolan şey, yitik. II, 115, 182;III, 18,181 bkz> yitık
yitüklig	bir şey yitiren, kaybeden,III, 18
yitürmek	kaybetmek, yitirmek. III, 67
yiz	sele otu, çiğ otu, sele sazı, Artemisia abrotanum (kamu;tan daha ince ve yumuşak olup göçebelerce çadır örtüsü yapılır)III, 135, 143
yizek	askerin önde giden bölüğü, öncül- III, 18bkz> yezek
yodlaşmak	silinmek III, 105
yoğmak	silmek, bozmak, mahvetmek- III, 434
yoğsamak	silmek İstemek- III, 305
yodturmak	sildirmek III, 94 bkz> yutturmak
yodulmak	silinmek, yok edilmek-III, 77
yodunmak	silinmek-III, 83
yoduşmak	(leke, kitapta yanlış; vb.) silmek ve gidermek i sinde yardım etmek, III, 70
yog	matem, yas, ölü gömülmesinden sonra üç veya yedi güne kadar verilen yemek. III, 143
yog basan	ölü gömüldükten sonra verilen yemek-I, 399
yogdu	devenin çenesi altındaki uzun tüyler III, 30 bkz> cugdu, yogru, yogruy, yugdu
yoglamak	ölü için yemek vermek.III, 309
yogrı	çanak, III, 31, 32
yogru	deve tüyünün uzunları .III, 31 bkz> cugdu, yogdu, yogruy, yugdu
yogrulmak	yogrulmak. I, 248; III, 107
yogrum	bir defada yoğrulacak kadar olan- III, 47
yogruşmak	yogruşmak, yoğrulmak, yoğurmakta yardım etmek-II, 122;III, 102

yogruy	deve tüyünün uzun olanları .III, 31 bkz> cugdu, yogdu, yogru, yugdu
yogun	yogun, ŐiŐkin, kal m-III, 29
yogurguŐ	Şehriye ve benzeri Şeylerin aŐılmasında kullanılan oklaŐıl, 493
yogurkan	yorgan-I, 197, 210;II, 137, 141; III, 54, 110, 253
yogurmak	yoŐurmak-II, 102
yogurt	yogurt, I, 182, 208;II, 189, 295;III, 164, 190
yogurtmak	yogurtmak-III, 436
yok	Çanak bulaŐıŐı, III, 4 bkz> yak, yak yuk, yok yak, yuk, yuk yak
yok	yokl, 68, 70, 323, 360, 368, 420;II, 28; III, 3, 143, 147, 151, 154, 239
yokadmak	yok olmak, III, 384
yo kar	yukarı-I, 142, 320 bkz> yokaru, yukaru
yokaru	yukarı- II, 4, 6, 35, 81, 198, 260;III, 285 bkz> yokar, yukaru
yoklamak	yükselmek, �ıkmakIII, 212, 221
yoklatmak	yükseltmek, daŐa çıkartmak-II, 355
yok yak	Çanak bul aŐıŐı-III, 4 bkz> yak, yak yuk, yok, yuk, yuk yak
yok y�r	yokuş yer-III, 4
yol	yol, sefer, ani yola �ıkma-I, 53, 63, 66, 92,155, 173, 196, 204, 208. 247, 292, 332, 342, 458;II, 8, 29, 98, 176, 197, 212, 214, 232; III, 64, 87, 144, 187, 288, 292, 343, 387, 423, 450
yolak	Çay 1, 222; III, 17 bkz> yul, yulak
yolak	�Őır, �ılga, kırlardaki küçük yol; yol yol çizgili olan her şey III, 17 Ő yolak barŐ in; yol yol çizgileri bulunan ipek kumaş- III, 17
yoldramak	(maden ve cevher) parlamak- III, 437 bkz> yoldrımkayoldrımak (maden ve cevher) parlamak- III, 437 bkz> y�ldramak
yoldruga	kılış gibi uzunca bir bitki, III, 433 bkz> yoldurga
yoldruk	cilâlı, parlak, süslü, III, 432 bkz> yaldruk, yuldruk
yoldurga	kılış glbi uzunca blr bitki- III, 433 bkz> yoldruga
yolgırmak	yolda rastlamak- II, 193
yohŐ	keÇi kıllarrrnın diplerinde bulunan yumuşak ince y�n-III, 27 bkz> yovlıÇ, yul iş
yolıtmak	yagma ettirmekti, 316 bkz>yoluşmak, yolutmak, yulıtmak, yulumak.yuluşmak, yulutmak yolkaŐmak
yolkmak	sıyırmak; çatlatmak; yolmak, bir Şeyden herhangi bir Şeyi çıkarmak, soymak; faydalanmak, elde etmek, III, 435, 436
yolkunmak	sıyrılmak, III, 110
yol kusmak	birbirinden k�r veya fayda elde etmek, III, 103, 10
yolmak	yolmak, yolmak işin kaynar suya bırakmak; kurtarmak, bırakmak, salıvermek; istinsah etmek, II, 24;III, 63, 64
yolratmak	parlatmak-II, 353 bkz> yalratmak, yalrıtmak, yolrıtmak
yolrıtmak	alevlernek, parlatmak-II, 353 bkz> yalratmak, yalrıtmak, yolratmak

yolsuz	yolunu azıtan kimse-III, 40
yoltga	bir :eyle alay etme-III, 432 bkz> yaltga, yultga
yoltga	kılmak alay etmek, maskaraya almak- III, 432
yolturmak	para verdirerek köleyi azat ettirmek; yoldurmak.III, 97
yolug	fidye, feda, kurbanl, 210, 243, 399; III, 13, 333
yoluglug	fidyeli, fidesi verilmiş olan- III, 49
yolunmak	yolunmak; azat edilmek, bırakılmak, bo;anmakIII, 85
yoluşmak	yağnıala{makIII, 75 bkz> yolıtmak, yolutmak, yulıtmak, yul um ak yul uşmak, yulutmak
yolutmak	yağma ettirmek-II, 316 bkz> yolıtmak, yoluşmak, yulıtmak, yulumak, yuluşmak, yulutmak
yonak	hayvanların sennerleri altına konan şey,çul çuval parçası III, 29
yonındı	yonuntu, talaşII, 30
yonınmak	yonar göstermek,III, 86 bkz> yo-nunmak
yonulmak	yonulmak, III, 82
yonumak	yonmak I, 384
yonunmak	yonar göstermek- III, 86 bkz> yon ınmak
yonuş	yontmakta yardım ve yarış etmek- III, 75
yoñag	beye birini geçme, gammazlık etme-III, 376
yoñamak	beye birini geçmek, gammazlık etmek, yanılmak, şikâyet etmek III, 397
yoñatmak	koğulamakII, 326, 327
yorçı	usta kılavuz, III, 30
yorıdaçı	hısımlar, dünürler arasında gelip giden adam-II, 51
yonga	yorga yürüyen (aticin)- III, 174
yorıgçı	hısımlar, dünürler arasında gelip giden adam- II, 51
yorıglı	yürümeyi düşünen- I, 326
yorıgu	yürünecek yer ve zarnan- III, 36
yorık	akma, yürüme, gidiş, huy 1, 378; II, 40; III, 15 bkz> borik, yoruk
yorık	tabir (rüya vb.) sözün gidişi, anlaşılışı III, 18 bkz> yormak, yörük
yorık	uz dilli- III, 15
yorık tıl	fasih dil III, 15
yonmak	yürümek, gitmek, varmak; ismi varıp yayılmak; yürüyüp yorulmak- I, 167; II, 41; III, 31, 87, 219,375 bkz> yormak
yorınça	yonca-III, 375 bkz> yorınçga
yorınçga	yonca-I, 431; III, 433 bkz> yorınça
yorışmak	yürüşmek; yol yol olmak, yıpramak- III, 72
yontmak	yürütmek, (ilâç) içini sürdürmek I, 115; III, 315

yormak	tabir etmek, yormak- III, 125 bkz> yorık, yör(ik
yormak	yürümek. I, 456; III, 87 bkz> yonmak
yortmak	dört nala koşturmak, bir işe başlamak üzere yürümek, III, 356, 435
yortug	savaş gününde veya bir yere giderken hakan m yanında bulunan kimseler- III, 42
yortuşmak	at yürütmekte yarış etmek- III, 101
yoruk	gidiş, huy,I, 27 bkz> borik, yorık
yorulmak	çözülme. III, 78 bkz> yörmek
yorutgan	çokosuran, osurgan-III, 52
yorutmak	osurmak,III, 52
yotturmak	sildirmek-III, 94 bkz> yoddurmak
yovliç	keçl kıllarının diplerindeki yumuşak ince yün-III, 27 bkz> yol iç, yulıç
yozamak	(kısırdan başka hayvan) kısır kalmak III, 88 bkz> kısır bolmak
yozmak	çokaknnak-I, 192 bkz> yilzmek
yök	kuş tüyü, kuş yelegi, ok yelegi. 111. 143 bkz> yüg, yük, yüñ
yökletmek	oka yelek taktırmak.II, 356 bkz> yükletmek
yöre	yöre, çevre, bir;eyin etrafı-III, 24 bkz> yére, yüre
yörgek	örtü-II, 289
yörgek bolmak	örtülmek, gök kara dumanla örtülmek II, 289
yörgemeç	işkembe ve bağırsağın incecik kıyıları bağırsak içinde kızartılması veya pişirilmesi suretiyle yapılan yemek-III, 55
yörgemek	sarmak, III, 307
yörgenç	dağ dönemed, dağ bükümü, buküntülü, kıvrık-III, 387 bkz> tezginc
yörgenç	ağaçlara sarılıp onları kurutan bir çeşit bitki, sarmaşıkIII, 387
yörgençü	sargı, dolak-II, 346; 111.296
yörgenmek	örtülmek, sarılmak./, 331; II, 303; III, 110 bkz> yörkenmek, yürgenmek
yörgeşmek	sarılmak, birbirine girmek, dolaşmak, karışmak.!, 395, 437;II, 285;III, 104 bkz> yörkeşmek, yürgeşmek;
yörgetmek	sardırmak- II, 354
yörgeyek	ulanmış, I, 135
yörkenmek	örtülmek, sarılmak. I, 331; II, 303; III, 110 bkz> yörgenmek, yürgenmek
yörkeşmek	sarılmak, birbirine girmek, dolaşmak, karışmak.!, 395, 437;II, 285;III, 104 bkz> yörgeşmek, yürgeşmek;
yörmek	çözmek III, 58,185 bkz> yorulmak
yörük	tabir (rüya vb.) sözün gidişi, anlaşılışı- III, 18 bkz> yorık, yormak
yu	kadınların bir şeyden utandıkları zaman söyledikleri bir kelime- III, 215
yubagu	üzerinde durulmayan, yapılmaması gereken, III, 36
yubakulak	sıtmadan titreme- III, 56

yubalmak	ihmal edilmek, yüzüstü bırakılmak, üzerinde durulmamak- III, 76
yubalmak	karışmak- III, 76 bkz> burbâşmak, yubanmak
yubamak	ihmal etmek, yüzüstü bırakmak, üstüne düşmemek. III, 86 bkz> burbamak, buybamak
yu banmak	karışmak- III, 83 bkz> burbâşmak, yubalmak
yu banmak	çekinmek, bırakmak- III, 83
yu batmak	savsaklatmak, savsaklamayı emretmek- Asıl anlamı burbatmak, yap yup kılmak, yubılamak, yuplamak,
yubılamak	aldatmak, hile yapmak, al etmek., II, 315; III, 327, 328 bkz> burbatmak, yap yup kılmak, yubatmak, yuplamak
yudkı	karanlık, ekşi- II, 250
yudruklanmak	elini yumruk yapmak- III, 116
yudruk	yumruk.III, 42, 43
yudug	başkasının suçu yüzünden kendine sötgelen kimse-III, 12
yudug	çocuklara sövülen bir kelime- III, 13bkz> yudut
yudurmak	almak, yüklemek- I, 371 bkz> yüdürmek
yudut	hayırsız, kendine hayrı olmayan; bir çeşit küfür (sövme)III, 8, 13 bkz> yudug
yudutmak	soğukta dondurarak öldürmek- II, 302 bkz> budutmak
yufga	ogulluk, oğulluğa alınmış- III; 32
yufgadmak	yozaşmak, dik ba;lı olmak- II, 354 bkz> yufgatmak, yuwgalanmak
yufgatmak	yozaşmak, dik ba;lı olmak II, 354 bkz> yufgadmak, yuwgalanmak
yufka	ince, yufka, ucuz, II, 294, 350; III, 34, 204, 302 bkz> yupka, yuwga
yufkalanmak	yaltaklanmak, yavuncımak- III, 203, 204
yufuşmak	yuvarlanmak. III, 105 bkz> yuvluşmak
yufuşmak	yardımlaşmak, birbiriyle dost ol m ak, III, 73 bkz> yüfüşmek
katmer, yuka, yufka-III, 27, 34, 35 bkz> yuvga Ş katma yuga; yağda pişirilen ufalanmış yuga ekmek I, 433	
yugaç	bir dere veya ırmağın karşı tarafı-III, 8, 9 bkz> yuguç
yugak	sukuşul, 222;III, 17
yugçı	yuyucu, yıkayıcı- II, 171
yugdu	devenin uzamış olan tüyleri .I, 31;III, 30 bkz> cugdu, yogdu, yogru, yogruy
yugruş	Türkler'ce halktan vezirlik derecesine çıkan adann, hakandan bir derece aşağıdır,yalnız Türkler'e özgedir-III, 41
yuguç	ırmak ve derenin arkası-I, 18 bkz> yugaç
yuk	çanak bulaşığı, kaptaki bulaşık- III, 4, 143bkz>yak, yak yuk, yok, yok yak, yuk yak yukarı yukarı- III, 180 bkz> yokar, yokaru
yukmak	bulaşmak, sıvanmak, sirayet etmek- III, 63
yukturmak	sürdürmek, bulaştırmak,!!!, 96
yukulmak	bulaşmak, sıvanmak-III, 81

yu kusmak	bulaşmak, yayılmak-III, 24, 74 bkz> tokuşmak
yuk yak	çanak bulaşığı, kaptaki bulaşık-III, 4 bkz> yak, yak yuk, yok, yok yak, yuk
yul	kaynak, çay, pınar, su pınarı, kaynağı, gözü-111, 4, 144 bkz> yolak, yulak § yul yulakî küçük küçük bir çok su pınarları. III, 17
yula	kandil- I, 200; III, 25, 26
yulak	küçük küçük birçok su pınarları. III, 17 bkz> yolak, yul
yulaklanmak	pınarlanmak, pınarlar çoğalmak, III, 115
yular	at yuları. III, 9, 28 yularlamak yularlarnak, bağlamak. III, 9

yularlanmak yularlıg yuldruk yılduz

yularlanmak, yular takılmak. III, 114

yularlı, yular/anmış- III, 49

cilâlı, parlak, süslü- III, 432 bkz> yaldruk, yoldruk

yuhç yulıtmak yulkunmak yultga

yultga kılmak yulumak

yıldız, yıldızların genel adı-I, 96; II, 303; III, 40, 149, 378

keçi kıllarının diplerinde bulunan yumuşak ince yün- III, 27 bkz> yol iç, yovlıç

yagma ettirmek II, 316 bkz> yolıtmak, yoluşmak, yolutmak, yulumak, yoluşmak, yulutmak sıyrılmak-III, 110 bkz> yolkunmak

bir şeyle alay etme-III, 432 bkz> yaltga, yoltga alay etmek, maskaraya almak. III, 432

birine yardım etmek; birini yağma etmek,III, 90, 91 bkz> yolıtmak, yoluşmak, yolutmak, yulıtmak, yoluşmak.yulutmak

yulun

yuluşmak

yulutmak

yul yulak yumak

murdar ilik, kokar ilik ,III, 23

yağmalaşmakIII, 75bkz>yolıtmak, yoluşmak, yolutmak, yulıtmak, yulumak, yulutmak yağma ettirmek-II, 316 bkz>

yolıtmak, yoluşmak, yolutmak, yulıtmak, yulumak, yoluşmak

küçük küçük birçok su pınarları III, 17

yumdarmak yumgak

yumgaklanmak yumgı

yıkamak.III, 45, 66, 157, 249 toplamak- III, 98

yumak, yuvarlanan ve yuvarlak olan her şey, III, 44 § yumgak tene; yuvarlak tane, kışniş. III, 44

yumak, yuvarlak yapılmak- III, 116

yumgın

yumınmak

yumıtgan

yumıtmak yumız (er) yumluşmak yummak yumşak

yumşaklanmak

umşamak yumşatmak yumulgan yumulmak

toplu, çok, I I I, 35

toplu olarak, toptan, hep birden,bütün-II, 294;III, 240

yumar gibi görünmek III, 86 bkz> yumunmak

daima toplanan-III, 53

toplanmak-I, 69;II, 312, 317 bkz> yumutmak

etli, tiknaz (adam), III, 10 bkz> yumuz er yumulmak- III, 105

yummak- III, 64 bkz> yümmek

yumuşak- II, 74, 295; III, 44, 276, 320
yumuşamak, yaltaklanmak- III, 116
yumuşamak, I, 110, 441; III, 306, 320
sepiletmek, yumuşatmak, sözü veya kitabı çabuk çabuk söylemek ve okumak- II, 354
daima yumulan, III, 55
yumulmak- III, 55 bkz> yümölmek
yumurlamak yumurlanmak yumurtga yumuş
yumunmak yumur
yumar gibi görünmek III, 86 bkz> yuminmak
hayvanların göden bağırsağı. II, 9
yumru yapmak, toplamak- I, 389 toplanmak, II, 270; III, 114
yumurta, bütün kuşların yumurtaları, insanların ve hayvanların taşakları. II, 313; III, 433 hizmet, vazife, elçilik, iki ve ikiden artık kimse arasında elçilik I, 484; III, 12
yumuşçı yumuşga
yumutmak yumuz (er)
yunçığ
yunçımak
yunçırmak
yunçıtmac
yunçutmac
yund
yundak
yundi
yundurmac
melek, III, 12
"kızılıcık" veya "güren" denilen dag yemişi III, 48 bkz> yafışgu toplanmac- I, 214 bkz> yumıtmak
etli, tıknaz (adam)- III, 10 bkz> yum iz er
kederlenmiş, bitap, düşkün, kötü, zayıf, cılız, arık, hali fena çürüklüğünden ele alınamayan.!, 93
kötüleşmek, yoksullaşmac, yoksulluktan kötüleşmek; ısırmak- II, 281; III, 303 bkz> tençmek, yençimek, yençmek
kötülemek- III, 98
incitmek. II, 352 bkz> yunçutmac, yünçitmek, yılınçiltmek
incitmek- II, 352 bkz> yunçıtmac, yünçitmek, yünçütmek
at (cins adı), atlar, at sürüsü .I, 235, 292, 389; I I, 153; III, 7, 9, 223
yund yılı yungak yun kuş
yunmac
yunmac
yuñlamak yuñlatmac yuñ yap yup_____
at fışkısı, at gübresi, III, 44, 168
yemek yendikten sonra kabın yıkantısı- III, 31
döndürmek; kusmac; korkutmamac- III, 98, 99 bkz> yalmac, yandurmac, yannac, yunmac
Türkler'in on ikili yıllarından biri- I, 346; III, 7
çögen, kôkü sabun gibi köpüren bir bitki- III, 44, 45
tavus kuşu- III, 144
yunmac, yıkanmac- II, 314; III, 66 bkz> çunmac
döndürmek; kusmac; korkutmamac- III, 98 bkz> yandurmac, yannac, yundurmac yuñ yün, yün sümeği I, 150, 284, 507; II, 89, 147, 220. 221, 236, 241; III, 3, 248, 289, 361, 362 bkz> yuñ yuñ ciğere bitişik bezli bir et (yaln iz kadınlar yer)- III, 361
yün kırpmac- III, 404
yünletmek, yün kırkırtmac- II, 359, 360 yün yapağı, III, 3
hile, al- III, 142, 159 bkz> al, yap

yupka
yuplamak
yurbag

yufka- III, 34 bkz> yufka, yuwga

hile yapmak, al etmek- III, 142 bkz> burbatmak, yap yup kılmak.yubatmak, yubılamak sürünceme, İşi uzatma, i;i
yarına bırakma, I, 461 bkz> burbag

yurbaş (iş)	neresinden çıkılacağı belli olmayan karışık (iş)- I, 459
yurç	karının küçük erkek kardeşi, küçük kayın- III, 7
yurlamak	haykırmak- I, 189 bkz> orılaşmak, orlaşmak, unlamak, urlamak, urlaşmak
yurt	delik- I, 93
yurt	yurt; eski izerler, ören- III, 7, 258
yurun	ipek kuma; parçası- III, 22 § yurun
yuka (yaka)	ipek yaka- III, 22
yurunlug	ipek kumaş parçası olan- III, 50
yuş	yeşillik, III, 4, 143
yuş	sıkışma, III, 4 bkz> yış
yuş bolmak	sıkışmakIII, 4
yuşılmak	udumlaşmak, eli işe yatışmak; emzikten akıtılmak-III, 79 bkz> işilmek, yişilmek, yuşulmak, yüşilmek, yüşülmek
yuşmak	emzikten akıtmakIII, 60bkz>yüşmek
yuşul	yeşil-III, 19 § yaşıl yu:ul; yeşil misil-III, 19
yuşulgan	daima akan-III, 53
yuşulmak	eli işe yatkın olmak, III, 53
yuşulmak	akıp dökülmek, fışkırmak-II, 128; III, 79, 102 bkz> işilmek, yişilmek, yuşılmak, yüşilmek, yüşülmek
yut	kışın soğukta hayvanları öldüren felâket- III, 142
yutıkmak	yutamak, soguktan hayvan telef olmak- III, 76 bkz> yutukmak
yutmak	yutmak. II, 313
yutturmak	sildirmek III, 94 bkz> yodturmak
yutukmak	kuraklıktan arıklamak, ölüm haline gelmek,I, 21 bkz> yutıkmak
yuvga	katmer, yuka, III, 27 bkz> yuga
yuvmak	yuvarlamak III, 393 bkz> yuwmak
yuvug	sellerin dağdan yuvarladığı kaya parçaları.III, 164 bkz> yuwug
yuwalmak	yuvarlanmak-I, 397 bkz> yuwulmak
yuwga	zayıf, ince, yufka, âciz- II, 6; III, 80, 156 bkz> yufka, yupka
yuwgalanmak	yaramazlaşmak.111, 203 bkz>yufgadmak, yufgatmak
yuvvılmak	yumşamak.I, 441 bkz> yuwulmak
yuwka	her şeyin incesi, yuka, III, 33
yuwlunmak	yuvarlanmak, kendi kendine yuvarlanmak. III,111, 112, 113

yuvvluşmak	yuvarlanmak III, 105 bkz> yırfluşmak
yuwmak	koşmak- III, 62
yuwmak	yuvarlamak- III, 61, 112, 113 bkz>yuwmak
yuwsamak	yuvarlamak istemek III, 306
yuwurtmak	yuvarlatmak.III, 96
yuwug	sellerin dağdan yuvarladığı kaya parçaları,!II, 164 bkz> yuvug
yuwulmak	uslandırılmak; akıtılmak; yuvarlanmak; toplanmak-I, 397;III, 80, 112, 113 bkz> yuvvalftıak
yuwulmak	erişmek, olgunlaşmak,!II, 81, 356 bkz> yewülmek, yığılmak
yuvvuşmak	yuvarlaşmak- III, 74
yüdrük	yüklük, üzerine eşya ve elbise konan şey, dolap, masa ve benzeri şeyler- III, 45
yüd	yüz, II, 250 bkz> yüz
yüdmek	yüklemek, yüklenmek- I, 404; III, 434
yüdürmek	yüklemek. I, 371; III, 67, 68 bkz>yudurmak
yüdüşmek	yükleşmek, yüklemekte yardım ve yarış etmek- III, 71
yüftürmek	bir şeyle iyilik etmek- III, 96 bkz>yıgtürmek, yıktürmek, yüwmek
yüfüş	hısımların (çok kere gerdeğe konulan gelini çeyiz sahibi etmek üzere) elbise veya mal ile yardımlaşması. III, 11
yüfüflüg	armağanlı. III, 12
yüfüfmek	yardımlaşmak; birbiriyle dost olmak- III, 73 bkz> yufu şmak
yüg	ok yeleđi III, 45, 70. 97, 143 bkz> yök, yük, yüň
yu banmak	karışnnak- III, 83 bkz> burbaşmak, yubalmak
yu banmak	çekinmek, bırakmak- III, 83
yu batmak	savsaklatmak, savsaklamayı emretmek- Asıl anlamı burbatmak, yap yup kılmak, yubılamak, yuplamak,
yubılamak	aldatmak, hile yapmak, al etmek., II, 315; III, 327, 328 bkz> burbatmak, yap yup k ılmak, yubatmak, yuplamak
yudkı	karanlık, ekşi- II, 250
yudruklanmak	elini yumruk yapmak- III, 116
yudruk	yumruk.III, 42, 43
yudug	başkasının suçu yüzünden kendine sötgelen kimse-III, 12
yudug	çocuklara sövülen bir kelime- III, 13bkz> yudut
yudurmak	almak, yüklemek- I, 371 bkz> yüdürmek
yudut	hayırsız, kendine hayrı olmayan; bir çeşit küfür (sövme)III, 8, 13 bkz> yudug
yudutmak	soğukta dondurarak öldürmek- II, 302 bkz> budutmak
yufga	ogulluk, oğulluğa alınmış- III; 32
yufgadmak	yozlaşmak, dik ba;ılı olmak- II, 354 bkz> yufgatmak, yuwgalanmak
yufgatmak	yozlaşmak, dik başlı olmak II, 354 bkz> yufgadmak, yuwgalanmak

yufka	ince, yufka, ucuz, II, 294, 350; III, 34, 204, 302 bkz> yupka, yuwga
yufkalanmak	yaltaklanmak, yavuncımak- III, 203, 204
yufuşmak	yuvarlanmak. III, 105 bkz> yuvluşmak
yufuşmak	yardımlaşmak, birbiriyle dost olmak,III, 73 bkz> yüfüşmek
yuga	katmer, yuka, yufka-III, 27, 34, 35 bkz> yuvga § katma yuga; yağda pişirilen ufalanmış ekmek I, 433
yugaç	bir dere veya ırmağın karşı tarafı-III, 8, 9 bkz> yuguç
yugak	su kuşu-I, 222;III, 17
yugçı	yuyucu, yıkayıcı- II, 171
yugdu	devenin uzamış olan tüyleri .I, 31;III, 30 bkz> cugdu, yogdu, yogru, yogruy
yugruş	Türkler'ce halktan vezirlik derecesine çıkan adanın, hakandan bir derece aşağıdır,yalnız Türkler'e özgüdür-III, 41
yuguç	ırmak ve derenin arkası-I, 18 bkz> yugaç
yuk	çanak bulaşığı, kaptaki bulaşık- III, 4, 143bkz>yak, yak yuk, yok, yok yak, yuk yak yukarı yukarı- III, 180 bkz> yokar, yokaru
yukmak	bulaşmak, sıvanmak, sirayet etmek- III, 63
yukturmak	sürdürmek, bulaştırmak,III, 96
yukulmak	bulaşmak, sıvanmak-III, 81
yukuşmak	bulaşmak, yayılmak-III, 24, 74 bkz> tokuşmak
yuk yak	çanak bulaşığı, kaptaki bulaşık-III, 4 bkz> yak, yak yuk, yok, yok yak, yuk
yulakî "	kaynak, çay, pınar, su pınarı, kaynağı, gözü-III, 4, 144 bkz> yolak, yulak § yul küçük küçük bir çok su pınarları. III, 17
yula	kandil- I, 200; III, 25, 26
yulak	küçük küçük birçok su pınarları. III, 17 bkz> yolak, yul
yulaklanmak	pınarlanmak, pınarlar çoğalmak, III, 115
yular	at yuları. III, 9, 28 yularlamak yularlarnak, bağlamak. III, 9
yularlanmak	yularlanmak, yular takılmak. III, 114
yularlıg	yularlı, yularlanmış- III, 49
yuldruk	cilâli, parlak, süslü- III, 432 bkz> yaldruk, yoldruk
yulduz	yıldız, yıldızların genel adı-I, 96; II, 303; III, 40, 149, 378
yuhç	keçi kıllarının diplerinde bulunan yumuşak ince yün- III, 27 bkz> yol iç, yovliç
yulıtmak	yagma ettirmek II, 316 bkz> yolıtmak, yoluşmak, yolutmak, yulumak, yuluşmak, yulutmak
yulkunmak	sıyrılmak-III, 110 bkz> yolkunmak
yultga	bir şeyle alay etme-III, 432 bkz> yaltga, yoltga
yultga kılmak	alay etmek, maskaraya almak. III, 432
yulumak	birine yardım etmek; birini yağma etmek,III, 90, 91 bkz> yolıtmak, yoluşmak, yolutmak, yulıtmak, yuluşmak.yulutmak
yulun	murdar ilik, kokar il ik,I II, 23

yuluşmak	yağmalaşmakIII, 75bkz>yolıtmak, yoluşmak, yolutmak, yulıtmak, yulumak, yulutmak
yulutmak	yağma ettirmekti, 316bkz>yolıtmak, yoluşmak, yolutmak, yulıtmak, yulumak, yuluşmak
yul yulak	küçük küçük birçok su pınarları III, 17
yumak	yıkamak.III, 45, 66, 157, 249
yumdarmak	toplamak- III, 98
yumgak	yumak, yuvarlanan ve yuvarlak olan her şey, III, 44 S yumgak tene; yuvarlak tane, kişniş. III, 44
yumgaklanmak	yumak, yuvarlak yapılmak- III, 116
yumgı	toplu, çok, III, 35
yumgın	toplu olarak, toptan, hep birden,bütün-II, 294;III, 240
yumınmak	yumar gibi görünmek III, 86 bkz> yumunmak
yumıtgan	daima toplanan-III, 53
yumıtmak	toplanmak-I, 69;II, 312, 317 bkz> yumutmak
yumız (er)	etli, tıknaz (adam), III, 10 bkz> yumuz er
yumluşmak	yumulmak- III, 105
yummak	yummak- III, 64 bkz> yümme
yumşak	yumuşak- II, 74, 295; III, 44, 276, 320
yumşaklanmak	yumuşamak, yaltaklanmak- III, 116
yumşamak	yumuşamak, I,110, 441; III, 306, 320
yumşatmak	sepiletmek, yumuşatmak, sözü veya kitabı çabuk çabuk söylemek ve okumak-II, 354
yumulgan	daima yumulan, III, 55
yumulmak	yumulmak- III, 55 bkz> yümölmek
yumunmak	yumar gibi görünmek III, 86 bkz> yumınmak
yumur	hayvanların göden bağırsağı.II, 9
yumurlamak	yumru yapmak, toplamak-I, 389
yumurlanmak	toplanmak,II, 270;III, 114
yumurtga	yumurta, bütün kuşların yumurtaları, insanların ve hayvanların taşakları. II, 313; III, 433
yumuş	hizmet, vazife, elçilik, iki ve ikiden artık kimse arasında elçilik I, 484;III, 12
yumuşçı	melek, III, 12
yumuşga	"kızılıcık" veya "güren" denilen dag yemişi- III, 48 bkz> yafışgu

yumutmak yumuz (er)

toplanmak- I, 214 bkz> yumıtmak

etli, tıknaz (adam)- III, 10 bkz> yum iz er

yunçığ

yunçımak

yunçırmak yunçıtmak yunçutmak yund

yundak yundi

kederlenmiş, bitap, düşkün, kötü, zayıf, cılız, arık, hali fena çürüklüğünden ele alınamayan.!, 93

I kötüleşmek, yoksullaşmak, yoksulluktan kötüleşmek; ısırmak-II, 281; III, 303 bkz> tençmek, yençimek, yençmek
kötülemek- III, 98

incitmek. II, 352 bkz> yunçutmak, yünçitmek, yilnçiltmek

incitmek- II, 352 bkz> yunçıtmak, yünçitmek, yünçütmek

at (cins adı), atlar, at sürüsü .I, 235, 292, 389; I I, 153; III, 7, 9, 223 at fıskısı, at gübresi, III, 44, 168

yemek yendikten sonra kabın yıkantısı- III, 31

yundurmak yund yılı yungak yun kuş yunmak

döndürmek; kusmak; korkutmak- III, 98, 99 bkz> yalmak, yandurmak, yanmak, yunmak Türkler'in on ikili yıllarından biri- I, 346; III, 7

çögen, kökü sabun gibi köpüren bir bitki- III, 44, 45

tavus kuşu- III, 144

yunmak, yıkanmak- II, 314; IIII, 66 bkz> çunmak

yunmak

yuñlamak

yuñlatmak yuñ yap yup_____

yupka yuplamak yurbag yurbaş (iş) yurç

yurlamak

yurt

yurt

döndürmek; kusmak; korkutmak- III, 98 bkz>yandurmak, yanmak, yundurmak yuñ yün, yün sümeği I, 150, 284, 507;II, 89, 147, 220. 221, 236, 241;III, 3, 248, 289, 361, 362 bkz> yuñ yuñ ciğere bitişik bezli bir et (yalnız kadınlar yer)- III, 361

yün kırpmak- III, 404

yünletmek, yün kırkırtmak- II,359, 360

yün yapağı, III, 3

hile, al- III, 142,159 bkz> al, yap

yufka- III, 34 bkz> yufka, yuwga

hile yapmak, al etmek- III, 142 bkz> burbatmak, yap yup kılmak.yubatmak, yubılamak sürünceme, İşi uzatma, i;i

yarına bırakma, I, 461 bkz> burbag

neresinden çıkılacağı belli olmayan karışık (iş)- I, 459 karının küçük erkek kardeşi, küçük kayın- III, 7

haykırmak- I, 189 bkz> orılaşmak, orlaşmak, unlamak, urlamak, urlaşmak delik- I, 93

yurt; eski izerler, ören- III, 7, 258

yurun

yuka (yaka) yurunlug

ipek kuma; parçası- III, 22 § yurun

ipek yaka- III, 22

ipek kumaş parçası olan- III, 50

yuş	yeşillik, III, 4, 143
yuş	sıkışma, III, 4 bkz> yış
yuş bolmak	sıkışmak-III, 4
yuşılmak	udumlaşmak, eli işe yatışmak; emzikten akıtılmak-III, 79 bkz> işilmek, yişilmek, yuşulmak, yüşilmek, yüşülmek
yuşmak	emzikten akıtmakIII, 60bkz>yüşmek
yuşul	yeşil-III, 19 § yaşıl yu:ul; yeşil misil-III, 19
yuşulgan	daima akan-III, 53

yuşulmak	eli işe yatkın olmak, III, 53
yuşulmak	akıp dökülmek, fışkırmak-II, 128; III, 79, 102 bkz> işilmek, yışilmek, yuşılmak, yüşilmek, yüşülmek
yut	kışın soğukta hayvanları öldüren felâket- III, 142
yutıkmak	yutamak, soguktan hayvan telef olmak- III, 76 bkz> yutukmak
yutmak	yutmak. II, 313
yutturmak	sildirmek III, 94 bkz> yodturmak
yutukmak	kuraklıktan arıklamak, ölüm haline gelmek,I, 21 bkz> yutıkmak
yuvga	katmer, yuka, III, 27 bkz> yuga
yuvmak	yuvarlamak III, 393 bkz> yuwmak
yuvug	sellerin dağdan yuvarladığı kaya parçaları.III, 164 bkz> yuwug
yuwalmak	yuvarlanmak-I, 397 bkz> yuwulmak
yuwga	zayıf, ince, yufka, âciz- II, 6; III, 80, 156 bkz> yufka, yupka
yuwgalanmak	yaramazlaşmak.111, 203 bkz>yufgadmak, yufgatmak
yuvvilmek	yumşamak.I, 441 bkz> yuwulmak
yuwka	her şeyin incesi, yuka, III, 33
yuwlnmak	yuvarlanmak, kendi kendine yuvarlanmak. III,111, 112, 113
yuvvluşmak	yuvarlanmak III, 105 bkz> yırfluşmak
yuwmak	koşmak- III, 62
yuwmak	yuvarlamak- III, 61, 112, 113 bkz>yuvmak
yuwsamak	yuvarlamak istemek III, 306
yuwrtmak	yuvarlatmak.III, 96
yuwug	sellerin dağdan yuvarladığı kaya parçaları.III, 164 bkz> yuvug
yuwulmak	uslandırılmak; akıtılmak; yuvarlanmak; toplanmak-I, 397;III, 80, 112, 113 bkz> yuvvalftak
yuwulmak	erişmek, olgunlaşmak,III, 81, 356 bkz> yewülmek, yığılmak
yuvvuşmak	yuvarlaşmak- III, 74
yüdrük	yüklük, üzerine eşya ve elbise konan şey, dolap, masa ve benzeri şeyler- III, 45
yüd	yüz, II, 250 bkz> yüz
yüdmek	yüklemek, yüklenmek- I, 404; III, 434
yüdmek	yüklemek. I, 371; III, 67, 68 bkz>yudurmak
yüdüşmek	yükleşmek, yüklemekte yardım ve yarış etmek- III, 71
yüftürmek	bir şeyle iyilik etmek- III, 96 bkz>yıgtürmek, yiktürmek, yüwmek
yüfüş	hısımların (çok kere gerdeğe konulan gelini çeyiz sahibi etmek üzere) elbise veya mal ile yardımlaşması. III, 11
yüfüflüg	armağanlı. III, 12
yüfüfmek	yardımlaşmak; birbiriyle dost olmak- III, 73 bkz> yufu şmak

yüg	ok yeleği III, 45, 70. 97, 143 bkz> yök, yük, yüñ
yüglüg ok	yelekli ok, III, 217
yügmek	toplamlk- II, 243
yügrük	koşucu, geçici, yüğrük- I, 110;III, 45, 175
yügrük	bilge bilgin akıllı, erdemli, udumlu kişi .III, 45
yügrüm	birkoşulukyer-III, 47
yügrüşmek	koşuşmak- III. 102, 367
yügün	gem,III,144, 366. 371 S küvüç yüğün; küçük yular, çilbir- III, 163
yügür	darı, III, 9 bkz> ügür
yügürgen	Çin'den islam diyarın-gelen kervanın müjdecisi; her zaman koşan, koşucu-II, 15;III, 54
yügürgen	(at) koşucu yüğrük at- III, 54
yügürgün	darı gibi kırmızı taneli bir bitki- III, 54
yüg(ü)rmek	(at) koşmak, yüğrükçe koşmak, geçmek, seğırtmek; beze eriş yipmak.I, 360;II, 13, 133, 137;III, 68. 69
yügürtmek	koşturmak,II, 274;III, 437
yük yük	bohçal, 75, 138. 210, 237, 247, 280, 365, 521 ;II, 44, 75, 149, 166, 180, 222, 225,230, 246. 339, 355;III, 4. 67, 309. 314, 316, 322, 434
yük	kuş tüyü, kuş yeleği, ok yeleği,III, 45, 70, 97. 143 bkz> yük, yüğ, yürig
yüklegsek	yüklemek isteyen- III, 314
yüklemedeçi	yüklemeyi ci, yüklemeyen-III, 316
yüklemegli	yüklemek dileğinde, azminde olan-III, 316
yüklemek	yüklemek, III, 309
yüklemsinmek	yükler görünmek-III, 322
yükletmek	yükletmek, yüklettirmek-II, 355, 356
yükletmek	oka yelek taktırmaktı, 356 bkz>yökletmek
yüklüg ok	yelekti ok-III, 217
yüksek	yüksek- II, 294; III, 45, 46
yüksek	terzi yüksüğü-III, 46 bkz> yüksük
yüksemek	yükselmek, uzamak,/, 320;III, 306
yüksetmek	yükseltmek-II, 354
yüksük	terzi yüksüğü-III, 46 bkz> yüksek
yükünç	namaz, ibadet; baş eğme-I, 171;II, 25;III, 375
yükündeçi	ibadet eden, baş eğen,II, 168
yüküngen	her zaman yükünen-II, 168
yüküngüçi	ibadet eden, baş eğen- II, 168
yükünmek	secde etmek, ibadet etmek, namaz kılmak, büyük önünde eğilmek, ba; eğmek-II, 167; III, 84, 167, 375

yülegü	destek, dayak, III, 36
yüleklig	dayanmış, söykenmiş .111, 52
yülemek	direk dikilmek, III, 82
yülemek	desteklemek, destek vurmak; güvenmek-III, 89, 90
yilligü	saç tıraş eden ustura-III, 174 bkz> kerey
yülmek	yolunmak-III, 82
yülmek	yülümek, tıraş etmek-III, 90
yülitmek	yülütme, tıraş ettirmek-II, 316bkz> yülütme
yüiltmek	yülütme, tıraş ettirmek II, 316 bkz> yülitme
yümmek	(göz) yummak- III, 64 bkz> yummak
yümtılmek	yumdurmak- III, 97
yümülgen	dalma yumulan- III, 55
yümülme	yumulmak- III, 55 bkz> yumulmak
yünçitme	incitmektir, 352bkz>yünçitme,yünçütme, yünçütme
yüncü	inci III, 279 bkz> cincü, yincü, yinçü
yünçütme	incitme-II, 352 bkz> yünçitme, yünçütme, yünçitme
yün	yün, yün sümeği; pamuk-I, 150, 284, 507; II, 89, 147, 220, 221, 236, 241; III, 248, 289, 361, 362 bkz> yurig yün kuş yeleği, III, 97 bkz> yök, yüg, yük
yüre	çevre, muhit- II, 45 bkz> yere, yöre
yürek(g)	yürek, 1, 41, 325;II, 144;III, 18, 33
yüreklenme	cesaret göstermek, yiğitlenme- III, 115
yüreklig	yüreği pek, yiğit, cesur, yirekll. III, 18, 51
yürgenme	örtülme, sarılmak- I, 331; II, 303; III, 110 bkz> yörgelemek, yörkenmek yörgelemek sarılmak, birbirine girmek, dolaşmak, karışmak.!, 395, 437; 11. 285; III104 bkz> yörgelemek, yörkelemek
yürgeyem	ulaşmış-I, 135
yüşeh	(taş) düz cilalı.I, 135;III, 372bkz>üşeng
yüşilmek	eli işeyatışmak, udumlaşmak; emzikten akıtılmak. 111. 79 bkz> i silmek, yışilmek, yu;ılmak, yuşulmak, yüşülme
yüşmek	akıtmak,III, 60 bkz>yuşmak
yüşülme	eli işe yatışmak, udumlaşmak; emzikten akıtılmak.!!!, 79 bkz> i silmek, yışilmek, yuşılmak, yuşulmak, yüşilmek
yüwmek	blr şeyle yardım etmek-III, 172 bkz> yigtürmek, yiktürmek, yüftürmek
yüwsemek	gönül almak istemek- III, 306 bkz>yawsamak
yüz	yüz, çehre, veçhe- I, 47, 60, 69, 102, 150,173, 216, 226, 243, 250, 256, 366, 422, 463, 486; II, 8, 81, 96, 144.171.183,188,194, 230,253, 295, 304, 339. 349, 353, 355, 363; III,33.43, 63, 104, 132, 143, 307, 308, 327. 394, 434, 439bkz>yüğ
yüz	sayıda yüz- I, 80

yüzerlik	üzerlik otu, Peganum harnnalall, 12 bkz> eldrük, ilrük, yıdıg ot
yüzkeşmek	yüze çıkmak, I, 395
yüzlenmek	yüzünü dönmek; saygı sahlbi olmak; halktan hizmet istemek III, 110, 111
yüzlüg	yüzlü, I, 426; III, 45
yüzmek	yüzmek, soymak; yayılmak ve dağılmak, çok akmak- I, 472; III, 59 bkz> yozmak
yüztürmek	yüzdürmek, III, 95
yüzük	yüzük (parmağa takılan)- III, 18
zak zak	koçları tos yapmağa kışkırtmak İçin kullanılan bir söz-l, 333
zanbı	gece öten çekirgeye benzer bir böcek,orak ku şu- III, 441
zap zap	çabuk çabuk yürümede çıkan ses- I, 319
zap zap barmak	zıp zıp koşmak, çabuk gitmek-l, 319-
zargunçmud	bir çeşit güzel kokulu ot, fesleğen-I, 17, 530
zerenze	"yaban mersini" veya "durdabak" denilen bir otl, 449 S
zerenze uruğı	bu bitkinin tohumu- I, 449
zünküm	bir çeşit Çin ipeklilisil, 485